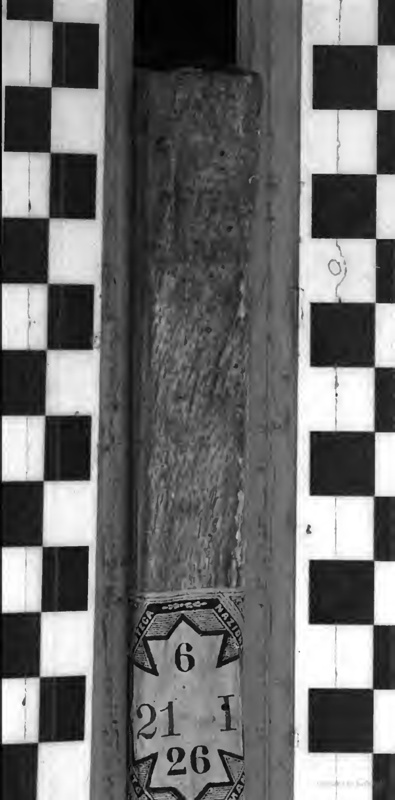

6
21 I
26

Тол[illegible]

[illegible]

M. VALERII MARTIALIS

EPIGRAMMATA.

Opera, & induſtria Andreæ Fruſij, Soc. Ieſu Theologi.

MEDIOLANI,
Typis Ludouici Montiæ.

REIMPRIMATVR.

Commiſs. S. Officij Mediolani.

Carolus Ghioldus Theolog. S.Nazarij pro Illuſtriſſimo, & Reuerendiſſimo D.D. Archiep.

Franciſcus Arbona pro Excellentiſſimo Senatu.

EMVNDVS A
Lectori, S.

SI ego dubitassem, amice Lector, ne hunc tu laborem nostrum, quantuscunque est, aequi boniq; consulturus esses, & iniquam quorundam hominum in reijciendis, damnandisque nullo discrimine ijs omnibus, quae nouitatis speciem quandam praeseferre existimant, consuetudinem nobiscum improbaturus, omnem profectò consilij nostri castigando Valerio Martiale rationem tibi paulò latius explicassem. Sed quoniam non ignoras, quanta mala, quantamque pestem quorumdam Poetarum carmen impurum, ac turpe in Rempu. Christianam important, & in dies nisi diuino aliquo consilio prouideatur, importaturum sit: mihi satis fuit, si occasionem, qua hic Auctor repurgatus est intelligeres. Erat in ordine nostro vir moribus grauis, & omni scientiarum genere pereruditus, in scribendo verò carmine, & iudicij acerrimi, & mira facundiae, Andreas Frusius, qui superiori anno non medioeri, vt quibusdam visum est, bonarum artium iactura vita excessit. Is diuinae charitatis ardore succensus, & grauissimo eruditissimorum virorum consilio, ac auctoritate permotus, Valerium Martialem primum (nam post idem de alijs se facturum sperabat) in manus sum, quod ille ijs, qui poeticae artis rudimenta volunt deponere potissimum sit vtilis, & carus, sublatisque quibusdam epigrammatis, quae seruari nullo pacto honestè poterant: alijs verò paucis vno, aut altero verbo reposito immutatis, horis succesiuis sinè vllo Latinae dictionis detrimento perpurgauit. Erant nonnulla fortasse epigrammata, quae leui interpretatione in meliorem rapi poterant: sed illa etiam reiecta sunt omnino, vel immutata, ne vllum, quantum fieri posset, turpitudinis vestigium in eo remaneret. Ne igitur diu hic exiguus quidem, sed vtilis tamen illius viri labor lateret, datam mihi superioribus diebus prouinciam su-

suscepi, vt liber in lucem ederetur, & in manus hominum perueniret. Quod si quis sit, qui aliud quippiam melius, hoc exemplo commotus vel inuenerit, vel adiecerit, illud omnino legendum esse sentio, & terendum. Non enim hic nisi de retinenda castimonia, ac integritate morum, non in scholis nostris solùm, vbi virtutem cum literis coniungere studemus, sed vbiuis etiam gentium alicuius boni viri industria, loquimur. Vtinam sane ex tanta doctissimorum virorum multitudine, qui vbique terrarum sunt, surgat vnus, qui non Martialem solùm melius restituat, (quis enim omnia videre potest?) sed Horatium etiam, Catullum, Tibullum. Propertium, Ouidium, & reliquos ita corrigat, vt veteres illi omnes codices, qui turpitudinem admixtam habent, comburantur. Vtinam etiam aliquis sit, qui eorum lucubrationes, ac vigilias omnes, qui Poetas huiusmodi paulò petulantius explicarunt, reiecta omni obscœnitate, ad seueritatem Christianum reuocet. Neque enim illi, si in manibus iuuentuti, relinquantur, minus oberunt, quam auctores isti, qui sua turpitudine labem integris moribus ferè solent adspergere. Quod superest hoc te monitum velim, nullam dictionem pro alia esse repositam, quæ non vel ex ipso sit Martiale, vel ex aliis optimis Poetis accersita. Deus Optim. Max. cui vni quicquid boni est acceptum referri debet, te saluum, & incolumem animo, & corpore conseruet, vt hoc labore nostro, & quam diutissimè, & maximo cum honestatis, atque castimoniæ incremento frui possis. Vale. Romæ. Cal. Maii. 1558.

M. VAL.

M. VAL. MARTIALIS VITA EX PETRO.

MART. Valerius Martialis genere Hiſpanus fuit, Bilbili natus, haud ignobili oppido Celtiberiæ vt veteres Auctores tradũt: & ipſe Martiales cum pluribus locis demonſtrat, tum maximè his verſibus ad Licianum municipem ſuum:

Vir Celtiberis non tacende gentibus,
Noſtræq; laus Hiſpaniæ,
Videbis altam, Liciane, Bilbilim
Equis, & armis nobilem.

Sub primam ætatem profectus eſt ad vrbem Romam, quò faciliùs in literarum ſtudio verſari poſſet, ſuumque ingenium erudire. Sed cum agendis cauſis minimè ſe idoneum videret: omnem operam, atque diligentiam retulit ad ſcribenda Epigrammata: in quibus magnopere excelluit iudicio veterum. Maximè autem valuit promerendis ſibi, atque conciliandis hominum ſtudijs: adeò vrbanitate, & ſalibus præſtitit. Relata ſunt à C. Plinio permulta de ingenio, & eruditione Val. Martialis, quibus ſatis colligere poſſumus, quanti fecerit hunc ipſum Poetam, quantumque illius verſibus oblectari conſueuerit, ſic enim ſcribit: Fuit Martialis ingenio acri, & qui plurimum in ſcribendo, & ſalis haberet; & fellis; neque candoris minus. Itaque minimè mirari oportet, ſi Ælius Verus Imperator, qui Cæſari Hadriano gratiſſimus fuit, ſolitus eſt ſingulari affectu proſequi lepores, atque iocos Poetæ Martialis, ſuumque Virgilium vocare. Neque dubium eſt, illum Romæ publicis honoribus ornatum, atque honeſtatum fuiſſe. Nam equeſtri dignitate donatus eſt, & prætura, & iure trium liberorum, vt ipſe de ſe teſtatur. Libros XII. Epigrammaton compoſuit miro ingenio, & ſingulari vrbanitate, quibus

adiecit Xenta, & Apophoreta libellis duobus absoluta. In his secutus est Marsum Poetam, Pedonem atq; Getullicum: Valerium queque Catullum, & Licinum Caluum plurimi fecit: qui in hoc scribēdi genere insignes habiti sunt. In XII. Libro Neruæ, atque traiano Imperatori blanditus est, damnatis temporibus Domitiani Cesaris. Ad eundem refertur speculorum liber: qui extra ordinem aliorum habetur à nostris Grammaticis: vt vetusti codices probant. Inter amicos præcipue habuit Stellam Patauinum, Decianum, Silium Italicum, Val. Flaccum, Parthenium, aliosque complures, ad quos sæpenumero scribit. Stertinius, vir clarissimus quem Martialis mutato nomine Auitum appellat, tantum concessit ipsius ingenio, atque illi doctrinæ, vt viuenti adhuc imaginem more veterum in sua Bibliotheca posuerit. Postremò cum Martialis foret, prouectior tædio rerum vrbanarum affectus, in patriam redit: atque in natali solo paulò post interijt, non sine lacrymis, ac magno mœrore C. Plinij, vt ingenuè testatus est, scripta Epistola ad Corn. Priscum. De Gargilio Martiale dicemus suo loco: qui libros composuit de gestis Imperatorum.

Parue liber, nunc in lucem generosior ito,
Maior erit ditio, quàm fuit ante tibi,
Non erat Aoniæ tibi fas tetigisse Mineruæ
Limina, quod nimium tu quoq; turpis eras,
Nunc si quis mutata lege tua nomina, discat,
Et te nil fœdum, dicere, turpe nihil:
Te mox excipiet castis penetralibus vltrò,
Et castus castum noctedièque teret.
Ergo, quam nocuit tibi, quòd nil frontis haberes,
Tam prodest, quòd tu sat modò frontis habes.

PLI-

PLINIVS IVNIOR CORNELIO PRISCO.

AVdio Valerium Martialem decessisse, & molestè fero. Erat homo ingeniosus, acutus, & qui plurimum in scribendo, & salis haberet, & fellis nec candoris minus. Prosecutus eram viatico secendentem: dederam hoc amicitiæ, dederam etiam versiculis, quos de me composuit. Fuit moris antiqui, eos qui vel singulorum laudes, vel vrbium scripserat, aut honoribus, aut pecunia ornare. Nostris verò temporibus, vt alia speciosa, & egregia, ita hoc in primis exoleuit. Nam postquam desiuimus facere laudanda, laudari quoque ineptum putamus. Queris qui sint versiculi, quibus gratiam retulerim? Remitterem te ad ipsum volumen, nisi quosdam tenerem. Tu, si placuerint hi, cæteros in libro requires, Alloquitur Musam mandat, vt domum meam in exquilijs quærat, adeatque reuerenter.

Sed in tempore non tuo disertam
Pulses ebriè ianuam, videto.
Totos dat tetricæ dies Mineruæ,
Dum centum studet auribus virorum,
Hoc, quod sæcula, posterique possint
Arpinis quoque comparare chartis.
Seras tutior ibis ad lucernas.
Hæc hora est tua, dum furit Lyæus,
Dum regnat rosa, dum madent capilli,
Tum me vel rigidi legant Catones.

Meritòne eum, qui hoc de me ſcripſit, & tunc dimiſit amiciſſimè, & nunc amiciſſimum defunctum eſſe doleo? dedit enim, mihi quantum maximè potuit: daturus amplius, ſi potuiſſet. Tametſi quod homini poteſt dari maius, quàm gloria, laus, & æternitas? Æterna, quæ ſcripſit, non erunt fortaſſe: ille tamen ſcripſit tanquam futura. Vale.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATA.

Ab omni rerum obſcœnitate, verborumq; turpitudine vindicata.

In Amphitheatrum Cæſaris. I.

Barbara Piramidum ſileat miracula Memphis:
Aſſiduus iactet nec Babylona labor:
Nec Triuiæ templo molles laudentur honores,
Diſſimuletq; Deum cornibus ara frequens.
Aere nec vacuo pendentia. Mauſolea.
Laudibus immodicis Cares in aſtra ferant,
Omnis Cæſareo cedat labor amphyteatro:
Vnum pro cunctis fama loquatur opus.

Ad eundem Cæſarem. II.

Hic, vbi ſidereus propius videt aſtra Coloſſus,
Et creſcunt media pegmata celſa via,
Inuidioſa feri radiabant atria Regis,
Vnaq; iam tota ſtabat in vrbe domus.
Hic vbi conſpicui venerabilis amphitheatri,
Erigitur moles, ſtagna Neronis erant.
Hic, vbi miramur velocia munera thermas,
Abſtulerat miſeris tecta ſuperbus ager.
Claudia diffuſas vbi porticus explicat vmbras
Vltima pars aulæ deficientis erat.
Reddita Roma ſibi eſt, & ſunt te præſide, Cęſar,
Deliciæ populi quæ fuerant domini.

Ad eundem. III.

Quę tã ſepoſito eſt, quę genus tã Barbara, Cęſar
Ex qua ſpectator non ſit in vrbe tua.
Venit ab Orphæo cultor Rhodopheius Hæmo,
Venit, & epoto Sarmata paſtus equo.
Et qui prima bibit deprenſi flumina Nili,
Et quem ſupremæ Lethyos vnda feris.
Feſtinauit Arabs, feſtinauere Sabæi.

Et Cilices nimbis hic maduere suis,
Crinibus in nodum tortis venere Sicambris,
Atque aliter tortis crinibus Aethiopes.
Vox diuersa sonat: populorũ est vox tamẽ vna,
Cùm verus patriæ diceris esse pater.

Ad eundem, quod expulerit delatores. IV.

Turba grauis paci placidæque inimica quieti,
Quæ semper miseras solicitabat opes,
Tradita Getulis nec cepit arena nocentes:
Et delator habet, quod dabat, exilium.
Exulat Ausonia profugus delator ab vrbe,
Impensis vitam principis annumeres.

Blanditur Cæsari. V.

Iunctam Pasiphaen Dictæo (credite) tauro,
Vidimus: accipit fabula prisca fidem.
Nec se miretur, Cæsar, longæua vetustas:
Quicquid fama canit donat arena tibi.

Blanditur eidem. VI.

Belliger inuictis quod Mars tibi sæuit in armis,
Non satis est, Cæsar: sæuit, & ipsa Venus:
Prostratum Nemees, & vasta in valle leonem,
Nobile, & Herculeum fama canebat opus.
Prisca fides taceat nã post tua munera, Cęsar,
Hæc iam fœminea vidimus acta manu.

Pœna Laureoli. VII.

Qualiter in Scythica religatus rupe Promethe⁹,
Assiduam nimio pectore pauit auem:
Nuda Calidonio sic pectora præbuit vrso,
Non falsa pendens in cruce, Laureolus,
Viuebant laceri membris stillantibus artus,
Inque omni nusquam corpore corpus erat.
Denique supplicium dederat necis ille paternæ
Vel domini iugulum foderat ense nocens:
Templa, vel arcano demens spoliauerat auro.
Subdiderat sæuas, vel tibi Roma faces.
Vicerat antiquæ sceleratus crimina famæ:
In quo quæ fuerat fabula pœna fuit.

De Dædalo. VIII.

Dedale, Lucano cùm sic laceratis ab vrso,
Quam cuperes pennas nunc habuisse tuas?

De rhinocerote. IX.

Præstitit exhibitus tota tibi, Cæsar, arena,
Quæ non promisit, prælia rinoceros,
O quàm terribiles exarsit pronus in iras?

Quantus

Quantus erat cornu, cui pila taurus erat.

De leone qui gubernatorem offendit. X.

Læserat ingrato leo perfidus ore magistrum,
Ausus tam notas contemerare manus:
Sed dignas tanto persoluit crimine pœnas,
Et qui non tulerat verbera tela tulit.
Quos decet esse hominū tali sub prīcipe mores
Qui iubet ingenium mitius esse feris?

De Urso. XI.

Præceps sanguinea dum se rotat vrsus arena,
Implicitus visco perdidit ille fugam,
Splendida iam tecto cessent venabula ferro,
Nec volet excussa lancea torta manu.
Deprendat vacuo venator in aere prædam,
Si captare feras aucupis arte placet.

De sue, quæ ex vulnere peperit. XII.

Inter Cesaræ discrimina sæua Dianæ,
Fixisset grauidum, cùm leuis hasta suam,
Ex filijs partus miseræ de vulnere matris,
O Lucina ferox, hoc peperisse fuit?
Pluribus illa mori voluisset saucia telis,
Omnibus vt natis triste pateret iter.
Quis negat esse satum materno funere Bacchū
Sic genitum numen credite: nata fera est.

De eadem. XIII.

Ista grauis telo, confossaq; vulnere mater!
Sus pariter vitam perdidit, atque dedit.
O quàm certa fuit librato dextera ferro:
Hanc ego Lucinæ: credo fuisse manum,
Experta est numen moriens virtusq; Dianæ,
Quaque soluta parens, quaq; perēpta fera est.

De eadem. XIV.

Sus fera iam grauior, maturi pignora ventris
Emisit fœtum, vulnere facta parens.
Nec iacuit partus, sed matre cadente cucurrit,
O quantum est subitis casibus ingenium.

De Carpophoro. XV.

Summa tuæ, Meleagre; fuit gloria fama
Quantula Carpophori portio, fusus aper.
Ille, & præcipiti venabula condidit vrso,
Primus in Arctoi, qui fuit arce poli:
Strauit, & ignota spectandum mole leonem,
Herculeas potuit, qui decuisse manus:
Et volucrem longo porrexit vulnere pardum,

Præmia cùm laudis ferret, adhuc poterat.

De tauro. XVI.

Raptus abit media quòd ad æthera taurus are-
Non fuit hoc artis, sed pietatis opus. (na
Vexerat Europem fraterna per æquora taurus:
At nunc Alcidem taurus in astra tulit.
Cæsaris atq; Iouis confert nunc stēma iuuēcus;
Par onus vt tulerint, altius iste tulit.

De supplice elephante. XVII.

Quòd piùs, & supplex elephās te Cæsar adorat,
Hic modo, qui tauro tam metuendus erat,
Nō facit hoc iussus, nulloq; docente magistro:
Crede mihi numen sentit, & ille tuum.

De tigride, & leone. XVIII.

Lambere securi dextram consueta magistro,
Tigris ab Hyrcano gloria rara iugo,
Sæua ferum rabido lacerauit dente leonem
Res non est vllis cognita temporibus.
Ausa est tale nihil, silius dum vixit in altis,
Post quam inter nos est, plus feritatis habet.

De elephante. XIX.

Quo modo per totam flāmis stimulatus arenā
Sustulerat raptas taurus in astra pilas,
Occubuit tandem cornuto ardore petitus,
Dum facilem tolli sic elephanta putat.

Assentatur Cæsari. XX.

Dū peteret pars hac myrinū pars illa triūphū,
Promisit pariter Cæsar vtraque manu.
Non potuit meliùs litem finire iocosam:
O dulce inuicti principis ingenium.

Ad Cæsarem. XXI.

Quidquid in Orpheo Rhodope spectasse theatro
Dicitur, exhibuit, Cæsar, arena tibi.
Repserunt scopuli mirandaq; silua cucurrit,
Quale fuisse nemus creditur Hesperidum.
Affuit immixtū pecudum genus omne ferarū,
Et supra vatem multa pependit auis,
Ipse sed ingrato iacuit laceratus ab vrso.
Hæc tamen vt res est facta: ita ficta alia est.

De Rhinocerote. XXII.

Sollicitant pauidi dum Rhinocerota magistri,
Seque diu magnæ colligit ira feræ.
Desperabantur promissi prælia Martis.
Sed tamen is rediit cognitus ante furor.

Namq;

Namq; graue gemino cornu sic extulit vrsum
Iactat vt impositas taurus in astra pilas.

De Carpophoro. XXIII.

Dorica quam certo venabula dirigit ictu
Fortis adhuc teneri dextera Carpophori,
Ille tulit geminos facili ceruice iuuencos,
Illi cessit atrox bubalus atque bison:
Hunc leo cũ fugeret præceps in tela cucurrit:
I nunc, & lentas, corripe, turba moras.

De naumachia Domitiani. XXIV.

Si quis ades longis serus spectator ab oris,
Cui lux prima sacri muneris ipsa fuit,
Ne te decipiat ratibus naualis Enyo
Et par vnda fretis: hic modo terra fuit.
Non credis spectes, dum laxent æquora Martẽ,
Parua mora est, dices, hic modò Pontus erat.

De Leandro. XXV.

Quod nocturna tibi, Leandre, pepercerit vnda
Desine mirari: Cæsaris vnda fuit.
Cùm peteret dulces audax Leandrus amores,
Et fessus tumidis iam premeretur aquis:
Sic miser instantes affatus dicitur vndas:
Parcite, dum propero: mergite, dum redeo.

De natatoribus. XXVI.

Lusit Nereidum docilis chorus æquore toto,
Et vario faciles ordine pinxit aquas.
Fuscina dẽte minax, nexu fuit anchora curuo.
Credidimus remum credidimusq; ratem.
Et gratum nautis sydus fulgere laconum.
Lataq; perspicuo vela tumere sinu.
Quis tantas liquidis artes inuenit in vndis?
Aut docuit lusus hos Thetis, aut didicit.

Blanditur Cæsari. XXVII.

Sæcula Carpophorum Cæsar si prisca tulissent,
Iam nullum monstris orbe fuisset opus,
Non Marathon taurũ, Nemeæ frondosa leonẽ,
Arcas Mænalium non timuisset aprum.
Hæc armata manus hydræ mors vna fuisset.
Huic percussa foret tota Chimera semel.
Ignipedes posset sine Colchide vincere tauros,
Soluere, & Hesionem solus, & andromedem.
Herculeæ laudis numeretur gloria, plus est,
Bis denas pariter perdomuisse feras.

Laus Augusti. XXVIII.

Augusti laudes fuerant, committere classes,
 Et freta nauali solicitare tuba.
Cæsaris hæc nostri pars est quota? vidit in ũdis
 Et Thetis ignotas, & Galathea feras.
Vidit in æquoreo feruentes puluere currus,
 Et domini Triton ipse putauit equos.
Dũmq; parat sæuis ratibus fera prælia Nereus,
 Abnuit in liquidis ire pedester aquis,
Quidqd, & in circo spectatur, & amphitheatro
 Diues Cæsarea præstitit vnda tibi.
Fucinus, & pigri taceantur stagna Neronis:
 Hanc norit vnam sæcula naumachiam.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON.

LIBER I.

Spero me secuturum in libellis meis tale temperamentum, vt de illis queri non possit quisquis de se benè senserit: cùm, salua infimarum quoque personarum reuerentia, ludant, qua adeò antiquis auctoribus defuit, vt nominibus non tantum veris abusi sint, sed etiam magnis. At mihi fama vilius constet, & probetur in me nouissimum ingenium. Videor mihi meo iure facturus, si epistolam versibus clausero.

Ad Lectorem. I.

Hic est quem legis ille quem requiris,
Toto notus in orbe Martialis.
Argutis epigrammaton libellis.
Cui, lector studiose, quod dedisti;
Viuenti decus, atque sentienti.
Rari post cineres habent poetæ.

Ad librum suum. 2.

Argiletanas mauis habitare tabernas,
 Cùm tibi parue liber, scrinia nostra vacent,
Nescis heu, nescis dominæ fastid a Romæ:
 Crede

Crede mihi nimium Martia turba sapit.
Maiores nusquam ronchi: iuuenesq; senesq;
Et pueri nasum rhinocerotis habent
Audieris cũ grande sophos, dum basia captas,
Ibis ab excusso missus in astra sago:
Sed tu, ne toties domini patiare lituras,
Neue notet lusus tristis arundo tuos:
Aethereas incaute cupis volitare per auras,
I, fuge: sed poteras tutior esse domi.

Ad Lectorem, vbi libri venales. 2.

Qui tecum cupis esse meos vbicunque libellos,
Et comites longæ quæris habere viæ. (lis,
Hos eme, quos arctat breuibus mẽbrana tabel-
Scrinia dat magnis, me manus vna capit.
Ne tamen ignores vbi sim venalis, & erres:
Vrbe vagus tota me duce certus eris.
Libertum docti Lucensis quære Secundum
Limina post pacis, Palladiumq; forum.

Ad Cæsarem. 4.

Contigerit nostros Cæsar si fortè libellos:
Terrarum dominum pone supercilium.
Consueuere iocos vestri quoque ferre triũphi:
Materiam dictis nec pudet esse ducem.
Qua Thymelem spectas, derisoremq; Latinum,
Illa fronte precor carmina nostra legas.
Innocuos censura potest permittere lusus:
Improba si qua mihi ẽ pagina vita proba est.

Ad Marcum. 5.

Do tibi naumachiam, tu das epigrãmata nobis,
Vis puto, cum libro Marce, natare tuo.

De leone Cæsaris. 6.

Æthereas aquila puerum portante per auras
Illesum timidis vnguibus hæsit onus;
Nunc sua Cæsareos exorat præda leones,
Tutus, & ingenti ludit in ore lepus.
Quæ maiora putas miracula; summus vtrisque
Auctor adest: hæc sunt Cæsaris, illa Iouis.

Ad Maximum de columba Stellæ. 7.

Stellæ delicium mei columba,
Verona licet audiente, dicam,
Vicit Maxime passerem Catulli.
Tantò Stella meus tuo Catullo,
Quantò passere maior est columba.

Deciani dogma laudat . 8.

Quod magni Thrasæ consumatiq; Catonis ,
Dogmata sic sequeris saluus vt esse velis .
Pectore nec nudo strictos incurrit in enses :
Quod fecisse velim te Deciane , facis :
Nolo virũ , facili redimit qui sanguine famã ,
Hunc volo laudari qui sine morte potest .

Iocatur in Cottam . 9.

Bellus homo , & magnus vis idẽ Cotta videri:
Sed qui bell⁹homo est,Cotta pusill⁹homo est.

De Gemello , & Maronilla . 10.

Petit Gemellus nuptias Maronillæ :
Et cupit , & instat , & precatur , & donat .
Adeòne pulchra est ? Immo fœdius nihil est .
Quid ergo in illa appetitur , & placet ? tussit .

Ad Sextilianum potorem . 11.

Cũ data sint equiti bis quinq;numismata,quare
Bis decies solus , Sextiliane bibis :
Iam defecisset portantes calda ministros ,
Si non potares , Sextiliane, merum .

De Regulo . 12.

Itur ad Herculei gelidas , qua Tiburis arces ,
Canaq; sulfureis albula fumat aquis :
Rura , nemusq; sacrum dilectàq; iugera Musis
Signat vicina quartus ab vrbe lapis .
Hic rudis æstiuas præstabat porticus vmbras .
Heu quam pene nouum porticus ausa nefas.
Nam subito collapsa ruit ; cùm mole sub illa ,
Gestatus bijngis Regulus esset equis .
Nimirum timuit nostras fortuna querelas .
Quæ par tam magnæ non erat inuidiæ .
Nunc,& dãna iuuant: sunt ipsa pericula tanti :
Stantia non poterant tecta probare Deos .

Ad Cæsarem . 13.

Dellicias , Cæsar , lususq; iocosq; leonum
Vidimus : hoc etiam præstat arena tibi ,
Cùm prensus blando toties à dente redires ,
Et per aperta vagus curreret ora lepus ,
Vnde potest auidus captæ leo parcere prædæ ,
Sed tamen esse tuus dicitur, ergo potest .

De leone , & lepore . 14.

Rictibus his tauros non eripuere magistri ,
Per quos præda fugax, itq; reditq; lepus .
Quodq; magis mirum , velocior exit ab hoste ,
Nec

Cum nil à tanta nobilitate refert.
Tutior in sola non est cum currit arena;
Nec caueæ tanta conditur ille fide.
Si vitare canũ morsus, lepus improbe, quæris
Ad quæ confugias, ora leonis habes.

Ad Licianum de Hispaniæ locis. 15.

Vir celtiberis non tacendè gentibus.
Nostræquè laus Hispaniæ,
Videbis altam Liciniane Bilbilim,
Equis, & armis nobilem.
Sterilemque canum niuibus effractis sacrum
Vadaueronem montibus.
Et delicati dulce Bo:rodi nemus,
Pomona quod fælix amat.
Tepida natabit lenè Cogedi vada,
Mollesq; Nympharum lacus.
Quibus remissum corpus adstringes breui
Salone, qui ferrum gelat.
Præstabit illic ipsa figendas propè.
Voberta prendendi feras.
Æstus serenos aureo franges Tago.
Obscurus vmbris arborum:
Auidam rigens Dircenna placabit sitim,
Et Nemea: quæ vincit niues.
At cùm December canus, & bruma impotens
Aquilone rauco mugiet,
Aprica repetes Tarraconis litora,
Tuamq; Laletaniam.
Ibi illigatas mollibus damas plagis,
Mactabis, & vernos apros:
Leporemq; forti callidum rumpes equo:
Ceruos relinques villico.
Vicina in ipsum silua descendet focum
Infante cinctum sordido,
Vocabitur venator & veniet tibi
Conuiua clamatus prope.
Lunata nusquàm pellis, & nusquàm toga.
Olidæque vestes muriće.
Procul horridus Libuenus, & querelus cliens.
Imperia viduarum procul,
Non rompet altum pallidus somnum reus.
Sed mane totum dormies.
Mercetur alius grande, & insanum sophos.
Miserere tu felicium

Veròque

Veròque fruere non superbus gaudio,
Dum Sura laudatur tuus,
Non impudenter vita, quod reliquum est, petit
Cùm fama quod satis est habet.

Iocus ex Homero in Cocum. 16.

Si tibi Mistylus cocus, Aemiliane, vocatur:
Dicetur quare, non Taratalla mihi?

Ad leporem. 17.

Non facis ad sæuos ceruix nisi prima, leones,
Quid fugis hos dentes, ambitiose lepus,
Scilicet à magnis ad te descendere tauris.
Et, quæ non cernunt, frangere colla velint.
Desperanda tibi est ingentis gloria fati;
Non potes hoc tenuis præda sub hoste mori.

Quinctianum facit assertorem. 18.

Commendo tibi, Quintiane nostros,
Nostros dicere si tamen libellos
Possum, quos recitat tuus poeta:
Si de seruitio graui querantur,
Assertor venias, satisque præstes.
Et cum se dominum vocabit ille,
Dicas esse meos, manuque missos:
Hoc si terq; quaterq; clamitaris,
Impones plagiario pudorem.

Ad Fidentinum. 19.

Vna est in nostris tua, Fidentine, libellis
Pagina, sed certa domini signata figura.
Quæ tua traducit manifesto carmina furto.
Sic interpositus vitio contaminat vncto.
Vrbica Lingonicus Tyriantina bardocucullûs.
Sic Arretinæ violent crystallina testæ;
Sic niger, in ripis errat cum forte Caystri.
Inter Ledæos ridetur coruus olores.
Sic, vbi multi sona feruet sacer Atthide lucus,
Improba Cecropias effundit pica querelas,
Indice non opus est nostris nec iudice, libris,
Stat contra, dicitq; tibi tua pagina fures,

De Amicorum iudicio. 20.

Si quid Fuscè, vacas ad huc amari?
(Nam sunt hinc tibi sunt, & hinc amici.)
Vnum, si superest locum rogamus.
Nec me, quod tibi sum nouus, recuses;
Omnes hoc veteres tui fuerunt.
Tu tantum inspice, qui nouus paratur,

An

An possit fieri vetus sodalis.

Ad Frontonem, de voto vitæ suæ. 21.

Vota tui breuiter si vis cognoscere Marci,
Clarum militiæ, Fronto, togæq; decus:
Hoc petit, esse sui, nec magni, ruris arat o:
Sordidaq; in paruis otia rebus amat.
Quisquam picta colit Spartani frigora sax i s
Et matutinum portat ineptus aue:
Cui licet exigui nemoris, rurisq; beati:
Ante focum plenas explicuisse plagas.
Et piscem tremula salientem ducere seta,
Flauaq; de rubro promere mella cado.
Pinguis inæquales onerat cui villica mensas:
Et sua non emptus preparat oua cinis.
Nō amet hanc vitā quisquis me nō amat opto;
Viuat, & vrbanis albus in officijs.

Ad Cauponem. 22.

Continuis vexata madet Vindemia nymbis:
Non potes, vt cupias vendere, caupo, merum.

Ad Flaccum. 23.

Qualē Flacce, velim fortē, nolim ve requiris,
Nolo nimis facilem, difficilemq; nimis.
Illud, quod mediū est, atq; inter vtrūq; probam⁹:
Nec volo, q̄ cruciat: nec volo, quod satiat.

De serui pretio. 24.

Millia pro seruo centum me magna poposcit,
Risi ego: sed Phœbus protinus illa dedit.
Hoc dolet, & queritur, dolet hoc vicinia secū
Laudaturq; meam Phœbus in inuidiam,
Sed sestertiolum donauit sportula Phœbo.
Bis decies hoc da tu mihi, pluris emam.

Ad Flaccum de sportula. 25.

Dat Baiana mihi quadrantes sportula centum.
Inter delicias quid facit ista fames?
Redde Lupi nobis, tenebrosàq; balnea Grylli,
Tā malè cùm cœnē, cur bene, Flacce, lauor?

De Lepore, & Leone. 26.

Intres ampla licet torui, lepus, ora leonis:
Esse tamen vacuo se leo dente putat.
Quod ruet in tergum; vel quos prorūpet in ar-
Alta iuuencorum vulnera figet vbi? (mos,
Quid frustra nemorū dominū, regemq; fatigas:
Non nisi delecta pascitur ille fera.

Ad

Ad Licinianum scriptores unde. 27.

Verona docti syllabas amat vatis.
  Marone felix Mantua est,
Censetur Apona Liuio suo tellus,
  Stellaq; nec Flacco Minùs:
Apollodoro plaudet imbrifer Nilus:
  Nasone Peligni sonant:
Duosq; Senecas, vnicùmq; Lucanum
  Facunda loquitur Corduba.
Gaudent iocosæ Cænio suo Gades,
  Emerita Deciano meo,
Te, Liciniane, gloriabitur nostra,
  Nec me tacebit Bilbilis.

Ad Celerem. 28.

Vt recitem tibi nostra, rogas, epigrâmata, nolo,
Non audire, Celer, sed recitare cupis.

Ad Fabullam ambitiosam. 29.

Bella es, nouimus, & puella, verum est.
Et diues, quis enim potest negare?
Sed dum te nimium, Fabulla, laudas,
Nec diues, neq; bella, nec puella es.

Ad Cæcilianũ, de genere, & declinatione ficus. 30.

Cùm dixi, ficus, rides quasi barbara verba,
  Et dici ficos, Cæciliane iubes.
Dicemus ficus, quas scimus in arbore nasci.
  Dicemus ficos, Cæciliane, tuos.

Ad Furem de libro suo. 31.

Erras meorum fur auare librorum,
Fieri poetam posse qui putas tanti,
Scriptura quanti constat, & tomus vilis.
Non sex paratur, aut decem sophos nummis,
Secreta quare carmina, & rudes curas,
Quas nouit vnus, scrinioq; signatas,
Custodit ipse virginis pater chartæ,
Quæ trita duro non inhorruit mento.
Mutare dominum non potest liber notus:
Sed pumicata fronte si quis est nondum,
Nec vmbilicis cultus, atq; membrana,
Mercare tales ab eo, nec sciet quisquam.
Aliena quisquis recitat, & quærit famam,
Non emere librum, sed silentium debet.

Ad Cherulum. 32.

Liber homo es nimiũ, dicis mihi, Cherule sẽper
  In te qui dicit, Chærule, liber homo est.

Ad

Ad Maximum. 33.

Cepit Maximè Pana, quæ ſolebat.
Nunc oſtendere Canium Terentos.

Ad librum. 34.

Vade ſalutatum pro me, liber, ire iuberis.
Ad Proculi nitidas officioſe Lares,
Quæris iter dicam vicinum Caſtora canæ.
Tranſibis Veſtæ, virgineamque domum,
Inde ſacro veneranda petes palatia cliuo,
Plurima qua ſummi fulget imago ducis.
Nec te detineat miri radiata Coloſſi,
Quæ Rodium moles vincere gaudet opus.
Flecte vias, hac qua madidi ſunt tecta Liæi,
Et Cibeles picto ſtat, Coribante tholus.
Protinus à læua clari ſub fronte Penates,
Atriaq; excelſæ ſunt adeunda domus.
Hanc pete, ne metuas faſtus, limenq; ſuperbum,
Nulla magis toto ianua poſte patet,
Nec propter, quã Phœb9 amat, doctæq; ſorores,
Si dicet, quare non tamen ipſe venit?
Scilicet excuſes, quia qualiacunq; leguntur.
Iſta ſalutator ſcribere non potuit.

Ad Fidentinum. 35.

Noſtris verſibus eſſe te poetam,
Fidentine putas, cupiſq; credi.
Sic dentata ſibi videtur Ægle,
Emptis oſſibus, Indicoque cornu.
Sic, quæ nigrior eſt cadente moro.
Ceruſſata ſibi placet Licoris.
Hac, & iam ratione, qua poeta es.
Caluus cùm fueris eris comatus.

De Lino. 36.

Dimidium donare Lino quam credere totum,
Qui mauult, mauult perdere dimidium.

Ad Flaccum. 37.

O mihi curarum pretium non vile mearum,
Flacce Antenorei ſpes, & alumne Laris,
Pierios differ cantuſq; choroſq; ſororum:
Æs dabit ex iſtis nulla Camæna tibi. (uæ:
Quid petis à Phœbo? nũmos habet arca Miner-
Hæc ſapit, hæc omnes fœnerat vna Deos.
Quid poſsũt hederę Bacchi dare? Palladis arbor
Inclinat varias pondere nigra comas.
Præter aquas Helleon, & ſerta, lyraſq; Deorum
Nil

Nil habet, & magnum semper inane sophos.
Quid tibi cũCirrha? quid cũPermessidos vnda?
Romanum propius, diuitiusq; forum est.
Illic æra sonant: at circum pulpita nostra,
Et steriles cathedras basia sola crepant.

De Charino. 38.

Pulchrè valet Charinus, & tamen pallet.
Parcè bibit Charinus, & tamen pallet.
Bene concoquit Charinus, & tamen pallet.
Sole vtitur Charinus, & tamen pallet.
Tingit cutem Charinus, & tamen pallet.
Probrum Charinus audit, & tamen pallet.

De Festo. 39.

Indignas premeret pestis cùm tabida fauces,
Inq; ipsos vultus serperet atra lues,
Siccis ipse genis flentes hortatus amicos,
Decreuit Stygios Festus adire lacus.
Nec tamen obscuro pia poluit ora veneno,
Aut torsit lenta tristia fata fame,
Sanctam Romana vitam, sed morte peregit,
Dimisitq; animam nobiliore rogo
Hanc mortem fatis magni præferre Catonis.
Fama potest, huius Cæsar amicus erat.

Ad Attalum. 40.

Sẽper agis caussas, & res agis, Attale semper,
Est, non est, quod agas, Attale semper agis.
Si res, & caussæ desunt: agit Attale, mutas.
Attale, ne quod agas desit; agas animam.

Ad Canum. 41.

Sportula, Cane, tibi suprema nocte petita est.
Occidit, puto te, Cane quòd vna fuit.

Ad Sosibianum. 42.

E seruo scio te genitum, blandèq; fateris,
Cùm dices dominum, Sosibiane, patrem.

De Regulo. 43.

Hæc, quæ puluere dissipata multo
Longas porticus explicat ruinas,
En quanto iacet absoluta casu.
Tectis nam modo Regulus sub illis
Gestatus fuerat recesseratque:
Victa est, pondere cum suo repentè,
Et postquam dominum nihil timebat,
Securo ruit incruenta damno.
Tantæ, Regule post metum querelæ:

Quis

Quis curam neget esse te Deorum,
Propter quem fuit innocens ruina.

De Mario. 44.

Venderet excultos colles cùm præco facetus,
Atque suburbani iugera pulchra soli:
Errat, ait, si qui mario putat esse necesse
Vendere nil debet, fœnerat immo magis.
Quæ ratio est igitur? seruos vbi perdidit ōnes,
Et pecus, & fructus, non amat inde locum:
Quis faceret pretium, qui sua perdere vellet
Omnia? sic Mario noxius hæret ager.

Ad Nouio Miserospico. 45.

Vicinus meus est, manûq; tangi
De nostris Nouius potest fenestris,
Quis non inuideat mihi, putetq;
Horis omnibus esse me beatum,
Iuncto cui liceat frui sodali?
Tam longè est mihi quam Terentianus,
Qui nunc Niliacam regit Syenem.
Non conuiuere, nec videre saltem,
Non audire licet: nec vrbe tota
Quisquam est tam propè tam proculq; nobis.
Migrandum est mihi longiùs, vel illi
Vicinus Nouio, vel inquilinus
Sit si quis Nouium videre non vult.

Ad Fescenniam. 46.

Nec grauis esterno frages, Fescennia, vino,
Pastillos Cosmi pronida mane voras.
Ista linunt dentes ientacula: sed nihil obstat,
Extremo ructus cùm venit à barathro.
Quid, q̀ olet grauius mixtū diapasmate virus
Atq; duplex animæ longiùs exit odor?
Notas ergo nimis fraudes deprensaq; furta
Iam tollas, & sis ebria simpliciter.

Ad Alcinum. 47.

Alcine, quē raptū domino crescentibus annis,
Labicana leui cespite velat humus.
Accipe non Phario nutantia pondera saxo,
Quæ cineri vanus dat ruitura labor:
Sed fragiles buxos, & opacas palmitis vmbras,
Quæq; virent lacrymis roscida prata meis.
Accipe care puer nostri monumenta laboris:
Hic tibi perpetuo tempore viuit honor.
Cū mihi supremos Lachesis peruenerit annos

Non aliter cineres mando iacere meos.

Ad Cinnam. 48.

Garris in aurem semper omnibus, Cinna:
Garris, & illud teste quod licet turba.
Rides in aurem quereris, arguis, ploras:
Cantas in aurem, iudicas, taces, clamas.
Adeone penitus sedit hic tibi morbus,
Vt sæpè in aurem Cinna Cæsarem laudes?

Ad Lælium. 49.

Cum tua non edas, carpis mea carmina, Læli,
Carpere, vel noli nostra, vel ede tua.

Ad Aquinum. 50.

Fabricio iunctus fido requiescit Aquinus,
Qui prior Elysias gaudet adisse domos,
Ara duplex primi testatur munera pili,
Inscriptum est, titulo quod breuiore legis;
Iunctus vterq; sacro laudatæ fœdere vitæ;
Famâq; quod rarò nouit, amicus erat.

Ad Helium. 51.

Quòd clamas sēper, q; agētibus obstrepis, Heli,
Non facis hoc gratis: accipis, vt taceas.

Ad Scazuntem de simulatore quodam. 52.

Si non molestum est tèq; non piget Scazon,
Nostro rogamus pauca verba Materno
Dicas in aurem: sic, vt audiat solus
Amator ille tristium lacernarum,
Et Beticatum, atque leucophæatus;
Qui coccinatos non putat viros esse,
Amethystinasque inulierum vocat vestes.
Natiua laudat habeat, & licet semper
Fuscos colores, impuros habet mores:
Quæris quis hic sit? excidit mihi nomen.

Ad Næuolum Causidicum. 53.

Dū clamāt omnes, loqueris tūc, Næuole tātū,
Et te patronum, Causidicumque putas,
Hac ratione potest nemo non esse disertus;
Ecce tacent omnes: Næuole, dic aliquid.

Ad Flaccum. 54.

Litigat, & podagra Diadorus, Flacce, laborat:
Sed nil patrono porrigit, hæc chiragra est.

Ad Calenum auarum. 55.

Non plenum modò vicies habebas:
Sed tam prodigus, atque liberalis,
Et tam lautus eras, Calene, vt omnes

Opta-

Optarent tibi centies amici.
Audit vota Deus, precesq; nostras.
Atque intra puto septimas Kalendas
Mortes hoc tibi quatuor dederunt.
At tu sic, quasi non foret relictum,
Sed raptum tibi centies, abisti:
In tantam miser esuritionem.
Vt conuiuia sumptuosiora,
Toto quæ semel apparas in anno,
Nigræ sordibus explices monetæ,
Et septem veteres tui sodales
Constemus tibi plumbea selibra
Quid dignum meritis precemur istis?
Optamus tibi millies Calene,
Hoc si contingerit famæ peribis.

De Afra vetula. 56.

Mámas, atquetatas habet afra: sed ipsa tatarum
Dici, & mámarum maxima mamma potest.

De Afro Demetrio. 57.

Illa manus quondam studiorum fida meorum,
Et fœlix domino, notàque Cæsaribus,
Destituit primos virides Demetrius annos,
Quarta tribus lustris addita messis erat,
Ne tamẽ ad Stygias famulus descẽderet ũbras,
Vreret implicitum cùm scelerata lues,
Cauimus, & domini ius omne remisimus ægro?
Munere dignus erat conualuisse meo.
Sensit deficiens sua præmia, meq; patronum
Dixit: ad infernas liber iturus aquas.

Ad Licorim. 58.

Qui pinxit Venerem tuam Lycori,
Blanditus puto pictor est Mineruæ.

Ad Scæuolam. 59.

Si dederint superi decies mihi millia centum,
Dicebat nundum, Scæuola, factus eques.
Qualiter ò viuam quàm largè, quamq; beatè;
Riserunt faciles, & tribuere Dei,
Sordidior multò post hoc toga, penula peior,
Calceus est sarta terq; quaterq; cute?
Deq; decem plures semper seruantur oliuæ;
Explicat, & cœnas vnica mensa duas:
Et Vetentani bibitur fax crassa rubelli:
Asse cicer tepidum constat, & asse focus:
In ius, ò fallax atque, inficiator eamus:

Aut viue, aut decies, Scæuola, redde Deis.

Ad Iulium. 60.

O mihi post nullos, Iuli, memorande sodales,
Si quid longa fides, canaque iura valent:
Bis iam pæne tibi Consul trigesimus instat,
Et numerat paucos vix tua vita dies,
Non bene distuleris, videas quod posse negari:
Et solum hoc ducas, quod fuit, esse tuum.
Expectant curæq; catenatiq; labores,
Gaudia non remanent, sed fugitiua volant.
Hæc vtraque manu, complexúq; assere toto:
Sæpè fluunt imo sic quoque lapsa sinu.
Non est crede mihi sapientis dicere, viuam,
Sera nimis vita est crastina, viue hodie.

Ad Auitum. 61.

Sũt bona, sũt quædã mediocria sũt mala plura
Quæ legis hic aliter non fit, Auite, liber.

Ad Titium. 62.

Cogit me Titus actitare causas,
Et dicit mihi sæpè, magna res est,
Res magna est Tite, quam facit colonus,

Ad Tuccam. 63.

Quid te, Tucca iuuat vetulo miscere Falerno
In Vaticanis condita musta cadis;
Quid tantum fecere boni tibi pessima vina?
Aut quid fecerunt optima vina mali?
De nobis facile est: scelus est iugulare Falernũ,
Et dare campano toxica vina cado.
Conuiuæ meruere tui fortasse perire:
Amphora non meruit tam pretiosa mori.

Ad Aeliam. 64.

Si memini fuerant tibi quatuor, Ælia, dentes:
Expuit vna duos tussis, & vna duos:
Iam secura potes totis tussire diebus,
Nil istic quod agat, tertia tussis habet.

Ad Cacilianum. 65.

Dic mihi quis furor est? turba spectãte vocata,
Solus boletos, Cæciliane, voras,
Quid dignũ tanto ventrique, gulæq; precabor?
Boletum, qualem Claudius edit, edas.

De Porsena, & Sceuola. 66.

Cum peteret regem decepta satellite dextra,
Iniecit sacris se peritura focis.
Sed tam sæua pius miracula non tulit hostis,

Et raptum flammis iussit abire virum,
Vrere quam potuit contempto Mucius igne,
Hanc spectare manum Porsena non potuit,
Maior deceptæ fama est, & gloria dextræ,
Si non errasset fecerat illa minùs.

De Leone, & Lepore. 67.

Quid nunc sæua fugis placidi, lepus, ora leonis?
Frangere tam paruas non didicere feras:
Seruantur magnis isti ceruicibus vngues.
Nec gaudet tenui sanguine tanta sitis.
Prçda canû lepus est, vastos non implet hiatus;
Non timeat Dacus Cæsaris arma puer.

Ad Cottam. 68.

Inuitas nullum, nisi cum quo, Cotta, vagaris.
Et dant, conuiuam compita sola tibi:
Mirabar, quare nunquam me, Cotta vacasses,
Iam scio, me pigrum displicuisse tibi.

Ad Decianum de Ilo. 69.

Adspicis incomptis Ilum, Deciane, capillis,
Cuius, & ipse times triste supercilium.
Qui loquitur Curios, assertoresq; Camillos,
Nolito fronti credere lautus agit.

Ad Faustinum. 70.

Ede tuos tandem populo, Faustine, libellos.
Et cultum docto pectore profer opus:
Quod nec Cecropiæ damnent Pandionis arces;
Nec fleant nostri prætereantq; senes.
Ante fores stantem dubitas admittere famam,
Teque piget curæ præmia ferre tuæ?
Post te victuræ per te quoque viuere chartæ
Incipiant: cineri gloria sera venit.

Ad Sextilianum. 71.

Sextiliane bibis, quantum subsellia quinque,
Solus: aqua toties ebrius esse potes.
Nec confessorum vicina numismata tantùm;
Aera sed à cuneis vlteriora petis,
Non hæc Pelignis agitur vindemia prælis:
Vna nec in Tuscis nascitur ista iugis,
Testa sed antiqui felix siccatur Opimi,
Egerit, & nigros Massica cælla cados,
A caupone tibi fex Laletana petatur,
Si plus, quàm decies, Sextiliane, bibis.

Ad Procillum. 72.

Hesterna tibi nocte dixeramus,

Quincunces puto, poſt decem peractos.
Cænares hodie vt Procille, mecum,
Tu factam tibi rem ſtatim putaſti,
Et non ſobria verba ſubnotaſti,
Exemplo nimium periculoſo.
Μισῶ μνήμονα συμπότην Procille.

De Accera. 73.

Heſterno fœtere mero, qui credit Acerram,
Fallitur, in lucem ſemper Accerrabibit.

Ad Fidentinum. 74.

Fama refert; noſtros te, Fidentine, libellos,
Non aliter populo, quam recitare tuos;
Si mea vis dici gratis tibi carmina mittam,
Si dici tua vis hæc, eme, ne mea ſint.

De Diaulo Medico. 75.

Chirurgus fuerat, nunc eſt veſpillo Diaulus,
Cæpit quod poterat, clinicus eſſe modò.

Ad Sabidium. 76.

Non amo te, Sabidi: nec poſſum dicere, quare.
Hoc tantum poſſum dicere non amo te.

De Gellia. 77.

Amiſſum non flet, cum ſola eſt Gellia patrem,
Si quis adeſt, iuſſæ proſiliunt lacrymæ:
Non luget, quiſquis laudari, Gellia quærit:
Ille dolet verè, qui ſine teſte dolet.

Ad Lucanum, & Tullum. 78.

Si, Lucane, tibi, vel ſi tibi Tulle, darentur.
Qualia Ledæi fata Lacones habent.
Nobilis hæc eſſet pietatis rixa duobus.
Quod pro fratre mori vellet vterque prior.
Diceret infernas, & qui prior iſſet ad vmbras,
Viue tuo frater tempore, viue meo.

Ad Fidentinum. 79.

Quem recitas, meus eſt, ò Fidentine libellus:
Sed malè cùm recitas, incipit eſſe tuus.

Ad Decianum. 80.

Si quis erit raros inter numerandus amicos,
Quales priſca fides, famaq; nouit auos:
Si quis Cecropiæ madidus, Latiæque Mineruæ
Artibus, & vera ſimplicitate bonus;
Si quis erit recti cuſtos, imitator honeſti,
Et nihil arcano qui roget ore Deos:
Si quis erit magnæ ſubnixus robore mentis,
Diſperèam ſi non hic Decianus erit.

Ad

Ad Liuidum. 81.

Qui ducis vultus, & non legis ista libenter,
Omnibus inuideas, Liuide, nemo tibi.

In Cæcilium. 82.

Vrbanus tibi, Cæcili, videris,
Non es, crede mihi; quid ergo? verna, es,
Hoc quod Transtiberinus ambulator,
Qui pallentia sulfurata fractis
Permutat vitreis quod otiose,
Vendit qui madidum cicer coronæ.
Quod cunctos dominusque viperarum:
Quod viles pueri salariorum.
Quod fumantia qui tomacla raucus.
Circumfert tepidis cocus popinis.
Quod non optimus Vrbicus poeta:
Quod de Gadibus improbis magister.
Quod bucca est veluti dicax amici.
Quare desine iam tibi videri,
Quod soli tibi, Cæcili videris:
Qui Galbam salibus tuis, & ipsum
Posses vincere Sextium Caballum.
Non cuicunque datum est habere nasum.
Ludit, qui stolida procacitate.
Non est Sextius ille sed Caballus.

De Porcia. 83.

Coniugis audisset fatum cùm Portia Bruti,
Et subtracta sibi quæreret arma dolor:
Nondum scitis, ait, mortem non posse negari?
Credideram, satis hoc vos docuisse patrem.
Dixit, & ardentes auido bibit ore fauillas:
I nunc, & ferrum turba molesta nega.

In Mancinum. 84.

Bis tibi triceni fuimus Mancine vocati:
Et positum est, nobis nil herè, præter aprũ.
Non quæ de tardis seruantur vitibus vuæ.
Dulcibus aut certant, quæ melimela fauis,
Non pyra quæ lenta pendent religata genista.
Aut imitata breues punica mala rosas.
Rustica lactentes, nec misit fiscina metas.
Nec de Picenis venit oliua cadis.
Nudus aper: sed & hic minimus, qualisq; necari
A non armato pumilione potest.
Et nihil inde datũ est, tãtũ spectauimus omnes
Ponere aptum nobis: sic & arena solet.

Ponatur tibi nullus aper post talia facta:
Sed tu ponaris, cui Charidemus, apro.

Ad Stellam. 85.

Lasciuos leporum cursus, lususque leonum,
Quod maior nobis charta, minorq; gerit:
Et bis idem facimus, nimium si Stella videtur.
Hoc tibi bis leporem tu quoque pone mihi.

De libro suo. 86.

Edita ne breuibus pereat mihi charta libellis.
Dicatur potius, Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος.

De Diaulo Medico. 87.

Nuper erat medicus, nūc est vespillo Diaulus:
Quod vespillo facit, fecerat, & medicus.

De littoribus Altini. 88.

Æmula Baianis Altini littora villis.
Et Phaetonthæi conscia sylua rogi.
Quæq; Antenoreo Dryadū pulcherrima Fauno.
Nupsit ad Euganeos sola puella lacus,
Et tu Lædeo felix Aquileia Timauo,
Hic, vbi septenas Cyllarus hausit aquas:
Vos eritis nostræ portus, requiesq; senectæ,
Si iuris fuerint otia nostra sui.

Ad Postumum. 89.

Quod te manè domi toto non vidimus anno.
Vis dicam quantum posthume perdiderint?
Tricenos, puto. bis: vicenos ter puto nummos.
Ignosces: togulam, Posthume, pluris emo.

Ad Augustum. 90.

Sæpè meos laudare soles auguste, libellos,
Inuidus ecce negat, non minus ergo soles?
Quid, quòd honorato non sola voce dedisti,
Non alius poterat, quæ dare dona mihi:
Ecce iterum nigros contorsit liuidus vngues,
Da, Cæsar, tanto tu magis, vt doleat.

Ad Chloen. 91.

Donasti cupido Chloe, patrono,
Hispanas, Tyriasq; coccinasque.
Indas Sardonycas Scythas Smaragdos.
Et totam tepido togam Galeso.
Et centum numeros nouæ monetæ:
Et quicquid petis, vsque, & vsque donas.
Væ glabraria, væ tibi misella:
Solam te statuet tuus patronus.

Ad

Ad Pudentem. 92.

Obstat care Pudens, nostris sua turba libellis,
Lectoremq; frequens lassat, & implet opus:
Rara iuuant primis sic maior gratia pomis,
Hibernæ pretium sic meruere rosæ.
Sæpius in libro memoratur Persius vno,
Quam leuis in tota Marsus Amazonide.
Tu quoque de nostris releges quæcunq; libellis,
Esse puta solum sic tibi pluris erit.

Ad Piscatorem. 93.

Baiano procul à lacu manemus,
Piscator fuge ne nocens recedas.
Sacris piscibus hæ norantur vndæ,
Qui norunt dominum, manumq; lambunt
Illam, qua nihil est in orbe maius,
Quid, quòd nomen habent, & ad magistri,
Vocem quisque sui venit citatus,
Hoc quondam Libys impius profundo,
Dum prædam calamo tremente ducit,
Raptis luminibus repente cæcus
Captum non potuit videre piscem:
Et nunc sacrilegos perosus hamos.
Baianos sedet ad lacus rogator.
At tu, dum potes innocens recede,
Iactis simplicibus cibis in vndas,
Et pisces venerare dedicatos.

Ad Antilogum. 94.

Quòd cupis in nostris dicique legiq; libellis:
Et non vllus honos creditur esse tibi.
Ne valeam, si non res est gratissima nobis.
Et volo te chartis inseruisse meis:
Sed tu nomen habes auerso fronte sororum
Impositum, mater quod tibi dura dedit:
Quod neq; Melpomone q; nec Polyhymnia possit
Nec pia cum Phœbo dicere Calliope,
Ergo aliquod gratū Musis tibi nomen adopta.
Non semper belle dicitur Antiologus.

De ape electro inclusa. 95.

Et latet, & lucet Phaetondide condita gutta,
Vt videtur apis nectare clausa suo.
Dignum tantorum pretium tulit illa laborum:
Credibile est ipsam sic voluisse mori.

Ad Sosibianum. 96.

Plena laboratis habeas cum scrinia libris:

Nil habet, & magnum semper inane sophos.
Quid tibi cũCirrha? quid cũPermessidos vnda?
Romanum propius, diuitiusq; forum est.
Illic æra sonant: at circum pulpita nostra,
Et steriles cathedras basia sola crepant.

De Charino. 38.

Pulchrè valet Charinus, & tamen pallet.
Parcè bibit Charinus, & tamen pallet.
Bene concoquit Charinus, & tamen pallet.
Sole vtitur Charinus, & tamen pallet.
Tingit cutem Charinus, & tamen pallet.
Probrum Charinus audit, & tamen pallet.

De Festo. 39.

Indignas premeret pestis cùm tabida fauces,
Inq; ipsos vultus serperet atra lues,
Siccis ipse genis flentes hortatus amicos,
Decreuit Stygios Festus adire lacus.
Nec tamen obscuro pia poluit ora veneno,
Aut torsit lenta tristia fata fame,
Sanctam Romana vitam, sed morte peregit,
Dimisitq; animam nobiliore rogo
Hanc mortem fatis magni præferre Catonis.
Fama potest, huius Cæsar amicus erat.

Ad Attalum. 40.

Sẽper agis caussas, & res agis, Attale semper,
Est, non est, quod agas, Attale semper agis.
Si res, & caussæ desunt: agit Attale, mutas.
Attale, ne quod agas desit; agas animam.

Ad Canum. 41.

Sportula, Cane, tibi suprema nocte perita est.
Occidit, puto te, Cane quòd vna fuit.

Ad Sosibianum. 42.

E seruo scio te genitum, blandèq; fateris,
Cùm dices dominum, Sosibiane, patrem.

De Regulo. 43.

Hæc, quæ puluere dissipata multo
Longas porticus explicat ruinas,
En quanto iacet absoluta casu.
Tectis nam modo Regulus sub illis
Gestatus fuerat recesseratque:
Victa est, pondere cum suo repentè,
Et postquam dominum nihil timebat,
Securo ruit incruenta damno.
Tantæ, Regule post metum querelæ:

Quis

Quis curam neget esse te Deorum,
Propter quem fuit innocens ruina.

De Mario. 44.

Venderet excultos colles cùm præco facetus,
Atque suburbani iugera pulchra soli:
Errat, ait, si qui mario putat esse necesse
Vendere: nil debet, fœnerat immo magis.
Quæ ratio est igitur? seruos vbi perdidit ōnes,
Et pecus, & fructus, non amat inde locum:
Quis faceret pretium, qui sua perdere vellet
Omnia? sic Mario noxius hæret ager.

Ad Nouio Miserospico. 45.

Vicinus meus est, manûq; tangi
De nostris Nouius potest fenestris,
Quis non inuideat mihi, putetq;
Horis omnibus esse me beatum,
Iuncto cui liceat frui sodali?
Tam longè est mihi quam Terentianus,
Qui nunc Niliacam regit Syenem.
Non conuiuere, nec videre saltem,
Non audire licet: nec vrbe tota
Quisquam est tam propè tam procul; nobis.
Migrandum est mihi longiùs, vel illi
Vicinus Nouio, vel inquilinus
Sit si quis Nouium videre non vult.

Ad Fescenniam. 46.

Nec grauis esterno frages, Fescennia, vino,
Pastillos Cosmi pronida mane voras.
Ista linunt dentes ientacula: sed nihil obstat,
Extremo ructus cùm venit à barathro.
Quid, q; olet grauius mixtū diapasmate virus
Atq; duplex animæ longiùs exit odor?
Notas ergo nimis fraudes deprensaq; furta
Iam tollas, & sis ebria simpliciter.

Ad Alcinum. 47.

Alcine, quē raptū domino crescentibus annis;
Labicana leui cespite velat humus.
Accipe non Phario nutantia pondera saxo,
Quæ cineri vanus dat ruitura labor:
Sed fragiles buxos, & opacas palmitis vmbras,
Quæq; virent lacrymis roscida prata meis.
Accipe care puer nostri monumenta laboris:
Hic tibi perpetuo tempore viuit honor.
Cū mihi supremos Lachesis peruenerit annos

Non aliter cineres mando iacere meos.

Ad Cinnam. 48.

Garris in aurem semper omnibus, Cinna:
Garris, & illud teste quod licet turba.
Rides in aurem quereris, arguis, ploras:
Cantas in aurem, iudicas, taces, clamas.
Adeone penitus sedit hic tibi morbus,
Vt sæpè in aurem Cinna Cæsarem laudes?

Ad Lælium. 49.

Cum tua non edas, carpis mea carmina, Læli,
Carpere, vel noli nostra, vel ede tua.

Ad Aquinum. 50.

Fabricio iunctus fido requiescit Aquinus,
Qui prior Elysias gaudet adisse domos,
Ara duplex primi testatur munera pili,
Inscriptum est, titulo quod breuiore legis;
Iunctus vterq; sacro laudatæ fœdere vitæ;
Famàq; quod rarò nouit, amicus erat.

Ad Helium. 51.

Quòd clamas sẽper, q. agẽtibus obstrepis, Heli,
Non facis hoc gratis: accipis, vt taceas.

Ad Scazuntem de simulatore quodam. 52.

Si non molestum est tèq; non piget Scazon,
Nostro rogamus pauca verba Materno
Dicas in aurem: sic, vt audiat solus
Amator ille tristium lacernarum;
Et Beticatum, atque leucophæatus;
Qui coccinatos non putat viros esse,
Amethystinasque mulierum vocat vestes.
Natiua laudat habeat, & licet semper
Fuscos colores, impuros habet mores:
Quæris quis hic sit? excidit mihi nomen.

Ad Næuolum Causidicum. 53.

Dũ clamãt omnes, loqueris tũc, Næuole tãtũ,
Et te patronum, Causidicũmque putas,
Hac ratione potest nemo non esse disertus;
Ecce tacent omnes: Næuole, dic aliquid.

Ad Flaccum. 54.

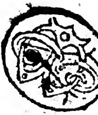
Litigat, & podagra Diadorus, Flacce, laborat:
Sed nil patrono porrigit, hæc chiragra est.

Ad Calenum auarum. 55.

Non plenum modò vicies habebas:
Sed tam prodigus, atque liberalis,
Et tam lautus eras, Caleñe, vt omnes

Opta-

Optarent tibi centies amicl.
Audit vota Deus, preceſq; noſtras,
Atque intra puto ſeptimas Kalendas
Mortes hoc tibi quatuor dederunt.
Ac tu ſic, quaſi non foret relictum,
Sed raptum tibi centies, abiſti:
In tantam miſer eſuritionem.
Vt conuiuia ſumptuoſiora,
Toto quæ ſemel apparas in anno,
Nigræ ſordibus explices monetæ,
Et ſeptem veteres tui ſodales
Conſtemus tibi plumbea ſelibra.
Quid dignum meritis precemur iſtis?
Optamus tibi millies Calene,
Hoc ſi contingerit famæ peribis.

De Afra vetula. 56.

Mámas, atquetatas habet afra: ſed ipſa tatarum
Dici, & mámarum maxima mamma poteſt.

De Afro Demetrio. 57.

Illa manus quondam ſtudiorum fida meorum,
Et fœlix domino, notàquæ Cæſaribus,
Deſtituit primos virides Demetrius annos,
Quarta tribus luſtris addita meſſis erat,
Ne tamé ad Stygias famulus deſcéderet úbras,
Vreret implicitum cùm ſcelerata lues,
Cauimus, & domini ius omne remiſimus ęgro?
Munere dignus erat conualuiſſe meo.
Senſit deficiens ſua præmia, meq; patronum
Dixit: ad infernas liber iturus aquas.

Ad Licorim. 58.

Qui pinxit Venerem tuam Lycori,
Blanditus puto pictor eſt Mineruæ.

Ad Scæuolam. 59.

Si dederint ſuperi decies mihi millia centum,
Dicebat nundum, Scæuola, factus eques.
Qualiter ò viuam quàm largè, quamq; beatè;
Riſerunt faciles, & tribuere Dei,
Sordidior multò poſt hoc toga, penula peior,
Calceus eſt ſarta terq; quaterq; cute?
Deq; decem plures ſemper ſeruantur oliuæ;
Explicat, & cœnas vnica menſa duas:
Et Vetentani bibitur fax craſſa rubelli:
Aſſe cicer tepidum conſtat, & aſſe focus:
In ius, ò fallax atque, infiniator eamus:

Aut viue, aut decies, Scæuola, redde Deis.

Ad Iulium. 60.

O mihi post nullos, Iuli, memorande sodales,
Si quid longa fides, canaque iura valent:
Bis iam pæne tibi Consul trigesimus instat,
Et numerat paucos vix tua vita dies,
Non bene distuleris, videas quod posse negari:
Et solum hoc ducas, quod fuit, esse tuum.
Expectant curæq; catenatiq; labores,
Gaudia non remanent, sed fugitiua volant.
Hæc vtraque manu, complexúq; assere toto:
Sæpè fluunt imo sic quoque lapsa sinu.
Non est crede mihi sapientis dicere, viuam,
Sera nimis vita est crastina, viue hodie.

Ad Auitum. 61.

Sút bona, sút quædá mediocria sút mala plura
Quæ legis hic aliter non fit, Auite, liber.

Ad Titium. 62.

Cogit me Titus actitare causas,
Et dicit mihi sæpè, magna res est,
Res magna est Tite, quam facit colonus.

Ad Tuccam. 63.

Quid te, Tucca iuuat vetulo miscere Falerno
In Vaticanis condita musta cadis;
Quid tantum fecere boni tibi pessima vina?
Aut quid fecerunt optima vina mali?
De nobis facile est: scelus est iugulare Falernũ,
Et dare campano toxica vina cado.
Conuiuæ meruere tui fortasse perire;
Amphora non meruit tam pretiosa mori.

Ad Æliam. 64.

Si memini fuerant tibi quatuor, Ælia, dentes:
Exspuit vna duos tussis, & vna duos:
Iam secura potes totis tussire diebus,
Nil istic quod agat, tertia tussis habet.

Ad Cæcilianum. 65.

Dic mihi quis furor est? turba spectãte vocata,
Solus boletos, Cæciliane, voras,
Quid dignũ tanto ventrique, gulæq; precabor?
Boletum, qualem Claudius edit, edas.

De Porsena, & Scæuola. 66.

Cum peteret regem decepta satellite dextra,
Iniecit sacris se peritura focis.
Sed tam sæua pius miracula non tulit hostis,

Et raptum flammis iussit abire virum,
Vrere quam potuit contempto Mucius igne,
Hanc spectare manum Porsena non potuit,
Maior deceptæ fama est, & gloria dextræ,
Si non errasset fecerat illa minùs.

De Leone, & Lepore. 67.

Quid nunc sęua fugis placidi, lepus, ora leonis?
Frangere tam paruas non didicere feras:
Seruantur magnis isti ceruicibus vngues.
Nec gaudet tenui sanguine tanta sitis.
Prę̨da canũ lepus est, vastos non implet hiatus,
Non timeat Dacus Cæsaris arma puer.

Ad Cottam. 68.

Inuitas nullum, nisi cum quo, Cotta, vagaris.
Et dant, conuiuam compita sola tibi:
Mirabar, quare nunquam me, Cotta vacasses,
Iam scio, me pigrum displicuisse tibi.

Ad Decianum de Ilo. 69.

Adspicis incomptis Ilum, Deciane, capillis,
Cuius, & ipse times triste supercilium.
Qui loquitur Curios, assertoresq; Camillos,
Nolito fronti credere lautus agit.

Ad Faustinum. 70.

Ede tuos tandem populo, Faustine, libellos,
Et cultum docto pectore profer opus:
Quod nec Cecropiæ damnent Pandionis arces;
Nec sileant nostri prætereantq; senes.
Ante feres stantem dubitas admittere famam,
Teque piget curæ præmia ferre tuæ?
Post te victuræ per te quoque viuere chartæ
Incipiant: cineri gloria sera venit.

Ad Sextilianum. 71.

Sextiliane bibis, quantum subsellia quinque,
Solus: aqua toties ebrius esse potes.
Nec confessorum vicina numismata tantùm:
Aera sed à cuneis vlteriora petis,
Non hæc Pelignis agitur vindemia prælis:
Vna nec in Tuscis nascitur ista iugis,
Testa sed antiqui felix siccatur Opimi,
Egerit, & nigros Massica cella cados,
A caupone tibi fex Laletana petatur,
Si plus, quàm decies, Sextiliane, bibis.

Ad Procillum. 72.

Hesterna tibi nocte dixeramus,

Quincunces puto, poſt decem peractos.
Cænares hodie vt Procille, mecum,
Tu factam tibi rem ſtatim putaſti,
Et non ſobria verba ſubnotaſti,
Exemplo nimium periculoſo.
Μισῶ μνήμονα συμπότην Procille.

De Accera. 73.

Heſterno fœtere mero, qui credit Acerram,
Fallitur, in lucem ſemper Accerrabibit.

Ad Fidentinum. 74.

Fama refert; noſtros te, Fidentine, libellos,
Non aliter populo, quam recitare tuos;
Si mea vis dici gratis tibi carmina mittam,
Si dici tua vis hæc, eme, ne mea ſint.

De Diaulo Medico. 75.

Chirurgus fuerat, nunc eſt veſpillo Diaulus,
Cæpit quod poterat, clinicus eſſe modò.

Ad Sabidium. 76.

Non amo te, Sabidi: nec poſſum dicere, quare.
Hoc tantum poſſum dicere non amo te.

De Gellia. 77.

Amiſſum non flet, cum ſola eſt Gellia patrem,
Si quis adeſt, iuſſæ proſiliunt lacrymæ:
Non luget, quiſquis laudari, Gellia quærit:
Ille dolet verè, qui ſine teſte dolet.

Ad Lucanam, & Tullum. 78.

Si, Lucane, tibi, vel ſi tibi Tulle, darentur.
Qualia Ledæi fata Lacones habent.
Nobilis hæc eſſet pietatis rixa duobus.
Quod pro fratre mori vellet vterque prior.
Diceret infernas, & qui prior iſſet ad vmbras,
Viue tuo frater tempore, viue meo.

Ad Fidentinum. 79.

Quem recitas, meus eſt, ô Fidentine libellus:
Sed malè cùm recitas, incipit eſſe tuus.

Ad Decianum. 80.

Si quis erit raros inter numerandus amicos,
Quales priſca fides, famaq; nouit auos:
Si quis Cecropiæ madidus, Latiæque Mineruæ,
Artibus, & vera ſimplicitate bonus;
Si quis erit recti cuſtos, imitator honeſti,
Et nihil arcano qui roget ore Deos:
Si quis erit magnæ ſubnixus robore mentis,
Diſperеam ſi non hic Decianus erit.

Ad

Ad Liuidum. 81.

Qui ducis vultus, & non legis ista libenter,
Omnibus inuideas, Liuide, nemo tibi.

In Cæcilium. 82.

Vrbanus tibi, Cæcili, videris,
Non es, crede mihi; quid ergo? verna, es,
Hoc quod Transtiberinus ambulator,
Qui pallentia sulfurata fractis
Permutat vitreis quod otiose,
Vendit qui madidum cicer coronæ.
Quod cunctos dominusque viperarum:
Quod viles pueri salariorum.
Quod fumantia qui tomacla raucus.
Circumfert tepidis cocus popinis.
Quod non optimus Vrbicus poeta:
Quod de Gadibus improbis magister.
Quod bucca est veluti dicax amici.
Quare desine iam tibi videri,
Quod soli tibi, Cæcili videris:
Qui Galbam salibus tuis, & ipsum
Posses vincere Sextium Caballum.
Non cuicunque datum est habere nasum.
Ludit, qui stolida procacitate.
Non est Sextius ille sed Caballus.

De Porcia. 83.

Coniugis audisset fatum cùm Portia Bruti,
Et subtracta sibi quæreret arma dolor:
Nondum scitis, ait, mortem non posse negari?
Credideram, satis hoc vos docuisse patrem.
Dixit, & ardentes auido bibitore fauillas:
I nunc, & ferrum turba molesta nega.

In Mancinum. 84.

Bis tibi triceni fuimus Mancine vocati:
Et positum est, nobis nil herè, præter aprũ,
Non quæ de tardis seruantur vitibus vuæ.
Dulcibus aut certant, quæ meli mela fauis,
Non pyra quæ lenta pendent religata genista.
Aut imitata breues punica mala rosas.
Rustica lactentes, nec misit fiscina metas,
Nec de Picenis venit oliua cadis.
Nudus aper: sed & hic minimꝰ, qualisq; necari
A non armato pumilione potest.
Et nihil inde datũ est, tãtũ spectauimus omnes
Ponere aprum nobis: sic & arena solet.

Ponatur tibi nullus aper post talia facta:
Sed tu ponaris, cui Charidemus, apro.

Ad Stellam. 85.

Lasciuos leporum cursus, lususque leonum,
Quod maior nobis charta, minorq; gerit:
Et bis idem facimus, nimium si Stella videtur.
Hoc tibi: bis leporem tu quoque pone mihi.

De libro suo. 86.

Edita ne breuibus pareat mihi charta libellis.
Dicatur potius, Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος.

De Diaulo Medico. 87.

Nuper erat medicus, nũc est vespillo Diaulus.
Quod vespillo facit, fecerat, & medicus.

De littoribus Altini. 88.

Æmula Baianis Altini littora villis.
Et Phaetonthæi conscia sylua rogi.
Quæq; Antenoreo Dryadũ pulcherrima Fauno.
Nupsit ad Euganeos sola puella lacus,
Et tu Lædeo felix Aquileia Timauo,
Hic, vbi septenas Cyllarus hausit aquas:
Vos eritis nostræ portus, requiesq; senectæ,
Si iuris fuerint otia nostra sui.

Ad Postumum. 89.

Quod te manè domi toto non vidimus anno.
Vis dicam quantum, posthume perdiderint?
Tricenos, puto, bis: vicenos ter puto nummos.
Ignosces: togulam, Posthume, pluris emo.

Ad Augustum. 90.

Sæpè meos laudare soles auguste, libellos,
Inuidus ecce negat, non minus ergo soles?
Quid, quòd honorato non sola, voce dedisti,
Non alius poterat, quæ dare dona mihi:
Ecce iterum nigros contorsit liuidus vngues,
Da, Cæsar, tanto tu magis, vt doleat.

Ad Chloen. 91.

Donasti cupido Chloe, patrono,
Hispanas, Tyriasq; coccinasque.
Indas Sardonycas Scythas Smaragdos.
Et totam tepido togam Galeso.
Et centum numeros nouæ monetæ:
Et quicquid petis, vsque, & vsque donas.
Væ glabraria, væ tibi misella:
Solam te statuet tuus patronus.

Ad

Ad Pudentem. 92.

Obstat care Pudens, nostris sua turba libellis,
 Lectoremq; frequens lassat, & implet opus:
Rara iuuant primis sic maior gratia pomis,
 Hibernæ pretium sic meruere rosæ.
Sæpius in libro memoratur Persius vno,
 Quam leuis in tota Marsus Amazonide.
Tu quoque de nostris releges quæcunq; libellis,
 Esse puta solum sic tibi pluris erit.

Ad Piscatorem. 93.

Baiano procul à lacu manemus,
Piscator fuge ne nocens recedas.
Sacris piscibus hæ notantur vndæ,
Qui norunt dominum, manumq; lambunt
Illam, quæ nihil est in orbe maius,
Quid, quòd nomen habent, & ad magistri
Vocem quisque sui venit citatus,
Hoc quondam Libys impius profundo,
Dum prædam calamo tremente ducit,
Raptis luminibus repente cæcus
Captum non potuit videre piscem:
Et nunc sacrilegos perosus hamos,
Baianos sedet ad lacus rogator.
At tu, dum potes innocens recede,
Iactis simplicibus cibis in vndas,
Et pisces venerare dedicatos.

Ad Antilogum. 94.

Quòd cupis in nostris dicique legiq; libellis:
 Et non vllus honos creditur esse tibi.
Ne valeam, si non res est gratissima nobis,
 Et volo te chartis inseruisse meis:
Sed tu nomen habes auerso fronte sororum
 Impositum, mater quod tibi dura dedit:
Quod neq; Melpomone, q nec Polyhymnia possit
 Nec pia cum Phœbo dicere Calliope,
Ergo aliquod gratũ Musis tibi nomen adopta.
 Non semper belle dicitur Antiologus.

De ape electro inclusa. 95.

Et latet, & lucet Phaetondide condita gutta,
 Vt videtur apis nectare clausa suo.
Dignum tantorum pretium tulit illa laborum:
 Credibile est ipsam sic voluisse mori.

Ad Sosibianum. 96.

Plena laboratis habeas cum scrinia libris:

Emittis quare, Sosibiane, nihil.
Edent heredes, inquis, mea carmina, quando?
Tempus erat iam te, Sosibiane legi.

Ad Attalum. 97.

Sordida cùm tibi sit verum tamen Attale dicit.
Quisquis te niueam dicit habere togam.

De pugna Damnarum. 98.

Frontibus aduersis molles concurrere damas,
Vidimus, & fati sorte iacere pari.
Spectauere canes prædam: stupuitq; superbus
Venator, culto nil super esse suo.
Vndè leues animi tanto caluere furore?
Sic pugnant tauri sic cecidere viri.

Ad Olum. 99.

Cana est barba tibi, nigra è coma: tígere barbã.
Non potes hęc causa est sed potes, Ole, comã.

Ad Afrum. 100.

Centum Coranus, & ducenta Mancinus,
Trecenta debet Titius, hoc bis Albinus,
Decies Sabellus alterumq; Seranus.
Ex insulis fundisq; tricies soldum.
Ex pecore redeunt ter ducenta Parmensi,
Toties diebus Afer hoc mihi narras.
Et teneo melius ista, quam meum nomen.
Numeres oportet aliquid, vt pati, possim.
Quotidianam refice nauseam nummis:
Audire gratis, Afer, ista non possum.

Ad Charinum. 101.

Argenti genus omne comparasti,
Et solus veteres, Myronis artes.
Solus Praxitelis manus Scopæq;
Solus Phidiaci toreuma cœli,
Solus Mentoreos habes labores,
Nec desunt tibi ferra Glaniæna,
Nec quæ Callaico linuntur auro,
Nec mensis anaglypta de paternis.
Argentum tamen inter omnes miror,
Quare non habeas, Charine, purum.

Ad Posthumum. 102.

Atria Pisonum stabant cum stemmate toto,
Et docti Senecæ ter numeranda domus.
Prætulimus tantis solum te, Posthume regnis,
Pauper eras, & eques sed mihi Consul eras,
Tecum ter denas numeraui, Posthume brumas,

Com-

Comiuunis nobis lectus, & vnus erat.
Iam donare potes iam perdere plenus honorũ,
Largus opum expecto, Posthume, quid facias.
Nil facis: & ferũ est, aliũ mihi quærere regẽ;
Hoc fortuna placet, Posthumus imposuit.

In male recitantem. 103.

Quid recitaturus circundas vellera collo?
Conueniunt nostris auribus illa magis.

In Coracinum. 104.

Non dixi, Coracine, te molestum,
Non sum tam temerarius nec audax.
Nec mendacia, qui loquar libenter
Si dixi, Coracine, te molestum.
Iratam mihi Pontiæ lagenam,
Iratum calicem mihi Metelli.
Iuro per Syrios tibi tumores,
Iuro per Berecynthios furores.
Quod dixi, tamen hoc leue, & pusillum est.
Quod notum est, & ipse non negabis:
Dixi te, Coracine proditorem.

De Vesuuio monte. 105.

Hic est pampineis viridis Vesuuius vmbris:
Presserat hic madidos nobilis vua lacus.
Hęc iuga, quã Nysę colles, plus Bacch⁹ amauit:
Hoc nuper Satyri monte dedere choros.
Hæc Veneris sedes, Lacedæmone gratior illi:
Hic locus Herculeo nomine clarus erat.
Cuncta iacent flammis, & tristi mersa fauilla:
Nec superi vellent hoc licuisse sibi.

Ad Phœbum. 106.

Hæc tibi pro nato plena dat lætus acerra,
Phœbe Palatinus munera Parthenius,
Vt qui prima nouo signat quinquennia lustra,
Impleat innumeras Burrus Olympiadas.
Fac rata vota patris; sic te tua diligat vxor.
Gaudeat, & certa virginitate soror.
Perpetuo sic flore mices: sic deniq; non sint
Tam longæ Bromio, quã tibi, Phębe, comæ.

De Sabello. 107.

Saturnalia diuitem Sabellum
Fecerunt, meritò tumet Sabellus:
Nec quenquam putat esse, prædicatq;
Inter caussidicos beatiorem.
Hos fastus, animosq; dat Sabello

Farris semodius, fabæque fressæ.
Et thurris, piperisq; tres selibræ:
Et Lucanica ventre cum Falisco,
Et nigri Syra defruti lagena,
Et ficus Lybicæ gelata teste,
Cum bulbus, cocleisq; caseòque,
Picene quoq; venit à cliente,
Parca cistula non capax oliuæ,
Et crasso figuli polita cœno
Septennaria sinthesis Sagunti,
Hispanæ luteum retæ toreuma,
Et late variata mappa clauo.
Saturnalia fructuosiora
Annis non habuit decem Sabellus.

De Phaethonte. 108.

Encaustus Phaetō tabula tibi pictus in hac est,
Quid tibi vis, Dipyron, qui Phaetonta facis;

In Papilum. 109.

Laudari gaudes, laudatus, Papile ploras:
Cur quæ vis fieri, Papile facta doles.
Pœnitet ostensæ pruriginis: an magis illud
Flos, quod laudari Papile, desieris?

Ad Flaccum. 110.

Nescis crede mihi quid sint epigrāmata, Flacce
Qui tantùm lusus illa iocosq; putas.
Ille magis ludit, qui scribit prandia sæui
Tereos aut cœnam crude Thyeste tuam.
Aut puero liquidas aptantem Dædalon alas,
Pascentem Siculas aut Polyphemon oues.
A nostris procul est omnis vesica libellis,
Musa nec in sano syrmate nostra tumet.
Illa tamen laudant omnes, mirantur, adorant,
Confiteor: laudant illa: sed ista legunt.

In Cecilianum. 111.

Cùm tibi non essent sex millia, Cæciliane,
Ingenti latè vectus es hexaphoro.
Postquā his decies tribuit Dea cæca, sinumq;
Ruperunt nummi: factus es, ecce pedes.
Quid tibi pro meritis, & tātis laudibus optē?
Dij reddant sellam, Ceciliane tibi.

Ad Cosmum. 112.

Hunc, quem sepe vides inter penetralia nostrę
Pallados, & templi limina, Cosme, noui
Cum baculo peraq; senem cui cana putrisq;

Stat

Stat coma, & in pectus sordida barba cadit:
Cerea quem nudi tegit vxor abolla grabati,
Cui dat latratos obuia turba cibos.
Esse putas Cynicum deceptus imagine falsa
Nō est hic Cynicus, Cosme: quid ergo? canis.

Ad Colinum. 113.

O, cui Tarpeias licuit contingere quercus;
Et meritas prima cingere fronde comas:
Si sapis, vtaris totis, Coline, diebus:
Extremumque tibi semper adesse putes:
Lanificas nulli tres exorare puellas.
Contigit: obseruant, quem statuere diem.
Diuitior Crispo, Thrasea constantior ipso,
Lautior, & nitido sis meliore licet.
Nil adicit penso Lachesis, fusosq; sororum
Explicat, & semper de tribus vna necat.

Ad Lucium. 114.

Luci, gloria temporum tuorum,
Qui Gaurum veterem, Tagumq; nostrum
Arpis cedere non finis disertis.
Argiuas generatus inter vrbes:
Thebas carmine cantent, aut Mycenas,
Aut claram Rhodon, aut libidinosæ
Ledæas Lacedæmonis palestras,
Nos Celtis genitos, & ex Iberis.
Nostræ numina duriora terra.
Grato non pudeat referre versu:
Sæuo Bilbilim optimam metallo.
Quæ vincit Chalybasq; Noricosq;
Et ferro Plateam suo sonantem,
Quam fluctu tenui, sed inquieto
Armorum Salo temperator ambit,
Tutelamq; chorosq; Risamerum.
Et conuiuia festa Carduarum,
Et textis Peteron rosis rubentem,
Atque antiqua patrum theatra ripas:
Et certos iaculo leui Sueuos,
Turgentisq; lacus, Petusiæq;,
Et paruæ vada pura Toueniffæ,
Et sanctum Duracotis ilicetum,
Per quod vel piger ambulas viator.
Et quæ fortibus excolit iuuencis
Curuæ Manilius arua Matinessæ.
Hæc tam rustica delicate lector,

Rides nomina ? rideas licebit.
Hæc tam rustica malo, quam Britannos.

In Gargilianum. 115.

Munera quòd senibus viduisq; ingentia mittis:
Vis te munificum, Gargiliane vocem?
Sordidius nihil est, nihil est te spurcius vno,
Qui potes insidias dona vocare tuas,
Sic auidis fallax indulget piscibus hamus:
Callida sic stultas decipit esca feras.
Quid sit largiri, quid sit donare, docebo,
Si nescis: dona, Gargiliane mihi.

Ad Faustinum. 116.

Dũ nos blanda tenent iucundi stagna Lucrini,
Et quæ puniceis fontibus, antra calent:
Tu colis Arigui regnum Faustine coloni,
Quo te bis decimus ducit ad vrbe lapis.
Horrida sed feruent Nemęi ad pectora mõstri:
Nec satis est Baias, igne calere suo.
Ergo sacri fontes, & littora sacra valete,
Nympharum pariter, Nereidumq; domus.
Herculeos colles gelida Vos vincite bruma.
Nunc Tiburtinis cedite frigoribus.

In Gallam. 117.

In tenebris luges amissum, Galla, maritum:
Num plorare pudet, visne redire virum?

De Vipera electro inclusa. 118.

Flentibus Heliadum ramis dum vipera serpit,
Fluxit in obstantem succina gemma feram:
Quæ dum miratur pingui se rore teneri,
Concerto riguit vincta repente gelu.
Ne tibi regali placeas Cleopatra, sepulchro:
Vipera si tumulo nobiliore iacet.

De Curiatio. 119.

Ardea solstitio, Pæstanaue rura petantur,
Quiq; Cleonæo sidere feruet ager.
Cùm Tiburtinas damnet Curiatius auras,
Inter laudatas ad Styga missus aquas.
Nullo facta loco possis excludere: cùm mors
Venerit, in medio Tibure Sardinia est.

In Mancinum. 120.

Donasse amicum tibi ducenta Mancine,
Nuper superbo lætus ore iactasti.
Quartus dies est, in schola poetarum.
Cùm fabulamur millibus decem dixit

Emptas

Emptas lacernas munus esse Pompillæ,
Sardonychas auro, lineisq; ter cinctum,
Duasq; similis fluctibus maris gemmas
Dedisse Bassam, Cæliamq; iurasti,
Here de theatro, Pollione cantante
Cùm subitò abires, dum fugis, loquebaris.
Hereditatis tibi trecenta venisse
Et mane centum, & post meridiem centum,
Quid tibi sodales fecimus mali tantum:
Miserere iam crudelis, & sile tandem
Aut, si tacere lingua non potest ista,
Aliquando narra quod Mancine velimus.

De Lycori, 121.

Tibur in Herculeum migrauit nigra Lycoris,
Omnia dum fieri candida credit ibi.

De Cærelia. 122.

Dum petit à Baulis mater Cærelia Baias,
Occidit insani crimine mersa freti.
Gloria quanta perit nobis; hæc mõstra Neroni,
Nec quondam iussæ præstiteratis aquæ.

De hortis Martialis. 123.

Tulli iugera pauca Martialis,
Hortis Hesperidum beatiora,
Longo Ianiculi iugo recumbunt:
Lati collibus eminent recessus.
Et planus modico tumore vertex
Cœlo perfruitur sereniore:
Et curuas nebula tegente valles,
Solus luce nitet peculiari:
Puris leniter admouentur Astris
Celsæ culmina delicata villæ.
Hinc septem dominos videre montes,
Et totam licet æstimare Romam.
Albanos quoque, Tusculosque colles,
Et quodcunque iacet sub vrbe frigus.
Fidenas veteres, breuesque Rubras,
Et, quod virgineo cruore gaudet,
Annæ pomiferum nemus perennæ.
Illic Flaminiæ Salariæque
Gestator patet, essedo tacente:
Ne blando rota sit molesta somno,
Quem nec rumpere nauticum celeuma,
Nec clamor valet Helciariorum:
Cùm sit tam prope Miluius, sacrumq;

Lapsæ

Lapsæ per Tyberim volent carinæ,
Hoc rus, seu potiùs domus vocanda est,
Commendat dominus, tuam putabis,
Tam non inuida, tàmque liberalis,
Tam comi patet hospitalitate:
Credas Alcinoi pios penates,
Aut facti modo diuitis Molorchi,
Vos, nunc omnia parua qui putatis,
Centeno gelidum ligone Tybur,
Vel Præneste domate, pendulamq;
Vni dedite Sætiam colono.
Dum, me iudice, præferantur istis
Tullii iugera pauca Martialis.

De Philæne. 124.

Oculo Philænis semper altero plorat,
Quo fiat istud, quæritis, modo? lusca est.

Ad Linum. 125.

Egisti vitam semper, Line, municipalem,
Qua nihil omnino dulcius esse potest.
Idibus, & raris togula est excussa Kalendis,
Duxit ad æstates synthesis vna decem.
Saltus aprũ, cãpus, leporem tibi misit ineptũ,
Silua graueis turdos exagitata dedit.
Raptus flumineo venit de gurgite piscis,
Vina rubens fudit non peregrina cadus.
Nec nocuit testis ignis, nec Sirius agris.
Nec mersa est pelago, nec fluit vlla ratis.
Supposita est blando nunquam tibi tessera talo,
Alea sed parce sola fuere nuces.
Dic vbi sit decies, mater quod auara reliquit:
Nusquam est, fecisti rem, Line difficilem.

Ad Prætorem. 126.

Prætorem pauper centum sestertia Gaurus.
Orabat cara notus amicitia;
Dicebatq; suis hæc tantùm deesse trecentis.
Vt posset domino plaudere iussus eques.
Prætor ait, scis me Scorpo, Thaliòque daturũ:
Atque vtinam centum milia sola darem.
Ah pudet ingratæ pudet, ah malè diuitis arcę.
Quod non das equiti, vis dare, Prætor, equo?

Ad Sextum. 127.

Inuitas centum quadrantibus, & bene cœnas,
Vt cœnem inuitor Sexte, an vt inuideam?

De

De Spectaculo. 128.

Picto quod iuga delicata collo.
Pardus sustinet, improbæque tigres
Indulgent patientiam flagello:
Mordent aurea, quòd lupata cerui:
Quod frænis Libyci domantur vrsi,
Et quantum Calydon tulisse fertur,
Paret purpureis aper capistris:
Turpes essedà, quod trahunt bisontes,
Et molles dare iussa quòd choreas.
Nigro belua nil negat magistro:
Quis spectacula non putet Deorum?
Hæc transit tamen vt minora quisquis
Venatus humiles videat leonum.
Quos velox leporum timor fatigat.
Dimittunt repetunt, amantque captos
Et securior est in ore præda,
Laxos cui dare peruiosque rictus
Gaudent, & timidos tenere dentes,
Mollem frangere dum pudet rapinam,
Stratis cum modò venerint iuuencis.
Hæc clementia non paratur arte:
Sed norunt cui seruiant leones.

Ad Ouidium. 129.

In Nomentanis, Ouidi, quod nascitur agris,
Accepit quoties tempora longa merum,
Exuit annosæ mores nomenq; senectæ:
Et quidquid voluit, testa vocatur anus.

Ad Lucium Iulium. 130.

Sæpe mihi dicis, Luci carissime Iuli,
Scribe aliquid magnum desidiosus homo es.
Otia da nobis, sed qualia fecerat olim,
Mæcenas Flacco Virgilioq; suo.
Condere victuras tentem per sæcula curas?
Et nomen flammis eripuisse meum?
In steriles campos nolunt iuga ferre iuuenci,
Pingue solum lassat, sed iuuat ipse labor.

Ad Gallum. 131.

Est tibi (sitq; precor, multos crescatq; per annos)
Pulchra, quidē, verùm Transtiberina domus.
At mea Vipsenas spectant cœnacula laurus:
Factus in hac ego sum iam regione senex.
Migrandū est, vt manè domi te, Galle, salutē:
Es tanti, vel si longius illa foret.

Sed

Sed tibi non multũ est, vnum si præsto togatũ:
Multum est, hunc vnum si mihi Galle, nego.
Ipse salutabo decima, vel serius hora:
Manè tibi prome dicat auere liber.

De catella Publij. 132.

Issa est passere nequior Catulli,
Issa est purior osculo columbæ,
Issa est blandior omnibus puellis:
Issa est carior Indicis lapillis,
Issa est deliciæ catella Publi,
Hanc tu, si queritur loqui putabis,
Sentit tristitiàmq; gaudiumque,
Collo nixa cubat capitq; somnos;
Vt suspiria nulla sentiantur.
Et desiderio coacta ventris;
Gutta pallia non fefellit vlla.
Sed blando pede suscitat, toròque
Deponi rogat, & monet leuari.
Castæ tantus inest pudor catellæ.
Hanc ne lux rapiat suprema totam,
Pictam publius exprimit tabella:
In qua tam similem videbis Issam,
Vt sit tam similis sibi nec ipsa.
Issam deniq; pone cum tabella.
Aut vtramq; putabis esse veram.
Aut vtramq; putabis esse pictam.

Ad Velocem. 133.

Scribere me quereris, Velox, epigrãmata longa,
Ipse nihil scribis: tu breuiora facis.

Ad Regulum. 134.

Cũm tibi sit sophiæ par fama, & cura deorum,
Ingenio pietas nec minor ipsa tuo.
Ignorat meritis dare munera, qui tibi librum,
Et qui miratur, Regule, thura dari.

Ad Priscum. 135.

Cũm te nõ nossem, dominum regẽq; vocabam
Cũm benè te noui, iam mihi Priscus eris.

Ad Lectorem. 136.

Quæcunq; lusi iuuenis, & puer quondam,
Apinasq; nostras quas, ne ipse iam noui
Malè collocare si bonas voles horas,
Et inuidebis otio tuo, lector:
A Valeriano Pollio petes Quincto,
Per quem perire non licet meis nugis.

Ad

Ad Faustinium. 137.

Hos tibi vicinos Faustine, Telesporus hortos,
Fœnius & breue rus, vdaq; prata tenet,
Condidit hic natæ cineres nomenq; sacrauit,
Quod legis, Antullæ dignior ipse legi.
Et Stygias equũ fuerat patrem ille sub vmbras:
Quod quia non licuit, viuit, vt ossa colat.

De Antulla. 138.

Hoc nemus æterno cinerum sacrauit honore
Fœnius, & culti iugera pulchra soli.
Hoc tegitur citò rapta suis Antulla sepulchro,
Hoc erit Antullæ mistus vterque parens.
Si cupit hunc aliquis, moneo ne speret agellũ,
Perpetuò dominis seruiet ille suis.

In Lupercum. 139.

Occurris quoties, Luperce, nobis?
Vis mittam puerum subinde dicis.
Cui tradas epigramaton libellum,
Lectum quem tibi protinus remittam.
Non est quod puerum Luperce vexes
Longum est si velit ad Pyrum venire,
Et scalis habito tribus, sed altis.
Quod quæris propius petas licebit
Argi nempe soles subire lethum.
Contra Cæsaris est forum taberna,
Scriptis postibus, & hinc inde totis.
Omnes vt citò perlegas poetas.
Illic me pete: ne roges Attrectum:
Hoc nomen dominus gerit tabernæ,
De primo dabit, alteroue nido.
Rasum pumice purpuraq; cultum
Denarijs tibi quinque Martialem:
Tanti non es ais, sapis, Luperce.

Ad Cæcilianum. 140.

Cui legisse satis non est epigrammata centum,
Nil illi satis est, Cæciliane, mali.

M. VAL.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON.

LIBER II.

Quid nobis, inquis, cum epistola parumne tibi præstamus si legimus epigrammata? Quid hic porro dicturus es, quod non possis versibus dicere? video quare Tragædi epistolam accipiant, quibus pro se loqui non licet. Epigrammata Curione non egent, & contenta sunt sua, id est mala lingua. In quacunque pagina visum est epistolam faciunt. Noli ergo si tibi videtur rem facere ridiculam, & togam saltanti inducere personæ. Denique videas, an te delectet contra retiarium ferula Ego inter illos sedeo, qui protinus, clamant puto me Hercule, Deciane, verum dicis. Quid, si scias cum qua, & quam longa epistola negotium fueris habiturus? Itaque, quod exigis fiat. Debebunt tibi, si qui in hunc librum inciderint, quod ad primam paginam non lassi peruenient.

Ad librum suum. 1.

Ter centena quidẽ poteras epigrammata ferre,
Sed quis te ferret, prælegeretq; liber?
At nunc succincti quæ sunt bona disce libelli,
Hoc primum est, breuior quod mihi carta perit:
Deinde quòd hæc vna peragit librarius hora,
Nec tantùm nugis seruiet ille meis.
Tertia res hæc est, quod si cui fortè legeris,
Sis licet vsq; malus, non odiosus eris
Te conuiua leget misto quicunce: sed ante,
Incipiat positus quam tepuisse calix:
Esse tibi tanta cautus breuitate videris:
Hei mihi, quàm multis sic quoq; longus eris.

Ad Cæsarem Domitianum. 2.

Creta dedit magnũ, maius dedit Africa nomẽ,
Scipio quod victor, quodq; Metelius habet:
Nobilius domito tribuit Germania Rheno,
Et puer hoc dignus nomine, Cæsar eras
Frater idumæos meruit cum patre triumphos,

Quæ datur ex Dacis laurea tota tua est.

Ad Sextum. 3.

Sexte, nihil debes, nil debes, Sexte fatemur.
Debet enim si quis soluere, Sexte, potest.

Ad Decianum. 4.

Ne valeam, si non totis Deciane, diebus,
Et tecum totis noctibus esse velim:
Sed duo sunt quæ nos distingunt millia passus:
Quatuor hæc fiunt? cùm rediturus eam.
Sæpe domi non es: cũ sis quoque sæpe negaris,
Vel tantum caussis, vel tibi sæpè vacas.
Te tamen vt videã duo millia non piget ire.
Vt te non videam, quatuor ire piget.

Ad Seuerum. 5.

I nunc, edere me iube libellos,
Lectis, vix tibi paginis duabus,
Spectas ἐσχατοχώλιον, Seuere,
Et longas trahis oscitationes.
Hæc sunt, quæ relegente me solebas
Raptim scribere, sed Vitellianis:
Hæc sunt singula quæ sinu ferebas
Per conuiuia cuncta, per theatra.
Hæc sunt, aut meliora si qua nescis.
Quid prodest mihi tam macer libellus
Nullo crassior, vt sit vmbilico,
Si totus tibi triduo legatur.
Numquam deliciæ supiniores,
Lassus tam citò deficis viator.
Et cũm currere debeas Bouillas,
Iter iungere quæris ad Camœnas:
I nunc, edere me iube libellos.

In Attalum. 6.

Declamas bellè: causas agis, Attale; bellè,
Historias bellas, carmina bella facis:
Componis bellè mimos epigrammata bellè,
Bellus grammaticus, bellus es Astrologus:
Et bellè cantas, & saltas, Attale belle,
Bellus es arte lyræ bellus es arte pilæ,
Nil benè cũ facias, facis attamen omnia bellè,
Vis decam quid sis? magnus es ardelio.

Ad Lectorem. 7.

Si qua videbuntur chartis tibi lector in istis,
Siue obscura nimis, siue Latina parùm:
Non meus est error: nocuit librarius illis.

Dum

Dum properat versus annumerare tibi.
Quod si non illum, sed me peccasse putabis:
Tunc ego te credã cordis habere nihil. (mº,
Ista tamẽ mala sũt: quę si nos manifesta nega-
Hæc mala sunt: sed tu non meliora facis.

Ad Ruffum de Selio. 8.

Quòd fronte Selium nubila vides, Rufe:
Quòd ambulator porticum terit serus,
Lugubre quidam, quòd tacet piger vultus,
Quòd pene terram tangit indecens nasu,
Quòd dextra pectus pulsat, & comam vellit.
Non ille amici fata luget, aut fratris.
Vterq; natus viuit, & precor viuat
Salua est, & vxor, sarcinaq; seruiq;
Nihil colonus villicusq; decoxit,
Mœroris igitur caussa quæ est? domi cœnat.

In Posthumum. 9.

Esse, quid hoc dicã, q̧ olent tua basia myrrhã.
Quodq;tibi est nunquã non alienus odor? (per
Hoc mihi suspectũ est,q̧ oles bene Postume,sẽ-
Posthume non bene olet, qui bene semper olet.

Ad Sextum. 10.

Et iudex petit, & petit patronus:
Soluas censeo, Sexte creditori.

Ad Paulinum de Selio. 11.

Nil intentatum Selius, nil linquit in ausum,
Cænandum quoties iam videt esse domi.
Currit ad Europen, & te, Pauline, tuosq;
Laudat Achilleos sed sine fine, pedes.
Si nihil Europe fecit, tum septa petuntur,
Si quid Phyllirides præstet, & Æsonides:
Hinc quoq;decepť Mẽphitica tẽpla frequẽtat.
Assidet, & cathedris mœsta iuuenca tuis.
Inde petit centum pendentia tecta columnis:
Illinc Pompeij dona: nemusque duplex.
Nec fortunati spernit nec balnea Fausti,
Nec Grylli tenebras, Æcliàmque Lupi,
Nam thermis iterum cunctis,iterùmq;lauatur.
Omnia cùm fecit, sed renuente Deo.
Lotus ad Europes tepide buxeta recurrit,
Si quis ibi serùm carpat amicus iter:
Per te perque tuam vector celebrate, culinam,
Ad cænam Selium tu rogo, Taure, voca.

In Hermum. 12.

Quòd nulli calicem tuum propinas,
Humanè facis Herme, non superbè.

In Zoilum. 13.

Zoilus ægrotat faciunt hanc stragula febrem,
Si fuerit sanus, coccina quid facient,
Quid torus à Nilo, quid sindone tinctus olenti?
Ostendit stultas quid nisi morbus opes?
Quid tibi cũ medicis dimitte Machaonas õnes
Vis fieri sanus stragula sume mea.

Ad Amianum. 14.

Tonsor Suburræ faucibus sedet primis,
Cruenta pendent quà flagella tortorum,
Argique letum multus obsidet sutor.
Sed ista tonsor, Amiane non tondet,
Non tondet inquam, quid ergo fecit? radit.

In Maximum, 15.

Capto tuã pudet heu sed capto, Maxime cœnã,
Tu captas alias, iam sumus ergo pares.
Manè salutatum, venio: tu diceris isse
Ante salutatum: iam sumus ergo pares.
Sũ comes ipse tuus, tumidiq; ante ambulo regis
Tu comes alterius, iam sumus ergo pares.
Esse sat est seruum iam nolo vicarius esse,
Qui rex est, regem, Maximẽ non habeat.

In Zoilum. 16.

Felicem fieri credis me Zoile cœna,
Felicem cœnam Zoile, dando tuam?
Debet Aricino conuiua recumbere cliuo,
Quem tua felicem Zoile cœna facit.

De Paulo. 17.

Carmina Paulus emit, recitat sua carmina Paulus
Nam quòd emas, possis dicere iure tuum.

In Posthumum. 18.

Basia das alijs: alijs das Posthume, dextram,
Dicis vtrum mauis, elige; malo manum.

Ad eodem. 19.

Quid mihi vobiscũ estò Phœbe, nouẽq; sorores,
Ecce nocet vati Musa iocosa suo:
Dimidio nobis dare posthumus ante solebat,
Basia nunc labro cœpit vtroque dare.

De eodem. 20.

Non dicam, licet vsque me rogetis,
Quis sit Posthumus, in meo libello.

Non

Non dicam, quid enim mihi necesse est,
Has offendere basiationes,
Quæ se tam bene vindicare possunt?

Ad Candidum. 21.

Si det iniqua tibi tristem fortuna reatum,
Squallidus hærebo, pallidiorq; reó,
Si iubeat patria damnatum excedere terra,
Per freta per scopulos exsulis ibo comes.
Dat tibi diuitias ecquid sunt ista duorum?
Das partẽ multum est Candide das aliquid?
Mecum ergo miseres quid si Deus ore sereno,
Annuerit, felix, Candide, solus eris.

Ad Gallum. 22.

Das nunquã, semper promittis, amice, roganti.
Si semper fallis, iam rogo, amice nega.

Ad Bithynicum. 23.

Quòd querulũ spirat, quòd acerbũ Nęuia tussit:
Inq; tuos mittit sputa subinde sinus:
Iam te rem factam, Bithynice, credis habere?
Erras blanditur Næuia, non moritur.

De Selio. 24.

Laudantem Selium, cœnæ cùm retia tendit,
Accipe siue legas, siue patronus, agas.
Effœte grauiter citò, nequiter euge, beate,
Hoc volui: facta est iam tibi cœna, tace.

Ad Rufum. 25.

Rufe, vides illum subsellia prima tenentem,
Cuius, & hinc lucet sardonychata manus.
Quæq; Tyron toties epotauere lacernæ,
Et toga non tactas vincere iussa niues.
Cuius olet toto pinguis coma Marcelliano,
Et splendent vulso brachia trita pilo,
Non hesterna sedet lunata lingula planta,
Coccina non læsum cingit aluta pedem,
Et numerosa linunt stellantem splenia frontẽ,
Ignoras quid sit? splenia tolle leges.

In Caium. 26.

Mutua viginti sestertia forte rogabam,
Quæ vel donanti non graue munus erat.
Quippè rogabatur fidúsq; vetusq; sodalis,
Et cuius laxas area flagellat opes.
Is mihi, diues eris, si causas egeris inquit:
Quòd peto, da Cai: non peto consilium.

In Ponticum. 27.

Lis mihi cũ Balbo est: tu Balbũ offẽdere nõ vis
Pôtice, cũ licino, hic quoq; magnus homo est.
Vexat sæpè meum Patrobas confinis agellum;
Contra libertum Cæsaris ire times,
Abnegat, & retinet nostrum Lauronia seruum,
Respondes, orba est, diues anus, vidua.
Non bene, crede mihi, seruo seruitur amico,
Sit liber dominus, qui volet esse meus.

Ad Phœbum. 28.

Cùm sint crura tibi simulent, quæ cornua lunæ,
In rhytio poteras, Phœbe, lauare pedes.

In Pannicum. 29.

Pectere te nolim, sed nec turbare capillos;
Splendida sit nolo sordida nolo cutis.
Nec tibi mitrarum nec sic tibi barba reorum,
Nolo virum nimium, Pannice, nolo parum.
Nunc tibi crura pilis, & sunt tibi pectora setis
Horrida, sed mens est, Pannice, vulsa tibi.

In Cæcilianum. 30.

Quid quid ponitur, hinc, & inde verris:
Mammas suminis, imbricemq; porci,
Communemq; duobus attagenam,
Mullum dimidium, lupumq; totum,
Murenæq; latus femurq; pulli,
Stillantemq; alica sua palumbum,
Hæc cùm condita sunt madente mappa,
Traduntur puero domum ferenda.
Nos accumbimus otiosa turba,
Vllus si pudor est, repone cœnam,
Cras te, Cæciliane non vocabo.

In Linum. 31.

Quid mihi reddat ager, queris, Line, Nomẽtan?
Hoc mihi reddit ager: te, Line, non video.

In Tongilium. 32.

Vri Tongilius maledicitur hæmitritæo,
Noui hominis mores: esurit atq; sitit.
Subdola tenduntur crassis modò retia turdis:
Hamus & in mullum mittitur atq; lupum.
Cæcuba siccentur, quæq; annus coxit Opimi,
Condantur parco fusca falerna vitro,
Omnes Tongilium medici iussere lauari:
O stulti, febrem creditis esse? gula est.

Ad

Ad Maximinam. 33.

Ride, si sapis, ò puella, ride,
Pelignus, puto, dixerat poeta.
Sed non dixerat omnibus puellis,
Quamuis dixerit omnibus puellis,
Non dixit tibi: tu puella non es:
Et tres sunt tibi Maximina dentes,
Sed planè piceiq; buxeiq;
Quare si speculo, mihique credis,
Debes non aliter timere risum,
Quàm ventum Spanius, manùmq; Crispus,
Quàm cretata timet Fabulla nimbum,
Cerussata timet Sabella Solem.
Vultus finge tuos magis seueros,
Quam coniux Priami, nurusq; maior,
Mimos rediculi Philistionis,
Et conuiuia nequiora vita;
Et quidquid lepida procacitate
Laxat perspicuo labella risu,
Te mœstæ decet assidere matri,
Lugentiq; virum, piumq; fratrem,
Et tantùm tragicis vacare Musis.
At tu, iudicium sequuta nostrum,
Plora, si sapis, ò puella, plora.

In Candidum. 34. (πάντα

Candide; κοινὰ φίλων hæc sunt tua, Candide
Quæ tu magniloquus nocte, dieq; sonas.
Te Lacedæmonio velat toga lota Galeso,
Vel quam seposito de grege Parma dedit:
At me, quæ passa est furias, & cornua tauri,
Noluerit dici quàm pila prima suam,
Misit Agenoridæ Cadmi tibi terra lacernas:
Non vendes nummis coccina nostra tribus,
Tu Libycos indis suspendis dentibus orbes:
Fulcitur testa fagina mensa mihi.
Immodici tibi flaua tegunt chrysendeta mullis
Concolor in nostro, Cammare, lance rubes.
Ex opibus tantis veteri fidoq; sodali
Das nihil: & dicis Candide: κοινὰ φίλων.

In Sextum. 35.

Emi seu puerum, togàmue pexam,
Seu tres, vt puto quatuorue libras,
Sextus protinus ille fœnerator,
Quem nostis veterem meum sodalem,

Ne

Ne quid fortè petam, timet cauetq;
Et secum, sed vt audiam, susurrat:
Septem millia debeo Secundo,
Phœbo quatuor, vndecim Phileto,
Et quadrans mihi nullus est in arca.
O grande ingenium mei sodalis.
Durum est, Sexte negare, cùm rogeris
Quanto durius, antequam rogeris.

In Næuolum: 36.

Florida per varios, vt pingitur Hybla colores,
Cùm breue Sicaniæ ver populantur apes.
Sic tua compositis perlucent præla lacernis,
Sic micat innumeris arcula synthesibus:
Atq; vnam vestire tribum tua vellera possunt;
Apula non vno quæ grege terra tulit.
Tu spectas hyemem succincti lentus amici.
Proh scelus, & lateris frigora trita times.
Quantum erat infelix pannis fraudare duobus.
Quod renuis, non te, Næuole, sed timeas.

Ad Rufum. 37.

Cauponem, laniumq; balneumq;,
Tonsorem tabulamq; calculosq;,
Et paucos sed vt eligam, libellos,
Vnum non nimium rudem sodalem,
Hæc præsta mihi, Rufe: vel Bitontis,
Et thermas tibi habe Neronianas.

In Maximum. 38.

Vis fieri liber? mentiris, Maxime non vis;
Sed fieri si vis, hac ratione potes.
Liber eris, cœnare foris, si Maxime nolis;
Veientana tuam si domat vua sitim.
Si ridere potes miseri chrysendeta Cinnæ;
Contentus nostra si potes esse toga:
Si leue Balneolum gemino tibi vincitur asse,
Si tua non rectus tecta subire potes.
Hæc tibi si vis est, si mentis tanta potestas;
Liberior Partho viuere Rege potes.

Ad Sextum. 39.

Vis te, Sexte, coli volebam amare.
Parendum est tibi, quod iubes, coleris:
Sed si te colo, Sexte, non amabo.

De Microspico Diuite. 40.

Hic, quem videtis gressibus vagis lentum,
Amethystinatus media qui secat septa:

Quem non lacernis Publius meus vincit,
Non ipse Codrus alpha penulatorum:
Quem grex togatus sequitur, & capillatus,
Recensque sella linteisq; lorisque
Oppignerauit ad modò Claudi mensam,
Vix octo nummis anulum, vnde cœnaret.

In Zoilum. 41.

Pexatus pulchrè, rides mea, Zoile, trita:
Sunt hæc trita quidem, Zoile, sed mea sunt.

De cœnatione Micæ. 42.

Mica vocor, quid sim, cernis: cœnatio parua,
Et me Cæsareum prospicis, ecce tholum.
Frãge toros pete vina, rosas cape, tĩgere nardo:
Ipse iubet mortis te meminisse Deus.

In Hylum. 43.

Furaris quæcunque potes, puer Hyle, Tribuni.
Supplicium facti, nec puer Hyle, times.
Væ tibi, dum ludis: mulct. bere, iã mihi dices,
Nõ licet hoc, quid, tu quod facis, Hyle, licet?

In Laurum. 44.

Dũ modò caussidicũ, dũ te modò rhetora fingis,
Et non decernis, Laure, quid esse velis:
Peleos, & priami transis, vel Nestoris annos,
Et fuerat serum iam tibi, desinere.
Incipe, tres vno perierunt rhetores anno:
Si quid habes animi, si quid in arte vales:
Si schola damnatur, foralitibus omnia feruent,
Ipse potes fieri Marsia caussidicus.
Eia, agè rumpe moras: quò te sperabimus vsq;?
Dum, quis sis dubitas, iam potes esse nihil.

In Saletanum. 45.

Cur tristiorem cernimus Saletanum?
An caussa leuis est? extuli, inquis, vxorem,
O grande fati crimen, ò grauem casum,
Illa illa diues mortua est Secundilla,
Centena decies quæ tibi dedit dotis?
Nollem accidisset hoc tibi, Saletane.

In Lalagem. 46.

Vnus de toto peccauerat orbe comarum
Anulus, incerta non bene fixus acu.
Hoc facinꝰ Lalage speculo quo viderat, vlta est,
Et cecidit sectis icta Plecusa comis.
Desine iam, Lalage, tristeis ornare capillos,
Tangat, & insanum nulla puella caput.

Hoc

Hoc Salamādra notet, vel ſeua nouacula nudet,
Vt digna ſpeculo fiat imago tuo.

In Poſtumum. 47.

Occurris quocunq; loco mihi, Poſtume, clamas
Protinus, & prima eſt hęc tua vox, quid agis.
Hoc ſi me decies vna conueneris hora,
Dicis, habes puto tu, Poſtume, nil quod agas.

Ad Olum. 48.

Quòd te nomine iam tuo ſaluto,
Quem regem, & dominum prius vocabam,
Ne me dixeris eſſe contumacem,
Totis pilea ſarcinis redemi:
Reges, & dominos habere debet,
Qui ſe non habet, atq; concupiſcit,
Quod reges, dominiq; concupiſcunt:
Seruum ſi potes, Ole, non habere,
Et regem potes, Ole, non habere.

In Claſſicum. 49.

Inuitum cœnare foris te, Claſſice, dicis,
Si non mentiris, Claſſice, diſpeream.
Ipſe quoq; ad cœnam gaudebat Apicius ire,
Cùm cœnaret, erat triſtior ille domi.
Si tamen inuitus vadis, cur, Claſſice, vadis?
Cogor, ais? verum eſt, cogitur, & Selius.
En rogat ad cœnam melior te, Claſſice, rectam,
Grandia verba vbi ſunt: ſi vir es, ecce nega.

Ad Cæcilianum. 50.

Candidius nihil eſt te, Cæciliane, notaui,
Si quando ex noſtris diſticha pauca legis.
Protinus aut Marci recitas, aut ſcripta Catulli:
Hæc mihi das, tanquam deteriora legas?
Vt collata magis placeat mea? credimus iſtud:
Malo tamen recites, Cæciliane, tua.

In Saufellum. 51.

Cinctum togatis poſt, & antè Saufellum,
Quanta reduci Regulus ſolet turba,
Ad alta tonſum templa cùm reum miſit,
Maternæ, cernis? inuidere nolito,
Comitatus iſte ſit, precor tuus nunquam,
Hos illi amicos, & greges togatorum
Fuſiculenus præſtat, & Fauentius.

De Leone. 52.

Verbera ſecuri ſolitus leo ferre magiſtri,
Inſertamq; pati blandus in ora manum.

Dedidicit pacem subitò feritate reuersa.
Quanta nec in Libycis debuit esse iugis.
Nam duo de tenera puerilia corpora turba,
Sanguineam rastris quæ renouabat humum:
Sæuus, & infælix furiali dente peremit,
Martia non vidit maius arena nefas.
Exclamare libet, crudelis, perfide, prædo,
A nostris pueris parcere disce lupa.

De Mario. 53.

Argenti libras Marius tibi quinque reliquit:
Cui nihil ipse dabas, is tibi verba dedit.

In Cosconium. 54.

Cosconi, qui longa putas epigrammata nostra,
Vtilis vngendis axibus esse pores.
Hac tu credideris longum ratione colossum,
Et puerum Bruti dixeris esse breuem.
Disce quod ignoras: Marsi, doctiq; Pedonis,
Sæpè duplex vnum pagina tractat opus.
Nõ sũt lõga, quibus nihil est, q demere possis:
Sed tu, Cosconi disticha longa facis.

Ad Cæcilianum. 55.

Æstiuo serues vbi piscem tempore, quæris:
In thermis serua Cæciliane, tuis.

In Nasicam. 56.

Inuitas tunc me, cùm scis, Nasica vocatum,
Excusatum habeas me rogo, cœno domi.

De Fannio. 57.

Hostem cùm fugeret, se Fannius ipse peremit
Hoc rogo non furor est ne moriare, mori?

In Zoilum. 58.

Laxior hexaphoris tua sit lectica licebit:
Cùm tamen hæc tua sit, Zoile, sandapila.

Ad Ponticum. 59.

Abscissa seruum fugias quid Pontice lingua?
Nescis tu populum quòd tacet ille, loqui.

De Præposteris donis. 60.

Vimine clausa leui niueæ custodia coptæ,
Hoc tibi Saturni tempore munus erit.
Dona quod æstatis misi tibi mense Decembri,
Si quereris, rasam tu mihi mitte togam.

Ad Classicum. 61.

Quòd nec carmine glorior supino,
Nec retro lego Sotade cinædum,
Nusquam Græcula, quòd recantat Echo:

Nec

Nec dictat mihi luculentus Attis
Mollem debilitate Choliambun,
Non sum Classice tam malus poeta.
Quid si per graciles vias Petauri
Inuitum iubeas subire Ladam?
Turpè est difficiles habere nugas,
Et stultus labor est ineptiarum:
Scribat carmina circulis Palæmon,
Me raris iuuat auribus placere,

In Mamercum. 62.

Nil recitas: & vis, Mamerce, poeta videri,
Quidquid vis, esto: dummodò nil recites.

In Gaurum. 63.

Quòd nimio gaudes noctem producere vino,
Ignosco: vitium, Gaure, Catonis habes.
Carmina quod scribis, Musis & Apolline nullo,
Laudari debes: hoc Ciceronis habes,
Quod vomis, Antoni: quòd luxuriaris, Apici:
Quòd blateras, vitium, dic mihi, cuius habes.

Ad Quinctilianum. 64.

Quinctiliane, vagæ moderator summe iuuentę,
Gloria Romanæ Quinctiliane, togæ.
Viuere quòd propero pauper, nec inutilis ánis,
Da veniam: properat viuere nemo satis.
Differat hoc, patrios optat qui vincere census,
Atriáq; immodicis arctat imaginibus.
Me focus, & nigros non indignantia fumos
Tecta iuuant & fons viuus, & herba rudis.
Sit mihi verna satur, sit nō doctissima coniux,
Sit nox cum somno, sit sine lite dies.

Ad Cæsarem Domitianum. 65.

Rerum certa salus, terrarum gloria, Cæsar,
Sospite quo magnos credimus esse Deos.
Si festinatis toties tibi lecta libellis
Detinuere oculos carmina nostra tuos:
Quod fortuna vetat fieri, permitte videri,
Natorum genitor credat vt esse trium.
Hæc si displicui fuerint solatia nobis:
Hæc, fuerint nobis præmia, si placui.

Ad Vxorem. 66.

Natorum mihi ius trium roganti:
Musarum pretium dedit mearum,
Solus, qui poterat: valebis vxor,
Non debet domino perire munus.

Ad Regulum. 67.

Primus vbi est, inquis, cū sit liber iste Secundus?
 Quid faciam si plus ille pudoris habet?
Tu tamen hunc fieri si mauis Regule primum
 Vnum de titulo tollere iota potes.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON.

LIBER III.

Ad Lectorem de libro Gallicano. 1.

HOC tibi, quicquid id est lōginquis mittit ab
 Gallia, Romanę nomine dicta togę. (oris,
 Hūc legis & laudas librū fortasse priorē:
Illa, vel hæc mea sunt, quæ meliora putas.
Plus sanè placeat, domina qui nat⁹ in vrbe est,
 Debet enim Gallum vincere verna liber.

Ad librum suum. 2.

Cuius vis fieri libelle munus?
Festina tibi vindicem parare:
Ne nigram citò raptus in culinam,
Cordyllas madida tegas papyro,
Vel thuris piperisq; sis cucullus.
Faustini fugis in sinum? sapisti,
Codro nunc licet ambules perunctus,
Et frontis gemino decens honore
Pictis luxurieris vmbilicis,
Et te purpura delicata velet,
Et cocco rubeat superbus index,
Illo vindice nec Probum timeto.

Ad librum suum. 3.

Romam vade liber si, veneris vnde, requiret,
 Æmiliæ, dices de regione viæ.
Si, quibus in terris qua simus in vrbe, rogauit,
 Corneli referas me, licet esse foro.
Cur absim, quæret breuiter: tu multa fateto,
 Non poterat vanæ tædia ferre togæ.
Si quando veniet, dicet, responde poeta
 Exiorat: veniet cum citharœdus erit.

Ad eundem. 4.

Vis commendari, sine me cursurus in vrbem,
Parue liber multis? an satis vnus erit?
Vnus erit, mihi crede satis qui non erit hospes,
Iulius assiduum nomen in ore meo.
Protinus hunc adeas primùq; in limine tecti,
Quos tenuit Daphnis nunc tenet ille Lares.
Est illi coniux, quæ te manibusq; sinuq;
Excipiet, vel si pulnerulentus eas.
Hos tu seu pariter siue hanc, illùm ve priorem
Videris: hoc dices, Marcus auere iubet.
Hoc satis est alios commendat epistola, peccat;
Qui commendandum se putat ipse suis.

Ad Marcellinum. 5.

Lux tibi post idus numeratur tertia Maias,
Marcelline, tuis bis celebranda sacris.
Imputat æthereos ortus hæc prima parenti,
Libat florentes hæc tibi prima genas.
Magna licet dederit iucundæ munera vitæ,
Plus nunquam patri præstitit illa dies.

De sportula. 6.

Centum miselli iam valet quadrantes,
Ante ambulonis congiarium lassi,
Quos diuidebat balneator elixus:
Quid cogitatis o fames amicorum?
Regis superbi sportulæ recesserunt,
Nihil stropharum est, iam salarium dandũ est.

In Quinctum. 7.

Thaida vult sponsã Quinctus, quã Thaida? lusca
Vnum oculum Thais non habet ille duos.

In Cinnam. 8.

Versiculos in me narratur scribere Cinna,
Non scribit, cuius carmina nemo legit.

In Philomusum. 9.

Constituit, Philomuse pater tibi millia bina
Menstrua perq; omnes præstitit illa dies:
Luxuriã premeret cũm crastina semper egestas,
Et vitiis essent danda diurna tuis.
Idem te moriens hæredem ex asse reliquit:
Exhæredauit te, Philomuse, pater.

In Fabulum. 10.

Vnguentum fateor bonum dedisti
Conuiuis here: sed nihil scidisti.
Res salsa est, bene olere, & esurire.

Qui non cænat, & vnguitur, Fabulle,
Hic verè mihi mortuus videtur.

In Næuiam. 11.

Dũ non vis leporem, dũ non vis carpere mullũ,
Et plus quàm patri, Næuia parcis apro:
Accusas, rũpisq; coquum tanquã omnia cruda
Attulerit numquam, sic ego crudus ero.

De Tucio. 12.

Romam petebat esuritor Tucius.
Profectus ex Hispania.
Occurrit illi sportularum fabula,
A ponte redit Miluio.

In Cerdonem. 13.

Das gladiatores, sutorem Regule cerdo.
Quodque tibi tribuit subula sica rapit:
Ebrius es, nec enim faceres id sobrius vnquam,
Velles, vt corio, ludere, cerdo, tuo.
Lusisti, satis est: sed te, mihi crede memento
Nunc in pellicula cerdo tenere tua:

In Sabidium. 14.

Circumlata diù mensis inscripta secundis,
Vrebat nimio sæua calore manus:
Sed magis ardebat Sabidi gula protinùs ergo
Sufflauit buccis terq; quaterq; suis.
Illa quidem tepuit, digitosq; admittere visa est,
Sed nemo potuit tangere, stercus erat.

In Maximum. 15.

Perfrixisse tuas questa est præfatio fauces:
Cùm te excusaris, Maxime, quid recitas?

De vipera in ore vrsæ. 16.

Proxima centenis ostenditur vrsa columnis,
Exornant fictæ qua Platanona feræ.
Huius dum patulos alludens tentat hiatus
Pulcher Hylas teneram mersit in ora manũ.
Vipera, sed ⸺co scelerata latebat in ore,
Viuebatq; anima deteriore fera.
Non sentit puer esse dolos nisi, dente recepto,
Dum perit: ò facinus ausa quod vrsa fuit.

De Canio. 17.

Dic musa, quid agat Canius meus Rufus?
Virumne chartis tradit ille victuris,
Legenda temporum acta, Claudianorum?
An quæ Neroni falsus adstruit scriptor?
An æmulatur improbi iocos Phædri?

Cu-

Lasciuus elegis, an seuerus herois?
An in cothurnis horridus Sophocleis,
An otiosus in schola poetarum:
Lepore tinctos Attico sales narrat?
Hinc si recessit porticum terit templi,
An spatia carpit lentus Argonautarum:
An delicatæ Sole rursus Europæ:
Inter tepentes post meridiem buxos
Sedet, ambulatue liber acribus curis?
Titine thermis, an lauatur Agrippæ,
An impudici balneo Tigillini,
An rure Tulli fruitur, atque Lucani:
An Pollionis dulce currit ad Quartum?
An æstuantes iam profectus ad Baias,
Piger Lucrino nauiculatur in stagno?
Vis scire, quid agat Cantus tuus? ridet.

De domino, & famulo. 18.

Proscriptum famulus seruauit fronte notatus.
Non fuit hæc domini vita, sed inuidia.

Ad Cassianum. 19.

Sirenas hilarem nauigantium pœnam.
Blandasq; mortes, gaudiumq; crudele,
Quas nemo quondam deserebat auditas,
Fallax Vlysses dicitur reliquisse:
Non miror: illud, Casiane, mirarer,
Si fabulantem Canium reliquisse.

In M. Antonium. 20.

Par scelus admisit Phariis Antonius armis:
Abscidit vultus ensis vterque sacros.
Illud, laurigeros ageres, cùm leta triumphos:
Hoc tibi, Roma caput, cùm loquereris, erat.
Antoni tamen est peior, quàm caussa Photini:
Hic facinus domino præstitit, ille sibi.

De pigris nautis. 21.

Cessatis pueri nihilq; noctis,
Veterno, remoràque pigriores.
Quorum per vada tarda nauigantes:
Lentos figitis ad celeuma remos.
Iam prono Phaethonte sudat Aethon,
Exarsitq; dies, & hora lassos
Interiungit equos meridiana,
At vos tam placidas vagi per vndas.
Tuta luditis otium carina,

Non nautas puto vos, ſed argonautas.

In Paticum. 22.

Nec mullus, nec te delectat, Bætice, turdus,
Nec lepus eſt vnquam, nec tibi gratus aper.
Nec te liba iuuant, nec ſectæ quadra placentæ:
Nec Libye mittit, nec tibi Phaſis aues:
Capparin, & putri cepas alece natantes
Et pulpam dubio de petaſone voras.
Teq; iuuant gerres, & pelle melandrya cana.
Reſina tata bibis vina, Falerna fugis.
Neſcio quod ſtomachi vitium ſecretius eſſe
Suſpicor, an nummis parcis auare tuis?

Ad Paulinum. 23.

Minxiſti currente ſemel, Pauline, carina,
Meiere vis iterum, iam Palinurus eris:

De Sertorio. 24.

Rem peragit nullam Sertorius, inchoat omnes,
Hunc ego, quandò bibit non puto perficere.

In Apicium. 25.

De nullo quereris, nulli maledicis Apici:
Lanx queritur, linguæ te tamen eſſe mala.

In Zoilum. 26.

Conuiua quiſquis Zoili poteſt eſſe,
Summenianas cœnet inter vxores,
Curtâque Ledæ ſobrius bibat teſta,
Hoc eſſe leuitus, puriûſque contendi,
Iacet occupato galbanatus in lecto.
Cubitiſque trudit hinc, & inde conuiuas,
Effultus oſtro, ſericiſque puluinis
Stat exoletus: ſuggeritq; ructanti
Pinnas rubentes, cuſpideſque lentiſci:
Et æſtuanti tenue ventilat frigus
Ancilla praſino concitata flabello:
Fugatque muſcas, myrtea puer virga,
At ille retro flexus ad pedum turbam
Inter catellas anſerum exta lambentes,
Partitur apri glandulas paleſtritis,
Ligurûmque nobis ſaxa cùm miniſtrentur,
Vel cocta fumis muſta Mâſſilitanis,
Opimianum morionibus nectar
Criſtalliniſque myrrhiniſque propinat.
Et Coſmianis ipſe fuſus ampullis,
Non erubeſcit murice aureo nobis
Diuidere Ledæ, pauperis capillare.

Sep-

Septunce multo deinde perditus ftertit:
Nos accubamus, & filentium ranchis
Præftare iuffis nutibus propinamus:
Hos impudentis patimur illius faftus
Nec vindicare, Rufe, poffumus, regnat.

In Zoilum. 28.

Vndecies vna furrexti Zoile cœna,
Et mutata tibi eft fynthefis vndecies:
Sudor inhæreret: madida ne vefte retentus,
Et laxam tenuis læderet aura cutem:
Quare ego non fudo, qui tecum, Zoile, cœno?
Frigus enim magnum fynthefis vna facit.

Ad Vulcanum. 29.

Qualiter Affyrios renouant incendia nidos:
Vna decem quoties fæcula vixit auis:
Taliter exuta eft veterem noua Roma fenectã,
Et fumpfit vultus præfidis ipfa fui,
Iam precor oblitus noftræ, Vulcane, querelæ,
Parce, fumus Martis turba, fed & Veneris:
Parce pater: fic Lemniacis lafciua catenis
Ignofcat coniunx, & patienter amet.

In Vetuftinam. 30.

Cùm tibi trecenti Confules Vetuftinas
Et tres capilli quatuorue fint dentes,
Pectus cicadæ, crufculumq; formicæ:
Rugofiorem cùm geras ftola frontem,
Et aranearum caffibus pares malas:
Cùm comparata rictibus tuis ora
Niliacus habeat crocodilus anguftæ,
Meliùfque ranæ garriant Rauennates,
Et Adriaticus dulcius culex cantet,
Videafq; quantum noctuæ vident mane,
Et illud oleas quòd viri capellarum:
Cùm bruma menfem fit tibi per Auguftum,
Regelare nec te peftilentia poffit:
Nifi inuerfo ordine legas, ire nuptũ poft mor-
Vtrumq; demens cineribus tuis quæris. (tes,
Quis coniugem, quis te vocabit vxorem,
Philomelus auiam quam vocauerit nuper?
Quòd fi cadauer exigis tuum duci:
Sternatur Acoride triclinio lectus,
Thalaffionem qui tuum dicet folus,
Vftorque tedas præferat nouæ nuptæ:
Intrare in iftum fola mors poteft lectum.

Non nautas puto vos, sed argonautas.

In Baticum. 22.

Nec mullus, nec te delectat, Bætice, turdus,
Nec lepus est vnquam, nec tibi gratus aper.
Nec te liba iuuant, nec sectæ quadra placentæ:
Nec Libye mittit, nec tibi Phasis aues:
Capparin, & putri cepas alece natantes
Et pulpam dubio de petasone voras.
Teq; iuuant gerres, & pelle melandrya cana.
Resinata bibis vina, Falerna fugis.
Nescio quod stomachi vitium secretius esse
Suspicor, an nummis parcis auare tuis?

Ad Paulinum. 23.

Minxisti currente semel, Pauline, carina,
Meiere vis iterum, iam Palinurus eris:

De Sertorio. 24.

Rem peragit nullam Sertorius, inchoat omnes
Hunc ego, quandò bibit non puto perficere.

In Apicium. 25.

De nullo quereris, nulli maledicis Apici:
Laux queritur, linguæ te tamen esse mala.

In Zoilum. 26.

Conuiua quisquis Zoili potest esse,
Summenianas cœnet inter vxores,
Curtâque Ledæ sobrius bibat testa,
Hoc esse leuitus, puriùsque contendi,
Iacet occupato galbanatus in lecto.
Cubitisque trudit hinc, & inde conuiuas,
Effultus ostro, sericisque puluinis
Stat exoletus: suggeritq; ructanti
Pinnas rubentes, cuspidesque lentisci:
Et æstuanti tenue ventilat frigus
Ancilla prasino concitata flabello:
Fugatque muscas, myrtea puer virga,
At ille retro flexus ad pedum turbam
Inter catellas anserum exta lambentes,
Partitur apri glandulas palestritis,
Ligurùmque nobis saxa cùm ministrentur,
Vel cocta fumis musta Mâssilitanis,
Opimianum morionibus nectar
Cristallinisque myrrhinisque propinat.
Et Cosmianis ipse fusus ampullis,
Non erubescit murice aureo nobis
Diuidere Ledæ, pauperis capillare.

Sep-

Septunce multo deinde perditus stertit:
Nos accubamus, & silentium ranchis
Præstare iussis nutibus propinamus:
Hos impudentis patimur illius fastus
Nec vindicare, Rufe, possumus, regnat.

In Zoilum. 28.

Vndecies vna surrexti Zoile cœna,
Et mutata tibi est synthesis vndecies:
Sudor inhæreret: madida ne veste retentus,
Et laxam tenuis læderet aura cutem:
Quare ego non sudo, qui tecum, Zoile, cœno?
Frigus enim magnum synthesis vna facit.

Ad Vulcanum. 29.

Qualiter Assyrios renouant incendia nidos:
Vna decem quoties sæcula vixit auis:
Taliter exuta est veterem noua Roma senectā,
Et sumpsit vultus præsidis ipsa sui,
Iam precor oblitus nostræ, Vulcane, querelæ,
Parce, sumus Martis turba, sed & Veneris;
Parce pater: sic Lemniacis lasciua catenis
Ignoscat coniunx, & patienter amet.

In Vetustinam. 30.

Cùm tibi trecenti Consules Vetustinas
Et tres capilli quatuorue sint dentes,
Pectus cicadæ, crusculumq; formicæ:
Rugosiorem cùm geras stola frontem,
Et aranearum cassibus pares malas:
Cùm comparata rictibus tuis ora
Niliacus habeat crocodilus angustæ,
Meliùsque ranæ garriant Rauennates,
Et Adriaticus dulcius culex cantet,
Videasq; quantum noctuæ vident mane,
Et illud oleas quòd viri capellarum:
Cùm bruma mensem sit tibi per Augustum,
Regelare nec te pestilentia possit:
Nisi inuerso ordine legas, ite nuptū post mor-
Vtrumq; demens cineribus tuis quæris. (tes,
Quis coniugem, quis te vocabit vxorem,
Philomelus auiam quam vocauerit nuper?
Quòd si cadauer exigis tuum duci:
Sternatur Acoride triclinio lectus,
Thalassionem qui tuum dicet solus,
Vstorque tedas præferat nouæ nuptæ:
Intrare in istum sola mors potest lectum.

Non nautas puto vos, sed argonautas.

In Paticum. 22.

Nec mullus, nec te delectat, Bætico, turdus,
Nec lepus est vnquam, nec tibi gratus aper.
Nec te liba iuuant, nec sectæ quadra placentæ:
Nec Libye mittit, nec tibi Phasis aues:
Capparin, & putri cepas alece natantes
Et pulpam dubio de petasone voras.
Teq; iuuant gerres, & pelle melandrya cana.
Resinata bibis vina, Falerna fugis.
Nescio quod stomachi vitium secretius esse
Suspicor, an nummis parcis auare tuis?

Ad Paulinum. 23.

Minxisti currente semel, Pauline, carina,
Meiere vis iterum, iam Palinurus eris:

De Sertorio. 24.

Rem peragit nullam Sertorius, inchoat omnes,
Hunc ego, quandò bibit non puto perficere.

In Apicium. 25.

De nullo quereris, nulli maledicis Apici:
Laux queritur, linguæ te tamen esse mala.

In Zoilum. 26.

Conuiua quisquis Zoili potest esse,
Summenianas cœnet inter vxores,
Curtàque Ledæ sobrius bibat testa,
Hoc esse leuitus, puriùsque contendi,
Iacet occupato galbanatus in lecto.
Cubitisque trudit hinc, & inde conuiuas,
Effultus ostro, sericisque puluinis
Stat exoletus: suggeritq; ructanti
Pinnas rubentes, cuspidesque lentisci:
Et æstuanti tenue ventilat frigus
Ancilla prasino concitata flabello:
Fugatque muscas, myrtea puer virga,
At ille retro flexus ad pedum turbam
Inter catellas anserum exta lambentes,
Partitur apri glandulas palestritis,
Ligurùmque nobis saxa cùm ministrentur,
Vel cocta fumis musta Màssilitanis,
Opimianum morionibus nectar
Cristallinisque myrrhinisque propinat.
Et Cosmianis ipse fusus ampullis,
Non erubescit murice aureo nobis
Diuidere Ledæ, pauperis capillare.

Sep-

Septunce multo deinde perditus ftertit:
Nos accubamus, & filentium ranchis
Præftare iuffis nutibus propinamus:
Hos impudentis patimur illius faftus
Nec vindicare, Rufe, poffumus, regnat.

In Zoilum. 28.

Vndecies vna furrexti Zoile cœna,
Et mutata tibi eft fynthefis vndecies:
Sudor inhæreret: madida ne vefte retentus,
Et laxam tenuis læderet aura cutem:
Quare ego non fudo, qui tecum, Zoile, cœno?
Frigus enim magnum fynthefis vna facit.

Ad Vulcanum. 29.

Qualiter Affyrios renouant incendia nidos:
Vna decem quoties fæcula vixit auis:
Taliter exuta eft veterem noua Roma fenectã,
Et fumpfit vultus præfidis ipfa fui,
Iam precor oblitus noftræ, Vulcane, querelæ,
Parce, fumus Martis turba, fed & Veneris:
Parce pater: fic Lemniacis lafciua catenis
Ignofcat coniunx, & patienter amet.

In Vetuftinam. 30.

Cùm tibi trecenti Confules Vetuftinas
Et tres capilli quatuorue fint dentes,
Pectus cicadæ, crufculumq; formicæ:
Rugofiorem cùm geras ftola frontem,
Et aranearum caffibus pares malas:
Cùm comparata rictibus tuis ora
Niliacus habeat crocodilus anguftæ,
Meliùfque ranæ garriant Rauennates,
Et Adriaticus dulcius culex cantet,
Videafq; quantum noctuæ vident mane,
Et illud oleas quòd viri capellarum:
Cùm bruma menfem fit tibi per Auguftum,
Regelare nec te peftilentia poffit:
Nifi inuerfo ordine legas, ite nuptũ poft mor-
Vtrumq; demens cineribus tuis quæris. (tẽ,
Quis coniugem, quis te vocabit vxorem,
Philomelus auiam quam vocauerit nuper?
Quòd fi cadauer exigis tuum duci:
Sternatur Acoride triclinio lectus,
Thalaffionem qui tuum dicet folus,
Vftorque tedas præferat nouæ nuptæ:
Intrare in iftum fola mors poteft lectum.

Non nautas puto vos, sed argonautas.

In Baticum. 22.

Nec mullus, nec te delectat, Bætice, turdus,
Nec lepus est vnquam, nec tibi gratus aper,
Nec te liba iuuant, nec sectæ quadra placentæ:
Nec Libye mittit, nec tibi Phasis aues:
Capparin, & putri cepas alece natantes
Et pulpam dubio de petasone voras.
Teq; iuuant gerres, & pelle melandrya cana.
Resinata bibis vina, Falerna fugis.
Nescio quod stomachi vitium secretius esse
Suspicor, an nummis parcis auare tuis?

Ad Paulinum. 23.

Minxisti currente semel, Pauline, carina,
Meiere vis iterum, iam Palinurus eris:

De Sertorio. 24.

Rem peragit nullam Sertorius, inchoat omnes,
Hunc ego, quandò bibit non puto perficere.

In Apicium. 25.

De nullo quereris, nulli maledicis Apici:
Lanx queritur, linguæ te tamen esse mala.

In Zoilum. 26.

Conuiua quisquis Zoili potest esse,
Summenianas cœnet inter vxores,
Curtâque Ledæ sobrius bibat testa,
Hoc esse leuitus, puriùsque contendi,
Iacet occupato galbanatus in lecto.
Cubitisque trudit hinc, & inde conuiuas,
Effultus ostro, sericisque puluinis
Stat exoletus: suggeritq; ructanti
Pinnas rubentes, cuspidesque lentisci:
Et æstuanti tenue ventilat frigus
Ancilla prasino concitata flabello:
Fugatque muscas, myrtea puer virga,
At ille retro flexus ad pedum turbam
Inter catellas anserum exta lambentes,
Partitur apri glandulas palestritis,
Ligurùmque nobis saxa cùm ministrentur,
Vel cocta fumis musta Màssilitanis,
Opimianum morionibus nectar
Cristallinisque myrrhinisque propinat.
Et Cosmianis ipse fusus ampullis,
Non erubescit murice aureo nobis
Diuidere Ledæ, pauperis capillare.

Sep-

Septunce multo deinde perditus stertit:
Nos accubamus, & silentium ranchis
Præstare iussis nutibus propinamus:
Hos impudentis patimur illius fastus
Nec vindicare, Rufe, possumus, regnat.

In Zoilum. 28.

Vndecies vna surrexti Zoile cœna,
Et mutata tibi est synthesis vndecies:
Sudor inhæreret: madida ne veste retentus,
Et laxam tenuis læderet aura cutem:
Quare ego non sudo, qui tecum, Zoile, cœno?
Frigus enim magnum synthesis vna facit.

Ad Vulcanum. 29.

Qualiter Assyrios renouant incendia nidos:
Vna decem quoties sæcula vixit auis:
Taliter exuta est veterem noua Roma senectã,
Et sumpsit vultus præsidis ipsa sui,
Iam precor oblitus nostræ, Vulcane, querelæ,
Parce, sumus Martis turba, sed & Veneris:
Parce pater: sic Lemniacis lasciua catenis
Ignoscat coniunx, & patienter amet.

In Vetustinam. 30.

Cùm tibi trecenti Consules Vetustinas
Et tres capilli quatuorue sint dentes,
Pectus cicadæ, crusculumq; formicæ:
Rugosiorem cùm geras stola frontem,
Et aranearum cassibus pares malas:
Cùm comparata rictibus tuis ora
Niliacus habeat crocodilus angusta,
Meliùsque ranæ garriant Rauennates,
Et Adriaticus dulcius culex cantet,
Videasq; quantum noctuæ vident mane,
Et illud oleas quòd viri capellarum:
Cùm bruma mensem sit tibi per Augustum,
Regelare nec te pestilentia possit:
Nisi inuerso ordine legas, ite nuptũ post mor-
Vtrumq; demens cineribus tuis quæris. (tẽs,
Quis coniugem, quis te vocabit vxorem,
Philomelus auiam quam vocauerit nuper?
Quòd si cadauer exigis tuum duci:
Sternatur Acoride triclinio lectus,
Thalassionem qui tuum dicet solus,
Vstorque tedas præferat nouæ nuptæ:
Intrare in istum sola mors potest lectum.

Qui non cænat, & vnguitur, Fabulla,
Hic verè mihi mortuus videtur.

In Næuiam. 11.

Dũ non vis leporem, dũ non vis carpere mullũ,
Et plus quàm patri, Næuia parcis apro:
Accusas, rũpisq; coquum tanquã omnia cruda
Attulerit numquam, sic ego crudus ero.

De Tucio. 12.

Romam petebat esuritor Tucius.
Profectus ex Hispania.
Occurrit illi sportularum fabula,
A ponte redit Miluio.

In Cerdonem. 13.

Das gladiatores, sutorem Regule cerdo.
Quodque tibi tribuit subula sica rapit:
Ebrius es, nec enim faceres id sobrius vnquam,
Velles, vt corio, ludere, cerdo, tuo.
Lusisti, satis est: sed te, mihi crede memento
Nunc in pellicula cerdo tenere tua:

In Sabidium. 14.

Circumlata diù mensis inscripta secundis,
Vrebat nimio sæua calore manus:
Sed magis ardebat Sabidi gula protinùs ergo
Sufflauit buccis terq; quaterq; suis.
Illa quidem tepuit, digitosq; admittere visa est,
Sed nemo potuit tangere, stercus erat.

In Maximum. 15.

Perfrixisse tuas questa est præfatio fauces:
Cùm te excusaris, Maxime, quid recitas?

De vipera in ore vrsæ. 16.

Proxima centenis ostenditur vrsa columnis,
Exornant fictæ qua Platanona feræ.
Huius dum patulos alludens tentat hiatus
Pulcher Hylas teneram mersit in ora manũ.
Vipera, sed ... co scelerata latebat in ore,
Viuebatq; anima deteriore fera.
Non sensit puer esse dolos, nisi, dente recepto,
Dum perit: ô facinus ausa quod vrsa fuit.

De Canio. 17.

Dic musa, quid agat Canius meus Rufus?
Virumne chartis tradit ille victuris,
Legenda temporum acta, Claudianorum?
An quæ Neroni falsus adstruit scriptor?
An æmulatur improbi iocos Phædri?

Lasciuus elegis, an seuerus herois?
An incothurnis horridus Sophocleis,
An otiosus in schola poetarum:
Lepore tinctos Attico sales narrat?
Hinc si recessit porticum terit templi,
An spatia carpit lentus Argonautarum:
An delicatæ Sole rursus Europæ:
Inter tepentes post meridiem buxos
Sedet, ambulatue liber acribus curis?
Titine thermis, an lauatur Agrippæ,
An impudici balneo Tigillini,
An rure Tulli fruitur, atque Lucani:
An Pollionis dulce currit ad Quartum?
An æstuantes iam profectus ad Baias,
Piger Lucrino nauiculatur in stagno?
Vis scire, quid agat Cantus tuus? ridet.

De domino, & famulo. 18.

Proscriptum famulus seruauit fronte notatus.
Non fuit hæc domini vita, sed inuidia.

Ad Cassianum. 19.

Sirenas hilarem nauigantium pœnam.
Blandasq; mortes, gaudiumq; crudele,
Quas nemo quondam deserebat auditas,
Fallax Vlysses dicitur reliquisse:
Non miror: illud, Casiane, mirarer,
Si fabulantem Canium reliquisse.

In M. Antonium. 20.

Par scelus admisit Pharijs Antonius armis:
Abscidit vultus ensis vterque sacros.
Illud, laurigeros ageres, cùm leta triumphos:
Hoc tibi, Roma caput, cùm loquereris, erat.
Antoni tamen est peior, quàm caussa Photini:
Hic facinus domino præstitit, ille sibi.

De pigris nautis. 21.

Cessatis pueri nihilq; noctis,
Veterno, remoràque pigriores.
Quorum per vada tarda nauigantes:
Lentos figitis ad celeuma remos.
Iam prono Phaethonte sudat Aethon,
Exarsitq; dies, & hora lassos
Interiungit equos meridiana,
At vos tam placidas vagi per vndas.
Tuta luditis otium carina,

Non nautas puto vos, sed argonautas.

In Baeticum. 22.

Nec mullus, nec te delectat, Baetice, turdus,
Nec lepus est vnquam, nec tibi gratus aper.
Nec te liba iuuant, nec sectae quadra placentae:
Nec Libye mittit, nec tibi Phasis aues:
Capparin, & putri cepas alece natantes
Et pulpam dubio de petasone voras.
Teq; iuuant gerres, & pelle melandrya cana.
Resinata bibis vina, Falerna fugis.
Nescio quod stomachi vitium secretius esse
Suspicor, an nummis parcis auare tuis?

Ad Paulinum. 23.

Minxisti currente semel, Pauline, carina,
Meiere vis iterum, iam Palinurus eris:

De Sertorio. 24.

Rem peragit nullam Sertorius, inchoat omnes
Hunc ego, quandò bibit non puto perficere.

In Apicium. 25.

De nullo quereris, nulli maledicis Apici:
Lanx queritur, linguae te tamen esse mala.

In Zoilum. 26.

Conuiua quisquis Zoili potest esse,
Summenianas coenet inter vxores,
Curtàque Ledae sobrius bibat testa,
Hoc esse leuitus, puriùsque contendi,
Iacet occupato galbanatus in lecto.
Cubitisque trudit hinc, & inde conuiuas,
Effultus ostro, sericisque puluinis
Stat exoletus: suggeritq; ructanti
Pinnas rubentes, cuspidesque lentisci:
Et aestuanti tenue ventilat frigus
Ancilla prasino concitata flabello:
Fugatque muscas, myrtea puer virga,
At ille retro flexus ad pedum turbam
Inter catellas anserum exta lambentes,
Partitur apri glandulas palestritis,
Ligurùmque nobis saxa cùm ministrentur,
Vel cocta fumis musta Màssilitanis,
Opimianum morionibus nectar
Cristallinisque myrrhinisque propinat.
Et Cosmianis ipse fusus ampullis,
Non erubescit murice aureo nobis
Diuidere Ledae, pauperis capillare.

Sep-

Septunce multo deinde perditus stertit:
Nos accubamus, & silentium ranchis
Præstare iussis nutibus propinamus:
Hos impudentis patimur illius fastus
Nec vindicare, Rufe, possumus, regnat.

In Zoilum. 28.

Vndecies vna surrexti Zoile cœna,
Et mutata tibi est synthesis vndecies:
Sudor inhæreret: madida ne veste retentus,
Et laxam tenuis læderet aura cutem:
Quare ego non sudo, qui tecum, Zoile, cœno?
Frigus enim magnum synthesis vna facit.

Ad Vulcanum. 29.

Qualiter Assyrios renouant incendia nidos:
Vna decem quoties sæcula vixit auis:
Taliter exuta est veterem noua Roma senectã,
Et sumpsit vultus præsidis ipsa sui,
Iam precor oblitus nostræ, Vulcane, querelæ,
Parce, sumus Martis turba, sed & Veneris;
Parce pater: sic Lemniacis lasciua catenis
Ignoscat coniunx, & patienter amet.

In Vetustinam. 30.

Cùm tibi trecenti Consules Vetustinas
Et tres capilli quatuorue sint dentes,
Pectus cicadæ, crusculumq; formicæ:
Rugosiorem cùm geras stola frontem,
Et aranearum cassibus pares malas:
Cùm comparata rictibus tuis ora
Niliacus habeat crocodilus angustæ,
Meliùsque ranæ garriant Rauennates,
Et Adriaticus dulcius culex cantet,
Videasq; quantum noctuæ vident mane,
Et illud oleas quòd viri capellarum:
Cùm bruma mensem sit tibi per Augustum,
Regelare nec te pestilentia possit:
Nisi inuerso ordine legas, ite nuptũ post mor-
Vtrumq; demens cineribus tuis quæris. (tes,
Quis coniugem, quis te vocabit vxorem,
Philomelus auiam quam vocauerit nuper?
Quòd si cadauer exigis tuum duci:
Sternatur Acoride triclinio lectus,
Thalassionem qui tuum dicet solus,
Vstorque tedas præferat nouæ nuptæ:
Intrare in istum sola mors potest lectum.

In Rufum . 31.

Esse negas coctum leporem, poscisq; flagella:
Mauis, Rufe, coquum cædere, quàm leporé.

In Næuolum . 32.

Nunquam dicis, aue: sed reddis, Næuole, sẽper:
Quod prior, & Curius dicere sæpe solet,
Cur hoc expectas à me? rogo, Næuole, dicas,
Nam, putò nec melior, Næuole, nec prior es.
Præmia laudato tribuit mihi Cæsar vterque,
Natorùmq; dedit iura paterna trium.
Ore legor multò, notumq; per oppida nomen
Non expectato dat mihi fama rogo.
Est & in hoc aliquid, vidit me Roma Tribunũ:
Et sedeo, qua te suscitat Oceanus,
Quot mihi Cæsareo facti sunt munere ciues?
Nec famulos totidem suspicor esse tibi.
Sed parasitaris, sed ludos, Næuole, præbes.
Iam iam sic priores Næuole, vincis: aue.

Ad Cerdonem . 33.

Irasci nostro non debes Cerdo libello,
Ars tua, non vita, est carmine læsa meo.
Innocuos permitte sales, cur ludere nobis
Non liceat licuit si iugulare tibi?

Ad Rufum . 34.

Cursorem sexta tibi, Rufe, remisimus hora.
Carmina quem madidum nostra tulisse reor.
Imbribus immodicis cælum nam fortè ruebat:
Non aliter mitti debuit iste liber.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON.

LIBER IV.

De natali Domitiani. I.

CÆsaris alma dies, & luce sacratior illa
Conscia Dictæum quæ tulit Ida Iouem:
Lõga, precor, Piliòq; veni numerosior euo.
Semper & hoc vultu, vel meliore nite,

Hic

Hic colat Albano Tritonida cultus in æuo.
Perq; manus tantas plurima quercus eat.
Hic colat ingenti redeuntia sæcula lustro,
Et quæ Romuleus sacra Tarentus habet.
Magna quidē superi petimus, sed debita terris.
Pro tanto quæ sunt improba vota Deo.

De Horatio. 2.

Spectabat modò solus inter omneis,
Nigris munus Horatius lacernis.
Cùm plebs, & minor ordo maximùsque
Sancto cum duce candidus sederet.
Toto nix cecidit repentè cælo:
Albis spectat Oratius lacernis.

In Niuibus. 3.

Aspice quam densum tacitarum vellus aquarum
Defluat in vultus Cæsaris inq; sinus.
Indulget tamen ille Ioui, nec vertice moto
Concretas pigro frigore ridet aquas;
Sidus Hyperborei solitus lassere Bootæ,
Et madidis Helicem dissimulare comis.
Qui siccis lasciuit aquis, & ab æthere ludit?
Suspicor has pueri Cæsaris esse niues.

In Bassam. 4.

Quod siccæ redolet palus lacunæ.
Crudarum nebulæ: quod albularum,
Piscinæ Fetus aura quod marinæ,
Lassi bardiacus quod euocati,
Quod bis murice vellus inquinatum,
Quod ieiunia Sabbatariorum,
Mœstorum quod anhelitus reorum,
Quod spureæ moriens lucerna Læde,
Quod ceromata fæce de Sabina,
Quod vulpis fuga, viperæ cubile,
Malles, quàm quod oles olere Bassa.

Ad Fabianum. 5.

Vir bonus, & pauper, linguaq; & pectore verus.
Quid tibi vis, vrbem qui, Fabiane, petis?
Qui nec leno potes, nec commessator haberi,
Nec pauidos, tristi voce citare reos,
Vendere nec vanos circum palatia fumos,
Plaudere nec Cano, plaudere nec Glaphyro.
Vnde miser viues, homo fidus, certus amicus?
Hoc nihil est nunquam sic Philomelus eris.

In Macilianum. 6.

Credi virgine Castior pudica,
Et frontis teneræ cupis videri:
Cùm sis improbior, Maciliane,
Quàm qui compositos metro Tibulli
In Stellæ recitat domo libellos.

In Euphemum. 7.

Prima salutantes atq; altera continet hora,
Exercet raucos tertia caussidicos:
In quinctam varios extendit Rama labores.
Sexta quies lassis septima finis erit.
Sufficit in nonam nitidis octaua palæstris;
Imperat extructos frangere nona toros.
Hora libellorum decima est, Eupheme meorũ,
Temperat ambrosia cùm tua cura dapes:
Et bonus æthereo laxatur nectare Cæsar.
Ingentiq; tenet pocula parca manu.
Tunc admitte iocos gressus timet ire licenti
Ad matutinum nostra Thalia Iouem.

Ad Faustinum. 8.

Dũ nonus est, nec adhuc rasa mihi frõte libell⁹.
Pagina dum tangi non bene sicca timet:
I puer, & charò perfer leue munus amico,
Qui meruit nugas primus habere meas.
Curre, sed instructum: comitetur Pumice librũ
Spongia, muneribus conuenit illa meis,
Non possunt nostros multæ, Faustine, lituræ
Emendare iocos, vna litura potest.

Ad Antonium Saturninum. 9.

Dum nimiũ vano tumefactus nomine gaudes,
Et Saturninum te pudet, esse miser:
Impia Parrhasia mouisti bella sub vrsa,
Qualia qui Phariæ coniugis arma tulit.
Excideat ne adeò fatum tibi nominis huius,
Obruit Actiaci quod grauis ira freti?
An tibi promisit Rhenus, quod non dedit illi
Nilus, & Arctois plus licuisset aquis?
Ille etiam nostris Antonius occidit armis?
Qui tibi collatus perfide, Cæsar erat.

De nuptijs pudentis, & Claudiæ. 10.

Claudia, Rufe, meo nupsit peregrina Pudenti,
Macte esto tædis, ò Hymenæe, tuis,
Tam bene rara suo miscentur cinnama nardo.
Massica Thæsæis tam bene vina fauis.

Nec

Nec melius teneris iunguntur vitibus vlmi,
Nec plus lotos aquas littora myrthus amat.
Candida perpetuo reside Concordia lecto:
Tamq; pari semper sit Venus æqua iugo.
Diligat ipsa senem quōdam, sed & ipsa marito
Tunc quoq; cūm fuerit, non videatur anus.

Ad Silium. II.

Sili Castalidum decus sororum,
Qui periuria barbari furoris
Ingenti premis ore, perfidosque
Fastus Annibalis, leuesq; Pœnos
Magnis cedere cogis Africanis:
Paulum seposita seueritate.
Dum blanda vagus alea December
Incertis sonat hinc, & hinc fritillis,
Et ludit rota nequiore talo.
Nostris otia commoda camœnis.
Nec torua lege fronte sed remissa
Lasciuis madidos iocis libellos,
Sic forsan tener ausus est Catullus
Magno mittere passerem Maroni.

Ad Cæcilianum. 12.

Mille tibi nummos hesterna nocte roganti,
In sex aut septem, Cæciliano dies
Non habeo, dixi sed tu causatus amici
Aduentum, lancem paucàque vasa rogas,
Stultus es, an stultum me credis, amice? negaui
Mille tibi nummos; millia quinq; dabo?

In Gallum. 13.

Priuignum non esse tuæ te, Galle, nouercæ,
Rumor erat coniux dum fuit illa patris.
Non tamen hæc poterat viuo genitore probari,
Iā nusquā pater est, Galle nouerca domi est.
Magnus ab infernis reuocetur Tullius vmbris,
Et te defendat Regulus ipse licet.
Non potes absolui: nam quæ non desinit esse
Post patrem, nunquam, Galle, nouerca fuit.

De puero glacie occiso. 14.

Qua vicina pluit Vipsanis porta columnis,
Et madet assiduo lubricus imbre lapis,
In iugulum pueri, qui roscida templa subibat,
Decidit hyberno prægrauis vnda gelu.
Cumque peregisset miseri crudelia fata,
Tabuit in calido vulnere mucro tener:

Quid non sæua sibi voluit fortuna licere?
Aut vbi mors non est si iugulatis aquæ?

De Endromide. 15.

Hāc tibi Sequanicę pinguem textricis alumnā,
Quæ Lacedæmonium barbara nomen habet,
Sordida, sed gelido non aspernanda Decembri,
Dona peregrinam mittimus endromida.
Seu lentum ceroma teris, tepidùmue trigona,
Siue harpasta manu pulueralenta rapis:
Plumea seu laxi partiris pondera follis:
Siue leuem cursu vincere quæris Atham.
Ne madidos intret penetrabile frigus in artus,
Ne ve grauis subita te premat Iris aqua.
Ridebis ventos hoc munere tectus, & imbres,
Nec sic in Tyria syndone tutus eris.

De Cærelia, & Gellia. 16.

Dicit se vetulam, cùm sit Cærelia puppa,
Puppam se dicit Gellia, cùm sit anus:
Ferre nec hanc possis, possis, Coline nec illam:
Altera ridicula est, altera putidula.

De Selio. 17.

Nullos esse deos, inane cœlum.
Affirmat Selius: probatque quod se
Factum, dum negat hoc: videt beatum.

Ad Thaliam. 18.

Dum tu lenta nimis diuq; quæris,
Quis primus tibi, quisvè sit secundus,
Gratum quisve epigramma comparabit,
Palmam Callimachus Thalia de se.
Facundo dedit ipse Brutiano:
Qui si Cecropio fatur lepore,
Romanæ sale luserit Mineruæ:
Illi me facias, precor secundum.

Ad Fabianum. 19.

Omneis, quas habuit Fabiane, Lycoris amicas.
Extulit: voxri fiat amica meæ.

Ad Pamphilum. 20.

Tu Setina quidem semper, vel Massica ponnis,
Pamphile: sed rumor tam bona vina negat,
Diceris hac factus celebs quater esse lagena,
Nec puto nec credo, Pamphile, nec sitio.

De Amiano ad Maronillum. 21.

Nihil Amiano, præter aridam vestem,
Moriens reliquit vltimis pater ceris,

Fieri

Fieri putet potuisse quis, Maronille:
Vt Amianus mortuum patrem nolit.

Ad Quintum. 22.

Exigis vt donem nostros tibi Quinte libellos,
Non habeo, sed habet bibliopola Tryphon.
Aes dabo pro nugis, & emam tua carmina sanè?
Non, inquis faciam tam fatuè, nec ego.

De Vestino. 23.

Cùm grauis extremas Vestinus duceret horas,
Et iam per Stygias esset iturus aquas.
Vltima voluentes orauit pensa sorores,
Vt traherent parua stamina pulla mora:
Iam sibi defunctus charis dum viuit amicis,
Mouerunt tetricas tam pia vota deas.
Tum largas partitus opes à luce recessit:
Seq; mori, post hoc credidit ille senem.

De Damis. 24.

Adspicis imbelles tentet quàm fortia damæ
Prælia, tam timidis quanta sit ira feris?
In mortem paruis cōcurrere frontibus audent,
Vis, Cæsar, damis parcere? mitte canes.

De Nigrina. 25.

O felix animo, felix, Nigrina, marito;
Atque inter Latias gloria prima nurus:
Te patrios miscere iuuat cum coniuge census,
Gaudentem socio participemq; viro:
Arserit Euadne flammis iniecta mariti,
Nec minus Alcestem fama sub astra ferat:
Tu meliùs certè meruisti pignore vitæ,
Vt tibi non esset morte probandus amor.

In auarum amicum. 26.

Millia misisti mihi sex, bis sena petenti.
Vt bis sena feram bis duodena petam.

In Zoilum inuidum. 27.

Nunquam diuitias, deos rogaui,
Contentus modicis, meoq; lætus:
Paupertas veniam dabis, recede,
Causa est quæ subiti, nouiq; voti,
Pendentem volo Zoilum videre.

In Afrum. 28.

Condita cùm tibi sit iam sexagesima messis,
Et facies multo splendeat alba pilo.
Discurris tota vag⁹ vrbe, nec vlla cathedra est,
Cui non mane feras, irrequietus, aue:

Et

Et sine te nulli fas est prodire Tribuno,
Nec caret officio Consul vterque tuo.
Et sacro decies repetis palatia cliuo,
Sigeriosq; modos Parteniosq; sonas:
Hæc faciant sanè iuuenes deformius, Afer,
Omninò nihil est ardelione sene.

Ad Mathonem. 29.

Hospes eras nostris semper, Matho, Tiburtinis
Hoc emis: imposui, rus tibi vendo tuum.

In Mathonem. 30.

Declamas in febre, Maron, hanc esse phrenesim
Si nescis non es sanus, amice Mathon.
Declamas æger, declamas hemitritæos,
Si sudare aliter non potes, est ratio.
Magna tamen res est: erras, cùm viscera febris
Exurit, res est magna tacere Mathon.

Ad Rufum. 31.

Hos quoq; commenda Venuleto, Rufe libellos,
Impetet, & nobis ocia parua, roga:
Immemor & paulum curarum, operumq; suorũ,
Non tetrica nugas exigat aure meas,
Sed nec post primũ legat hec, sũmũmve triẽtẽ,
Sed sua cùm medius prælia Bacchus amat:
Si nimis est, legisse duos, tibi charta plicetur
Altera, diuisum sic breue fiet opus.

In Næuolum. 32.

Securo nihil est te, Næuole peius: eodem
Solicito nihil est, Næuole te melius.
Securus nullum resalutas, despicis omnes,
Nec quisquã liber, nec tibi gratus homo est,
Solicitus donas, dominum regemq; salutas,
Inuitas, esto Neuole solicitus.

In Ponticum. 33.

Nos bibimus vitro, tu myrrha Pontice, quare
Prodat perspicuus ne duo vina calix.

Ad librum suum. 34.

Si vis auribus Atticis probari,
Exhortor, moneoq; te Libelle,
Vt docto placeas Apollinari:
Nil exactius, eruditiúsque est,
Sed nec candidius, benigniusque,
Si te pectore si tenebit ore:
Nec ronchos metues maligniorum,
Nec scombris tunicas dubis molestas:

Si

Si damnauerit, ad salariorum
Curras scrinia protinus licebit,
Inuersa pueris aranda charta.

In dissimulatorem. 35.

Nulla remisisti paruo pro munere dona,
Et iam Saturni quinque fuere dies.
Ergo nec argenti sex Scrupula Sepritiane
Missa, nec à querulo mappa cliente fuit,
Antipolitani, nec quæ de sanguine thynni
Testa rubet, nec quæ coctana parua gerit,
Nec rugosarum vimen breue picennarum.
Dicere te posses vt meminisse mei.
Decipies alios verbis, vultuq; benigno,
Nam mihi iam notus dissimulator eris.

De Rusticatione. 36.

Rure morâs quid agâ, respondeo pauca, rogatus,
Luce deos oro, famulos post arua reuiso,
Partibus atq; meis iustos indico labores
Inde lego, Phœbumq; cio, musamq; lacesso;
Hinc oleo corpusq; frico mollîq; palæstra
Stringo libens animo gaudens, ac fœnore liber,
Pondero poto cano, ludo, lauo, cœno, quiesco,
Dum paruus lychnus modicum consumit oliui,
Hæc dat nocturnis nox lucubrata camænis,

Ad Librum. 38.

Ohe iam satis est, ohe libelle:
Iam peruenimus vsq; ad vmbilicos:
Tu procedere, adhuc, & ire quæris,
Nec summa potes in scheda teneri:
Sic, tanquam tibi res peracta non sit,
Quæ prima quoq; pagina peracta est:
Iam lector queriturq; deficitque,
Iam librarius hoc, & ipse dicit:
Ohe iam satis est, ohe libelle,

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON.

LIBER V.

Ad Cæsarem. I.

HOC tibi (Palladię seu cóllib⁹ vteris Albę,
Cęsar, & hîc Triuiã prospicis, inde Tethyn.
Seu tua veridicæ discût responsa sorores,
Plana suburbani qua cubat vnda freti:
Seu placet Æneæ nutrix, seu filia Solis
Siue salutiferis candidus Anxur aquis)
Mittimus, o rerum felix tutela salúsq;
Sospite quo gratum credimus esse Iouem,
Tu tantum accipies: ego te legisse putabo,
Et tumidus Galla credulitate fruar.

Ad Lectores. 2.

Matronæ, puerîq; virginesque,
Vobis pagina nostra dedicatur,
Tu, quem nequitiæ procaciores
Delectant nimiùm, salè sq; nudi,
Lasciuos lege quatuor libellos:
Quinctus cum domino liber iocetur:
Quem Germanicus ore non rubenti
Coram Cecropia legat puella.

Ad Domitianum. 3.

Accola iam nostræ degis, Germanice, ripæ,
A famulis Istri, qui tibi venit, aquis.
Lætus, & attonitus, viso modò præside mundi,
Affatus comites dicitur esse suos:
Sors, mea quã fratris, melior: cui tã ppè fas est,
Cernere, tam longè quem colit ille Deum.

In Myrtalem. 4.

Fœtere multo Myrtale soles vino:
Sed fallat vt nos folia deuorat lauri,
Merûmq; caura fronde, non aqua, miscet.
Hanc tu rubentem prominentibus venis
Quoties venire, Paule, videris contra:
Dicas licebit, Myrtale bibit laurum.

Ad sextum. 5.

Sexte Palatinæ cultor facunde Mineruæ,
In

Ingenio frueris qui propiore Dei.
(Nam tibi nascentes domini cognoscere curas
Et secreta ducis pectora nosse licet.)
Sit locus, & nostris aliqua tibi parte libellis,
Quà Pedo, qua Marsus; quaq; Catullus erit.
Ad Capitolini cœlestia carmina belli
Grande cothurnati pone Maronis opus.

Ad Musas. 6.

Si non est graue, nec nimis molestum.
Musæ Partenium rogate vestrum.
Sic te serior, & beata quondam,
Saluo Cæsare, finiat senectus;
Et sis, inuidia fauente, felix;
Sic Burrus cito nesciat parentem:
Admittas timidam, breuemq; chartam
Intra limina sanctioris æui.
Nosti tempora tu Iouis sereni,
Cùm fulget placidus suòq; vultu,
Quo nil supplicibus solet negare,
Non est, quòd metuas preces iniquas:
Nunquam grandia, nec molesta poscit;
Quæ cedro decorata purpuraq;
Nigris pagina creuit vmbilicis:
Nec porrexeris ista sed teneto,
Sic tanquam nihil offeras agâsq;
Sic noui dominum nouem sororum,
Vltrò purpureum petet libellum.

De edicto Cæsaris. 7.

Edictum domini, Deiq; nostri
Quo subsellia certiora fiunt,
Et puros eques ordines recepit;
Dum laudat modò Phasis in theatro,
Phasis purpureis ruber lacernis:
Et iactat tumido superbus ore,
Tandem commodius licet sedere:
Nunc est reddita dignitas equestris:
Turba non premitur, nec inquinamur;
Hæc, & talia dum refert supinus,
Illas purpureas, & arrogantes,
Iussit surgere Lectius lacernas.

In Symmachum. 8.

Languebam: sed tu comitatus protinus ad me
Venisti centum, Symmache discipulis.
Centum me tetigere manus aquilone gelatæ;

Non

Non habui febrem. Symmache nunc habeo.

Ad Regulum. 9.

Esse quid hoc dicam, viuis quod fama negatur?
Et sua quòd rarus tempora lector amat?
Hi sunt inuidiæ nimirum, Regule mores:
Præferat antiquos semper vt illa nouis.
Sic veterem ingrati Pompeij quęrimus vmbras,
Et laudant Catuli Iulia templa senes.
Ennius est lectus, saluo tibi Roma Marone,
Et sua riserunt sæcula Mæonidem.
Rara coronata plausere theatra Menandro,
Norat Nasonem sola Corynna suum.
Vos tamen o nostri ne festinate libelli,
Si post fata venit gloria, non propero.

De Stella. 10.

Sardonychas smaragdos, adamantas iaspidas (vno
Portat in articulo Stella, Seuere meus.
Multas in digitis, plures in carmine gemmas
Inuenies: inde est hæc, puto, culta manus.

De Mascione. 11.

Quòd nutantia fronte pertinaci
Gestat pondera Mascion superbus:
Aut grandis nimis omnibus lacertis
Septem quòd pueros leuat, vel octo:
Res non difficilis mihi videtur,
Vno cum digito, vel hoc, vel illo.
Portet Stella meus decem puellas.

In Callistratum. 12.

Sum fateor, Semperq; fui, Callistrate, pauper,
Sed non obscurus, nec malè notus eques.
Sed toto legor orbe frequens: & dicitur, Hic est,
Quodq; cinis paucis, hoc mihi vita dedit.
At tua centenis incumbunt tecta columnis,
Et libertinas arca flagellat opes.
Magnàq; Niliacæ seruit tibi gleba Syenes,
Tundet, & innumeros Gallica parma greges.
Hoc ego, tuq; sumus: sed q; sum, non potes esse.
Tu quod es, è populo quilibet esse potest.

De Manneio. 13.

Sedere primo solitus in gradu semper,
Tunc cum licebat occupare, Manneius
Bis excitatus, tèrq; transtulit castra:
Et inter ipsas penè tertius sellas
Post Caiùmq; Luciumq; consedit

Illinc

Illinc cucullo prospicit caput tectus,
Oculòq; ludos spectat indecens vno:
Et hinc miser deiectus in viam, transit,
Subselliòq; semi fultus extremo,
Et malè receptus altero genu, iactat
Equiti, sedere, Lectiòq; se stare.

Ad Cæsarem Domit. 14.

Quintus nostrorum liber est, Auguste, iocorum:
Et queritur læsus carmine nemo meo.
Gaudet honorato, sed multus carmine lector,
Cui victura meo munere fama datur.
Quid tamē hęc prosūt, quāuis venerātia mul-
Non prosint sanè: nec tamen ista iuuāt. (tos?

Ad Lectorem. 15.

Seria cùm possim, quòd delectantia malim
Scribere, tu causa es lector amice, mihi.
Qui legis, & tota cantas mea carmina Roma,
Sed nescis, quanti stet mihi talis amor.
Nam si falciferi defendere templa Tonantis,
Solicitisq; velim vendere verba reis.
Plurimꝰ Hispanas mittet mihi nauta metretas,
Et fiet vario sordidus ære sinus.
At nunc conuiua est commessatòrq; libellus,
Et tantùm gratis pagina nostra placet.
Sed non hac veteres contenti laude fuerunt,
Cùm minimum vati munus Halexis erat:
Bellè inquis, dixit, satis est: laudabimur vsq;
Dissimulas? facies me puto causidicum.

In Gelliam. 16.

Dū proauos, atauòsq; refers, & nomina magna,
Dum tibi noster eques sordida conditio est.
Dum te posse negas, nisi lato Gellia, clauo
Nubere, nupsisti, Gellia, Celtibero.

Ad Quintilianum. 17.

Quòd tibi Decembri mensę quo volant mappę,
Gracilèsq; ligulæ cereique, chartæque,
Et acuta senibus testa cum Damascenis,
Præter libellos vernulos nihil misi:
Fortasse auarus videar, aut inhumanus.
Odi dolosas munerum, & malas artes.
Imitantur hamos dona namq; quis nescit
Auidum vorata decipi scarum musca?
Quoties amico diuiti nihil donat,
O Quinctiliane, liberalis est pauper.

Ad Cæsarem Domit. 18.

Si qua fides veri præferri maximè Cæsar,
Temporibus possunt sæcula nulla tuis.
Quādo magis dignos licuit spectare triūphos?
Quando Palatini plus meruere Dei?
Pulchrior,& maior quo sub duce Martia Roma?
Sub quo libertas principe tanta fuit?
Est tamen hoc vitium,sed nō leue sit licet vnū
Quod colit ingratas pauper amicitias.
Quis largitur opes veteri fidoq; sodali?
Aut quem prosequitur non alienus eques?

Ad eundem. 19.

Saturnalitiæ ligulam misisse selibræ,
Flammatis ve togæ scrupula tota decem.
Luxuria est: tumidiq; vocāt hæc munera reges,
Qui crepet aureolos forsitan vnus erit
Quatenus hi non sunt, esto tu, Cæsar amicus,
Nulla ducis virtus dulcior esse potest.
Iam dudum tacito rides, Germanice naso:
Vtile, quod non vis, do tibi cōsilium.

Ad Martialem. 20.

Si tecum mihi, chare Martialis,
Securis liceat frui diebus,
Si disponere tempus ociosum,
Et veræ pariter vacare vitæ:
Nec nos atria nec domos potentum,
Nec lites, tetricas, forumq; triste
Nossemus, nec imagines superbas:
Sed gestatio fabulæ libelli.
Campus, porticus, vmbra, virgo, thermæ;
Hæc essent loca semper; hi labores.
Nunc viuit sibi neuter, heu, bonosq;
Solet effugere atq; abire sentit,
Qui nobis pereunt, & imputantur,
Quisquam viuere cùm sciat, moratur?

De Apollonio. 21.

Quinctū,pro Decimo,pro Crasso,Regule,Marcū
Ante salutabat rhetor Apollonius.
Hunc vtrunq; suo resalutat nomine quantum
Cura laborq; potest scripsit, & edidicit.

In Paulum. 22.

Mane domi si te merui voluiq; videre:
Sint mihi Paule, tuæ longius exquiliæ:
Sed Tyburtinæ sum proximus accola pilæ,

Quia

Qua videt antiquum rustica Flora Iouem.
Alta suburbani vincenda est semita cliui,
Et nunquam sicco sordida saxa gradu.
Vixq; datur longas mulorum vincere mandras,
Quæq; trahi multo marmora fune vides.
Illud adhuc grauius, q te post mille labores,
Paule, negat lasso ianitor esse domi.
Exitus hinc operis vani, togulæq; madentis,
Vix tanti Paulum mane videre fuit.
Semper inhumanos habet officiosus amicos,
Rex, nisi dormieris, non potes esse meus.

Ad Bassum. 23.

Herbarum fueras indutus, Basse colores;
Iura theatralis dum siluere loci.
Quæ postquam placidi censoris cura renasci
Iussit, & Oceanum certior audit eques.
Nonnisi, vel cocco madida, vel murice tincta
Veste nites: & te sic dare verba putas.
Quadringentorum nullæ sunt, Basse, lacernæ,
Aut meus ante omnes Cordus haberet equũ.

Hermete. 24.

Hermes Martia sæculi voluptas;
Hermes omnibus eruditus armis;
Hermes, & gladiator, & magister;
Hermes turba sui tremorq; ludi,
Hermes quem timet Ælius, sed vnum,
Hermes, cui cadit Aduolans, sed vni.
Hermes vincere, nec ferire doctus,
Hermes suppositiius sibi ipsi,
Hermes diuitiæ locariorum,
Hermes cura, laborq; ludiarum.
Hermes belligera superbus hasta,
Hermes æquoreo minax tridente,
Hermes casside languida timendus,
Hermes gloria Martis vniuersi,
Hermes omnia solus, & ter vnus.

De Chærestrato. 25.

Quadringenta tibi non sunt, Chærestrate, surge,
Lectius ecce venit: sta, fuge, curre, late.
Ecquis, Io, reuocat, discendentemq; reducit?
Ecquis, Io, largas pandit amicus opes?
Quẽ chartis famæq; damus, populisq; loquẽdũ,
Qui Stygios non vult totus adire lacus,
Hoc rogo, nõ melius, quã rubro pulpita nimbo

Spargere & effuſo permaduiſſe croco;
Quam non ſenſuro dare quadringenta caballo,
Aureus vt Scorpi naſus vbiq; micet?
O fruſtra locuples, o diſſimulator amice:
Hęc legis, & laudas! quæ tibi fama perit?

Ad Codrum. 26.

Quòd Alpha dixi, Codre penulatorum
Te nuper aliqua cùm iocarer in charta.
Si fortè bilem mouit hic tibi verſus,
Dicas licebit Beta me togatorum.

In fictum equitem. 27.

Ingenium ſtudiumq; tibi morèſq; genùſq;
Sunt equitis, fateor: cætera plebis habes.
Bis ſeptena tibi iam non ſunt ſubſellia tanti,
Vt ſedeas viſo pallidus Oceano.

Ad Aulum. 28.

Vt bene loquatur ſentiàtq; Mamercus,
Efficere nullis Aule moribus poſſis.
Pietate fratres Curtios licet vincas,
Quiete Neruas, comitate Druſones,
Probitate Marcos æquitate Mauricos,
Oratione Regulos, iocis Paulos.
Rubiginoſis cuncta dentibus rodit.
Hominem malignum forſan eſſe tu credas:
Ego eſſe miſerum credo cui placet nemo.

Ad Gelliam. 29.

Si quando leporem mittis mihi, Gellia dicis,
Formoſus ſeptem, Marce diebus eris.
Si non derides ſi verum lux mea narras:
Ediſti nunquam, Gellia, tu leporem.

Ad Varronem. 30.

Varro, Sophoclæo non inficiande cothurno,
Nec minus in Calabra ſuſpiciende lyra.
Differ opus: nec te facundi ſcena Catulli
Detineat, cultis aut elegia comis.
Sed lege fumoſo non aſpernanda Decembri
Carmina, mittuntur quæ tibi menſe ſuo.
Commodius ni fortè tibi potiùſq; videtur,
Saturnalicias perdere, Varro, nuces.

De ludo puerorum cum iuuencis. 31.

Aſpice quàm placidis inſultet turba iuuencis.
Et ſua quàm facilis pondera taurus amet.
Cornibus hic pēdet sūmis: vagus ille per armos
Currit, & in toto ventilat arma boue.

At feritas immota riget non esset arena
Tutior, & poterant fallere plana magis.
Nec trepidant gestus: sed de discrimine palmę,
Securus puer est solicitùmq; pecus.

De Crispo. 32.

Quadrantem Crispus tabulis, Faustine, supremis
Non dedit vxori cui dedit ergo? sibi.

In Caussidicum. 33.

Carpere Caussidicus fertur mea carmina qui sit,
Nescio: si sciero, væ tibi Caussidice.

De Herotio puella. 34.

Hãc tibi, Frõto, pater genitrix Flaccilla puellã
Oscula, commendo, deliciasq; meas.

Ad eundem. 35.

Pallida ne nigras horrescat Herotion vmbras,
Oràque tartarei prodigiosa canis.
Impletura fuit sextæ modò frigora brumæ,
Vixisset totidem ni minus illa dies,
Inter tam veteres ludat lasciua patronos,
Et nomen blæso garriat ore meum.
Mollia non rigidus cespes tegat ossa, nec illi
Terra grauis fueris non fuit illa tibi.

De Euclide, ad Fabullum. 36.

Cùm sibi redire è patruellibus fundis
Ducenta, clamat coccinatus Euclides,
Corinthioque plura de suburbano,
Longumq; pulchra stemma repetit à Ledæ,
Et suscitanti Lectio reluctatur,
Equiti superbo, nobili, locupleti.
Cecidit repentè magna de sinu clauis,
Nunquam Fabulle, nequior fuit clauis.

Ad Faustinum. 37.

Laudatus nostro quidam, Faustine, libello
Dissimulat, quasi nil debeat, imposuit.

De Herotio puella. 38.

Puella senibus dulcior mihi cygnis,
Agna Galesi mollior Phalantini,
Concha Lucrini delicatior stagni,
Cui nec lapillos præferas Erythreos,
Nec modò politum pecudis Indicæ dentem,
Niuesq; primas, liliumque non tactum,
Quæ crine vincit Bætici gregis vellus,
Rheniq; nodos, aureamq; nitellam.
Flagrauit ore, quod rosarium Pæsti,

Quod Atticarum prima mella cerarum,
Quod succinorum rapta de manu gleba,
Cui comparatus: indecens erat Pauus,
Inamabilis sciurus, & frequens Phœnix:
Adhuc recenti te per Hero ium busto,
Quam pessimorum lex amara fatorum?
Sexta peregit hieme, non tamen tota,
Nostros amores gaudiumq; lususq;,
Et esse tristem me meus vetat Pætus:
Pectusq; pulsans, pariter, & comam vellens,
Deflere non te vernulæ pudet mortem:
Ego coniugem, inquit extuli (& tamen viuo)
Notam, superbam, nobilem locupletem,
Quid esse nostro fortius potest Pæto?
Ducenties accepit, & tamen viuit.

In Calliodorum. 39.

Calliodorus habet censũ (quis nescit?) equestrẽ,
Sexte: sed, & fratrem Calliodorus habet:
Quadringenta secat, qui dicit σῦκα περίζει,
Vno credis equo posse sedere duos?
Quid cum fratre tibi? quid cũ Polluce molesto?
Non esset Pollux, si tibi Castor eras.
Vnus cùm sitis: duo Callidiore sedetis,
Surge: solæcismum Callidiore facis,
Aut imitare genus Ledæ: aut cum fratre sedere
Non potes: alternis, Calliodore, sede.

In Carinum. 40.

Supremas tibi tricies in anno,
Signanti tabulas, carine misi
Hyblæis madidas thymis placentas,
Defeci, misere iam Carine.
Signa rarius, aut Semel fac illud,
Mentitur tua, quod subinde tussis,
Excussi, loculosq; sacculũmq;.
Crœso diuitior licet fuissem,
Iro pauperior forem, Carine,
Si concham toties meam comesses.

Ad Artemidorum. 41.

Pinxisti Venerem: colis, Artemidore, Mineruã,
Et miraris opus displicuisse tuum?

Amicis esse donandum. 42.

Callidus efracta nummos fur auferet arca,
Prosternet patrios impia flamma lares,
Debitor vsuram pariter sortemq; negabit,
Non

Non reddet sterilis semina iacta seges.
Dispensatorem fallax spoliabit amicus,
Mercibus extractas obruet vnda rates.
Extra fortunam est, quicquid donatur amicis,
Quas dederis, solas semper habebis opes,

De Thaida, & Lecania. 43.

Thais habet nigros niueos Lecania dentes;
Quæ ratio est? emptos hæc habet, illa suos.

In Dentonem. 44.

Quod factum est, rogo quid repente factum?
Ad cœnam mihi, Dento quòd vocanti
(Quis credat?) quater ausus es negare.
Sed nec respicis: & fugis sequentem,
Quem thermis modò quærere, & teatris,
Et conclauibus omnibus solebas,
Sic est captus es vnctiore mensa,
Et maior rapuit canem culina,
Iam te sed citò cognitum, & relictum,
Cùm fastidierit popina diues,
Antiquæ venies ad ossa cœnæ.

De Philone. 45.

Nusquã se cœnasse domi Philo iurat, & hoc est
Non cœnat quoties nemo vocauit eum.

Ad Labienum. 46.

Vidissem modo fortè cum sedentem
Solum te, Labiene, treis putaui.
Caluæ me numerus tuæ fefellit,
Sunt illinc tibi sunt, & hinc capilli,
Quales nec puerum decere possint.
Nudum est in medio caput nec vllus
In longa pilus area notatur.
Hic error tibi profuit Decembri,
Tunc cùm prandia misit Imperator:
Cùm panariolis, tribus redisti.
Talem Geryonem fuisse credo,
Vites censeo porticum Philippi,
Si te viderit Hercules peristi.

In Charopinum. 47.

Cœno domi quoties nisi te Charopine vocaui:
Protinus ingentes sunt inimicitiæ:
Mèque paras stricto medium transfigere ferro:
Si nostrum, sine te scis caluisse focum:
Nec semel ergo mihi furtum fecisse licebit?
Improbius nihil est, hac Charopine, gula.

Desine iam, nostram (precor) obseruare culinā:
Atq; aliquando meus det ibi verba coquus.
Ad Rufum. 48.
Hic, qui libellis per grauem gerit læuam,
Notariorum quem premit chorus læuis:
Qui codicillis hinc, & hinc prolatis:
Epistolisq; commodat grauem vultum,
Similis Catoni, Tullioq; Brutoque,
Exprimere, Rufe fidiculæ licet cogant:
Aue Latinum χαῖρε non potest Græcum.
Si fingere istud me putas, salutemus.
In Posthumum. 49.
Quæ mihi præstiteris, memini semperq; tenebo.
Cur igitur taceo, Postume, tu loqueris?
Incipio quoties alicui tua dona referre.
Protinus exclamat: Dixerat ipse mihi.
Non bellè quædam faciunt duo: sufficit vnus
Huic operi si vis, vt loquar, ipse tace.
Crede mihi, quamuis ingentia, Postume, dones;
Auctoris pereunt garrulitate sui.
Ad Bassum. 50.
Colchida qd scribis, qd scribis, amice, Thyestē,
Quid tibi, vel Niobe, Basse, vel Andromache?
Materia est (mihi crede) tuis aptissima chartis
Deucalion, vel, non si placet hic, Phaeton.
De Rhetore. 51.
Ex temporalis factus est meus Rhetor.
Calphurnium non scripsit, & salutauit.
Ad Lupum. 52.
Cui tradas, Lupe, filius magistro,
Quæris sollicitus, diu rogasque
Omnes grammaticósque, rhetorásque.
Diuites, moneo: nihil sit illi
Cum libris Ciceronis, aut Maronis,
Famæ Lucilium suæ relinquat.
Si versus facit abdices poetam,
Artes discere vult pecuniosas?
Fac discat citharœdus, aut choraules.
Si duri puer ingenij videtur,
Præconem facias, vel architectum,
Ad Cinnam. 53.
Cùm voco te dominū nolo tibi, Cinna, placere:
Sæpè etiam seruum sic resaluto meum.

Ad Posthumum. 54.

Cras te victurum, cras dicis, Postume, semper.
Dic mihi, cras istud Postume, quãdo venit?
Quã longè cras istud, vbi est aut vnde petẽdũ?
Nunquid apud Parthos Armeniosq; latet?
Iam cras istud habet Priami, vel Nestoris ãnos,
Cras istud quantis dic mihi possit emi?
Cras viues hodie iam viuere, Postume serũ est.
Ille sapit, quisquis, Postume, vixit heri.

Ad Stellam. 55.

Quod non argentũ quòd nõ tibi mittim⁹ aurũ,
Hoc facimus causa Stella diserte, tua.
Quisqs magna dedit, voluit sibi magna remit-(ti,
Fictilibus nostris exoneratus eris.

Ad detractorem. 56.

Adlatres licet vsq; nos, & vsque,
Et gannitibus improbis lacessas:
Certum est hanc tibi pernegare famam,
Olim quam petis in meis libellis,
Qualiscunq; legaris vt per orbem.
Nam te cur aliquis sciat fuisse?
Ignotus pereas miser necesse est,
Non deerunt tamen hac in vrbe forsan
Vnus, vel duo, tresque, quatuorvè
Pellem rodere, qui velint caninam,
Nos hoc à scabie tenemus vngue.

Ad hospites. 57.

Iure tuo nostris maneas licet hospes, in hortis,
Si potes in nudo ponere membra solo:
Aut sic portatur tecum tibi magna supellex,
Nam mea iam digitum sustulit hospitibus.
Nulla tegit fractos vel inanis culcitra lectos,
Putris, & abrupta fascia reste iacet:
Si tamen hospitium nobis commune duobus,
E mi hortos plus est: instrue tu, minus est.

Ad Ponticum. 58.

Quid sentis, inquis, de nostris Marce libellis
Sic me sollicitus, Pontice, sæpè rogas
Admiror, stupeo, nihil est perfectius illis:
Ipse tuo cedit Regulus ingenio.
Hoc sentis? inquis faciat tibi sic bene Cæsar,
Sic Capitolinus Iupiter; immò tibi.

Ad suos ministros. 59.

Sextantes, Calliste: duos infunde Falerni.

Tu super æstiuas, Alcine, funde niues
Pinguescat nimio madidusmihi crinis amomo,
Lassenturq; rosis tempora subtilibus:
Iam vicina iubent nos viuere Mansolea,
Cùm deceant, ipso posse perire Deos.

Ad Cæsarem. 60.

Astra polumq;dedit quamuis obstante nouerca,
Alcidæ Nemeæ terror, & Areas aper:
Et castigatum Lybiæ ceroma palestræ,
Et grauis in Siculo puluere fusus Eryx:
Siluarumq; tremor, tacita qui fraude solebat
Ducere nec rectos Cacus in antra boues.
Ista tuæ Cæsar, quota pars spectatur arenæ?
Dat maiora nouus prælia mane dies.
Quot grauiora cadunt Nemeo põdera monstro?
Quot tua Mænalios collocat hasta sues?
Reddatur si pugna triplex pastoris Iberi,
Et tibi, qui possit vincere Geryonem.
Sæpe licet Graiæ numeretur bellua Lernæ,
Improba Niliacis quid facit Hydra feris?
Pro meritis cælum tantis Auguste dederunt
Alcidæ citò Dij, sed tibi serò dabunt.

De Pontilianum. 61.

Sæpe salutatus, nunquam prior ipse salutas:
Sic erit æternum. Pontiliane, vale.

De Hirundine. 62.

Hybernos peterent solito cùm more recessus
Atthides in nidis vna remansit auis.
Deprendere nefas ad tempora verna reuersæ
Et profugam volucres diripuere suæ.
Serò dedit pœnas discrepi noxia mater,
Debuerat, sed tunc, cum lacerauit Itim.

De Apicio. 53.

Dederas, Apici, bis trecenties ventri,
Sed adhuc supererat centies tibi laxum.
Hoc tu grauatus, ne famem, & sitim ferres,
Summa venenum potione duxisti,
Nil est, Apici tibi gulosius factum.

In Cœniperam auarum. 64.

Omnia cum retro pueris obsonia tradas,
Cur non mensa tibi ponitur à pedibus?

De Herniolio. 65.

Vite nocens rosea stabat moriturus ad aras
Hircus, Bacche, tuis victima grata sacris.

Quem

Quem Tuscus mactare Deo cũ vellet haruspex
Dixerat agresti fortè, rudiq; viro,
Vt cito testiculos, & acuta falce secaret,
Teter vt immundæ carnis abiret odor.
Ipse super virides aras luctantia pronus,
Dum resecat cultro colla, premitq; manus.
Ingens iratis apparuit hermia sacris,
Occupat hanc ferro rusticus, atq; secat.
Hoc ratus antiquos sacrorum poscere ritus,
Talibus, & fibris Numina prisca coli.
Sic modo qui tuscus fueras: nũc Fallus aruspex,
Dum iugulas hircum, factus es ipse caper.

Ad Faustinum. 66.

Si temperari balneum cupis feruens,
Faustine, quod vix Iulianus intraret,
Rogo lauetur hic rhetor Salineus.
Neronianas is refrigerat thermas.

In Candidum. 67.

Prædia solus habes, & solus, Candide, nũmos,
Aurea solus habes, myrrhina solus habes,
Massica solus habes, & Opimi Cæcuba solus,
Et cor solus habes, solus, & ingenium.
Omnia solus habes, hoc me puto velle negare,
Nomen habes fatuo, Candide, cum populo.

In Gallum. 68.

Nunquã me reuocas: cũm sit prior ipse vocat⁹;
Ignosco, nullum si modò, Galle, vocas:
Inuitas alias, vitium est vtriusq; quod inquis,
Et mihi cor non est: & tibi, Galle pudor.

In Nestorem. 69.

Auriculam Mario grauiter miraris olore,
Tu facis hoc garris, Nestor, in auriculam.

In Zoilum. 70.

Has cum gemina compede dedicat catenas,
Saturne, tibi Zoilus, annulos priores.

Ad Gargilanum. 71.

Sportula nulla datur: gratis conuiua recumbis
Dic mihi, quid Romæ, Gargiliane, facis?
Vnde tibi togula est, & fuscæ pensio cella,
Vnde datur quadrans, vnde aliena rapis?
Cum ratione licet dicas te viuere summa:
Quòd viuis, nulla cum ratione facis.

Ad Rufinum. 72.

Sunt tibi confiteor, diffusi iugera campi.

Vrbaniq; tenent prædie multa Lares:
Et ſeruit dominæ numeroſus debitor arcæ,
Suſtantatq; tuas aurea menſa dapes:
Faſtidire tamen noli, Rufine, minores,
Plus nebulo Didymus plus Philomelus habet.

In Matriniam. 73.

An duco vetulum: quæris: Matrinia poſſum?
Et vetulum; ſed tu mortua, non vetula es:
Poſsũ Hecubã, poſſum Nioben, Metrinia, ſed ſi
Nondũ erit illa canis, nõdum erit illa lapis.

Qualem uxorem velit. 74.

Ingenua malo, ſed ſi tamen illa negetur,
Libertina mihi proxima conditio eſt.
Extremo eſt ancilla loco: ſed vincet vtramq;
Indole, ſi nobis hac erit ingenua.

De piſcibus ſculptis. 75.

Artis Phidiacæ torcuma clarum,
Piſces aſpicis, adde aquam, natabunt.

In Fabianum. 76.

Quòd nouus,& nuper factus tibi prȩſtat amic⁹,
Hoc præſtare iubes me Fabiane, tibi:
Horridus vt primo ſemper te mane ſalutem:
Per mediumq; trahat me tua ſella lutum:
Laſſus vt in thermas decima, vel ſerius, hora
Te ſequar Agrippa, cùm lauer ipſe lacu.
Hoc per triginta merui, Fabiane, Decembres,
Vt ſim tiro tuæ ſemper amicitiæ?
Hoc merui Fabiane, toga tritaq; meaque:
Vt nondum credas me meruiſſe rudem?

In iraſcentes amicos. 77.

Iraſci tantùm fœlices noſtis amici.
Non belle facitis, ſed iuuat hoc facere.

Ad Sextum. 78.

Quæ te cauſſa trahit, vel quæ fiducia Romam,
Sexte quid aut ſperas, aut petis inde? refer,
Cauſſas, inquis agam Cicerone diſertior ipſo,
Atq; erit in triplici par mihi nemo foro.
Egit Ateſtinus cauſſas, & Marcus vtrumque;
Noras, ſed neutri penſio tota fuit.
Si nihil hinc veniet pangátur carmina nobis:
Audieris, dices eſſe Maronis opus.
Inſanis: omnes gelidis quicunq; lacernis
Sunt tibi Naſones, Virgilioſq; vides.
Atria magna colam, vix treis, aut quatuor iſta

Res

Res aluit: pallet cætera turba fame.
Quid faciam? suade:nã certũ est, viuere Romæ
Si bonus es, casu viuere, Sexte, potes.

In Thelesinum. 79.

Mutua, quod nobis ter quinquaginta dedisti,
Ex opibus tantis quas grauis arca premit
Esse tibi magnus, Thelesine videris amicus,
Tu magnis, q̃ das? immo ego, quòd recipis.

De lacerta cælata. 80.

Insertæ phialæ Mentoris manu ducta
Lacerta viuit, & timetur argentum.

In Lentinum. 81.

Mentiris iuuenem tinctis, Lentine capillis,
Tam subitò coruus, qui modò cicnus eras.
Non omneis fallis, scit te Proserpina canum:
Personam capiti detrahet illa tuo.

In Ligurinum. 82.

Occurrit tibi nemo quò libenter,
Quòd quacunq; venis fuga est, & ingens
Circa te, Ligurine, solitudo:
Quid sit scire cupis? nimis poeta es,
Hoc valde vitium periculosum est:
Non tigris catulis citata raptis,
Non dipsas Medio perusta Sole,
Nec sic scorpius improbus imitetur.
Nam tantos, rogo quis ferat labores?
Et stanti legis, & legis sedenti,
Currenti legis, & legis moranti
In thermas fugio, sonas in aurem,
Piscinam peto, non finis natare,
Ad cœnam propero, tenes euntem,
Ad cœnam venio fugas sedentem.
Lassus dormio, suscitas iacentem,
Vis quantum facias mali, videre?
Vir iustus probus, innocens, timeris.

De eodem. 83.

Fugerit, an mensas Phœbus, cœnamq; Thyestæ,
Ignoro fugimus nos, Ligurine, tuam:
Illa q̃dẽ lauta est dapibusq; instructa superbis:
Sed nihil omnino, te recitante placet.
Nolo mihi ponas rhombum, mullũue bilibrẽ
Nec volo boletos, ostrea nolo: tace.

Ad Candidum. 84.

Exigis à nobis operam sine fine togatam,

Non eo, libertum sed tibi mitto meum.
Non est, inquis idem: multo plus esse probabo,
Vix ego lecticam subsequar: ille feret.
In turbam incideris cunctos vmbone repellet,
Inualidum est nobis ingeniumq; latus.
Quidlibet in caussis, narraueris ipse tacebo,
At tibi tergeminum mugiet ille sophos,
Lis erit, ingenti faciet conuicia voce,
Esse pudor vetuit fortia verba mihi,
Ergo nihil nobis, inquit, præstabis amicus:
Quidquid libertus Candide non poterit.

De Basso, ad Faustinum. 85.

Capena grandi porta qua pluit gutta,
Syrgiumq; maris Almo qua lauat ferrum,
Horatiorum qua viret sacer campus,
Et qua pusilli feruet Herculis fanum,
Faustine plena Bassus ibat in rheda,
Omneis beati copias trahens ruris:
Illic videres, frutice nobili caules,
Et vtrumq; porrum, sessilesq; lactucas,
Pigroq; ventri non inutiles betas.
Illic coronam pinguibus grauem turdis,
Leporemq; victa lacteum faba porcum,
Nec feriatus ibat ante carrucam,
Sed tuta feno cursor oua portabat,
Romam petebat Bassus immò rus ibat.

De Ollo. 86.

Pauperis extruxit cellam, sed vendidit Ollus,
Prædia, nunc cellam pauperis Ollus habet.

In Inuitatorem. 87.

Veientana mihi misces, tibi Massica potas,
Olfacere hæc malo pocula, quàm bibere.

In Ligurinum. 88.

Hæc tibi nō, alia est ad cœnam caussa vocādi,
Versiculos recites, vt Ligurine tuos:
Deposuit soleas, affertur protinus ingens
Inter lactucas, oxygarumq; liber.
Alter perlegitur dum fercula prima morantur,
Tertius est nec adhuc mensa secunda venit,
Et quartum recitas & quintum deniq; librum.
Putidus es toties si mihi ponis aprum.
Quòd si non scombris scelerata poemata dones,
Cœnabis solus iam Ligurine domi.

Ad Tongilianum. 89.

Em-

Empta domus fuerat tibi, Tongiliane ducentis:
Abstulit hanc nimium casus in vrbe frequēs.
Collatum est decies roga non potes ipse videri
Incendisse tuam Togiliane, domum?

In Gelliam. 90.

Quod quæcunq; venis, Cosmū migrare putam?,
Et fluere excusso cinnama fusa vitro
Nolo peregnini, placeas tibi, Gallia nugis.
Sic puto posse meum sic bene olere canem.

De cisterna Rauennate. 91.

Sit cisterna mihi quàm vinea malo, Rauennæ
Cùm posim multo vendere pluris aquam.

De Caupone. 92.

Callidus imposuit nuper mihi caupo Rauennę,
Cum poterem mixtū n, vendidit ille merum.

De villa Faustini, ad Bussum. 93.

Baiana nostri villa, Basse, Faustini
Non otiosis ordinata myrtetis,
Viduaq; platano, tensiliq; buxeto
Ingrata lati spatia detinet campi:
Sed rure vero, Barbaroq; lætatur,
Hic farta premitur angulo Ceres omni.
Et multa fragrat testa senibus autumnis?
Hic post Nouembres imminente iam Bruma
Seras putator horridus refert vuas,
Truces in alia valle mugiunt tauri,
Vitulus inermi fronte pruit ad pugnam.
Vagatur omnis turba sordidæ cortis,
Argutus anser, gemmeiq; pauones,
Phœnicopterus quæ rubentibus pennis,
Et picta perdix, Numidicæq; guttatæ,
Et impiorum phasianæ Colchorum:
Rhodias superbi fœminas regunt galli,
Sonantq; turres plausibus columbarum.
Gemit hinc palumbus inde cereus turtur.
Auidi sequuntur villicæ sinum porci,
Matremq; plenam ollis agnus expectat.
Cingunt serenum lactei focum vernæ,
Et larga festos lucet ad Lares sylua,
Non segnis albo pallet otio caupo,
Nec perdit oleum lubricus palæstrita:
Sed tendit auidis rete subdolum turdis,
Tremulaue, capt:m linea trahit piscem,
Aut impeditam cassibus refert damam.

Exe-

Exercet hilares facilis hortus vmbras,
Et pedagogo me iubente digressi
Parere gaudente villico tui nati:
Et delicatus opere fruitur eunchus,
Non venit inanis rusticus salutator.
Fer ille ceris cana cum suis mellæ,
Metàmq; lactis Sassinate de silua:
Somniculosos ille porrigit glires,
Hic vagientem matris hispidæ fœtum.
Alius coactus non amare capones,
Et dona matrum vimineo ferunt texto
Grandes proborum virgines colonorum,
Facto vocatur lætus opere vicinus:
Nec auara seruat crastinas dapes mensa,
Vescuntur, omnes ebriòq; non nouit
Satur minister inuidere conuiuæ.
At tu sub vrbe possides famam mundam,
Et turre ab alta prospicis meras laurus,
Custode furem non timente securus,
Et vinitorem farre pascis vrbano,
Pictàmq; portas ociosus ad villam,
Olus, oua, pullos poma, caseum, mustum.
Rus hoc vocari debet, an domus longa?

De Sutore, & Fullone. 94.

Sutor credo, dedit tibi culta Bononia munus,
Fullo dedit Mutinæ, nunc vbi caupo dabit?

In Ponticum 95.

Cùm vocor ad cœnam nō iam venalis, vt antè,
Cur mihi non eadem, quæ tibi cœna datur?
Ostrea tu sumis stagno saturata Lucrino.
Surgitur inciso myrtilus ore mihi:
Sunt tibi boleti: fungos, ego sumo suillos,
Res tibi cum rhombo est: at mihi cū sparulo.
Cereus immodicis turtur te clunibus implet,
Ponitur in cauea mortua pica mihi.
Cur sine te ceno cùm tecum Pontice, cœnem:
Sportula, quod non est, prosit edamus idem.

In Cinam. 96.

Esse nihil dicis, quidquid petis improbe Cinna:
Si nil, Cinna petis: nil tibi, Cinna, nego.

In Quinctum. 97.

Centenis, quòd emis famulos & sæpe ducentis,
Quòd sub rege Numa condita vina bibis.
Quòd constat decies tibi non spatiosa supellex:
Libra

Libra quòd argenti millia quinq; rapit,
Aurea quòd fundi pretio carruca paratur,
Quod pluris nulla est quã dom⁹ empta tibi.
Hæc animo magno credis te, Quinte parare?
Falleris hoc animus, Quinte, pusillus emit.

In M. Antonium. 98.

Antoni Phario nil obiecture Photino.
Et leuius tabula quàm Cicerone nocens.
Quid gladium demens Romanæ stringis in ora?
Hoc admisisset nec Catilina nefas.
Impius infando miles corrumpitur auro,
Et tantis opibus vox tacet vna tibi,
Quid prosunt sacræ pretiosa silentia linguæ?
Incipient omnes pro Cicerone loqui.

De Sirisco, ad Maximum. 99.

Infusum sibi nuper à patrono.
Plenum Maxime, centis Syriscus
In sellariolis vagus popinis
Circa balnea quatuor peregit:
O quanta est gula, centies comesse.
Quanto maior adhuc nec accubare.

Ad Faustinum. 100.

Humida qua gelidas summittit Trebula valles,
Et viridis cancri mensibus alget ager,
Rura Cleonæo nunquam temerare leone,
Et domus Æolio semper amica Noto,
Te, Faustine vocat: longas his exige messes,
Collibus hybernum iam tibi Tybur erit.

De origine Bacchi. 101.

Qui potuit Bacchi matrem dixisse Tonantem,
Is potuit Semelem dicere Ruffe patrem,

Ad Theodorum. 102.

Non donem tibi cur meos libellos,
Oranti toties, & exigenti,
Miraris, Theodore? magna caussa est,
Dones tu mihi ne tuos libellos,

De Pompeio, & filijs. 103.

Pompeios iuuenes, Asia atq; Europa sed ipsum
Terra tegit Lybies si tamen vlla tegit.
Quid mirum toto si spargitur orbe? iacere
Vno non poterat tanta ruina loco.

Ad Cinnam. 104.

Profecit poto Mithridate sæpe veneno,
Toxica ne possent sæua nocere sibi.

Tu quoq; cauisti cœnando tam malè semper,
Ne posses vnquam Cinna perire fame.

Ad Maurullum. 105.

Narratur bellè quidam dixisse, Marulle:
Qui te ferre oleum dixit in auriculam.

Ad Tutanium. 106.

Si tristi domicœnio laborem,
Tutani potes e urire mecum.
Non desunt tibi soles προπίνειν
Viles Cappadocæ graues q; porri,
Diuisis cybium lenibit ouis:
Ponetur digitis tenendus vstis
Nigra coliculus virens patella,
Algentem modò qui reliquit hortum,
Et pultem niueam premens botellus,
Et pallens faba cum rubente lardo.
Mensæ munera si voles secundæ,
Marcentes tibi porrigentur vuæ,
Et nomen pira quæ ferunt Syrorum:
Et quas docta Neapolis creauit,
Lento castaneæ vapore testæ.
Vinum tu facies bonum bibendo,
Post hæc omnia fortè si mouebit
Bacchus, quam solet esuritionem.
Succurrent tibi nobiles oliuæ,
Piceni modò quas tulere rami:
Et feruens cicer, & tepens lupinus.
Parua est cœnula, quis potest negare?
Sed finges nihil audiesuè fictum,
Et vultu placidus tuo recumbes,
Nec crassim dominus leget volumen,
Sed, quod non graue sit, nec facetum,
Parum tibia Condili sonabit:
Hæc est cænula, si placet, venito.

Ad Seuerum. 107.

Non totam mihi si vacabis horam
Dones, & licet imputes, Seuere.
Dum nostras legis, exigisq; nugas,
Durum est perdere ferias rogamus:
Iacturam patiaris hanc ferasque.
Quod si legeris ipsa, cum diserto,
(Sed nunquid sumus improbi) Secundo,
Plus multo tibi debiturus hic est,
Quàm debet domino suo libellus,

Nam

Nam securus erit, nec inquieta
Lassi marmora Sisyphi videbit,
Quem censoria cum meo seuero
Doctilima momorderit Secundi.

Ad Æmilianum. 108.

Semper eris pauper si pauper es, Æmiliane,
Dantur opes nullis nunc, nisi diuitibus.

In Gaurum. 109.

Quid promittebas mihi millia, Gaure ducenta:
Si dare non poteras millia, Gaure decem?
An potes & non vis? rogo non est turpius illud,
I, tibi dispereas Gaure: pusillus homo es.

Ad Gallam. 110.

Iam tristis nucibus puer relictis,
Clamoso reuocatur à magistro.
Et blando malè proditur fritillo,
Arcana modò raptus è popina,
Ædilem rogat vdus aleator.
Saturnalia transiere tota,
Nec munuscula parua, nec minoræ
Misisti mihi, Galla quæ solebas.
Sane sic abeat meus December.
Scis certè puto vestra iam venire.
Saturnalia, Martias Calendas:
Tunc reddam tibi Galla, quod dedisti.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON.

LIBER VI.

I.

Sextus mittitur hic tibi libellus.
In primis mihi chare Martialis:
Quem si terseris aure diligenti,
Audebit minus anxius tremens'que,
Magnas Cæsaris in manus venire.

Ad Cæsarem. 2.

Nascere Dardanio promissum nomen Iulo.
Vera Deum soboles: nascere, magne puer:
Cui

Cui pater æternas post secula tradat habenas,
Quiq; regas orbem cum seniore senex:
Ipsa tibi niueo trahat aurea pollice fila,
Et totam phryxi: Iulia nebit ouem.

Ad Cæsarem. 3.

Censor maxime, principumq; princeps,
Cùm tot iam tibi debeat triumphos,
Tot nascentia templa, tot renata,
Tot spectacula tot Deos, tot vrbes:
Plus debet tibi Roma, quod pudica est.

Ad Cæcilianum. 4.

Rustica mercatus nummis sum prædia multis,
Mutua des centum Cæciliane, Rogo:
Nil mihi respondes, tacitum te dicere credo,
Non reddes, ideo Cæciliane, rogo.

Ad Seuerum. 5.

Prætores duo, quatuor Tribuni,
Septem caussidici, decem poetæ,
Cuiusdammodò nuptias petebant
A quodam sene, Non moratus ille
Præconi dedit Eulogo puellam:
Dignum quid fatuo Seuere fecit?

Ad Leuinum. 6.

In Pompeiano dormis, Leuine, theatro,
Et quereris si te suscitat Oceanus?

Petit latenter à Domit. pecu. 7.

Pauca Iouem nuper cùm millia fortè rogarem,
Ille dabit, dixit, qui mihi templa dedit:
Templa quidē dedit ille Ioui, sed millia nobis
Nulla dedit pudeat pauca rogasse Iouem.
At quàm non tetricus, quàm nulla nubilus ira,
Quàm placido nostras legerat ore preces?
Talis supplicibus tribuit diademata Dacis,
Et capitolinas, itq; reditq; vias.
Dic precor o nostris, dic cōscia virgo tonantis:
Si negat hoc vultu, quo solet ergo dare?
Sic ego, sic breuiter posita mihi Gorgone Pallas:
Quæ nondum data sunt stulte, negata putas?

In Marchum. 8.

Quod nō sit Pylades hoc tēpore, non sit Orestes
Miraris? Pylades, Marce, bibebat idem,
Nec melior panis, turdusve dabatur Oresti:
Sed par atq; eadem cœna duobus erat.
Tu lucrina voras: me pascit aquosa Peloris:
Non

Non minus ingenua est, & mihi Marce, gula:
Te Cadmæa Tyros, me pinguis Gallia vestit:
Vis te purpureum Marce, sagatus amem?
Vt præstē Pyladen aliquis mihi præstet Orestē,
Hoc non fit verbis: Marce, vt ameris, ama.

De Fabulla ad Paulum. 9.

Iurat capillos esse, quos emit suos
Fabulla, nunquid illa, Paule, peierat?

Ad Iuliam. 10.

Quis te Phidiaco formatam Iulia cœlo:
Vel quis Palladiæ non putet artis opus?
Candida non tacita respondet imagine Lygdos,
Et placido fulget viuus in ore decor.
Rudit Acidalio sed non manus aspera nodo,
Quem rapuit collo parue Cupido, tuo,
Vt Martis reuocetur amor summiq; Tonantis,
A te Iuno petat ceston, & ipsa Venus.

In Laberium. 11.

Versus scribere posse te desertos
Affirmas, Laberi: quid ergo non vis?
Versus scribere qui potest disertos,
Non scribat, Laberi; virum putabo.

De Formica electro inclusa. 12.

Dum Phaetontæa formica vagatur in vmbra,
Implicuit tenuem succina gutta feram.
Sic modò quæ fuerat vita contempta manente,
Funeribus facta est nunc pretiosa suis.

In Cinnamum. 13.

Cinnam, Cinname, te iubes vocari
Non est hic, rogo, Cinna barbarismus:
Tu, si Furius ante dictus esses,
Fur ista ratione dicereris.

Ad Priscum, de Salonino. 14.

Sancta Salonini terris requiescit Iberis,
Qua melior Stigias nō videt vmbra domos.
Sed lugere nefas namqui te, Prisce, reliquit;
Viuit, qua voluit viuere parte magis.

In Posthumum. 15.

Non de vi, neq; cæde, nec veneno,
Sed lis est mihi de tribus capellis,
Vicini queror has abesse furto:
Hoc iudex sibi postulat probari.
Tu Cannas, Mithridaticumq; bellum,
Et periuria Punici furoris,

Et Sullas Marioſq; Muciòſque.
Magna voce ſonas, manuq; tota,
Iam dic, Poſthume, de tribus capellis.

In Phœbum. 16.

Mutua te centum ſeſtertia, Phœbe, rogaui,
Cùm mihi dixiſſes, Exigis ergo nihil?
Inquiris, dubitas, cunctaris, mèq; diebus,
Tèq; decem crucias: iam rogo, Phœbe, nega.

Ad Marcellinum. 17.

Marcelline boni ſoboles ſincera parentis,
Horrida Parrhaſio, quem tegit vrſa iugo:
Ille vetus pro te, patrii que quod optet amic',
Accipe, & hæc memori pectore vota tene:
Cauta ſit vt virtus, ne te temerarius ardor
In medios enſes ſæuaq; tela ferat;
Bella velint Martemq; ferum rationis egentes,
Tu potes, & patriæ miles, & eſſe decus.

Ad Nepotem. 18.

Bis vicine Nepos, nam tu quoq; proxima Floræ
Incolis, & veteres tu quoq; Ficelias.
Eſt tibi, quæ patrij ſignatur imagine vultus,
Teſtis maternæ nata pudicitiæ.
Tu tamen annoſo nimium ne parce Falerno:
Et potius plenos ære relinq; cados:
Sit pia, ſit locuples ſed potet filia muſtum.
Amphora cum domina nunc noua fiat anus;
Cæcuba non ſolos vindemia nutriat orbos,
Poſſunt, & patres viuere, crede mihi.

Epitaphium Glauciæ. 19.

Libertus Melioris ille notus,
Tota qui cecidit dolente Roma,
Chari deliciæ breues patroni
Hoc ſub marmore Glaucias humatus,
Iuncto Flaminiæ iacet ſepulcro:
Caſtus moribus integer pudore,
Velox ingenio, decore felix.
Biſſenis modò meſſibus peractis,
Vix vnum puer applicabat annum,
Qui fles talia nil fleas viator.

De eodem. 20.

Non de plebe domus, nec auaræ verna cataſta.
Sed domini ſancto dignus amore puer:
Munera cum poſſet nondum ſentire patroni,
Glaucia libertus iam Melioris erat,

Moribus hoc formęq;datum quis blandior illo,
Aut quis Apollineo pulchior ore fuit?
Immodicis breuis est ætas, & rara senectus,
Quid quid amas, cupias non placuisse nimis.

In Petum. 21.

Sex sestertia si statim dedisses,
Cùm dixti mihi Sume. tolle dono.
Deberem tibi, Pæte pro ducentis,
At nunc cùm dederis diu moratus,
Post septem, puto, vel nouem Kalendas:
Vis dicam tibi veriora veris?
Sex sestertia Pæte perdidisti.

De morte Othonis. 22.

Cùm dubitaret adhuc belli ciuilis Enyo
Forsitan, & posset vincere mollis Otho,
Damnauit multo saturatum sanguine Martem,
Et fodit certa pectore nuda manu.
Sit Caio, dum viuit, sanè vel Cæsare maior.
Dum moritur, nunquid maior Othone fuit?

In Cecilianum. 23.

Septem clepsidras magna tibi voce petenti
Arbiter, inuitus. Cæciliane dedit.
At tu multa diu dicis: vitreisq; tepentem
Ampullis potas semisupinus aquam.
Vt tandèm saties vocemq; si: iniq; rogamus,
Iam de clepsydra, Cæciliane bibas.

De filio Reguli. 24.

Adspicis, vt paruus nec adhuc trieteride plena,
Regulus auditum laudet, & ipse patrem?
Maternosq; sinus, viso genitore relinquat:
Et patrias laudes sentiat esse suas?
Iam clamor, centumq; viri, densumq; coronæ
Vulgus, & infanti Iulia templa placent.
Acris equis soboles magno sic puluere gaudet?
Si vitulus molli prælia fronte cupit.
Diseruate, precor, matri sua vota, patrique,
Audiat vt natum, Regulus, illa duos.

In Raucum Poëtam. 25.

Qui recitat lana fauces, & colla reuinctus,
Hic se posse loqui, posse tacere negat.

De Hetruscithermis. 26.

Etrusci nisi thermulis laueris,
Illotus morieris Oppiane.
Nullæ sic tibi blandientur vndæ,

Nec

Nec fontes Aponi rudes puellis,
Non mollis Sinuessa, feruidiq;
Fluctus Passeris, aut superbus Anxur.
Non Phœbi vada principesq; Baiæ.
Nusquam tam nitidum micat serenum.
Lux ipsa est ibi longior, diesq;
Nullo tardius à loco recedit.
Siccos pinguis onyx anhelat æstus.
Illic Taygeti virent metalla,
Et certant vario decore saxa,
Quæ Phryx, & Libys altius cecidit.
Et flamma tenui calent Ophitæ.
Ritus si placeant tibi Laconum,
Contentus potes arido vapore
Cruda virgine, Martiaq; mergi,
Quæ tam candida, tam serena luces,
Vt nullas ibi suspiceris vndas,
Et credas vacuam nitere Lygdon.
Non attendis, & aure me supina,
Iam dudum quasi negligenter audis.
Illotus morieris, Oppiane.

Ad Castricum. 27.

Dum tibi fœlices indulgent, Castrice, Baiæ,
Canaq; sulphureis nympha natatur aquis,
Me Nomentani confirmant otia ruris,
Et casa iugeribus non onerosa suis.
Hic mihi Baiani soles, mollisq; Lucrinus,
Hic nostræ mihi sunt, Castrice, diuitiæ.
Quondam laudatas quocumq; libebat ad vndas
Currere, nec longas pertimuisse vias.
Nunc vrbi vicina iuuant, facilesq; recessus,
Et satis est, pigro si licet esse mihi.

In Calliodoram. 28.

Festiuè credis te, Calliodore, iocari,
Et solum multo permaduisse sale,
Omnibus arrides, dicteria dicis in omnes,
Sic te couiuiam posse placere putas.
At si ego non belle, si verè dixero quiddam;
Nemo propinabit, Calliodore, tibi.

Ad Catianum. 29.

Vapulat assiduo Veneti quadriga flagello,
Nec currit: magnam rem, Catiane, facit.

Ad Hiantida Nympham. 30.

Nympha mei Stellæ, quę fonte domestica puro

Laberis, & domini gemmea tecta subis.
Siue Numæ coniux Triuiæ te misit ab antro,
Siue Camœnarum de grege nona venis:
Exsoluit votis hac se tibi virgine porca
Marcus, furtiuam qui bibit æger aquam
Tu contenta meo iam crimine gaudia fontis
Da secura tui sit mihi sana sitis.

In Pomponium. 31.

Quod tā grādē sophos clamat tibi turba togata,
Non tu, Pomponi: cœna diserta tua est.

Ad Lupercum. 32.

Quod conuiuaris sine me, tam sæpe, Luperce,
Inueni noceam qua ratione tibi:
Irascar, licet vsq; voces mittasq; rogèsq;
Quid facies? inquis: quid faciam? veniam.

Epitaphium Pantagati. 33.

Hoc iacet in tumulo raptus puerilibus annis
Pantagathus domini cura, dolòrq; sui:
Vix tangente vagos ferro resecare capillos
Doctus, & hirsutas excoluisse genas.
Sis licet inde sibi tellus placata leuisque:
Artificis leuior non potes esse manu.

De Andragora ad Faustinum. 34.

Lotus nobiscum est hilaris cœnauit, & idem:
Inuentus manè est mortuus Andragoras:
Tam subitæ mortis causam Faustine requiris:
In somnis medicum viderat Hermocratem.

In Coracinum. 35.

Quòd semper cassiaq; cinnamoq;
Et nido niger alitis superbæ
Fragras plumbea Nicerotiana.
Rides nos Coracine nil olentes,
Malo, quàm bene olere: nil olere.

In Phœbum. 36.

Mentiris fictos vnguento Phœbe capillos,
Et tegitur pictis sordida calua comis,
Tonsorem capiti non est adhibere necessum,
Radere te melius spongia, Phœbe potest.

Ad Aulum Pudentem. 37.

Cernere Parrasios, dum te iuuat, Aule triones
Cominus, & scythici sydera ferre poli:
O quā pœna tibi Stygias ego raptus ad vndas,
Elysiæ vidi nubila fusca plagæ,
Quamuis lassa tuos quærebant lumina vultus:

Atq;

Atq; erat in gelido plurimus ore Pudens.
Si mihi lanificæ ducunt non pullā forores,
Stamina nec furdos vox habet ista Deos:
Sofpite me fofpes Latias reueheris ad vrbes.
Et referes pili præmia clarus eques.

In Baccaram. 38.

Et dolet, & queritur fibi non contingere frigus
Propter fexcentas Baccara gaufapinas.
Optat, & obfcuras luces, ventofq; niuefq;
Odit, & hybernos fi tepuere, dies.
Quid fecere mali noftræ tibi, fæua, lacernæ?
Tollere de fcapulis quas leuis aura poteft?
Quantò fimpliciùs, quantò eft humanius illud,
Menfe, vel Augufto fumere gaufapinas?

De Pompilo. 39.

Rem factam Pompilus, habet; Fauftine: legetur:
Et nomen toto fparget in orbe fuum:
Sic leue flauorum valeat genus Vfipiorum,
Quifquis, & Aufonium non amat imperiū:
Ingeniofa tamen Pompili fcripta feruntur,
Sed famæ non eft hoc (mihi crede) fatis:
Quàm multi tineas pafcunt blattaſq; diferti,
Et redimunt foli carmina docta coci?
Nefcio quid plus eft, quod donat fecula chartis;
Victurus Genium debet habere liber.

In Inuidum. 40.

Laudat, amat cātat noftros mea Roma libellos,
Meq; finus omnis, me manus omnis habet.
Ecce rubet quidam, pallet, ftupet, ofcitat, odit,
Hoc volo: nunc nobis carmina noftra placēt.

Ad Oppianum, de Silano. 41.

Amifit pater vni cum Silanus.
Ceffas mittere munera, Oppiane:
Heu crudele nefas, malæq; Parcæ:
Cuius vulturis hoc erit cadauer?

Ad Marianum.

Scis te captari, fcis hunc, qui captat, auarum:
Et fcis qui captat, quid Mariane, velit.
Tu tamen hunc tabulis hæredē ftulte fupremi,
Scribis, & effe tuo vis furiofe loco.
Munera magna quidē mifit, fed mifit in hamo:
Et pifcatorem pifcis amare poteft?
Hiccine deflebit verò tua fata dolore?
Si cupis, vt ploret, des, Mariane nihil.

In Detractorem. 43.

Cùm sis nec rigida Fabiorum gente creatus,
Nec qualem Curio dum prandia portat aranti
Hirsuta peperit ribicunda sub Ilice coniux.
Sed patris ad speculum tonsi, matrisq; togatæ
Filius, & seruum possit te sponsa vocare,
Emendare meos, quos nouit fama libellos;
Et tibi permittis felices carpere nugas;
Has inquã, nugas, quibus aurẽ aduertere totã
Non aspernatur proceres, vrbisq; forique;
Quas, & perpetui dignantur scrinia Sili,
Et repetit toties facundo Regulus ore;
Quiq; videt propius magni certamina Circi;
Laudat Auentinæ vicinus Sura Dianæ:
Ipse etiam tanto dominus sub pondere rerum,
Non dedignatur bis, terq; reuoluere Cæsar:
Sed tibi plus mentis tibi cor limante Minerua
Acriùs, & tenues finxerunt pectus Athenæ;
Ne valeam si nos multò sapit altius illud,
Quod cum panticibus laxis,& cum pede grãdi,
Et rubro pulmone vetus, nasisq; timendum
Omnia crudelis Lanius per compita portat:
Audes præterea: quos nullus nouerit, in me
Scribere versiculos miseras, & perdere chartas.
At si quid nostræ tibi bilis inusserit ardor
Viuet & hærebit, totoq; legetur in orbe:
Stigmata nec vafa delebit Cinnamus arte.
Sed misere tui, rabido nec perditus ore
Fumantem nasum viui tentaueris vrsi.
Sit placidus licet, & lambat, digitosq;manusq;
Si dolor, & bilis si iusta coegerit ira,
Vrsus erit: vacua dentes in pelle fatiges,
Et tacitus quæras, quam possis rodere carnem;

Ad Tuccam. 44.

Hexametris epigrãma facis scio dicere Tuccã;
Tucca solet fieri: denique, Tucca, licet,
Sed tamẽ hoc lõgũ est,solet hoc quoq;Tucca li-
Si breuiora probas,disticha sola legas. (cere:
Conueniat nobis, vt fas epigrammata longa,
Sit transire tibi: scribere Tucca mihi.

De Bassa ad Catullum. 45.

Non miror,quòd potat aquã tua Bassa,Catulle:
Miror, quòd Bassi filia potat aquam.

Ad Martianum. 46.

Sexagesima, Martiane messis,
Acta, & puto iam secunda Cottæ:
Nec se tædia lectuli calentis
Expertum meminit die vel vno,
At nostri bene computentur anni
Et quantum tetricæ tulere febres.
Aut languor grauis aut mali dolores,
A vita meliore separentur:
Infantes sumus, & senes videmur,
Ætatem Priamiq; Nestorisq;
Longam qui putat esse Martiane.
Multum decipiturq; fallitur que,
Non est viuere sed valere, vita.

Ad Esculanum. 47.

Medio recumbit imus ille qui lecto,
Caluam Triphilem semitatus vnguento,
Foditq; tonsis ora laxa lentiscis.
Mentitur Esculane: non habet dentes.

In Pontiam. 48.

Cũ mittis turdũmue mihi, quadramue placẽtę,
Siue femur leporis, siue quid his simile,
Bucellas misisse tuas te Pontia dicis,
Has ego nec mittam, Pontia, sed nec edam.

Epitaphium Fusci. 49.

Ille sacri lateris custos, Martisq; togati,
Credita cui summi castra fuere ducis,
Hic situs est Fuscus, licet hoc fortuna fateri:
Non timet hostiles iam lapis iste minas.
Grande iugum domita Dacus ceruice recepit:
Et famulum victrix possidet vmbra nemus.

In Afrum. 50.

Cùm sis tam pauper, quàm nec miserabilis Irus,
Tam iuuenis, quàm nec Parthenopæus erat.
Tã fortis quàm nec cùm vinceret, Artemidorus,
Quid te Cappadocum sex onus esse iuuat?
Rideris: multoq; magis traduceris, Afer,
Quam nudus medio si spatiere foro.
Non aliter mostratur Atlas cũ compare gibbo,
Quæq; vehit similem bellua nigra Libyn.
Inuidiosa tibi quàm sit lectica requiris?
Non debes ferri mortuus hexaphoro.

Ad Aulum de Lusco. 51.

Potor nobilis Aule, lumine vno

Luscus

Luſcus Phryx erat, alteroq; lippus:
Huic dicit medicus, Bibas caueto
Vinum: ſi biberis, nihil videbis
Ridens Phryx oculo Valebis inquit.
Miſceri ſibi protinus deunces.
Sed crebros iubet, exitum requiris?
Vinum Phryx, oculus bibit venenum.

Ad Lupum. 52.

Triſtis es & felix ſciat hoc fortuna, caueto,
Ingratum dicet te, Lupe, ſi ſcierit.

De roſis ad Caeſ. miſſis. 53.

Vt noua dona tibi, Cæſar, Nilotica tellus
Miſerat hibernas ambitioſa roſas:
Nauita deriſit Pharios Memphiticus hortos.
Vrbis vt intrauit limina prima tuæ.
Tantus veris honos, & odoræ gratia Floræ,
Tantaq; Pæſtani gloria ruris erat.
Si quacunq; vagus greſſumq; oculòſq; ferebat,
Textilibus ſertis omne rubebat iter.
At tu Romanæ iuſſus iam cedere brumæ,
Mitte tuas meſſes, accipe, Nile roſas.

Ad Rufum. 54.

Quidam me modò, Rufe diligenter
Inſpectum, vel emptor, aut laniſta,
Cùm vultu digitoq; ſubnotaſſet,
Tùne es, tùne ait ille Martialis,
Cuius nequitias, iocoſq; nouit.
Aurem, qui modò non habet Batauam,
Subriſi modicè: leuiq; nutu,
Me quem dixerat eſſe non negaui.
Cur ergo, inquit habes malas lacernas?
Reſpondi quia ſum malus poeta.
Hoc ne ſæpius accidat poetæ,
Mittas, Rufe, mihi bonas lacernas,

Ad Cæſarem Domitianum. 55.

Quanam ſollicito fortuna parentis Etruſco,
Tantum, ſumme ducum, debet vterq; tibi.
Nam tu miſſa tua reuocaſti fulmina dextra,
Hos cuperem mores ignibus eſſe Iouis.
Si tua ſit ſummo Cæſar natura Tonanti,
Vtetur tuto fulmine rara manus.
Muneris hoc vtrumq; tui teſtatur Etruſcus,
Eſſe quod, & comiti contigit, & reduci.

De Philippo. 56.

Octophoro sanus portatur, Auite, Philipus;
Hunc tu si sanum credis, Auite furis.

Flet mortem Rufi. 57.

Editus est Sextus sine te mihi Rufe, Camœnis:
Nec te lectorem sperat, amice liber.
Impia Cappadocum tellus, & numine læuo
Visa tibi, cineres reddit, & ossa patri
Funde tuo lacrymas, orbata Bononia Rufo:
Et resonet tota planctus in Aemilia,
Heu qualis pietas heu quã breuis occidit ętas:
Viderat Alphei præmia quinq; modo.
Pectore tu memori nostros euoluere lusus:
Tu solitus nostros, Rufe tenere iocos.
Accipe cum fletu mœsti breue carmen amici,
Atq; hæc absentis thura fuisse puta.

In bibentes aquam. 58.

Setinum dominæq; niues: densiq; trientes,
Quando ego vos medico non prohibẽte bibã?
Stultus, & ingratus, nec tanto munere dignus,
Qui mauult hæres diuitis esse Midæ.
Possideat Libycas messes Hermũmque Tagũq;
Et potet calidam, qui mihi laudat aquam.

Ad Cæsarem. 59.

Di tibi dent, & tu Cæsar, quæcumq; mereris:
Di mihi dent, & tu, quæ volo si merui.

Ad Cæcilianum. 60.

Mane salutaui vero te nomine casu;
Nec dixi dominum Cæciliane, meum.
Quanti libertas constat mihi tanta, requiris?
Centum quadrantes abstulit illa mihi.

De Panareto potore. 61.

Cum peteret seram media iam nocte matellã:
Arguto madidus pollice Panaretus.
Spoletina data est, sed quam siccauerat ipse:
Nec fuerat soli tanta lagena satis.
Ille fide summa testæ sua vina remensus,
Reddidit œnophori pondera plena sui.
Miraris quantum biberat, cæpisse lagenam?
Desine mirari, Rufe, merum biberat.

In Amianum. 62.

Cælatus tibi cum sit Amiane,
Serpens in patera Myronis arte,
Vaticana bibis: bibis venenum.

De Thaide. 68.

Tam malè Thais olet, quàm nō Fellonis auari,
Testa vetus media sed modò fracta via.
Non ab amore recens hircus non ora Leonis,
Non detracta cani transtyberina cutis.
Pullus abortiuo nec cùm putrescit in ouo,
Amphora corrupto nec vitiata garo.
Cùm benè se tutam per fraudes mille putauit,
Omnia cùm fecit Thaida Thais olet.

De Calpetiano. 64.

Ponuntur semper chrysendeta Calpetiano:
Siue foris, seu, cùm cœnat in vrbe, domi,
Sic etiam in stabulo semper sic cœnat in agro,
Non habet ergo aliud? non habet immò suū.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON.

LIBER VII.

Ad Loricam Domitiani. 1.

Accipe belligeræ crudū thoraca Mineruæ
Ipsa Medusææ quem timet ira Deæ.
Dū vocat hęc, Cęsar, poterit lorica vocari:
Pectore cum sacro sederit, Ægis erit.
Inuia Sarmaticis domini lorica sagittis,
Et Martis Getico tergore fida magis.
Quàm vel ab Ætolæ securam cuspidis ictus,
Texuit innumeri lubricus vnguis apri.
Fœlix sorte tua es sacrum cui tangere pectus
Fas erit, & nostri mente calere Dei.
I comes, & magnos illesa merere triumphos,
Palmatæq; ducem, sed citò, redde togæ.

Ad Pontilianum. 2.

Cur non mitto meos tibi. Pontiliane, libellos?
Ne mihi tu mittas, Pontiliane, tuos.

Ad Cæsarem Domitianum. 3.

Si desiderium, Cæsar populiq; patrumq;
Respicis, & Latiæ gaudia vera togæ.

Redde Deum votis poscentibus, inuidet hosti
Roma suo: veniat laurea multa licet.
Terrarum dominum propius videt ille: tuòq;
Terretur vultu barbarus, & fruitur.

De fama reditus Domitiani. 4.

Ecquid Hyperboreis ad nos conuersus ab oris
Ausonias Cæsar iam parat ire vias?
Certus abest auctor sed vox hoc nunciat omnis,
Credo tibi verum dicere, Fama soles.
Publica victrices testantur gaudia chartæ:
Martia laurigera cuspi de pila virent.
Rursus Io magnos clamat tibi Roma triũphos:
Inuictusq; tua Cæsar, in vrbe sonas.
Sed iam lætitiæ quò sit fiducia maior:
Sarmaticæ laurus nuntius ipse veni.

Ad Cæsarem Domitianum. 5.

Hiberna quamuis Arctos & rudis Peuce,
Et vngularum pulsibus calens Ister,
Fractusq; cornu iam ter improbo Rhenus,
Teneat domantem regna perfidæ gentis,
Te summe mundi rector, & parens orbis:
Abesse nostris non tamen potes votis:
Illic, & oculis, & animis sumus, Cæsar:
Adeòq; mentes omnium tenes vnus,
Vt ipsa magni turba nesciat Circi:
Vtrùmne currat Passerinus an Tigris.

De reditu Domitiani. 6.

Nunc hilares si quando, mihi nũc ludite Musæ
Victor ab Odrisio redditur orbe Deus.
Certa facis populi tu primus vota December:
Iam licet ingenti dicere voce, Venit.
Felix sorte tua poteras non cedere Iano
Gaudia si nobis quæ dabat ille, dares.
Festa coronatus ludat conuitia miles,
Inter laurigeros cùm comes ibit equos,
Fas audire iocos, leuioraq; carmina, Cæsar.
Sit tibi si lusus ipse triumphus amat.

De Cassellio. 7.

Cùm sexaginta numeret Cassellius annos,
Ingeniosus homo est: quando disertus erit?

In Olum. 8.

Altercatur Oros spoliat Linus: Ole, quid ad te,
De cute quid faciat ille, vel illa sua?
Centenis ludit Matho milibus, Ole quid ad te?
Mon

Non tu propterea sed Matho pauper erit.
In lucem cœnat Sertorius, Ole quid ad te,
Cum liceat tota stertere nocte tibi?
Septingenta Tiro debet Lupus, Ole quid ad te
Assem ne dederis, crediderisue Lupo.
Illud dissimulas, ad te quod pertinet, Ole
Quodq; magis curæ conuenit esse tuæ.
Pro togula debes, hoc ad te pertinet, Ole,
Quadrantem nemo iam tibi credit, & hoc.
Vxor praua tibi est, hoc ad te pertinet, Ole.
Poscit iam dotem filia grandis, & hoc.
Dicere quindecies poterã, quid pertinet ad te?
Sed quid agas ad me pertinet, Ole nihil.

Ad Pudentem. 9.

Cogis me calamo, manuq; nostra
Emendare meos pudens libellos.
O quàm me nimium probas, amasque
Qui vis archetypas habere nugas.

Ad Faustinum. 10.

Sic me fronte legat dominus, Faustine serena,
Excipiatque meos, qua solet aure iocos.
Vt mea nec iustè quos odit, pagina lædit,
Et mihi de nullo fama rubore placet.
Quid prodest, cupiant cùm quidã nostra videri
Si qua Lycambeo carmine tela madent?
Vipereumq; vomant nostro sub nomine virus,
Qui Phœbi radios ferre, diemq; negant?
Ludimus innocuis verbis hoc iuro potentis
Per genium Famæ Castalidumq; gregem.
Perq; tuas aures, magni mihi numinis instar,
Lector, inhumana liber ab inuidia.

De Lycoride. 11.

Dum Tiburtinis albescere collibus audit
Antiqui dentis fusca Lycoris ebur.
Venit in Herculeos colles: quid Tyburis alti.
Aura valet, paruo tempore nigra redit.

Ad Regulum. 12.

Æra domi non sunt: superest hoc Regule, solum,
Vt tua vendamus munera, nunquid emis?

In Bibliothecam Iulij Mar. 13.

Ruris bibliotheca delicati,
Vicinam videt vnde lector vrbem,
Inter carmina sanctiora si quis
Lasciuæ fuerit locus Thaliæ,

Hos nido licet inferas, vel imo
Septem quos tibi misimus libellos,
Auctoris calamo sui notatos
Hæc illis pretium facit litura,
At tu munere dedicata paruo,
Quæ cantaberis orbe nota toto,
Pignus pectoris hoc mei tuere,
Iuli bibilioteca Martialis.

De Fragmento Argus. 14.

Fragmentum, quod vile putas, & inutile lignũ,
Hæc fuit ignoti prima carina maris.
Quam nec Cyaneæ quondam potuere ruinæ,
Frangere, nec Scythici tristior vnda freti.
Sæcula vicerunt, sed quamuis cesserit annis
Sanctior est salua parua tabella rate.

In Sanctam. 15.

Nihil est miserius nec gulosius Sanctra,
Rectam vocatus cum recurrit ad cœnam,
Quam tot diebus: noctibusq; captauit:
Ter poscit apri glandulas, quater lumbum.
Et vtramq; coxam leporis, & duos armos:
Nec erubescit peierare de turdo,
Et ostreorum rapere liuidos cirros,
Dulci placenta sordidam linit mappam,
Illic, & vuæ collocantur ollares,
Et Punicorum pauca grana malorum,
Et excauatæ pellis indecens vuluæ,
Et lippa ficus, debilisq; boletus.
Sed mappa cùm iam mille rumpitur furtis,
Rosos tepenti spondilos sinu condit.
Et deuorato capite turturem truncum
Colligere longa turpe nec pudet dextra,
Analecta, quicquid & canes reliquerunt.
Nec esculentis sufficit gulæ præda,
Misto lagenam replet ad pedes vino.
Hæc per ducentas cùm domum tulit scalas:
Seq; obserata clausit anxius cella,
Gulosus ille postero die vendit.

De natali Lucani. 16.

Hæc est illa dies, quæ magni conscia partus,
Lucanum populis, & tibi, Polla dedit,
Heu Nero crudelis, nullaq; inuisior vmbra:
Debuit hoc saltem non licuisse tibi.

Ae

De eodem. 17.

Vatis Apollinei magno memorabilis ortu
Lux redit: Aonidum turba fauete sacris.
Hæc meruit, cùm te terris, Lucane, dedisset
Mixtus Castaliæ Bœtis vt esset aquæ.

De eodem. 18.

Phœbe veni; sed quantus eras, cũ bella canenti,
Ipse dares Latiæ plectra secunda lyræ.
Quid tanta pro luce precer? tu Polla maritum
Sæpè colas, & se sentiat ipse coli.

Ad detractorem. 19.

Cum Iuuenale meo, quç me committere tentas,
Quid non audebis perfida lingua loqui?
Te fingente nefas, Pyladen odisset Orestes,
Thesea Pirithoi destituisset amor.
Tu Siculos fratres, & maius nomen Atridas,
Et Ledæ poteras dissociare genus.
Hoc tibi pro meritis, & talibus imprecor ausis,
Vt facias illud quod facis, Inuideas.

In malum Poetam. 20.

Dulcia cum tãtũ scribas epigrammata semper,
Et cerussata candidiora cute.
Nullaq; mica salis: nec amari fellis in illis
Gutta sito demens: vis tamen illa legi.
Nec cibus ipse iuuat morsu fraudatus aceti,
Nec grata est facies, cui gelasinus abest.
Infanti melimela dato fatuasq; mariscas:
Nam mihi quæ nouit pungere, Chia sapit.

Scazonta mittit ad Apollinarem. 21.

Apollinarem conueni meum, Scazon,
Et si vacabit, ne molestus accedas,
Hoc qualecunque cuius aliqua pars ipse est,
Dabis hoc facetum carmen imbuant aures:
Si te receptum fronte videris tota,
Noto rogabis, vt fauore sustentet.
Quanto mearum scis amore nugarum
Flagret, nec ipse plus amare te possum.
Contra malignos esse si cupis tutus,
Apollinarem conueni meum, Scazon.

Ad aprum missum. 22.

Thuscæ glandis aper populator, & ilice multa
Iam piger, Ætolæ fama secunda feræ,
Quem meus intrauit splendenti cuspide culter,
Præda iaces nostris inuidiosa focis.

Pinguescant madidi læto nidore penates,
Flagret, & exciso festa culina iugo:
Sed coquus ingentem piperis cõsumet aceruũ,
Addet, & arcano mista Falerna garo.
Ad dominum redeas: noster non te capit ignis:
Conturbator aper, viliùs esurio.

Ad Fuscum. 23.

Sic Tiburtinæ crescat tibi sylua Dianæ,
Et properet cæsum sæpe redire nemus.
Nec Tartessiacis Pallas tua, Fusce, trapetis
Cedat, & immodici dent bona musta lacus.
Sic fora mirentur, sic te palatia laudent,
Excolat, & geminas plurima palma fores.
Otia dum medius prǽstat tibi parua December,
Exigis, & certa quos legis aure iocos.
Scire libet verum, res est hæc ardua: sed tu,
Quod tibi vis dici dicere, Fusce, potes.

In Cinnam. 24.

Sordidior cœno cùm sit toga, calceus autem
Candidior prima sit tibi, Cinna niue.
Deiecto, quid inepte pedes perfundis amictu?
Collige, Cinna, togam: calceus ecce perit.

Ad Stellam. 25.

Cûm pluuias, madidũq; Iouẽ perferre negaret,
Et rudis hibernis villa nataret aquis,
Plurima quæ posset subitos effundere nimbos,
Muneribus venit tegula missa tuis.
Horridus ecce sonat Boreæ stridore December:
Stella tegis villam non tegis agricolam.

Ad Castricum de theta. 26.

Nosti mortiferum quæstoris Castrice, signum,
Est operæ pretium discere theta nouum.
Exprimeret quoties rorantem frigore nasum,
Læthalem iuguli iusserat esse notam.
Turpis ab inuiso pendebat stiria naso,
Cum flaret madida fauce December atrox.
Collegæ tenuere manus: quid plura requiris?
Emungi misero, Castrice, non licuit.

De Polyphemo. 27.

Tantus es & talis nostri, Polypheme, Seueri:
Vt te mirari possit, & ipse Cyclops.
Sed nec Scylla minor q. si fera monstra duorũ
Iunxeris alterius fiet vterq; timor.

De Cælio. 28.

Discursus varios, vagumq; mane,
Et fastus, & aue potentiorum,
Cum perferre, patiq; iam negaret,
Cœpit fingere Cælius podagram.
Quam dum vult nimis approbare veram,
Et sanas linit obligàtq; plantas,
Inceditq; gradu laborioso:
(Quantum cura potest, & ars doloris)
Desit fingere Cælius podagram.

Epitaphium patris etrusci. 29.

Hic iacet ille senex augusta notus in aula,
Pectore non humili passus vtrumq; Deum.
Natorum pietas sancti quem coniugis vmbris
Miscuit, Elysium possidet vmbra nemus.
Occidit illa prior viridi fraudata iuuenta
Hic propter senas vidit olympiadas.
Sed festinatis raptum te credidit annis:
Aspexit lacrymas quisquis, Etrusce, tuas.

Ad Sempronium Tuccam. 30.

Cosmicos esse tibi, Semproni Tucca, videris:
Cosmica Semproni tam mala, quã bona sunt.

Ad Castricum. 31.

Muneribus cupiat si quis contendere tecum,
Audeat hic etiam, Castrice, carminibus.
Nos tenues in vtroq; sumus, vinciq; parati,
Inde sopor nobis, & placet alta quies.
Tã mala cur igitur dederim tibi carmina quæ-
Alcinoo nullum poma dedisse putas? (ris?

In Cinnam. 32.

Primum est, vt præstes si quid te Cinna rogabo:
Illud deinde sequens, vt citò Cinna neges.
Diligo præstantem, non odi Cinna negantem,
Sed tu nec præstas: nec citò, Cinna negas.

Ad Ouidium. 33.

Maximus ille tuus, Ouidi Cæsonius hic est,
Cuius adhuc vultum viuida cera tenet.
Hunc Nero damnauit: sed tu damnare Nerone
Ausus es, & profugi, non tua fata sequi.
Æquora per Scyllæ magnus comes exulis isti,
Qui modò nolueras consulis ire comes.
Si victura meis mandantur nomina chartis,
Et fas est cineri me supresse meo.
Audiet hæc præsens, venturaq; turba fuisse

Illi te, Senecæ, quod fuit ille suo.

Ad eundem. 34.

Facundi Senecæ potens amicus,
Caro proximus, aut prior Serene,
Hic est maximus ille quem frequenti
Felix littera pagina salutat.
Hunc tu per Siculas secutus vndas,
O nullis Ouidi tacende linguis,
Spreuisti domini furentis iras.
Miratur Pyladem suum vetustas,
Hæsit qui comes exulis parentis.
Quis discrimina comparet duorum?
Hæsisti comes exuli Neronis.

Ad Priscum. 35.

Commendare tuũ dũ vis mihi carmine mun⁹,
Mæonioq; cupis doctius ore loqui.
Excrucias multis pariter, me teq; diebus.
Et tua de nostro Prisce, Thalia places.
Diuitibus poteris musas elegosq; sonantes
Mittere, pauperibus munera pexa dato.

Ad Licinium. 36.

Doctorum Licini celeberrime ? summe virorũ
Cuius prisca graues lingua reduxit auos.
Redderis heu quanto fatorum munere nobis,
Gustata Lethes penè remissus aqua.
Perdiderant iam vota metum securaq; flebat
Tristia, cum lacrymis iamq; peractus erat.
Non tulit inuidiam taciti regnator Auerni,
Et raptas Fatis reddidit ipse colos.
Scis igitur quãtas hominũ mors falsa querelas
Mouerit; & frueris posteritate tua.
Viue velut rapto, fugitiuaq; gaudia carpe:
Perdiderit nullum vita reuersa diem.

De Annio. 37.

Cùm mensas habeat ferè trecentas,
Pro mensis habet Annius ministros,
Discurrunt gabatæ, volantq; lances,
Has vobis epulas habere lauti:
Nos offendimur, ambulante cœna.

Ad Seuerum. 38.

Parua suburbani munuscula mittimus horti;
Faucibus oua tuis poma, Seuere gulæ.

Ad Vrbicum. 39.

Mereari nostras si te piget, vrbice, nugas,

Et

Et iucunda tamen carmina nosse libet.
Pompeium quæras: & nosti forsitan Auctum:
Vltoris prima Martis in æde sedet.
Iure madens, varioq; togæ limatus in vsu,
Non lector meus hic, Vrbice, sed liber est.
Sic tenet absentis nostros, cantatq; libellos.
Vt pereat Chartis littera nulla meis.
Denique si vellet poterat scripsisse videri:
Sed famæ mauult ille fauere meæ.
Nũc licet à decima (nec .n. satis antè vacabit)
Solicites: capiet cænula parua duos.
Ille leget, bibe tu: nolis licet. ille sonabit:
Et cùm iam satis est dixeris: ille leget.

Ad Auctum. 40.

Gratũ est, q celeri nostros legis, Aucte, libellos:
Si tamen, & celerem, q legis, Aucte, iuuat.
Ille meas gentes, & celtas rexit Iberos,
Nec fuit in nostro certior orbe fides.
Maior me tanti reuerentia turbat: & aures,
Non auditoris, iudicis esse puto.

In Vmbrum. 41.

Omnia misisti mihi Saturnalibus, Vmber,
Munera, contulerant quæ tibi quinque dies.
Bissenos triplices, & dentiscalpia septem:
His comes accessit spongia, mappa, calix.
Semodiusq; fabæ, cum vimine Picenarum,
Et laletanæ nigra lagena sapæ.
Paruaq; cum canis venerunt coctana prunis
Et Libycæ ficus pondere testa grauis.
Vix puto triginta nummorum tota fuisse
Munera, quæ grandes octo tulere Syri.
Quantò commodius nullo mihi ferre labore
Argenti pótuit pondera quinque puer.

Ad Regulum. 42.

Raucæ cortis aues, & tua matrum,
Et flauas medio vapore Chias.
Et fœtum querulæ rudem capellæ
Nec iam frigoribus pares oliuas,
Et canum gelidis olus pruinis
De nostro tibi rure Missa credis
O quàm Regule, diligenter erras:
Nil nostri, nisi me ferunt agelli.
Quidquid villicus Vmber, aut colonus,
Aut Thusci tibi Tusculi ve mittunt,

Aut rus marmore tertio notatum:
Id tota mihi nascitur Suburra.

Ad Atticum. 43.

Attice facundæ renouas, qui nomina gentis,
Nec finis ingentem conticuisse domum.
Te pia Cecropiæ comitatur turba Mineruæ,
Te secreta quies, te sophos omnis amat.
At iuuenes alios fracta colit aure magister.
Et rapit immeritas sordidus vnctor opes.
Non pila, non follis, non te paganica thermis,
Præparat, aut nudi stipitis ictus habet.
Rara nec iniecto ceromate brachia tendis,
Non harpasta vagus pulueruleuta rapis.
Sed curris niueas tinctũ propè Virginis vnda⁊,
Aut vbi Sidonio taurus amore calet.
Per varias arteis, omnis quibus area seruit,
Ludere cùm liceat, currere pigritia est.

Ad Seuerum. 44.

Quo possit fieri modo, Seuere,
Vt vir pessimus omnium Carimus
Vnam rem bene fecerit, requiris:
Dicam, sed citò quid Nerone peius,
Quid thermis melius Neronianis?
Non deest protinus ecce de malignis,
Qui sic rancidulo loquatur ore:
Vt quid tu domini Deiq; nostri
Præfers muneribus Neronianas
Thermas præfere balneis pudendis.

In Nasidianum. 45.

Semper mane mihi de me tua somnia narras,
Quæ moueant, animum sollicitentq; meum.
Iam prior ad fæcem, sed nunc vindemia venit,
Exorat noctes dum mihi saga tuas.
Consumpsi salsasq; molas, & thuris aceruos,
Decreuere greges, dum cadit agna frequens.
Non porcus, non cortis aues, non oua super sũt
Aut vigila aut dormi, Nasidiane, tibi.

Ad Rabirium. 46.

Astra polumq; tua cepisti mente, Rabiri:
Pars hastam mira qui struit arte domum.
Phidiaco si digna Ioui dare templa parauit,
Has petat a nostro Pisa Tonante manus.

De Caciliano. 47.

Non cœnat sine apro noster, Tite, Cæcilianus.

Bellum conuiuam Cæcilianus habet.

Ad Ionem. 48.

Tarpeiæ venerande, rector aulæ,
Quem saluo duce credimus tonantem:
Cùm votis sibi quisq; te fatiget.
Et poscat: dare, quæ Dei potestas:
Nil pro me mihi, Iupiter petenti,
Ne succensueris, velut superbo,
Te pro Cæsare debeo rogare:
Pro me debeo Cæsarem rogare.

Ad Cæsarem, Domitianum. 49.

Abstulerat totam temerarius institor vrbem,
Inq; suo nullum limine limen erat.
Iussisti tenues, Germanice, crescere vicos
Et modo quæ fuerat semita facta via est,
Nulla catenatis pila est præcincta lagenis:
Nec prætor medio cogitur ire luto,
Stringitur in densas, nec cęca nouacula turbas:
Occupat aut totas nigra popina vias.
Tõsor, caupo, coquus, lanius, sua limina seruãt,
Nunc Roma est. nuper magna taberna fuit.

De Silio. 50.

Perpetui nunquam moritura volumina Sili
Qui legis & latia carmina digna toga
Pierios tantum vati placuisse recessus
Credis, & Aoniæ Bacchica serta comæ.
Sacra cothurnati non attigit ante Maronis,
Impleuit magni quàm Ciceronis opus.
Hũc miratur adhuc centũ grauis hasta virorũ,
Hunc loquitur grato plurimus ore cliens.
Postquam bis senis ingentem fascibus annum
Rexerat, afferto qui sacer orbe fuit:
Emeritos Musis, & Phœbo tradidit annos:
Proq; suo celebrat nunc Helicona foro.

In Cinnamum. 51.

Qui tonsor fueras tota notissimus vrbe,
Es post hæc dominæ munere factus eques.
Sicanias vrbes, Aetnæaq; regna petisti.
Cinname: cùm fugeres tristia iura fori.
Qua nunc arte graues tolerabis inutilis annos?
Quid facit infelix, & fugitiua quies?
Nõ rhetor, nõ grammaticus, ludi ve magister,
Non Cynicus, non tu Stoicus esse potes.
Vendere nec vocem Siculis, plausumq; theatris:

Quod supereſt iterum, Cinname, tonſor eris.

In Gargilianum. 52.

Lis te bis decimæ numerantem frigora brumæ
Conterit vna tribus, Gargiliane, foris.
Ah miſer, & demens, viginti litigat annis
Quiſquam, cui vinci, Gargiliane, licet.

De Labieno. 53.

Hæredem Fabius Labienum ex aſſe reliquit:
Plus debere tamen ſe Labienus ait.

Ad Rufum. 54.

Commendare meas, inſtanti Rufe, Camœnas:
Parce precor ſocero ſeria forſan amat.
Quòd ſi laſciuos admittit, & ille libellos,
Hæc ego vel Curio, Fabricioq; legam.

De Theophila, ad Canium. 55.

Hæc eſt illa tibi promiſſa Theophila, Cani:
Cuius Cecropia pectora voce madent.
Hāc ſibi iure petat magni ſenis Atticus ortus:
Nec minus eſſe illi Stoica turba velit.
Viuet opus quodcunq; per iſtas miſeris aures,
Tam nec fœmineum, nec populare ſapit.
Non tua Parthenis nimium ſe præferat illi,
Quamuis Pierio ſit bene nota choro.
Carmina fingentem Sappho laudauit amatrix,
Caſtior hæc, & non doctior illa fuit.

Ad Paulum. 56.

Gratus ſic tibi, Paule, ſit December,
Nec vani triplices breueſq; mappæ,
Nec thuris veniant breues ſelibræ:
Sed lances ferat, aut ſcyphos auorum,
Aut grandis reus: aut potens amicus:
Seu quod te potius iuuat, caditque,
Sic vincas Nouiumq; Publiumq;
Mandris, & vitreo latrone clauſos.
Sic palmam tibi de trigone nudo
Vnctæ det fauor arbiter coronæ,
Nec laudet Polybi manus ſiniſtras:
Si quiſquam mea dixerit malignus,
Atro camina, quæ madent veneno,
Vt vocem mihi commodes patronam:
Et quantum poteris, ſed vſq; clames,
Non ſcripſit meus iſta Martialis.

Ad Maximum. 57.

Eſquilijs domus eſt, domus eſt tibi colle Dianę,

Et

Et tua patritius culmina vicus habet.
Hinc biuiæ Cybeles, illinc sacraria Vestæ,
Inde nouum, veterem prospicis inde Iouem.
Dic, vbi conueniam: dic qua te parte requiram:
Quisq; vbiq; habitat, Maximè, nusquã habitat.

Ad Philomusum. 58.

Quòd te diripiunt potentiores
Per conuiuia, porticus, theatra,
Et tecum, quoties ita incidisti,
Gestari iuuat, & iuuat lauari:
Nolito nimium tibi placere:
Delectas, Philomuse, non amaris.

In Tuccam. 59.

Exigis, vt nostros donem tibi, Tucca, libellos:
Non faciam: nam vis vendere, non legere.

In Pamphilum. 60.

Cùm Saxetani ponatur cauda lacenti,
Et, bene si cœnas, conchis inucta tibi est:
Sumen, aprũ, leporem, boletos, ostrea, mullos,
Mittis, habes nec cor, Pamphile, nec geniũ.

Ad Seuerum. 61.

Potaui modò consulare viuum;
Quæris, quàm vetus, atq; liberale?
Ipso consule conditum: sed ipse,
Qui ponebat, erat, Seuere, Consul.

Ad Lausum. 62.

Triginta toto mala sunt epigrammata libro:
Si tot idem bona sunt, Lause liber bonus est.

Ad Librum. 63.

Dum mea Cæcilio formatur imago Secundo,
Spirat, & argutam picta tabella manum.
I liber, ad geticam Peucen, Istrumq; tacentem,
Hæc loca perdomitis gentibus ille tenet.
Parua dabis charo sed dulcia dona sodali,
Certior in nostro carmine vultus erit.
Casibus hic nullis vnquam delebilis annis,
Viuet, Apelleum cum morietur opus.

Ad Sabellum. 64.

Quòd non insulsè scribis tetrasticha quædam,
Disticha, quòd bellè pauca, Sabelle, facis.
Laudo, nec admiror: facile est, epigrãmata bellè
Scribere: sed librum scribere, difficile est.

In Sextum. 65.

Ad natalitias dapes vocabar,

Essem cum tibi. Sexte non amicus,
Quid factum est: rogo, quid repentè factum,
Post tot pignora nostra, post tot annos,
Quòd sum præteritus vetus sodalis?
Sed caussam scio, nulla venit à me
Argenti tibi libra postulati,
Nec leuis toga, nec rudes lacernæ,
Non est sportula quæ negotiatur
Poscis munera Sexte non amicos:
Iam dices mihi, vah pudet, vocetur.

De se. 66.

Si meus aurita gaudet Lagopode Flaccus.
Si fruitur tristi Cannius Æthiope:
Publius exiguæ si flagrat amore catellæ,
Si cronus similem cecropithecon amat,
Delectat Marium si perniciosus Icheneumon,
Pica salutatrix si tibi, Lause placet.
Si gelidum collo nectit Flacilla draconem,
Lusciniæ tumulum si Thelesina dedit.
Blanda Cupidinei cur non amet ora Labycæ,
Qui videt hęc dominis monstra placere suis?

De suis libris ad Lausum. 67.

Fertur habere meos si vera est fama libellos
Inter delicias pulchra Vienna suas.
Me legit omnis ibi senior iuuenisq; puerque,
Et coram tetrico casta puella viro.
Hoc ego maluerim quā si mea carmina cātent.
Qui Nilum ex ipso protinus ore bibunt.
Quam meus Hispano si meTagus impleat auro:
Pascat,& Hybla meas pascat Hymettus apes.
Nō nihil ergo sumus,nec blādę munere linguę,
Decipimur; credam, iam puto, Lause, tibi.

Ad Rosam. 68.

I felix Rosa, mollibusq; sertis
Nostri cinge comas Apollinaris:
Quas tu nectere candidas, sed olim
Sic te Pierides ament, memento.

Ad Creticum, de Mathonte. 69.

Iactat inæqualem Matho me fecisse libellum:
Si verum est, laudat carmina nostra Matho,
Æquales scribit libros Caluinus. & Vmber,
Æqualis liber est Cretice, qui malus est.

In Baccaram. 70.

Si quid opus fuerit,scis me non esse rogandum,

Bis

Bis nobis dicis, Bacchara, terq; die.
Appellat rigida tristis me voce Secundus
Audis, sed nescis, Bacchara, quid sit opus.
Pensio, cur à me petitur, clareq; palamq;
Audis sed nescis, Bacchara, quid sit opus.
Esse queror gelidasq; mihi, tritasq; lacernas,
Audis, sed nescis, Bacchara, quid sit opus.
Hoc opus est, subito fias, vt sidere mutus:
Dicere ne possis: Bacchara, quid sit opus.

Ad Neruiam. 71.

Neruia sulphureo, quā gurgite candidus amnis
Circuit, ancipiti vix adeunda iugo.
Quid tam sępè meum nobis abducere Quinctum
Te iuuat, & lenta detinuisse mora?
Quid Nomentani caussam mihi perdis agelli,
Pro turpi vitio, qui pretiosus erat?
Sed iā parce mihi, nec abutere Neruia Quincto,
Perpetuò liceat sic tibi ponte frui.

De Papilo. 72.

Vnguentū fuerat, q̄ onyx modò parua gerebat;
Olfecit postquam Papilus, ecce garum est.

In Linum. 73.

Bruma est, & riget horridus December:
Audes tu tamen osculo niuali
Omnes obuios hinc, & hinc tenere:
Et totam Line basiare Romam.
Quid posses grauiusq; sęuiusq;
Percussus facere, atq; verberatus?
Cuius limida naribus caninis
Dependet glacies, rigetq; barba,
Qualem forcipibus metit supinis
Tonsor Cynthio Cilix marito,
Quare si tibi sensus, est pudorq;
Hibernas, Line basiationes
In mensem, rogo differas Aprilem.

Epitaphium Vrbici pueri, 74.

Cōditus hic ego sū, Bassi dolor, Vrbicus infans,
Cui genus, & nomen maxima Roma dedit.
Sex mihi de prima deerant trieteride menses,
Ruperunt tetricæ cùm mala pensa Deæ.
Quid species, q̄d lingua mihi, quid profuit ętas
Da lacrymas tumulo, qui legis ista, meo.
Sic ad Lethæas nisi Nestore serior, vndas
Non eat, optabis, quem super esse tibi.

Ad librum suum. 75.

Nosti si bene, Cæsium, libelle.
Montane decus vmbriæ Sabinum.
Audi municipem mei Pudentis:
Illi tu dabis hæc vel occupato,
Instent mille licet, premantq; curæ,
Nostris carminibus tamen vocabit.
Nam me diligit ille, proximumq;
Turni nobilibus leget libellis.
O quantum mihi nominis paratur,
O quæ gloria, quàm frequens amator!
Te conuiuia, te forum sonabit,
Ædes, compita, porticus, tabernæ,
Vni mitteris, omnibus legeris.

Ad Castorem. 76.

Omnia, Castor, emis, sic fiat, vt omnia vendat.

Ad Crispinum. 77.

Si placidum videas semper, Crispini, Tonantē,
  Nec te Roma minus, quā tua Memphis amet,
Carmina Parrahasia si mostra legentur in aula,
  (Namq; solent sacra Cæsaris aure frui.)
Dicere de nobis vt lector candidus, audet,
  Temporibus præstat non nihil iste tuis.
Nec Marso nimiū minor est, doctòque Catullo.
  Hoc satis est ipsi, cætera mando Deo.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON.

LIBER VIII.

IMperatori Domitiano Cesari Augusto Germanico, Dacico, Valerius Martialis salutem.

Omnes quid libelli mei, domine, quibus tu famam, idest vitam, dedisti, tibi supplicant: & puto propter hoc legentur. Hic tamen, qui operis nostri. Octauus inscribitur, occasione pietatis frequentius fruitur. Minus itaque ingenio laborandum fuit, in cuius locum materia successerat: Quàm quidem subinde aliqua iocorum mistura varietate tentauimus: nec cœlesti verecundiæ tuæ laudes suas, quæ facilius te fatigare possunt,

quam

quam nos satiare omnes versus ingererent. Quamuis autem epigrammata seuerissimis quoque, & summa fortuna viris ita scripta sint, vt nimium verborum licentiam affectasse videantur: ego tamen illis non permisi tam libere loqui, quàm solent: cum pars libri, & maior, & melior ad maiestatem sacri nominis tui allegata sit. Meminerit, non nisi religionis purificatione lustratus, accedere ad templa debere. Quod vt custoditurum me lecturi sciant, in ipso libelli huius limine profiteri breuissimo placuit epigrammate:

Ad librum suum. 1.

Laurigeros Domini liber intrature Penates,
Disce verecundo sanctius ore loqui.
Pulsa recede Venus, non est tuus iste libellus,
Tu mihi, tu Pallas Cæsariana veni.

Ad Ianum. 2.

Fastorum genitor parensq; Ianus,
Victorem modo cùm videret Istri
Tot vultus sibi non satis putauit,
Optauitq; oculos habere plures:
Et lingua pariter locutus omni
Terrarum domino, Deòq; rerum
Promisit Pyliam quater senectam:
Addas, Iane pater tuam, rogamus.

Ad Musam. 3.

Quinque satis fuerant, vel sex, septemq; libelli,
Et nimium: quid adhuc ludere, musa, iuuat?
Sit pudor, & finis: iam plus nihil addere nobis
Fama potes: teritur noster vbique liber.
Et cum rupta situ Messalæ saxa iacebunt,
Altaq; cum Licini marmora puluis erunt.
Me tamen ore legent, & secum plurimus hospes
Ad patrias ædes carmina nostra feret.
Finieram: cùm sic respondit nona sororum
Cui coma, & vnguento sordida vestis erat.
Tu ne potes dulces ingrate relinquere nugas?
Dic mihi quid melius desidiosus ages?
An iuuat ad tragicos soccũ trãsferre cothurnos?
Aspera, vel paribus ora tonare modis?
Perlegat, vt tumidus rauca te voce magister,
Oderit, & grandis viro bonusq; puer.
Scribant ista graues potius, nimiumq; seueri,
Quos media miseros nocte lucerna videt.

At

At tu Romanos lepido sale tinge libellos,
Agnoscat mores vita, legatq; suos.
Angusta cantare licet videaris auena,
Dum tua multorum vincat auena tubas.

Ad Cæsarem Domitianum. 4.

Quantus Io. Latias mundi conuentus ad aras
Suscipit, & soluit pro duce vota suo.
Non sunt hęc hominũ Germanice gaudia tátũs
Sed faciunt ipsi nunc puto sacra Dei.

Ad Macrum. 5.

Dum donas, Macer annulos amicis:
Desisti, Macer, annulos habere.

In Euctum. 6.

Archetypis vetuli nihil est odiosius, Eucti,
Ficta Saguntino cymbia malo luto.
Argenti furiosa sui, cùm stemmata narrat
Garrulus, & verbis mucida vina facit.
Laomedonteæ fuerant hæc pocula mensæ,
Ferret vt hæc muros struxit Apollo lyra,
Hoc cratere ferox commisit prælia Rhœtus
Cum Lapythis: pugna debile cernis opus.
Hi duo longæuo censentur Nestore fundi:
Pollice de Pylio trita columna nitet.
Hic scyphus est, in quo misceri iussit amicis
Largius Æacides, & bibit vsque merum.
Hac propinauit Bytiæ pulcherrima Dido
In patera, Phrygio cùm data cœna viro est.
Miratus fueris cum prisca toreumata multum,
In Priami calathis Astyanacta bibes.

In Cinnam. 7.

Hoc agere est causas, hoc dicere, Cinna, diserte:
Horis, Cinna decem, dicere verba nouem?
Si modo clepsydras ingenti voce petisti
Quatuor: O quantum, Cinna, tacere potes.

Ad Ianum. 8.

Principium des, Iane, licet velocibus annis,
Et renoues vultu sæcula longa tuo
Te primum pia thura rogent, te vota salutent,
Purpura te felix, te colat omnis honos.
Tu tamen, hoc mauis, Latię quod contigit vrbi,
Mense tuo reducem, Iane, videre deum.

Ad Quinctum. 9.

Soluere dodrantem nuper tibi Quincte, volebat
Lippus Hilas: luscus vult dare dimidium.

Accipe quam primum: breuis est occasio lucri:
Si fuerit cæcus, nil tibi soluet Hylas.

De Basso. 10.

Emit lacernas millibus decem Bassus
Tyrias coloris optimi: lucri fecit:
Adeò bene emit inquis? imò non soluit.

Ad Cæsarem Domitianum. 11.

Peruenisse tuam iam te scit Rhenus in vrbem,
Nam populi voces audit, & ille tui.
Sarmaticas etiam gentes, Istrumq; Getasq;
Lætitiæ clamor terruit ipse nouæ.
Dum te longa sacro venerantur gaudia Circo,
Nemo quater missos currere sensit equos.
Nullum Roma ducem, nec te sic Cæsar, amauit
Te quoque iam nõ plus, vt velit ipsa potest.

Ad Priscum. 12.

Vxorem quare locupletem ducere nolim,
Quæritis, vxori nubere nolo meæ.
Inferior matrona suo fit, Prisce, marito:
Non aliter fuerint fœmina, virq; pares.

Ad Gargilianum. 13.

Mulio dictus erat: viginti millibus emi,
Redde mihi nummos, Gargiliane, sapit.

In Crudelem amicum. 14.

Pallida ne Cilicum timeant pomaria brumam,
Mordeat, & tenerum fortior aura nemus.
Hibernis obiecta notis specularia puros
Admittunt soles, & sine fæce diem,
At mihi cella datur non tota clausa fenestra,
In qua nec Boreas ipse manere velit.
Sic habitare iubes veterem crudelis amicum?
Arboris ergo tuæ tutior hospes ero.

Ad Domitianum. 15.

Dum noua Pannonici numeratur gloria belli,
Omnis & ad reducem dum litat ara Iouem:
Dat populus, dat gratus eques, dat thura senat⁹,
Et ditant Latias tertia dona Tribus.
Hos quoq; secretos memorabit Roma triũphos,
Nec minor ista tuæ laurea pacis erit
Quid tibi de sancta credis pietate tuorum?
Principis est virtus maxima nosse suos.

In Ciperum. 16.

Pistor qui fueras diui Cipere,
Nunc causas agis, & ducenta quæris,

Sed consumis, & vsque mutuaris:
A pistore, Cipere, non recedis,
Et panem facis, & facis farinam.

Ad Sextum. 17.

Egi Sexte tuam pactus duo millia causam:
Misisti nummos quot mihi? mille. quid est?
Narrasti nihil, inquis, & à te perdita causa est,
Tanto plus debes Sexte quod erubui.

Ad Cirinium. 18.

Sic tui Cirini promas epigrammata vulgò,
Vt mecum possis vel prior ipse legi:
Sed tibi tantus inest veteris respectus amici,
Charior vt mea sit quàm tua fama tibi.
Sic Maro, nec Calabri tentauit carmina Flacci,
Pindaricos nosset cùm superare modos:
Et Vario cessit Romani laude cothurni,
Cùm posset tragico fortius ore loqui;
Aurum & opes, & rura frequens donabit amic*,
Qui velit ingenio cedere rarus erit:

De Cinna. 19.

Pauper videri Cinna vult: & est pauper.

Ad Varum. 20.

Cùm facias versus nulla non luce duce nos:
Vare nihil recitas: non sapis, atque sapis.

Ad Luciferum. 21.

Phosphore, redde diē: q̄d gaudia nostra moraris?
Cæsare venturo Phosphore, redde diem.
Roma rogat placidi nunquid te pigra Bootæ
Plaustra vehūt, lento quòd nimis igne venis?
Ledæo poteras adducere Cyllaron astro,
Ipse suo cedet nunc tibi Castor equo:
Quid cupidū Titana tenes? iā Xanthus & Æton,
Fræna volunt: vigilat Memnonis alma parēs,
Tarda tamen nitidæ cedunt tua sydera luci,
Et cupit Ausonium, Luna videre ducem:
Iam Cæsar, vel nocte veni stent astra licebit:
Non deerit populo, te veniente dies.

In Gallicum. 22.

Inuitas ad aprum, ponis mihi Gallice porcum.
Hybrida sum, si das, Gallice, verba mihi.

Ad Rusticum. 23.

Esse tibi videor sæuus nimiumq; gulosus
Qui propter cœnam, Rustice, cædo cocum?
Si leuis ista tibi flagrorum causa videtur:

Ex qua vis caussa, vapulet, ergo cocus?

Ad Cæsarem Domitianum. 24.

Si quid fortè petam timido graciliq; libello,
Improba non fuerit si mea charta: dato,
Et si non dederis, Cæsar promitte rogari:
Offendunt nunquam thura: precèsq; Iouem;
Qui fingit sacros auro, vel marmore vultus,
Non facit ille Deos: qui rogat, ille facit:

In Oppianum. 25.

Vidisti semel Oppiane, tantùm
Ægrum me malè; sæpè te videbo.

Ad Cæsarem Domitianum. 26.

Non tot in Eois timuit Gangeticus aruis.
Raptor, in Hyrcano qui fugit albus equo:
Quot tua Roma nouas vidit, Germanice, tigres
Delicias potuit nec numerare suas.
Vincit Erythræos tua, Cæsar arena, triumphos.
Et victoris opes, diuitiasq; Dei.
Nam cùm captiuos ageret sub curribus Indos
Contentus gemina tigride Bacchus erat.

Ad Gaurum. 27.

Munera qui tibi dat locupleti, Gaure seniq;
Si sapis & sentis, hic tibi ait, morere.

De Partheniana. 28.

Dic toga facundi gratum mihi munus amici,
Esse velis cuius fama, decùsq; gregis?
Appula Ledæi tibi floruit herba Palanthi.
Qua saturat Calabris culta Galesus aquis?
An Tartesiacus stabuli nutritor Iberi
Bætis in Hesperia te quoq; lauit aqua?
An tua multifidum numerauit lana Timauũ:
Quem prius astrifero Cillarus ore bibit?
Te nec Amiclæo decuit liuere veneno:
Nec Miletus erat vellere digna tuo.
Lilia tu vincis, nec adhuc dilapsa ligustra
Et Tiburtino monte quod albet ebur.
Spartanus tibi cedet olor, Paphiæq; columbæ:
Cedet Erythræis eruta gemma vadis.
Sed licet hæc primis niuibus sint æmula dona.
Non sunt Parthenio candidiora suo.
Non ego prętulerim Babylonica picta superbè,
Texta Semiramia quæ variantur acu.
Non Athamanteo potius me mirer in auro:
Æolium dones si mihi, Prixe pecus.

O quantos risus pariter spectata mouebit,
Trita Palatina nostra lacerna toga.

De Distichis. 29.

Disticha q scribit (puto) vult breuitate placere.
Quid prodest breuitas, dic mihi, si liber est?

De Spectaculo Scæuola. 30.

Qui nunc Cæsareæ lusus spectantur arenæ
Temporibus Bruti gloria summa fuit:
Aspicis, vt teneat flammas, pœnaq; fruatur
Fortis, & attonito regnet in igne manus:
Ipse sui spectator adest, & nobile dextræ
Funus amat, totis pascitur illa sacris.
Quòd nisi rapta foret nolentis pœna parabat
Sæuior in laxos ire sinistra focos.
Scire piget post tale decus, quid fecerit ante:
Quam vidi, satis est hanc mihi nosse manum.

In Dentonem. 31.

Nescio quid de te non belle, Den o fateris,
Coniuge qui ducta iura paterna petis.
Sed iam supplicibus dominum lassare libellis
Desine, & in patriam serus ab vrbe redi.
Nam dum in longè deserta vxore, demùq;
Lætitiam quæris rem secus inuentas.

De columba Aretullæ 32.

Aera per tacitum de lapsa sedentis in ipsos
Fluxit Aretullæ blanda columba sinus:
Luserat hoc casus, nisi inobseruata maneret,
Permissaq; sibi nollet abire fuga.
Si meliora piæ fas est sperare sorori.
Et dominum mundi flectere vota valent:
Hæc à Sardois tibi forsitan exulis oris,
Fratre reuersuro nuncia venit auis.

Ad Paulum de phiala. 33.

De prætoritia folium mihi, Paule corona
Mittis; & hoc phialæ nomen habere iubes,
Hac fuerat nuper nebula tibi pegma perunctũ.
Pallida quam rubri diluit vnda croci?
An magis astuti derasa est vngue ministri,
Bractea de fulcro, quod reor, esse tuo.
Illa potest culicem longè sentire volantem.
Et minimi penna papilionis agi.
Exiguæ voluat suspensa vapore lucernæ:
Et leuiter fuso rumpitur icta mero.
Hoc linitur sputo Iani caryota calendis,

Quam

Quam fert cum paruo fordidus affeclиens,
Lenta minus gracili crescunt colocasia filo,
Plena magis nimio lilia sole cadunt:
Non vaga tam tenui discursat aranea tela:
Tam leue nec bombyx pendulus viget opus,
Crassior in facie vetulæ stat creta Fabullæ,
Crassior offensæ bulla tumescit aquæ
Fortior intortos seruat vesica capillos:
Et mutat Latias spuma Batava comas.
Hac cute Ledæo vestitur pullus in ouo:
Talia lunata splenia fronte sedent.
Quid tibi cũ phiala, ligulam cũ mittere possis?
Mittere cùm possis, vel cochleare mihi?
Magna nimis loquor, cochlear cũ mittere pos-
Denique cum possis mittere, Paule, nihil. (sis,

In iactatorem. 34.

Archetypum Myos argentum te dicis habere,
Quod sine te factũ est, hoc magis archetypũ
Ad pessimos coniuges. 35. (est.
Cùm sitis similes parèsq; vita
Vxor pessima pessimus maritus:
Miror non bene conuenire vobis.

Ad Cæsarem Domitianum. 36.

Regia pyramidum, Cæsar, miracula ride,
Iam tacet Eoum barbara Memphis opus.
Pars quota Parrhasię labor est Mareoticus aulę,
Clarius in toto nil videt orbe dies,
Septenos pariter credas assurgere montes,
Thessalicum breuior Pelion Ossa tulit.
Æthera sic intrat, nitidis vt conditus astris,
Inferiore tonet nube serenus apex:
Et prius arcano satietur lumine Phœbi,
Nascentis Circe, quàm videt ora patris,
Hæc, Auguste tamen quæ vertice sydera pulsat
Par domus est cœlo, sed minor est domino.

Ad Policarmum. 37.

Quòd Caietano reddis, Policarme, tabellas:
Millia ter centum non tribuisse putas?
Debuit hęc, inquis. Tibi habe, Policarme tabel-
Et Caietano millia crede duo. (las:

Ad Meliorem. 38.

Qui præstat pietate pertinaci.
Sensuro bona liberalitatis,
Captet forsitan aut vicem reposcat:

At si quis dare nomini relicto
Post manes, cumulumq; perseueret,
Quærit quid nisi parcius dolere?
Refert, sis bonus, an velis videri.
Præstas hoc, Melior sciente fama,
Qui solemnibus anxius sepulti
Nomen non sinis interire Blæsi:
Et de munifica profusus arca
Ad natalitium diem colendum
Scribarum memori piæq; turbæ
Quod donas, facis ipse Blæsianum,
Hoc longum, tibi vita dum manebit.
Hoc, & post cineres erit tributum.

Ad Domitianum. 39.

Qui Palatinæ caperet conuiuia mensæ,
Ambrosiasq; dapes non erat ante locus,
Hic haurire licet sacrum, Germanice, nectar,
Atq; perurbanis pocula mixta iocis,
Esse velit (oro) serus conuiua Tonantis
At tu, si properas, Iupiter, ipse veni.

Ad Faustinum. 40.

Tristis Athenagoras non misit munera nobis
Quæ medio brumæ mittere mense solet:
An sit Athenagoras tristis, Faustine, videbo,
Me certè tristem fecit Athenagoras.

Ad Mathonem. 41.

Si te sportula maior ad beatos
Non corruperit, vt solet licebit
De nostro, Matho, centies laueris.

In Fabium Chrestillam. 42.

Effert vxores Fabius, Chrestilla maritos
Funereamq; toris quassat vterq; facem,
Victores committe Venus, quos iste manebit
Exitus, vna duos vt Libitina ferat.

Ad Titullum. 43.

Titulle moneo, viue semper: hoc serum est:
Sub pedagogo cœperis licet serum est.
At tu miser, Titulla, nec senex viuis,
Sed omne limen conteris salutator.
Et mane sudas vrbis osculis vdus,
Foroq; triplici sparsus ante equos omneis,
Æd. mq; Martis, & Colosson Augusti:
Curris per omnes, tertiasq; quinctasq;,
Rape, congere, aufer, posside, relinquendū est,
Super-

Superba densis arca palleat nummis,
Centum explicentur paginæ Kalendarum;
Iurabit hæres, te nihil reliquisse,
Supraq; pluteum te iacente, vel saxum,
Fartus papyro dum tibi torus crescit,
Flentes superbus increpabit eunuchos
Tuòque sumptu filius (velis, nolis)
Cœnam cum amicis nocte protrahat prima.

Ad Flaccum. 44.

Priscus ab Ætnæis mihi, Flacce, Terentius oris,
Redditur hanc lucem lactea gemma notet.
Defluat, & lento splendescat turbida limo
Amphora centeno consule facta minor.
Cõtinget nox quando meis tã candida mensis?
Tam iusto dabitur quando calere mero?
Cùm te Flacce, mihi reddet Cythereia Cypros:
Lætitiæ fiet tam bona causa meæ.

In variè se tondentem. 45.

Pars maxillarum tõsa est tibi, pars tibi rasa est,
Pars vulsa est: vnum quis putet esse caput?

De abolla Chrispini. 46.

Nescit cui dederit Tyriam Crispinus abollam
Dum mutat cultus, induiturq; togam. (mur.
Quisq; habes humeris sua munere redde, pecca-
Non hoc Chrispinus te, sed Abolla rogat.
Non quicunque capit saturatas murice vestes,
Nec, nisi delicijs, conuenit iste color.
Si te præda iuuat, fœdiq; insania lucri,
Quo possis melius fallere sume togam.

Ad Cæsarem Domitianum. 47.

Quanta Giganteæi memoratur mensa triumphi,
Quantaq; nox superis omnibus illa fuit.
Qua bonus accubuit genitor cum plebe: Deorũ,
Et licuit Faunis poscere vina Iouem.
Tanta tuas celebrant Cæsar conuiuia laurus.
Exhilarent ipsos gaudia nostra deos.
Vescitur omnis eques tecum, populusq; patresq;
Et capit ambrosias cum duce Roma dapes,
Grandia pollicitus, quanto maiora dedisti?
Promissa est nobis sportula, recta data est.

De Phiala Rufi. 48.

Quis labor in phiala docti Myos anne Myronis?
Mentoris hæc manu est? an, Policlete, tua?
Liuescit nulla caligine fusca nec odit

Exploratores nubila massa focos.
Vera minus flauo radiant electra metallo,
Et nimium felix postula vincit ebur.
Materiæ non cedit opus: sic alligat orbem
Plurima cùm tota lampade Luna nitet.
Stat caper, Æolio Thebani vellere Phryxi
Cultus, ab hoc mallet vecta fuisse soror.
Hunc nec Cinyphius tonsor violauerit: & tu
Ipse tua pasci vite Lyæe, velis,
Terga premit pecoris geminis puer aureus alis
Palladius tenero lotos ab ore sonat
Sic Methymnæo gauisus Ariona Delphin
Languida non tacitum per freta vexit onus,
Egregium repleant munus Setina videtur
Ipse puer nobis, ipseq; scire pater.
Det numerum ciathis instantis littera Rufi,
Auctor enim tanti, muneris ille mihi.

Ad Cæsarem Domitianum. 49.

Magna licet toties tribuas, maiora daturus
Dona, ducum victor, victor, & ipse tui:
Diligeris populo, non propter præmia, Cæsar.
Propter te populus præmia, Cæsar amat.

Ad eundem de Leone. 50.

Auditur quantum Massyla per auia murmur,
Innumero quoties sylua Leone furit,
Pallidus attonitos ad plena mapalia pastor
Cum reuocat tauros, & sine mente pecus:
Tantus in Ausonia fremuit modò terror arena:
Quis non esse gregem crederet? vnus erat:
Sed cuius tremerent ipsi quoque iura leones.
Cui diadema daret marmore picta Nomas?
O quantū per colla decus, quem spargit honorē
Aurea lunatæ cùm steterit vnda iubæ.
Grandia quam decuit latum venabula pectus sà
Quantaq; de magna gaudia morte tulit?
Vnde tuis Lybie tam fœlix gloria syluis?
A Cybeles nunquid venerat ille iugis?
An magis Herculeo, Germanice, misit ab astro
Hanc tibi, vel frater, vel pater ipse feram?

Ad Flaccum. 51.

Temporibus nostris ætas cùm cedat auorum,
Creuerit, & maior cum duce Roma suo.
Ingenium sacri miraris abesse Maronis,
Nec quenquam tanta bella sonare tuba.

Siu

Sint Mecœnates non deerunt, Flacce, Marones,
Virgiliumq; tibi, vel tua rura dabunt.
Iugera perdiderat miseræ vicina Cremonæ,
Flebat, & abductas Tityrus æger oues:
Risit Thuscus eques, paupertatemq; malignam
Repulit, & celeri iussit abire fuga:
Accipe diuitias, sed vatum maximus esto,
Et pulchram, dixit dilige Caliopen.
Excidit attonito pinguis Galathea poetæ,
Thestylis, & rubras messibus vsta genas.
Protinus Italiam concepit, & Arma, virumq;
Qui modò vix culicem fleuerat ore rudi,
Quid Varos, Marsosq; loquar, dictataq; vatum
Nomina, magnus erit quos numerare labor?
Ergo ero Vergilius, si munera Mecænatis
Des mihi? Vergilius non ero, Marcus ero.

De Picente. 52.

Tres habuit dentes, pariter quos expuit omnes,
Ad tumulum Picens dum sedet ipse suum:
Collegitq; sinu fragmenta nouissima laxi
Oris, & aggesta contumulauit humo:
Ossa licet quondam defuncti non legat hæres,
Hoc sibi iam Picens præstitit officium.

In Artemidorum. 53.

Cùm tibi tam crassæ sint, Artemidore, lacernę:
Possim te Sagarum iure vocare meo.

In luscum furem. 54.

Adspicis hunc vno contentum lumine, cuius
Lippa sub attrita fronte lacuna patet,
Nec contemne caput nihil est furacius illo,
Non fuit Autolyci tam piceata manus.
Hunc tu conuiuam cautus seruare memento,
Tunc furit, atq; oculo luscus vtroque videt,
Pocula sollicíti perdunt, ligulasq; ministri,
Et latet in tepido plurima mappa sinu.
Lapsa nec à cubito subducere pallia nescit:
Et tectus lenis sæpe duabus abit.
Nec dormitantem vernam fraudare lucerna
Erubuit fallax ardeat ille licet.
Si nihil inuasit, puerum tunc arte dolosa
Circuit, & soleas surripit ipse suas.

In Claudiam. 55.

Summa Palatini poteras æquare colossi,
Si fieres breuior, Claudia, sesquipede.

De Carino ad Seueram. 56.

Liuet Carinus, rumpitur, furit, plorat,
Et quærit altos vnde pendeat ramos:
Non iam quod orbe cantor & legor toto:
Nec vmbilicis, quod decorus & cedro,
Spargor per omnes, Roma quas tenet gentes:
Sed quòd sub vrbe rus habemus æstiuum,
Vehimurq; mulis non, vt ante conductis.
Quid imprecabor, ò Seuere, liuenti,
Hoc opto mulas habeat, & suburbanum.

De Picente. 57.

Scribit in auersa Picens epigrammata charta,
Et dolet, auerso quod facit illa Deo.

In Clytum. 58.

Vt poscas Clyte, munus, exigasq;
Vno nasceris octies in anno:
Et solas puto tresue, quatuorue
Non natalitias habes Kalendas.
Sit vultus tibi leuior licebit
Tritis littoris aridi lapillis:
Sit moro coma nigrior caduco:
Vincas mollitie tremente plumas,
Aut massam modo lactis alligati.
Tu nobis, Clyte, iam senex videris:
Tam multos quis enim fuisse credat
Natales Priamiue, Nestorisue?
Sit tandem pudor, & modus rapinis.
Quòd si ludis adhuc semelq; nasci
Vno iam tibi non sat est in anno:
Natum te, Clyte, nec semel putabo.

Ad Domitianum. 59.

Hæc, vbi Fortunæ reducis fulgentia latè
Templa nitent, fœlix area nuper erat,
Hic stetit Arctoi famosus puluere belli
Purpureum fundus Cæsar ab ore iubar.
Hic lauro redimita comas, & candida cultu
Roma salutauit voce, manuq; ducem.
Grande loci meritum testantur, & altera dona,
Stat sacer & domitis gentibus arcus ouat:
Hic gemini currus numerāt elephāta frequētē,
Sufficit immensis aureus ipse iugis,
Hæc est digna tuis, Germanice, porta triūphis,
Hos aditus orbem Martis habere decet.

De Conf. Silio. 60.

Augusto pia thura, victimasq;
Pro nostro date Silio Camœnæ,
Bissenos iubet en redire fasces
Nato consule, nobiliq; virga
Vatis Castalij domum sonare.
Rerum prima salus, & vna, Cæsar,
Gaudenti superest adhuc, quod optet
Fælix purpura, tertiusq; consul?
Pompeio dederit licet Senatus,
Et Cæsar genero sacros honores,
Quorum pacificus ter ampliauit
Ianus nomina: Silius frequentes
Mauult sic numerare consulatus.

In Cecilianum, 61.

Horas quinq; puer nondum tibi nunciat: & tu
  Iam conuiua mihi, Cæciliane, venis.
Cũ modò distulerint rauca vadimonia chartæ,
  Et Floralitias lasset arena feras
Curre, age: & illotos reuoca, Callifte: ministros,
  Sternantur lecti Cæciliane, fede:
Caldam poscis aquã, nódũ mihi frigida venit,
  Alget adhuc nudo clausa culina foco.
Mane veni potius, nam curte quincta moretur,
  Aut cur non, sero, Cæciliane, venis?

Ad Entellum, 62.

Qui Corcaræi vidit pomaria regis:
  Rus, Entelle, tuæ præferat ille domus:
Inuida purpureos vrat ne bruma racemos
  Et gelidum Bacchi munera frigus edat:
Condita perspicua viuit vindemia gemma:
  Et tegitur felix, nec tamen vua latet.
Egregium lucet sic per bombicina corpus:
  Calculus in nitida sic numeratur aqua.
Quid non ingenio voluit natura licere?
  Autumnum sterilis ferre iubetur hiems.

In Vacerram, 63.

Miraris veteres, Vacerra, solos.
Nec laudas, nisi mortuos poetas
Ignoscas petimus, Vacerra, tanti
Non est vt placeam tibi, perire.

De Nerua. 64.

Quanta quies placidi, tanta est facũdia Neruæ,
  Sed cobibet vires ingeniumq; pudor.

Cùm ſiccare ſacrum largo Permeſſida poſſet
Ore verecundam maluit eſſe ſitim.
Pieriam tenui frontem redimere corona
Contentus famæ nec dare vela ſuæ:
Sed tamen hũc noſtri ſic temporis eſſe Tibullũ,
Carmina qui noſtri docta Neronis habet.

In Poſtumianum. 65.

Quatuor argenti libras mihi tempore brumæ
Miſiſti ante annos, Poſtumiane decem:
Speranti plures (nam ſtare, aut creſcere debet
Munera) venerunt pluſue minuſue duæ,
Tertius, & quartus multò inferiora tulerunt.
Libra fuit quinto Septiniana quidem,
Beſſalem ad ſcutulam ſexto peruenimus anno.
Poſt hunc in cotula raſa ſelibra data eſt.
Octauus ligulam miſit ſextane minorem:
Nonus acu leuius vix cochleare tulit.
Quod mittat nobis decimus iã non habet ann⁹?
Quatuor ad libras, Puſtumiane, redi.

Ad Librum. 66.

Nondum murice cultus aſperoq;
Morſu pumicis aridi politus,
Arcanum properas ſequi libelle:
Quem pulcherrima iam redire Narbo,
Docti patria Narbo Votieni
Ad leges iubet annuoſq; faſces:
Votis quod paribus tibi petendum eſt,
Continget locus hinc, & hinc amicus,
Quàm vellem fieri meus libellus.

Ad Sanctonium. 67.

Sanctoni quo nec ſincerior alter habetur.
Pectore, nec niuea ſimplicitate prior:
Si dare vis noſtræ vires, animoſq; Thaliæ.
Et ſi victura carmina, da quod edam.

In malum medicum. 68.

Heplomachus nũc es: fueras ophtalmicus antè,
Feciſti medicus, quod facis hoplomachus.

Ad Lucanum. 69.

Dum repetit ſera conductos nocte penates
Lingonus à recta Flaminiaq; recens
Expulit offenſo vitiatum pollice talum,
Et iacuit toto corpore fuſus humi.
Quid faceret Gallus qua ſe ratione moueret?
Ingenti domino ſeruulus vnus erat.

Tam macer, vt minimâ poſſet vix ferre lacernã
Succurrit miſero caſus, opemq; tulit.
Quatuor inſcripti portabant vile cadauer,
Accipit infelix qualia mille rogus.
Hos comes inualidus ſubmiſſa voce precatur:
Vt quocunque velint, corpus inane ferant,
Permutatur onus, ſtipataq; tollitur altè,
Grandis in anguſta ſarcina ſandapila.
Hic mihi de multis vnus, Lucanè videtur,
Cui merito dici mortue Galle potes.

In Gallicum. 70.

Dic verum mihi, Marce, dic amabo,
Nil eſt, quod magis audiam libenter:
Sic, & cùm recitas tuos libellos,
Et cauſam quoties agis clientis,
Oras Gallice, me rogaſq; ſemper:
Durum eſt me tibi, quod petis negare,
Vero verius ergo quid ſit audi,
Verum Gallice, non libenter audi.

Ad Librum amicum. 71.

Liber amicorum dulciſſima cura tuorum,
Liber in æterna viuere digne roſa:
Si ſapis, Aſſyrio ſemper tibi crinis amomo,
Splendeat, & cingant floreat ſerta caput:
Candida nigreſcant vetulo cryſtala Falerno,
Et ſeruet nitidos vxor honeſta lares.
Qui ſic, vel medio finitus vixit in æuo,
Longior huic facta eſt quam data vita fuit.

De ludis Stellæ, ad Cæſarem. 72.

Quos cuperet Phlegræa ſuos victoria ludos,
Indica quos cuperet pompa Lyæe tuos:
Fecit Hyperborei celebrator Stella triumphi:
O pudor, ò pietas, & putat eſſe parum.
Non illi ſatis eſt turbato ſordidus auro.
Hermus, & Heſperio qui ſonat orbe Tagus,
Omnis habet ſua dona dies, nec linea diues.
Ceſſat, & in populum multa rapina cadit.
Nũc veniũt ſubitis ſpecioſa numiſmata nimbis,
Nunc dat ſpectatas teſſera larga feras.
Nunc implere ſinus ſecuros gaudet, & abſens,
Sortitur dominos: ne laceretur auis.
Quid numerẽ currus, terdinaq; præmia palmæ:
Quæ dare non ſemper conſul vterq; ſolet?
Omnia ſed Cæſar, tanto ſuperantur honore.

Quod spectatorem, te tua laurus amet.

Ad Domitianum. 73.

Sanctorum nobis miracula reddis auorum
Nec pateris, Cæsar sæcula fera mori:
Cùm veteres Latiæ ritus renouentur arenæ,
Et pugnet virtus simpliciore manu,
Sic prisci seruatur honos, te preside, templis,
Et casa tam culto sub Ioue, numen habet.
Si noua, dum condis, reuocas, Auguste priora:
Debentur quæ sunt, quæq; fuere, tibi.

In Gelliam. 74.

Non per mystica sacra Dindymenes,
Nec par Niliacæ bouem iuuencæ,
Nullos deniq; per deos, deasq;
Iurat Gellia, sed per vniones:
Hos amplectitur, hos deosculatur:
Hos fratres vocat, & vocat sorores,
Hos natis amat acrius duobus,
His si quo careat misella casu,
Victuram negat esse se, nec horam:
Ergo quam bene nunc, Papyriane,
Annæi faceret manus Sereni.

Ad Domitianum. 75.

Dante tibi turba querulos Auguste, libellos,
Nos quoq; qui domino carmina parua dam⁹.
Posse deum rebus pariter, musisq; vacare
Scimus & hæc etiam serta placere tibi.
Fert vates, Auguste, tuos nos gloria dulcis.
Nos tua cura prior deliciæq; sumus,
Non quercus te sola decet, nec laurea Phœbi
Fiat, & ex hedera ciuica nostra tibi.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON.

LIBER IX.

AVE mi Torannii, frater charissime, Epigramma, quod extra ordinem paginarum est ad Stertinium clarissimum virum scripsimus,

qui imaginem meam ponere in bibliotheca sua voluit. De quo scribendum tibi putaui ne ignorares Auitus iste quis vocaretur, Vale, & para hospitium.

Ad Auitum. 1.

Latiè lacebis sublimi pectore vates,
Cui refert serus præmia digna cinis,
Hunc tibi sub nostra breue carmē imagine viuat
Quam non obscuris iungis, Auite viris.
Ille ego sum nulli nugarum Laude secundus,
Quem non miraris sed puto lector, amas.
Maiores maiora sonent. mihi parua loquuto
Sufficit, in vestras sæpe redire manus.

De templo Flauie gentis, 2.

Dum Ianus hiemes, Domitianus autumnos:
Augustus annis commodabit æstates:
Dum grande famuli nomen asseret Rheni
Germanicarum magna lux Kalendarum:
Tarpeia summi saxa dum patri stabunt;
Dum voce supplex, dumq; thure placabit
Matrona diues dulce Iuliæ numen:
Manebit altum Flauiæ decus gentis,
Cum sole. & astris, cumq; luce Romana,
Inuicta quicquid condidit, cælum est.

Ad Domitianum. 3.

Quantum iam superis Cæsar, cæloque dedistis
Si repetas, & si creditor esse velis.
Grandis in æthereo licet auctio fiat Olympo,
Coganturque Dei vendere quidquid habent:
Conturbabit Atlas, & non erit vncia tota,
Decidat, & tecum, qua pater ipse Deum,
Pro Capitolinis, quid enim tibi soluere templis
Quid pro Terpeiæ frondis honore potest?
Quid pro culminibus geminis matrona Tonātis
Pallada prætereo res agit illa tuas.
Quid loquar Alcidē, Phœbūmq; piósq; Laconas,
Addita quid Latio Flauia templa polo?
Expectes & sustineas, Auguste necesse est,
Nam tibi quod soluat, non habet arca Iouis.

In Paulam. 4.

Nubere vis Prisco, non miror, Paula sapisti:
Ducere te non vult Priscus, & ille sapit.

In Afrum. 5.

Dicere te Lybici reduci tibi gentibus, Afer,
Con-

Continuis volui quinq; diebus aue
Nō vacat, aut dormit dictum bis.terq;reuerso,
Iam satis est : non vis Afer, auere: vale .

Ad Bithinicum . 6.

Nil tibi legauit Fabius. Bithinice : cui tu
Annua, si memini, millia sena dabas:
Plus nulli dedit ille , queri: Bithinice, noli,
Annua legauit millia sena tibi .

In Cantarum . 7.

Cœnes, Cantare : cùm foris libenter ,
Clamas, & maledicis , & minaris :
Deponas animos truces monemus:
Liber non potes , & gulosus esse .

De Earino Domitiani . 8.

Nomen cum violis, rosisq; natum ,
Quo pars optima nuncupatur anni ,
Hyblam quod sapit , Atticosq; flores ,
Quod nidos olet alitis superbæ :
Nomen nectare dulcius beato
Nomen nobile, molle delicatum
Versu dicere non rudi volebam :
Sed tu , syllaba contumax repugnas .
Dicunt Eari non tamen poeta :
Sed Greci quibus est nihil negatum :
Et quos ἄρες ἄρες decet sonare ,
Nobis non licet esse tam disertis
Qui musas colimus seueriores .

De eodem . 9.

Si daret autumus mihi nomen ἐπωρινός, essem,
Horrida si brumæ sidera χειμερινός
Dictus ab æstiuo θερμός mihi mense vocarer,
Tempora cui nomen verna dedere quis est ?

De eodem . 10.

Nomē habes,teneri quod tēpora nūcupat anni,
Cùm breue Cecropiæ ver populantur apes.
Nome , Erythræis quod littora facta lapillis,
Gemma quod Heliadum pollice trina notet,
Quod penna stridente graues ad sidera tollant,
Quod decet in sola Cæsaris esse domo .

In fictos amicos. 11.

Hunc, quē cœna tibi quē mensa parauit,amici
Esse putas fidæ pectus amicitiæ ?
Aprū amat,& mullos & sumen, & ostrea nō te,
Tam bene si cœnem, noster amicus erit .

Ad

Ad Cæsarem Domitianum. 12.

Est mihi sitq; precor longum te præside, Cæsar,
Rus minimum, parui sunt, & in vrbe lares.
Sed de valle breui, quas det sitientibus hortis,
Curua laboratas antlia tollit aquas.
Sicca domus queritur nullo se rore foueri,
Cùm mihi vicino Martia fonte sonet.
Quam dederis nostris, Auguste penatibus vndã
Castalis hæc nobis aut Iouis imber erit.

In Sabellum. 13.

Laudas balnea versibus trecentis
Cœnantis bene Pontici, Sabelle,
Vis cœnare: Sabelle, non lauari.

Ad Domitianum. 14.

Hæc quæ tota patet, tegiturq; & marmore, & (auro,
Infantis domini conscia terra fuit.
Felix quæ tantis sonuit vagitibus: & quæ
Vidit reptantes sustinuitq; manus.
Hic steterat venerãda dom⁹ quę prestitit orbi,
Quod Rhodos astrifero quod pia Creta polo
Contexere Iouem Cretes crepitantibus armis,
Semiuiri poterant qualia ferre Phryges.
At te protexit superum pater: & tibi Cæsar
Pro iaculo, & parma, fulmen, & ægis erat.

Ad Pastorem. 15.

Credis ob hoc me Pastor opes fortasse rogare,
Propter quod vulgus crassaq; turba rogat.
Vt Setina meos consumat gleba ligones,
Et sonet innumera compede Thuscus ager.
Vt Mauri Libycis centum stent dentibus orbes
Et crepet in nostris aurea lamna toris.
Nec labris, nisi magna meis crystalla terantur,
Et faciant nigras nostra Falerna niues.
Vt Canusinatus nostro Syrus assere sudet,
Et mea sit culto sella cliente frequens.
Vt lutulenta linat Tyrias mihi multa lucernas,
Et Mássyleum virga gubernet equum.
Est nihil ex istis: superos, ac sydera testor,
Ergo quid; vt donem, Pastor & ædificem.

Ad Charum. 16.

O cui virgineo flauescere contigit auro,
Dic vbi Palladium sit tibi Chare decus?
Adspicis, & domini fulgentes marmore vultus
Venit ad has vitro nostra corona comas.

Continuis volui quinq; diebus aue
Nō vacat, aut dormit dictum bis, terq; reuerso,
Iam satis est: non vis Afer, auere: vale.

Ad Bithinicum. 6.

Nil tibi legauit Fabius. Bithinice: cui tu
Annua, si memini, millia sena dabas:
Plus nulli dedit ille, queri: Bithinice, noli,
Annua legauit millia sena tibi.

In Cantarum. 7.

Cœnes, Cantare: cùm foris libenter,
Clamas, & maledicis, & minaris:
Deponas animos truces monemus:
Liber non potes, & gulosus esse.

De Earino Domitiani. 8.

Nomen cum violis, rosisq; natum,
Quo pars optima nuncupatur anni,
Hyblam quod sapit, Atticosq; flores,
Quod nidos olet alitis superbæ:
Nomen nectare dulcius beato
Nomen nobile, molle delicatum
Versu dicire non rudi volebam:
Sed tu, syllaba contumax repugnas.
Dicunt Eari non tamen poeta:
Sed Greci quibus est nihil negatum:
Et quos ἄρες ἄρες decet sonare,
Nobis non licet esse tam disertis
Qui musas colimus seueriores.

De eodem. 9.

Si daret autumus mihi nomen ὀπωρινός, essem,
Horrida si brumæ sidera χειμερινός
Dictus ab æstiuo θερμός mihi mense vocarer,
Tempora cui nomen verna dedere quis est?

De eodem. 10.

Nomē habes, teneri quod tēpora nūcupat anni,
Cùm breue Cecropiæ ver populantur apes.
Nome, Erythræis quod littora facta lapillis,
Gemma quod Heliadum pollice trina notet,
Quod penna stridente graues ad sidera tollant,
Quod decet in sola Cæsaris esse domo.

In fictos amicos. 11.

Hunc, quē cœna tibi quē mensa parauit, amicū
Esse putas fidæ pectus amicitiæ?
Aprū amat, & mullos & sumen, & ostrea nō te,
Tam bene si cœnem, noster amicus erit.

Ad

Ad Cæsarem Domitianum. 12.

Est mihi sitq; precor longum te præside, Cæsar,
Rus minimum, parui sunt, & in vrbe lares.
Sed de valle breui, quas det sitientibus hortis,
Curua laboratas antlia tollit aquas.
Sicca domus queritur nullo se rore foueri,
Cùm mihi vicino Martia fonte sonet.
Quam dederis nostris, Auguste penatibus vndã
Castalis hæc nobis aut Iouis imber erit.

In Sabellum. 13.

Laudas balnea versibus trecentis
Cœnantis bene Pontici, Sabelle,
Vis cœnare: Sabelle, non lauari.

Ad Domitianum. 14. (auro,

Hæc quæ tota patet, tegiturq; & marmore, &
Infantis domini conscia terra fuit.
Felix quæ tantis sonuit vagitibus: & quæ
Vidit reptantes sustinuitq; manus.
Hic steterat venerãda dom⁹ quę prĕstitit orbi,
Quod Rhodos astrifero quod pia Creta polo
Contexere Iouem Cretes crepitantibus armis,
Semiuiri poterant qualia ferre Phryges.
At te protexit superum pater: & tibi Cæsar
Pro iaculo, & parma, fulmen, & ægis erat.

Ad Pastorem. 15.

Credis ob hoc me Pastor opes fortasse rogare,
Propter quod vulgus crassaq; turba rogat.
Vt Setina meos consumat gleba ligones,
Et sonet innumera compede Thuscus ager.
Vt Mauri Libycis centum stent dentibus orbes
Et crepet in nostris aurea lamna toris.
Nec labris, nisi magna meis crystalla terantur,
Et faciant nigras nostra Falerna niues.
Vt Canusinatus nostro Syrus assere sudet,
Et mea sit culto sella cliente frequens.
Vt lutulenta linat Tyrias mihi multa lucernas,
Et Massyleum virga gubernet equum.
Est nihil ex istis: superos, ac sydera testor,
Ergo quid; vt donem, Pastor & ædificem.

Ad Charum. 16.

O cui virgineo flauescere contigit auro,
Dic vbi Palladium sit tibi Chare decus?
Adspicis, & domini fulgentes marmore vultus
Venit ad has vltro nostra corona comas.

Continuis volui quinq; diebus aue
Nõ vacat, aut dormit dictum bis,terq;reuerso,
Iam satis est : non vis Afer, auere: vale.

Ad Bithinicum. 6.

Nil tibi legauit Fabius. Bithinice : cui tu
Annua, si memini, millia sena dabas:
Plus nulli dedit ille, queri: Bithinice, noli,
Annua legauit millia sena tibi.

In Cantarum. 7.

Cœnes, Cantare : cùm foris libenter,
Clamas, & maledicis, & minaris:
Deponas animos truces monemus:
Liber non potes, & gulosus esse.

De Earino Domitiani. 8.

Nomen cum violis, rosisq; natum,
Quo pars optima nuncupatur anni,
Hyblam quod sapit, Atticosq; flores,
Quod nidos olet alitis superbæ:
Nomen nectare dulcius beato
Nomen nobile, molle delicatum
Versu dicere non rudi volebam:
Sed tu, syllaba contumax repugnas.
Dicunt Eari non tamen poeta:
Sed Greci quibus est nihil negatum:
Et quos ἄρες ἄρες decet sonare,
Nobis non licet esse tam disertis
Qui musas colimus seueriores.

De eodem. 9.

Si daret autumus mihi nomen ὀπωρινός, essem,
Horrida si brumæ sidera χειμερινός
Dictus ab æstiuo θερμός mihi mense vocarer,
Tempora cui nomen verna dedere quis est?

De eodem. 10.

Nomẽ habes, teneri quod tẽpora nũcupat anni,
Cùm breue Cecropiæ ver populantur apes.
Nome, Erythræis quod littora facta lapillis,
Gemma quod Heliadum pollice trina notet,
Quod penna stridente graues ad sidera tollant,
Quod decet in sola Cæsaris esse domo.

In fictos amicos. 11.

Hunc, quẽ cœna tibi quẽ mensa parauit, amicũ
Esse putas fidæ pectus amicitiæ?
Aprũ amat, & mullos & sumen, & ostrea nõ te,
Tam bene si cœnem noster amicus erit.

Ad

Ad Cæsarem Domitianum. 12.

Est mihi sitq; precor longum te præside, Cæsar,
Rus minimum, parui sunt, & in vrbe lares.
Sed de valle breui, quas det sitientibus hortis,
Curua laboratas antlia tollit aquas.
Sicca domus queritur nullo se rore foueri,
Cùm mihi vicino Martia fonte sonet.
Quam dederis nostris, Auguste penatibus vndā
Castalis hæc nobis aut Iouis imber erit.

In Sabellum. 13.

Laudas balnea versibus trecentis
Cœnantis bene Pontici, Sabelle,
Vis cœnare: Sabelle, non lauari.

Ad Domitianum. 14.

Hæc quæ tota patet, tegiturq; & marmore, & (auro,
Infantis domini conscia terra fuit.
Felix quæ tantis sonuit vagitibus: & quæ
Vidit reptantes sustinuitq; manus.
Hic steterat venerāda dom⁹ quę pręstitit orbi,
Quod Rhodos astrifero quod pia Creta polo
Contexere Iouem Cretes crepitantibus armis,
Semiuiri poterant qualia ferre Phryges.
At te protexit superum pater: & tibi Cæsar
Pro iaculo, & parma, fulmen, & ægis erat.

Ad Pastorem. 15.

Credis ob hoc me Pastor opes fortasse rogare,
Propter quod vulgus crassaq; turba rogat.
Vt Setina meos consumat gleba ligones,
Et sonet innumera compede Thuscus ager.
Vt Mauri Libycis centum stent dentibus orbes
Et crepet in nostris aurea lamna toris.
Nec labris, nisi magna meis crystalla terantur,
Et faciant nigras nostra Falerna niues.
Vt Canusinatus nostro Syrus assere sudet,
Et mea sit culto sella cliente frequens.
Vt lutulenta linat Tyrias mihi multa lucernas,
Et Massyleum virga gubernet equum.
Est nihil ex istis: superos, ac sydera testor,
Ergo quid; vt donem, Pastor & ædificem.

Ad Charum. 16.

O cui virgineo flauescere contigit auro,
Dic vbi Palladium sit tibi Chare decus?
Adspicis, & domini fulgentes marmore vultus
Venit ad has vltro nostra corona comas.

Al-

Continuis volui quinq; diebus aue
Nō vacat, aut dormit dictum bis terq; reuerso,
Iam satis est: non vis Afer, auere: vale.

Ad Bithinicum. 6.

Nil tibi legauit Fabius, Bithinice: cui tu
Annua, si memini, millia sena dabas:
Plus nulli dedit ille, queri: Bithinice, noli,
Annua legauit millia sena tibi.

In Cantarum. 7.

Cœnes, Cantare: cùm foris libenter,
Clamas, & maledicis, & minaris:
Deponas animos truces monemus:
Liber non potes, & gulosus esse.

De Earino Domitiani. 8.

Nomen cum violis, rosisq; natum,
Quo pars optima nuncupatur anni,
Hyblam quod sapit, Atticosq; flores,
Quod nidos olet alitis superbæ:
Nomen nectare dulcius beato
Nomen nobile, molle delicatum
Versu dicere non rudi volebam:
Sed tu, syllaba contumax repugnas.
Dicunt Eari non tamen poeta:
Sed Greci quibus est nihil negatum:
Et quos ἄρες ἄρες decet sonare,
Nobis non licet esse tam disertis
Qui musas colimus seueriores.

De eodem. 9.

Si daret autumus mihi nomen ὀπωρινός, essem,
Horrida si brumæ sidera χειμερινός
Dictus ab æstiuo θερμός mihi mense vocarer,
Tempora cui nomen verna dedere quis est?

De eodem. 10.

Nomē habes, teneri quod tēpora nūcupat anni,
Cùm breue Cecropiæ ver populantur apes.
Nomē, Erythræis quod littora facta lapillis,
Gemma quod Heliadum pollice trita notet.
Quod penna stridente graues ad sidera tollant,
Quod decet in sola Cæsaris esse domo.

In fictos amicos. 11.

Hunc, quē cœna tibi, quē mensa parauit, amicū
Esse putas fidæ pectus amicitiæ?
Aprū amat, & mullos & sumen, & ostrea nō te,
Tam bene si cœnem, noster amicus erit.

Ad

Ad Cæsarem Domitianum. 12.

Est mihi sitq; precor longum te præside, Cæsar,
Rus minimum, parui sunt, & in vrbe lares.
Sed de valle breui, quas det sitientibus hortis,
Curua laboratas antlia tollit aquas.
Sicca domus queritur nullo se rore foueri,
Cùm mihi vicino Martia fonte sonet.
Quam dederis nostris, Auguste penatibus vndā
Castalis hæc nobis aut Iouis imber erit.

In Sabellum. 13.

Laudas balnea versibus trecentis
Cœnantis bene Pontici, Sabelle,
Vis cœnare: Sabelle, non lauari.

Ad Domitianum. 14.

Hæc quæ tota patet, tegiturq; & marmore, & (auro,
Infantis domini conscia terra fuit.
Felix quæ tantis sonuit vagitibus: & quæ
Vidit reptantes sustinuitq; manus.
Hic steterat venerāda dom⁹ quę pręstitit orbi,
Quod Rhodos astrifero quod pia Creta polo
Contexere Iouem Cretes crepitantibus armis,
Semiuiri poterant qualia ferre Phryges.
At te protexit superum pater: & tibi Cæsar
Pro iaculo, & parma, fulmen, & ægis erat.

Ad Pastorem. 15.

Credis ob hoc me Pastor opes fortasse rogare,
Propter quod vulgus crassaq; turba rogat.
Vt Setina meos consumat gleba ligones,
Et sonet innumera compede Thuscus ager.
Vt Mauri Libycis centum stent dentibus orbes
Et crepet in nostris aurea lamna toris.
Nec labris, nisi magna meis crystalla terantur,
Et faciant nigras nostra Falerna niues.
Vt Canusinatus nostro Syrus assere sudet,
Et mea sit culto sella cliente frequens.
Vt lutulenta linat Tyrias mihi multa lucernas,
Et Massyleum virga gubernet equum.
Est nihil ex istis: superos, ac sydera testor,
Ergo quid; vt donem, Pastor & ædificem.

Ad Charum. 16.

O cui virgineo flauescere contigit auro,
Dic vbi Palladium sit tibi Chare decus?
Adspicis, & domini fulgentes marmore vultus
Venit ad has vitro nostra corona comas.

Quod ſpectatorem, te tua laurus amet.

Ad Domitianum. 73.

Sanctorum nobis miracula reddis auorum
 Nec pateris, Cæſar ſæcula ſera mori:
Cùm veteres Latiæ ritus renouentur arenæ,
 Et pugnet virtus ſimpliciore manu,
Sic priſci ſeruatur honos, te preſide, templis,
 Et caſa tam culto ſub Ioue, numen habet.
Si noua, dum condis, reuocas, Auguſte priora:
 Debentur quæ ſunt, quæq; fuere, tibi.

In Gelliam. 74.

Non per myſtica ſacra Dindymenes,
Nec par Niliacæ bouem iuuencæ,
Nullos deniq; per deos, deaſq;
Iurat Gellia, ſed per vniones:
Hos amplectitur, hos deoſculatur:
Hos fratres vocat, & vocat ſorores,
Hos natis amat acrius duobus,
His ſi quo careat miſella caſu,
Victuram negat eſſe ſe, nec horam:
Ergo quam bene nunc, Papyriane,
Annæi faceret manus Sereni.

Ad Domitianum. 75.

Dante tibi turba querulos, Auguſte, libellos,
 Nos quoq; qui domino carmina parua damus.
Poſſe deum rebus pariter, muſiſq; vacare
 Scimus & hæc etiam ſerta placere tibi.
Fert vates, Auguſte, tuos nos gloria dulcis.
 Nos tua cura prior deliciæq; ſumus,
Non quercus te ſola decet, nec laurea Phœbi:
 Fiat, & ex hedera ciuica noſtra tibi.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON.

LIBER IX.

AVE mi Torani, frater chariſſime, Epigramma, quod extra ordinem paginarum eſt ad Stertinium clariſſimum virum ſcripſimus, qui

qui imaginem meam ponere in bibliotheca sua voluit. De quo scribendum tibi putaui ne ignorares Anitus iste quis vocaretur, Vale, & para hospitium.

Ad Anitum. 1.

Latiè lacebis sublimi pectore vates,
Cui refert serus præmia digna cinis,
Huc tibi sub nostra breue carmé imagine viuat
Quam non obscuris iungis, Auite viris.
Ille ego sum nulli nugarum laude secundus,
Quem non miraris sed puto lector, amas.
Maiores maiora sonent. mihi parua loquuto
Sufficit, in vestras sæpe redire manus.

De templo Flauiæ gentis, 2.

Dum Ianus hiemes, Domitianus autumnos:
Augustus annis commodabit æstates:
Dum grande famuli nomen asseret Rhenī
Germanicarum magna lux Kalendarum:
Tarpeia summi saxa dum patri stabunt;
Dum voce supplex, dumq; thure placabit
Matrona diues dulce Iuliæ numen:
Manebit altum Flauiæ decus gentis,
Cum sole, & astris, cumq; luce Romana,
Inuicta quicquid condidit, cælum est.

Ad Domitianum. 3.

Quantum iam superis Cæsar, cæloque dedisti,
Si repetas, & si creditor esse velis.
Grandis in æthereo licet auctio fiat Olympo,
Coganturque Dei vendere quidquid habent:
Conturbabit Atlas, & non erit vncia tota,
Decidat, & tecum, qua pater ipse Deum.
Pro Capitolinis, quid enim tibi soluere templis,
Quid pro Terpeiæ frondis honore potest?
Quid pro culminibus geminis matrona Tonātis
Pallada prætereo res agit illa tuas.
Quid loquar Alcidē, Phœbūmq; piósq; Laconas,
Addita quid Latio Flauia templa polo?
Expectes & sustineas, Auguste necesse est,
Nam tibi quod soluat, non habet arca Iouis.

In Paulam. 4.

Nubere vis Prisco, non miror, Paula sapisti;
Ducere te non vult Priscus, & ille sapit.

In Afrum. 5.

Dicere te Lybici reduci tibi gentibus, Afer,
Con-

Ad Cæsarem Domitianum. 12.

Est mihi sitq; precor longum te præside, Cæsar,
Rus minimum, parui sunt, & in vrbe lares.
Sed de valle breui, quas det sitientibus hortis,
Curua laboratas antlia tollit aquas.
Sicca domus queritur nullo se rore foueri,
Cùm mihi vicino Martia fonte sonet.
Quam dederis nostris, Auguste penatibus vndā
Castalis hæc nobis aut Iouis imber erit.

In Sabellum. 13.

Laudas balnea versibus trecentis
Cœnantis bene Pontici, Sabelle,
Vis cœnare: Sabelle, non lauari.

Ad Domitianum. 14.

Hæc quæ tota patet, tegiturq; & marmore, & (auro,
Infantis domini conscia terra fuit.
Felix quæ tantis sonuit vagitibus: & quæ
Vidit reptantes sustinuitq; manus.
Hic steterat veneráda dom⁹ quę prǽstitit orbi,
Quod Rhodos astrifero quod pia Creta polo
Contexere Iouem Cretes crepitantibus armis,
Semiuiri poterant qualia ferre Phryges.
At te protexit superum pater: & tibi Cæsar
Pro iaculo, & parma, fulmen, & ægis erat.

Ad Pastorem. 15.

Credis ob hoc me Pastor opes fortasse rogare,
Propter quod vulgus crassaq; turba rogat.
Vt Setina meos consumat gleba ligones,
Et sonet innumera compede Thuscus ager.
Vt Mauri Libycis centum stent dentibus orbes
Et crepet in nostris aurea lamna toris.
Nec labris, nisi magna meis crystalla terantur,
Et faciant nigras nostra Falerna niues.
Vt Canusinatus nostro Syrus assere sudet,
Et mea sit culto sella cliente frequens.
Vt lutulenta linat Tyrias mihi multa lucernas,
Et Massyleum virga gubernet equum.
Est nihil ex istis: superos, ac sydera testor,
Ergo quid; vt donem, Pastor & ædificem.

Ad Charum. 16.

O cui virgineo flauescere contigit auro,
Dic vbi Palladium sit tibi Chare decus?
Adspicis, & domini fulgentes marmore vultus
Venit ad has vltro nostra corona comas.

Albanæ liuere poteſt pia quercus oliuæ?
Cinxerit inuictum. quod prior illa caput.
Ad eundem. 17.
Quis Pallatinos imitatus imagine vultus
Phidiacum Latio marmore vicit ebur?
Hæc mundi facies, hæc ſunt Iouis ora ſereni
Sic tonat ille Deus, cùm ſine nube tonat.
Non ſolum tribuit Pallas tibi, Chare, coronam,
Effigiem Domini, quam colis illa dedit.
De Nerua. 18.
Audet facundo. qui carmina mittere Neruæ,
Pallia donabit Glaucina Coſme tibi.
Pæſtano violas, & cana liguſtra colono,
Hyblæ is apibus Corſica mella dabit.
Sed tamen, & paruæ nonnulla eſt gratia muſæ
Appetitur poſito iugis oliua lupo.
Nec tibi ſit mirum modici quod conſcia vatis
Iudicium metuat noſtra Thalia tuum.
Ipſe tuas etiam veritus Nero dicitur aures.
Laſciuus iuuenis cum tibi luſit opus.
Epitaphium Latini. 19.
Dulce decus ſcenæ, ludorum fama Latinus
Mille ego ſum plauſus, deliciæq; tuæ.
Qui ſpectatorem potui feciſſe Catonem,
Soluere qui Curios, Fabricioſq; graues.
Sed nihil a noſtro ſumſit mea vita theatro,
Et ſola tantùm ſcenicus arte feror,
Nec poteram gratus domino ſine moribus eſſe;
Interitus mentes ſuſpicit ille Deus.
Vos me laurigeri paraſitum dicite Phœbi:
Roma ſui famulum dum ſciat eſſe Iouis.
Epitaphium Philenis. 20.
Sæcula Neſtoreæ permenſa, Phileni ſenectæ
Rapta es ad infernas tam citò Ditis aquas?
Euboicæ nondum numerabas longa Sibyllæ
Tempora, maior erat menſibus illa tribus.
Heu quæ lingua ſilet non illam mille cataſtæ
Vincebant: nec quæ turba Serapin amat,
Nec matutini cirrata caterua magiſtri,
Nec quæ Strymonio de grege ripa ſonat.
Quę nunc Theſſalico lunam deducere rhombo;
Quæ ſciet hos illos perdere lena toros?
Sit tibi terra leuis, molliq; tegaris arena;
Ne tua poſſint eruere oſſa canes.

De Rustico Antistio. 21.

Tarpeiacum seuis Antistius occidit oris,
Rusticus: o tristi crimine terra nocens.
Retulit ossa sinu chari Nigrina mariti:
Et questa est longas non satis esse vias.
Cúq; daret sanctã tumulis,quib⁹ inuidet vrnæ
Visa sibi est rapto bis viduata viro.

Ad Cæsarem de ansere. 22.

Dum comes Arctois hereret Cæsaris armis,
Viuibus, hanc Marti produce vouit auem.
Luna quater binos non tota peregerat orbes.
Debita poscebat iam sibi vota Deus.
Ipse suas anser lætus properauit ad aras,
Et cecidit sanctis hostia parua focis.
Octo vides patulo pendere nomismata rostro
Alitis? hæc extis condita nuper erant.
Quæ litat argento pro te non sanguine Cæsar,
Victima tam ferro non opus esse docet.

In laudem Domitiani. 23.

Iupiter Idæi risit mendacia busti,
Dum vidit Augusti Flauia templa poli.
Atq; inter mensas largo iam nectare fusus,
Pocula dum Marti traderet ipse suo,
Respiciens Phœbum pariter, phœbiq; sororem,
Cum quibus Alcides, & pius, Arcas erat.
Conscia vis, inquit diui monumenta dedistis?
Cernite, quanti sit, Cæsaris esse patrem.

In Philomusum. 24.

Artibus his semper cœnam Philomuse,mereris,
Plurima dum fingis, sed quasi vera refers.
Scis, quid in Arsacia Pacorus deliberet aula,
Rhenanam numeras, Sarmaticamq; manum:
Verba Ducis Daci Cattis mandata resignas,
Victricem laurum, quam venit, antè vides.
Scis quoties Phario madeat Ioue fusca, Syene,
Scis quota de Libyco littore puppis eat.
Cuius Iuleæ capiti nascantur oliuæ,
Destinet ætherius, cui sua serta pater.
Tolle tuas artes, hodie cœnabis apud me,
Hac lege, vt narres nil, Philomuse, noui.

Ad Agathinum. 25.

Summa licet velox, Agathine, pericula ludas,
Non tamen officies, vt tibi parma cadat.
Nolentem sequitur, tenuesq; reuersa per auras,

Vel

Vel pede, vel tergo, clune, vel vngue sedet.
Lubrica corycio quamuis sint pulpita nimbo,
Et rapiant madidi vela negata Noti.
Securos pueri neglecta perambulat artus?
Et nocet artifici ventus, & vnda nihil.
Vt peccare velis cùm feceris omnia falli
Non potes? arte opus est, vt tibi parma cadat.

De Natali Cæsoniæ. 26.

Prima Palatino lux est hæc orta Tonanti
Optasset Cybele, qua peperisse Iouem:
Hac, & sancta meo genita est Cæsonia Rufi:
Plus debet matri nulla puella suo.
Lætatur gemina votorum sorte maritus,
Contigit hunc illi, quòd bis amare diem.

Ad Apollinem. 27.

Campis diues, Apollo sic myrin's,
Sic semper senibus fruare cycnis.
Doctæ sic tibi seruiant sorores,
Nec Delphis tua mentiatur vlli:
Sic Pallacia te colant amentque:
Bis senos citò me rogante fasces
Det Stellæ bonus, annuatq; Cæsar.
Felix tunc ego, debitorq; voti
Casurum tibi rusticas ad aras
Ducam cornibus aureis iuuencum:
Nata est hostia, Phœbe, quid moraris?

De statua Herculis. 28.

Hic, qui dura sedens porrecto saxa leone
Mitigat exiguo magnus in ære Deus.
Quæq; tulit spectat resupino sidera vultu,
Cuius læua calet robore, dextra mero.
Non est fama recens, nec nostri gloria cœli:
Nobile Lysippi munus, opusq; vides.
Hoc habuit numen Pellæi mensa tyranni,
Quæ citò perdomito victor in orbe iacet.
Húc puer ad Libycas iurauerat Hannibal aras,
Iusserat hic Sillam ponere regna trucem.
Offensus variæ tumidis terroribus aulæ
Priuatos gaudet nunc habitare lares.
Vtq; fuit quondam placidi conuiua Molorchi:
Sic voluit docti vindicis esse Deus.

De eadem statua. 29.

Alcidem modo vindicis rogabam,
Esset cuius opus, laborq; felix,

Risit

Risit? nam solet hoc) leuiq; nutu,
Græcè nunquid ait poeta nescis?
Inscripta est basis, indicatq; nomen
Λύσιππον lego phidie putant.

Ad Marcellinum. 30.

Miles Hyperboreos: modo Marcelline, triones,
Et Getici tuleris sidera pigra poli,
Ecce Promethea rupes, & fabula montis,
Quàm propè sunt oculis nunc adeunda tuis.
Videris immensis cùm conclamata querelis
Saxa senis: dices Durior ille fuit.
Et licet hoc adeas potuit qui talia ferre:
Humanum merito finxerat ille genus.

In Gellium. 31.

Gellius ædificat semper: modò limina ponit
Nunc foribus claues aptat emitq; seras.
Nunc has nunc illas frangit, reficitq; fenestras
Dum tamen ædificat, quidlibet ille facit:
Oranti nummos vt dicere possit amico
Vnum illud verbum Gellius, ædifico.

In Pannicum. 32.

Democritos Zenonas inexplicitosq; Platonas,
Quicquid, & hirsutis squallet imaginibus,
Sic quasi Pythagore loquer s successor & heres,
Prependet mento, nec tibi barba minor.
Tu qui sectarum caussas, & pondera nostri,
Dic mihi fœrari, Pannice, dogma quod est?

In Gallicum. 33.

Hæredem cùm me partis tibi, Gallice, quartæ
Per tua iurares sacra, caputq; tuum:
Credidimus (quis enim dãnet sua vota libẽter?)
Et spem muneribus fouimus vsq; datis:
Inter quæ rari Laurentem ponderis aprum
Misimus Ætola de Calydone putes.
At tu continuò, populumq; patresq; vocasti,
Ructat adhuc aprum candida Roma meum.
Ipse ego (quis credat) cõuiua, nec vltimus hæsi
Sed nec costa data est, caudaue missa mihi.
De quadrante tuo, quid sperem Gallice? nulla:
De nostro nobis vncia venit apro.

De Partheniana toga. 34.

Hæc est illa meis multum cantata libellis,
Quam meus edidicit lector, amatq; togam.
Partheniana fuit quondam memorabile vatis
Mu-

Munus, in hac ibam conspiciendus eques:
Dum noua, dũ nitida splendebat fulgida lana,
Dumq; erat auctoris nomine digna sui:
Nunc anus, & tremulo vix accipienda tribuli,
Quam possis niueam dicere iure tuo.
Quid nõ longa dies, quid non consumitis anni,
Hæc toga iam non est Partheniana mea est.

In Gaurum. 35.

Ingenium mihi Gaure probas sic esse pusillum,
Carmina quòd faciam, quæ breuitate placét.
Confiteor; sed tu bis denis grandia libris
Qui scribis Priami prælia, magnus homo es.
Nos facimus Bruti puerum nos Lagona viuũ:
Tu magnus luteum, Gaure, Giganta facis.

De Lucano, & Tullo. 36.

Quod semper superos inuito fratre rogasti.
Hoc, Lucane, tibi contigit ante mori.
Inuidet ille tibi. Stygias nam Tullus ad vndas
Optabat quamuis sit minor ire prior.
Tu colis Elysios nemorisque habitator amœni.
Esse tuo primum nunc sine fratre cupis.
Et si iam nitidis alternus venit ab astris,
Pro Polluce mones Castora, ne redeat.

Ad Quintum. 37.

Si credis mihi Quincte, quod mereris,
Natales, Ouidi tuos Apriles,
Vt nostras amo Martias Kalendas.
Fœlix vtraque lux, diesque nobis
Signandi melioribus lapillis.
Hic vitam tribuit, sed hic amicum:
Plus dant, Quincte, mihi tuæ Kalendæ.

Ad eundem. 38.

Natali tibi, Quincte, tuo dare parua volebam
Munera tu prohibes: imperiosus homo es.
Parendum est monitis, fiat quod vterq; iubem⁹.
Et quod vtrunq; iuuat; tu mihi, Quincte, dato.

Ad Cognatum. 39.

Si mihi Picena turdus palleret oliua,
Tenderet, aut nostras sylua Sabina plagas.
Aut crescente vadis traheretur arundine prȩda,
Pinguis, & implicitas virga teneret aues.
Cara daret solenne tibi cognatio munus,
Nec frater vobis, nec prior esset auus.
Nunc sturnos inopes, fringillarumq; querelas
Au-

Audit, & arguto passere vernat ager.
Inde salutatus picæ respondit arator,
Hic ꝓpe sũma rapax miluus in astra volat,
Mittimus ergo tibi paruæ munuscula cortis:
Qualia si recipis sæpe propinquus eris.

Ad Flaccum. 40.

Luce propinquorũ, qua plurima mittitur ales,
Dum Stellæ turdos dum tibi, Flacce paro,
Succurrit nobis ingens onerosaq; turba,
In qua se primum quisq; meumq; putat,
Demeruisse duos votum est: offendere plures,
Vix tutum multis mittere dona graue.
Qua possum sola veniam ratione merebor,
Nec Stellæ turdos, nec tibi, Flacce, dabo.

In Edilum. 41.

Nil est tritius Edili lacernis.
Non ansæ veterum Corinthiorum,
Nec crus compede lubricum decenni,
Non ruptæ recutita colla mulæ.
Nec quæ Flaminiam secant salebræ
Nec qui littoribus nitent lapilli,
Nec Tusca ligo vinea politus,
Nec pallens toga mortui tribulis.
Nec pigri rota quassa mulionis,
Nec rasum cauea latus bisontis,
Nec dens iam sentor ferocis apri.
Res vna est tamen ipse non negabit,
Nasus tritior Edili lacernis.

Ad Nympham. 42.

Nympha sacri regina lacus, cui grata Sabinus,
Et mansura pio munere templa dedit.
Sic montana tuos, semper colat Vmbria fontes
Nec tua Baianas Sarcina malit aquas:
Excipe solicitos placidè mea dona libellos,
Tu fueris musis Pegasis vnda meis.
Nympharũ tẽplis quisquis sua carmina donat,
Quid fieri libris debeat, ipse docet.

In Mamurram. 43.

In septis Mamurra diũ, multũmq; vagatus
Hic, vbi Roma suas aurea vexat opes,
Inspectit varias merces, oculisque comedit.
Non has quas primæ prostituere casæ:
Sed quas arcanæ seruant tabulata catastæ.
Et quas non populus, nec mea turba videt.

Hi ...

Inde satur mensas, & opertos exuit orbes,
Expositumq; altè pingue poposcit ebur,
Et testudineum mensus quater hexaclinon:
Ingemuit citro non satur esse suo.
Consuluit nares, an olerent æra Corinthon:
Culpauit statuas & Polyclete tuas.
Et turbata sui quæstus crystallina vitro,
Myrrhina signauit, seposuitque decem.
Expendit veteres calathos: & si qua fuerunt
Pocula Mentorea nobilitata manu.
Et virides picto gemmas numerauit in auro,
Quicquid & in niuea grandius aure sonat.
Sardonychas veros mensa quæsiuit in omni,
Et pretium magnis fecit iaspidibus.
Vndecima lassus cùm iam discederet hora,
Asse duos calices emit, & ipse tulit.

De corona rosea. 44.

Seu tu Pæstanis genita es, seu Tyburis auris,
Seu rubuit tellus Tuscula flore tuo:
Seu Prænestino te villica legit in horto,
Seu modo Campani gloria ruris eras:
Pulchrior vt nostro videare corona Sabino.
De Nomentano te pudet esse meo.

De Platano Cordubensi. 45.

In Tartesiacis domus est notissima terris.
Qua diues placidum Corduba Bethin amat:
Vellera natiuo pallent vbi flaua metallo,
Et linit Hesperium bractea viua pecus:
Ædibus in medijs totos amplexa penates
Stat platanus densis Cæsariana comis.
Hospitis inuicti posuit quam dextera felix:
Cœpit, & ex illa crescere virga manu.
Auctorem, dominumq; suum sentire videtur:
Sit viret, & ramis sidera celsa petit.
Sæpe sub hac madidi luserunt arbore Fauni.
Sæpe sub hac latuit rustica fronde Dryas:
Dumq; fugit solos nocturnum Pana per agros,
Terruit, & tacitam fistula fera domum.
Atque oluere lares comessatore Lyæo,
Creuit, & effuso lætior vmbra mero:
Hesternisq; rubens delecta est herba coronis
Atque suas potuit dicere nemo rosas.
O dilecta deis, ò magni Cæsaris arbor.
Ne metuas ferrum, sacrilegosq; focos.
Per-

Perpetuos sperare libet tibi frondis honores,
Non Pompeianæ te posuere manus.

De Philæni. 46.

Tinctis murice vestibus quod omni
Et nocte vtitur, & die Philænis,
Non est ambitiosa, nec superba:
Delectatur odore, non colore.

De statua Domitiani. 47.

Herculis in magni vultus descendere Cæsar
Dignatus Latiæ dat noua templa viæ.
Qua Triuiæ nemorosa petit dum regna viator,
Octauum domina marmor ab vrbe legit.

De eadem statua. 48.

Antè colebatis votis, & sanguine largo
Maiorem Alciden nunc minor ipse colit.
Hûc magnas rogat alter opes, rogat alter honores:
Illi securus vota minora facit.

Ad Herculem de eadem statua. 49.

Alcide Latio nunc agnoscende Tonanti,
Post quam pulchra Dei Cæsaris ora geris.
Si tibi tunc isti cultus, habitusque fuissent,
Cesserunt manibus cùm fera monstra tuis,
Argolico famulum non te seruire tyranno
Vidissent gentes sæuaq; regna pati.
Sed tu iussisses Eurysthea nec tibi fallax
Portasset Nessi perfida dona Lichas.
Oetæi sine lege rogi securus adisses
Astra patris summi quæ tibi pœna dedit.
Lydia nec dominæ traxisses pensa superbæ:
Nec Styga vidisses, tartareumq; canem.

In Magistrum ludi. 50.

Quid tibi nobiscum est ludi scelerate magister,
Inuisum pueris, virginibusq; caput?
Nondum cristati rupere silentia galli:
Murmure iam sæuo, verberibusq; tonat,
Tam graue percussis incudibus æra resultant,
Caussidicum medio cùm faber aptat equo.
Mitior in magno clamor furit amphitheatro,
Vincenti parmæ cùm sua turba fauet.
Vicini somnum non tota nocte rogamus?
Nam vigilare leue est, peruigilare graue.
Discipulos dimitte tuos, vis garrule quantum
Accipis, vt clames: accipere, vt taceas.

In Cæcilianum. 51.

Dixerat, ô mores, ô tempora, Tullius olim,
Sacrilegum strueret cùm Catilina nefas:
Cùm gener, atque socer diris concurret armis,
Mœstaq; ciuili cæde maderet humus.
Cur nunc, ô mores: cur nunc ô tempora dicis,
Quod tibi non placeat, Cæciliane quid est?
Nulla ducum feritas nulla est insania ferri:
Pace frui certa lætitiàque licet.
Non nostri faciunt tua,quod t bi tẽpora sordẽt,
Sed faciunt mores, Cæciliane tui.

De Leone, & ariete. 52.

Massyli leo fama iugi pecorisq; maritus
Lanigeri, mirum qua posuere fide,
Ipse licet videas, cauea stabulantur in vna,
Et pariter socias carpit vterq; dapes,
Nec fætu nemorũ gaudent, nec mitibus herbis,
Concordem faciat, sed rudis agna feram.
Quid meruit terror Nemees q̃d portitor Helles,
Vt niteant celsi lucida signa poli?
Sydera si possent pecudesque, feræq; mereri,
Hic aries astris hic leo dignus erat.

Ad Liberum Amicum. 53.

Liber Amyclea frontem redimite corona,
Qui qualis Ausonia verbera Graia manu.
Causa mihi sexto cùm prandia vimine mittas,
Cur comitata dapes nulla lagena venit?
Atqui digna tuo si nomine munera ferres,
Scis puto, debuerint quæ mihi dona dari.

In Sutorem. 54.

Dentibus antiquas solitus producere pelles,
Et mordere luto putre vetusq; solum,
Prænestina tenes defuncti rura patroni,
In quibus indignor si tibi cella fuit:
In quibus indignor madidus crystalla falerno,
Rumpis, & ardenti madidus prosperitate tui.
Et frueris domini prosperitate tui.
At me litterulas stulti docuere parentes,
Quid cum grammaticis, rhetoribusq; mihi?
Frange leues calamos,& scinde,Thalia,libellos,
Si dare sutori calceus ista potest.

De Camono puero. 55.

Effigiem, pueri tantùm picta ra Camoni
Seruat, & infantis prima figura manet.
Florentes nulla signauit imagine vultus,
Dum

Dum timet ora pius muta videre pater.

De balneo Tuccæ. 56.

Non silice duro, structiliue cæmento,
Nec latere coćto quo Semiramis longam
Babylona cinxit Tucca balneum fecit:
Sed strage nemorum pineaq; compage,
Vt nauigare Tucca balneo possit.
Idem beatas lautus extruit thermas
De marmore omni, quod Caristos inuenit.
Quod Phrygia Sinas, Afra quod Nomas mittit,
Et quod virenti fonte lauit Eurotas,
Sed ligna desunt: subijce balneum thermis.

De effigie Camoni. 57.

Hæc sunt illa mei, quæ cernitis ora Camoni:
Hæc pueri facies primaque forma fuit,
Creuerat hic vultus bis denis fortiter annis,
Gaudebatq; suas pingere barba genas
Et libata semel summos modo purpura cultus
Sparserat: inuidit de tribus vna soror.
Et festinatis incidit stamina pensis.
Absentemq; patri retulit vrna rogum.
Sed ne sola tamen puerum pictura loquatur,
Hæc erit in chartis maior imago meis.

De conuiuio Prisci. 58.

Quod optimum sit disputat conuiuium,
Facundia Prisci pagina:
Et multa dulci multa sublimi refert,
Sed cuncta docto pectore.
Quod optimum sit quæritis conuiuium?
In quo choraules non erit.

Ad Picentinum. 59.

Funera post septem nupsit tibi Galla virorum
Picentine: sequi vult, puto, Galla viros.

Ad Domitianum. 60.

Oderat ante ducũ famulos, turbamq; minorẽ
Et Palatinum Roma supercilium.
At nunc tantus amor cunctis, Auguste, tuorum:
Vt sit cuique suæ cura secunda domus,
Tã placidæ mentes, tanta est reuerentia vestri,
Tam placata quies tantus in ore pudor.
Nemo suos, hæc est aulæ natura potentis:
Sed domini mores Cæsarianus habet.

Ad Aulum. 61.

Lector, & auditor nostros probat, Aule libellos,

Sed quidam exactos esse poeta negat.
Non nimium curo: nam cœnæ fercula nostræ
Malim conuiuis, quàm placuisse cocis.

Ad Nunnam. 62.

Dixerat astrologus periturum te citò, Nunna:
Nec puto mentitus dixerat ille tibi:
Nam te dij metuis, ne quid post fata relinquas,
Hausisti patrias luxuriosus opes.
Bis quartum decies, non toto tabuit anno,
Dic mihi non hoc est Nunna perire citò?

Ad Cæsarem Domitianum. 63.

Inter tanta tuæ miracula Cæsar arenæ,
Quæ vincit veterum munera clara ducum,
Multum oculi, sed plus aures debere fatentur
Se tibi: quod spectant, qui recitare solent.

Ad Norbanum. 64.

Cùm tua sacrilegos, contra Norbane, furores,
Staret pro Domino Cæsare sancta fides.
Hæc ego Pieria ludebam tutus in vmbra;
Ille tuæ cultor notus amicitiæ.
Me tibi Vindelicis raptum narrabat in oris.
Nescia nec nostri nominis Arctos erat.
O quoties veterem non inficiatus amicum
Dixisti, meus est iste poeta, meus.
Omne tibi nostrũ, quod bis trieteride iuncta,
Ante dabat lector nunc dabit auctor opus.

De Paulo. 65.

Languidior noster si quando est Paulus Atili,
Non se conuiuis abstinet ille suis.
Tu languore quidem subito, fictoq; laboras,
Sed mea porrexit sportula, Paule pedes.

De filio Silij. 66.

Festinata sui gemeret, cum fata Seueri
Silius, Ausonio non semel ore potens:
Cùm grege Pierio mœstus Phœboq; querebar:
Ipse meum fleui, dixit Apollo, Linon,
Respexitq; suam quæ stabat proxima fratri,
Calliopen, & ait, tu quoque vulnus habes.
Adspice Tarpeium, Pallatinumq; tonantem:
Ausa nefas Lachesis, læsit vtrumq; Iouem.
Numina cùm videas duris obnoxia fatis,
Inuidia possis exonerare Deos.

Ad Lupercum. 67.

Septem post calices Opimiani

Denso

Denſo cùm iaceam triente blæſus,
Adfers neſcio quas mihi tabellas:
Et dicis, modò liberum eſſe tuſſi,
Zenas ſeruulus eſt mihi paternus:
Signa cras melius, Luperce fiet.
Nunc ſignat meus annulus lagenam.

Ad Ruffum. 68.

Dum me captares, mittebas munera nobis,
Poſtquam cæpiſti das mihi Rufe nihil:
Vt captum teneas, capto quoq; munera mitte,
De cauea fugiat ne male pactus aper.

Ad Stellam. 69.

Lege nimis dura conuiuam ſcribere verſus
Cogis Stella licet ſcribere nempe malos.

Ad Flaccum. 70.

Sic in gramine florido reclinis,
Qua gemmantibus hinc, & inde riuis:
Curua, calculus excitatur vnda,
Excluſis procul omnibus moleſtis,
Perfundis glaciem triente nigro,
Frontem ſutilibus ruber coronis
Infamem nimio calore Cypron
Obſerues: moneo præcorq; Flacce:
Meſſes area cùm teret crepantes:
Et fului iuba ſæuiet leonis.
At tu diua Paphi remitte noſtris
Illæſum iuuenem, remitte votis:
Sic Martis tibi ſeruiant Kalendæ:
Et cùm thure, meroq; victimaq;
Libetur tibi candidas ad aras
Secta plurima quadra de placenta.

Adulator Domitiano. 71.

Ad cœnam ſi me diuerſa vocaret in aſtra
Hinc inuitator Cæſaris inde Iouis.
Aſtra licet propius, palatia longius eſſent:
Reſponſa ad ſuperos hæc referenda darem:
Quærite qui malit fieri conuiua Tonantis:
Me meus in terris Iupiter, ecce tenet.

Ad Condilum. 72.

Quę mala ſũt domini quę ſerui cõmoda neſcis
Condile, cùm ſeruum te gemis eſſe diu.
Dat tibi ſecuros vilis lecticula ſomnos:
Peruigil in pluma Caius ecce iacet.
Caius à prima tremebundus luce ſalutat

Tot dominos at tu Condile nec dominum.
Quod debes, Cai redde, inquit Phœb⁹, & illinc.
Cinnamus, hoc dicit, Condile, nemo tibi.
Tortorem metuis? podagra chiragraq; fecatur
Caius, & mallet verbera mille pati.
Quòd nec manè vomis nec febrē, Cōdile fentis,
Non mauis, quàm ter, Caius effe tuus?

Ad Calatiffum. 73.

Addere quid ceffas puer, immortale Falernum?
Quadrantem duplica de feniore cado.
Nūc mihi dic, Quis erit cui te, Calatiffe, deorū,
Sex iubeo cyathos fundere? Cæfar erit.
Sutilis aptetur decies rofa crinibus: vt fit,
Qui pofuit facræ nobile gentis opus.
Nunc bis quina mihi da pocula, fiat vt illud
Nomen, ab Othryfio quod deus orbe tulit.

De Hippocrate. 74.

Santonica medicata dedit mihi pocula virga,
Os hominis, mulfum me rogat Hippocrates.
Tam ftupidus nūquā nec tu puto, Glauce fuifti:
Chalcea donanti Chryfea qui dederas,
Dulce aliquis mun⁹ pro munere pofcit amaro?
Accipiat, fed fi potat in helleboro.

De Herode. 75.

Clinichus Herodes trullam, fubduxerat ægro
Deprenfus dixit, Stulte, quid ergo bibis?

Ad Iulium. 76.

Rumpitur inuidia quidam chariffime Iuli,
Quod me Roma legit: rumpitur inuidia,
Rumpitur inuidia, quod turba femper in omni,
Monftramur digito: rumpitur inuidia.
Rumpitur inuidia, tribuit quòd Cæfar vterq;
Ius mihi natorum, rumpitur inuidia.
Rūpitur inuidia, q̄ rus mihi dulce, fub vrbe eft
Paruaq; in vrbe domus: rumpitur inuidia.
Rumpitur inuidia, quod fum iucundus amicis,
Quod conuiua frequens: rumpitur inuidia.
Rūpitur inuidia, q̄ amamur, quòdq; probamur,
Rumpatur, quifquis rumpitur inuidia.

Ad Ouidium. 77.

Vindemiarum non vbique prouentus
Ceffauit, Ouidi, pluuiæ profluit grandis,
Centum Coranus amphoras aquæ fecit.

Ad Atticum, de M. Antonio. 78.

Marcus amat nostras Antonius, Attice, musas:
Charta salutatrix si modò vera refert.
Marcus Palladiæ non inficianda Tolosæ
Gloria, quem genuit pacis amica quies.

Ad librum. 79.

Tu qui longa potes dispendia ferre viarum,
I liber absentis pignus amicitiæ.
Vilis eras, fateor, si te nunc mittere tento,
Grande tui pretium muneris auctor erit.
Multum, crede mihi, refert à fonte bibatur
Qui fluit, an pigro quæ stupet vnda lacu.

In Bassum. 80.

Denarijs tribus inuitas, & mane togatum
Obseruare iubes atria Basse tua;
Deindè hærere tuo lateri præcedere sellam,
Ad vetulas tecum plus minus ire decem.
Trita quidem nobis togula est, vilisq; putrisq;
Denarijs tamen hanc non emo Basse tribus.

Adulatur Domitiano. 81.

Appia quã simili venerãdu in Hercule, Cęsar,
Consecrat Ausoniæ maxima fama viæ,
Si cupis Alcidæ cognoscere facta prioris,
Disce: Libyn domuit: aurea poma tulit:
Peltatam Scythico discinxit Amazona nodo:
Addidit Arcadio terga leonis apro.
Æripedem siluis ceruum, Stymphalidas vndis
Abstulit: à Stygia cum cane venit aqua.
Facundam vetuit reparari mortibus Hydram:
Hesperias Tusco lauit in amne boues.
Hæc minor Alcides maior quæ gesserit audi,
Sextus ab Albana, quem colit arce lapis.
Asseruit possessa malis Pallatia regnis:
Prima suo gessit pro Ioue bella puer.
Solus Iuleas cum iam retineret habenas,
Tradidit, inque suo tertius orbe fuit.
Cornua Sarmatici ter perfida contudit Istri:
Sudantem Getica ter niue lauit equum.
Sæpe recusato, Parthos duxisse triumphos,
Victor Hyperboreo nomen ab orbe tulit.
Templa Deis, mores populis dedit ocia ferro.
Astra suis, cœlo sidera, serta Ioui.
Herculeum tantis numen non sufficit actis:
Tarpeio Deus hic commodet ora patri.

Ad Phœbum. 72.

Quadringẽtorum reddis mihi, Phœbe, tabellas:
Centum da potius mutua, Phœbe, mihi.
Quære alium, cui te.tam vano nomine iactes:
Quod tibi non possũ soluere, Phœbe, meũ est.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON.

LIBER X.

I.

SI nimius videor seraque coronide longus
Esse liber: legito pauca, libellus ero.
Terq; quaterq; mihi finitur carmine paruo
Pagina facta tibi quam cupis esse breuem.

Ad Lectorem. 2.

Festinata prior decimi mihi cura libelli
Elapsum manibus nunc reuocauit opus.
Nota leges quædam, sed lima rasa recenti:
Pars noua maior erit: lector vtrique faue.
Lector opes nostræ quẽ cũ mihi Roma dedisset,
Nil tibi quod demus maius habemus, ait.
Pigra per hunc fugies ingrata flumina Lethes
Et meliore tui parte superstes eris.
Marmora Messalæ findit caprificus, & audax
Dimidios Crispi mulio ridet equos.
At chartis nec furta nocent, nec sæcula prosunt
Solaque non norunt hæc monumenta mori.

Ad Priscum. 3.

Vernaculorum dicta, sordidum dentem,
Et fœda linguæ probra circulatricis,
Quæ sulfurato nolit empta ramento
Vatiniorum Proxineta fractorum
Poeta quidam clancularius spargit,
Et vult videri nostra credis hoc. Prisce,
Voce, vt loquatur psittacus coturnicis,
Et concupiscat esse Canus ascaules?
Procul à libellis nigra sit meis fama,
Quos rumor alba gemmeus vehit penna.
Cur ergo laborem notus esse tam prauè,
Cum stare, gratis cum silentio possim?

Ad Lectorem. 4.

Qui legis Oedipoden, caligantemq; Thyesten,
Colchidas, & Scyllas, quid nisi monstra legis?
Quid tibi rapt⁹ Hylas q̃d Parthenopę⁹, & Atys
Quid tibi dormitor proderit Endymion?
Exutusq; puer pennis labentibus, aut qui
Odit amatrices Hermaphroditus aquas?
Quid te vana iuuant miseræ ludibria chartæ,
Hoc lege, quod possis dicere iure, meum est.
Non hic centauros, non Gorgonas, Harpyasq;
Inuenies: hominem pagina nostra sapit.
Sed non vis Mamurra tuos cognoscere mores,
Nec te scire: legas Ethia Callimachi.

In maledicum poetam. 5.

Quisquis stolæue, purpuræue contemptor,
Quos colere debet læsit impio versu:
Pontes per vrbis erret exul, & cliuos,
Interq; raucos vltimus rogatores
Oret caninas panis improbi buccas.
Illi December longus, & madens bruma,
Claususq; fornix triste frigus extendat.
Vocet beatos, clamitetq; fœlices,
Orciniana qui feruntur in sponda
Et, cum supremæ fila venerint horæ,
Diesq; tardus sentiat canum litem,
Abigatq; moto noxias aues panno,
Nec finiantur morte supplicis pœnæ;
Sed modo seueri sectus Æaci loris,
Nunc inquieti monte Sisyphi pressus,
Nunc inter vndas garruli senis siccus,
Delasset omnes fabulas poetarum,
Et cùm fateri Furia iusserit verum,
Prodente clamet conscientia, Scripsi.

De aduentu Cæsaris. 6.

Fœlices, quibus vrna dedit spectare coruscum
Solibus Arctois, syderibusq; ducem.
Quãdo erit illa dies quo cãp⁹, & arbor, & omnis
Lucebit Latia culta fenestra nuru?
Quando moræ dulces, longusq; à Cęsare puluis,
Totaq; Flaminia Roma videnda via?
Quando eques, & picti tunica Nilotide Mauri
Ibitis, & populi vox erit vna venit?

Ad Rhenum. 7.

Nympharum pater, amniumq; Rhene,

Quicunq; Othrysias bibunt pruinas,
Sic semper liquidis fruaris vndis
Nec te barbara contumeliosi
Calcatum rota conterat bubulci:
Sic, & cornibus aureus receptis,
Et Romanus eas vtraque ripa:
Traianum populis suis, & vrbi,
Tibris te dominus rogat remittas.

De se. 8.

Vndenis pedibusq; syllabisq;
Et multo sale. nec tamen proteruo,
Notus gentibus ille Martialis,
Et notus populis, quid inuidetis?
Non sum Andremone notior Caballo.

In Paulum. 9.

Cùm tu laurigeris annum, qui fascibus intras
Mane salutator limina mille teras:
Hic ego, qd faciá? quid nobis, Paule relinquis,
Qui de plebe Numæ, densaq; turba sumus?
Qui me respiciat, dominum regemq; vocabo?
Hoc tu sed quanto blandius ipse facis?
Lecticam, sellamq; sequar? nec ferre recuso;
Per medium pugnas, sed prior ire lutum.
Sæpius assurgam recitanti carmina? tu stas,
Et pariter geminas tendis in ora manus.
Quid faciet pauper, cui non licet esse clienti?
Diuisit nostras purpura vestra, togas.

In Calliodorum. 10.

Nil aliud loqueris, quam Thesea, Pyrothoumq;
Teq; putas Pyladi Calliodore parem.
Dispeream, si tu Pyladi præstare matellam
Dignus es, aut porcos pascere Pyrothoi.
Donaui tamen, inquis amico millia quinque,
Et lotam, vt multum, terq; quaterq; togam.
Quid quod nil vnquá Pyladi donauit Orestes?
Qui donat quamuis plurima plura negat.

Ad Domitianum. 11.

Æmiliæ gentes, & Apollineas Vercellas
Et Phaethontei qui petis arua Padi,
Ne viuam, nisi te, Domiti permitto libenter,
Grata licet, sine te, sit mihi nulla dies.
Sed desiderium tanti est, vt messe vel vna
Vrbano releues colla perusta iugo.
I precor, & totos auida cute combibe soles.
Quam

Quam formosus eris, dum peregrinus eris.
Et venies albis non agnoscendus amicis,
Libabitq; tuas pallida turba genas
Sed via quem dederis, rapiet citò Roma colorē,
Niliaco redeas tu licet ore niger.

Ad Tuccam. 12.

Cū cathedralitios portet tibi rheda ministros
Et Libys in longo puluere sudet eques,
Strataq; non vnas cingant triclinia Baias,
Et Thetis vnguento palleat vncta tuo:
Candida Setini rumpant crystalla trientes,
Dormiat in pluma nec meliore Venus:
Vrere non miserum cessant suspiria pectus.
Vis dicam, malè sit cur tibi, Tucca? bene est.

In Crispum. 13.

Cedere de nostris nulli te dicis amicis,
Sed vt hoc verum, quid rogo, Crispe, facis?
Mutua cùm peterem sestertia quinq; negasti:
Non caperet nummos cùm grauis arca tuos.
Quando fabæ nobis modium farrisq; dedisti?
Cùm tua Niliacus rura colonus aret? (mæ?
Quādo breuis gelidę missa est toga tēpore bru-
Argenti, quando missa selibra mihi est?
Nil aliud video, qui te credamus amicum,
Quam quòd me coram pedere, Crispe, soles.

De Apro. 14.

Dotatæ vxori cor arundine fixit acuta:
Sed dum ludit Aper, ludere nouit Aper.

In Caium. 15.

Si donare vocas promittere, nec dare Cai?
Vincam te donis, muneribusq; meis;
Accipe Callaicis quicquid fodit Astur in aruis,
Aurea quidquid habet diuitis vnda Tagi:
Quicqd Erythræa niger inuenit Indus in alga,
Quicquid, & in nidis vnica seruat auis.
Quicqd Agenoreo Tyros improba cogit aheno:
Quicquid habent omnes accipe, quid habes.

De macro ad musam. 16.

Saturnalicio Macrum fraudare tributo
Frustra Musa cupis non licet, ipse petit.
Solennesq; iocos, nec tristia carmina poscit.
Et queritur nugas obticuisse meas,
Mensorum longis, sed nunc vacat ille libellis.
Appaia quid facies, si leget ista Macer?

De Mario. 17.

Nec vocat ad cęná Marius,nec munera mittis,
Nec spondet,nec vult credere:sed nec habet.
Turba tamé non deest,sterilé quę curet amicũ,
Heu quàm perfatuæ sunt tibi Roma togæ?

Mittit librum suum ad Plinium. 18.

Nec doctum satis, & parum seuerum,
Sed non rusticulum nimis libellum,
Facundo, mea Plinio Thalia
I perfer: breuis est labor peractæ,
Illic Orphea protinus videbis
Altum vincere tramitem suburræ,
Vdi vertice lubricum theatri,
Mirantesq; feras, auemq; regis,
Raptum quæ Pryga pertulit Tonãti.
Illic parua domus tui Pedonis
Cælata est aquilæ minore penna.
Sed re tempore non tuo disertam
Pulses ebria ianuam videto.
Totos dat tetricæ dies Mineruæ,
Dum centum studet auribus virorum,
Hoc quod sæcula, posteriq; possint
Arpinis quoque comparare chartis,
Seras tutior ibis ad lucernas.
Hæc hora est tua, dum furit Lyæus.
Cùm regnat rosa, cùm madent capilli,
Tunc me, vel rigidi legant Catones.

Ad Manium. 19.

Ducit ad auriferas. quòd me salo celtiber oras,
Pendula, quod patriæ visere tecta libet,
Tu mihi simplicibus Mani dilectus ab annis,
Et prætextata cultus amicitia,
Tu facis in terris, quo non est alter Iberis
Dulcior, & vero dignus amore magis.
Tecum ego, vel sicci Getula mapalia Pœni,
Et poteram Scythicas hospes adire casas.
Sit tibi mens eadem si nostri mutua cura est,
In quocunque loco Roma duobus erit.

Ad Sextum. 20.

Scribere te, quæ vix intelligat ipse Modestus,
Et vix Claranus, quid rogo, Sexte iuuat?
Non lectore tuis opus est sed Appolline libris:
Iudice te maior Cinna Marone fuit.
Sic tua laudentur: sanè mea carmina, Sexte,
Gram-

Grammaticis placeant, & sine grammaticis.

De M. Antonio. 21.

Iam numerat placido fœlix, Antonius æuo
Quindecies actas Primus Olympiadas:
Præteritosq; dies, & totos respicit annos,
Nec metuit Lethes iam propioris aquas.
Nulla recordanti lux est ingrata grauisq;
Nulla fuit cuius non meminisse velit.
Ampliat ætatis spatium sibi vir bonus: hoc est,
Viuere bis, vita posse priore frui.

Ad Kalendas Martias. 22.

Natales mihi. Martiæ Kalendæ,
Lux formosior omnibus Kalendis,
Qua mittunt mihi munus, & puellæ:
Quinquagesima liba, septimamq;
Vestris addimus hanc focis acerram.
His vos, si tamen expedit roganti
Annos addite ter precor noue nos,
Vt nondum nimia piger senecta,
Sed vitæ tribus aureis peractis
Lucos Elysiæ peram puellæ.
Post hæc tempora, nec diem rogabo.

De Mutio. 23.

In matutina nuper spectatus arena
Mucius imposuit qui sua membra focis,
Si patiens, fortisq; tibi, durusq; videtur:
Abderitanæ pectora plebis habes.
Nam cum dicatur tunica præsente molesta,
Vre manum: plus est dicere non facio.

De Varo. 24.

Vare, Parethonias Latia modo vite per vrbes
Nobilis, & centum dux memorande viris.
At nunc, Ausonio frustra promissa Quirino,
Hospita lagri littoris vmbra iaces:
Spargere non licuit frigentia fletibus ora,
Pinguia nec mæstis addere thura rogis.
Sed datur æterno victurum carmine numen.
Nunquid & hoc fallax Nile negare potes?

Ad Diodorum. 25.

Natali, Diodore, tuo conuiua senatus
Accubat, & rarus non adhibetur eques,
Et tua tricenos largitur sportula nummos:
Nemo tamen natum te. Diodore putat.

Ad Ianum . 26.

Annorum, nitidique sator pulcherrime mundi:
Publica quem primum vota precesque canũt.
Peruius exiguos habitabas ante Penates,
Plurima qua medium Roma terebat iter.
Nunc tua Cæsareis cinguntur limina donis.
Et fora tot numeras Iane, quot ora geris.
At tu sancte pater, tanto pro munere gratus,
Ferrea perpetua claustra tuere sera.

De littore Formiano . 27.

O temperatæ dulce Formiæ litus,
Vos cùm seueri fugit oppidum Martis,
Et inquietas fessus exuit curas,
Apollinaris omnibus locis præfert.
Non ille sanctæ dulce Tibur vxoris,
Nec Tusculanos, Algidosue secessus,
Preneste nec sic, Antiumue miratur,
Non blanda Circe, Dardanisue Caieta
Desiderantur nec Marica, nec Lyris,
Nec in Lucrina lota Salmacis vena.
Hic summa leni stringitur Thetis vento,
Nec languet æquoris viua sed quies ponti
Pictam Phaselon adiuuante fert aura.
Sicut puellæ non amantis æstatem
Multa salubre purpura venit frigus,
Nec seta longi quærit in mari prædam,
Sed à cubiculo lectulòque iactatam,
Spectatus altè lineam trahit piscis.
Si quando Nereus sensit Æoli regnum,
Ridens procellas tuta de sua mensa
Piscina, rhombum pascit, & lupos vernas.
Natat ad magistrum delicata muræna.
Nomenculator mugilem citat notum,
Et adesse iussi prodeunt senes mulli.
Frui, sed istis, quando Roma permittis?
Quot Formianos imputat dies annus
Negotiosis rebus vrbis hærenti?
O vinitores, villiciq; fœlices,
Dominis parantur ista, seruiunt vobis.

In Calliodorum . 28.

Addixti seruum nummis herè mille ducentis,
Vt bene cœnares, Calliodore, semel:
Nec bene cœnasti, mullus tibi quatuor emptu
Librarum cænæ pompa caputq; fuit.

Ex-

Exclamare libet: non est hoc improbe non est,
Piscis: homo est hominem Calliodore voras.

De imagine M. Antonij. 29.

Hæc mihi, quæ colitur violis pictura, rosisq;
Quos referat vultus, Cæciliane, rogas?
Talis erat Marcus medijs Antonius annis
Primus, in hoc iuuenem se videt ore senex:
Ars vtinam mores animumque effingere posset,
Pulcrior in terris nulla tabella foret.

Ad Numatium Gallum. 30.

Simplicior priscis, Numati Galle, Sabinis,
Cecropium superas qui bonitate senem:
Sic tibi cum soceri claros retinere Penates
Perpetua natæ det face casta Venus.
Vt tu si viridi tinctos ærugine versus
Fortè malus liuor dixerit esse meos.
Vt facis, à nobis abigas: nec scribere quenquam
Talia contendas carmina, qui legitur.
Hunc seruare modum nostri nouere libelli,
Parcere personis, dicere de vitijs.

Ad Traianum. 31.

Di tibi dẽt quidquid princeps Traiane mereris:
Et rata perpetuò quæ tribuere, velint.
Qui sua restituis spoliato iura patrono:
Libertis exul non erit ille suis.
Dignus es vt possis totum seruare clientem:
Vt liceat tantùm vera probare potes.

De Sulpitia. 32.

Omnes Sulpitiam legant puellæ,
Vni quæ cupiunt viro placere.
Omnes Sulpitiam legant mariti,
Vni qui cupiunt placere nuptæ.
Non hæc Colchidis asserit furorem,
Diri prandia nec refert Thyeste,
Scyllam, Byblida nec fuisse credit,
Sed castos docet, & pios amores,
Lusus delitias facetiasque.
Cuius carmina, qui bene estimarit,
Nullam dixerit esse sanctiorem.
Tales Ægeriæ iocos fuisse.
Vdo crediderim Numæ sub antro.
Hac condiscipula, vel hac magistra
Esses doctior, & pudica Sappo.
Sed tecum pariter, simulque visam

Du-

Durus Sulpitiam Phaon amaret.
Frustra: namque ea nec tonantis vxor,
Nec Bacchi, nec Apollinis puella
Erepto sibi viueret Caleno.

In Munnam. 33.

Improba Massiliæ, quidquid fumaria cogunt,
Accipit ætatem quisquis ab igne cadus
A te, Munna, venit: miseris tu mittis amicis
Per freta per longas toxica sæua vias.
Nec facili pretio, sed quo contenta Falerni
Testa sit, aut cellis Setia cara suis.
Non venias quare tam longo tempore Romam,
Hæc puto causa, vbi est, ne tua vina bibas.

Ad Maternum. 34.

Iuris, & æquarum cultor sanctissime, legum,
Veridico Latium qui regis ore forum.
Municipi, Materne tuo, veteriq; sodali
Callaicum mandas si quid ad Oceanum.
An Laurentino turpes in littore ranas,
Et satius tenues ducere credis acos?
Ad sua captiuum, quam saxa remittere mullũ,
Visus erit libris, qui minor esse tribus:
Et fatuam summa cœnare Pelorida mensa,
Quosq; tegit læui cortice concha breuis?
Ostrea Baianis quam non liuentia testis,
Quæ domino pueri non prohibente vorent,
Hic olidam clamosus ages in retia vulpem,
Mordebitq; tuos sordida præda canes,
Illic piscoso modo vix educta profundo
Impediant lepores humida lina meos.
Dum loquor, ecce redit sporta piscator inani:
Venator capta martæ superbus adest.
Omnis ab vrbano venit ad mare cœna macello;
Callaicum mandas si quid ad Oceanum.

Ad Calenum. 35.

O molles tibi quindecim Calene
Quos cum Sulpitia tua iugales.
O nox omnis, & hora quæ notata est
Charis littoris Indici lapillis.
Indulsit Deus, & peregit annos.
Vixisti tribus, ô Calene, lustris.
Ætas hæc tibi tota computatur,
Et solos numeras dies mariti.
Ex illis tibi, si diu rogatam

Lucem redderet Atropos, vel vnam
Malles, quam Pylian quater senectam.

In Lesbiam. 36.

Consule te Bruto, quid turas Lesbia, natam?
Mentiris nata es, Lesbia rege Numa.
Sic quoque mentiris;nãq; vt tua sæcula narrát
Ficta Prometheo diceris esse luto.

In Proculeiam. 37.

Mense nouo Iani veterem Proculeia maritum
Deseris atque iubes res sibi habere suas. (ris
Quid,rogo,;q d,factũ est? subiti quę causa dolo-
Nil mihi respondes? dicam ego, prætor erat.
Constatura fuit Megalensis purpura centum
Millibus, vt nimium munera parca dares:
Et populare sacrum bis millia dena tulisset,
Dissidium non est hoc,Proculeia;lucrum est.

In Phileratem. 38.

Septima iã, Phileros,tibi cõditur vxor in agro:
Plus nulli, Phileros, quàm tibi reddit ager.

Ad Ouidium. 39.

Quincte Caledomios Ouidi visure Britannos,
Et viridem Theryn, Oceanumq; patrem:
Ergo Numæ colles, & Nomentana relinques
Otia, nec retinet rusq; , focusq; senem?
Gaudia tu differs, at non & stamina differt
Atropos atque omnis scribitur hora tibi.
Præstiteris caro, quis non hoc laudet amico,
Vt potior vita sit tibi sancta fides.
Sed reddare tuis tandem mansure Sabinis,
Teque tuas numeres inter amicitias.

De libellis suis. 40.

Si quid lene mei dicunt, & dulce libelli;
Si quid honorificum pagina blanda sonat:
Hoc tu pingue putas, & costam rodere mauis,
Ilia Laurentis cùm tibi demus apri:
Vaticana bibas, si delectaris aceto:
Non facit ad stomachum nostra lagena tuũ.

In Mathonem. 41.

Omnia vis bellè Matho dicere dic aliquando
Et bene, dic neutrum: dic aliquando malè.

Ad Seipsum. 42.

Vitam quæ faciunt beatiorem
Iucundissimè Martialis hæc sunt:
Res non parta labore, sed relicta:

Non

Non ingratus ager focus perennis,
Lis nunquam toga rara mens quietæ,
Vires ingenuæ, salubre corpus,
Prudens simplicitas. pares amici,
Conuictus facilis, sine arte mensa:
Nox non ebria, sed soluta curis:
Non tristis torus, & attamen pudicus:
Somnus qui faciat breues tenebras:
Quod sis esse velis, nihilq; malis:
Summum nec metuas diem, nec optes.

Parat conuiuium. 43.

Nunciat octauam Phariæ sua turba iuuencæ:
Et pilata redit iamq; subitq; cohors.
Tẽperat hęc thermas, nimios prior hora vapore
Halat, & immedico sexta Nerone calet,
Stella, Nepos, Cani, Cerealis, Flacce venitis:
Septem signa capit, sex funius, adde Lupum.
Exoneraturas ventrem mihi villica maluas
Attulit & varias, quas habet hortus, opes.
In quibus est lactuca sedens, & tonsile porrum,
Et deceptatrix menna, apiaq; comæ:
Secta coronabunt rutatos oua lacertos
Et madidum thynnide sale funien erit.
Paruus in his vna ponetur cænula mensæ,
Hædus inhumano raptus ab ore lupi.
Et quæ non egeat ferro structoris, ofellæ,
Et faba fabrorum, prototumiq; rudes.
Pullus ad hæc, cœnisq; tribus iã perna superstes.
Addetur saturis mitia poma dabo.
Et Nomentana vinum sine fæce lagena,
Quæ bis Frontino consule prima fuit.
Accedent sine felle ioci, nec manè timenda
Libertas, & nil quod tacuisse velis.
De prasiuo conuiua meus Veneroq; loquatur.
Nec facient quenquam pocula nostra reum;

In Cottam. 44.

Cùm potes amethystinos trientes,
Et nigro madeas Opiniano:
Propinas modo conditum Sabinum,
Et dicit mihi Cotta, Vis in auro?
Quisquam plumbea vina vult in auro?

De Scorpo. 45.

Frangat Idumæas tristis victoria palmas,
Plange fauor sæua pectora nuda manu.
Mutet

Mutet honor cultus, & iniquis munera flāmis:
Mitte coronatas gloria mœsta comas:
Heu facinus prima fraudatus, Scorpe iuuenta
Occidis: & nigros tam citò iungis equos.
Curribus illa tuis semper properata breuisq;
Cur fuit, & vitæ tam propè meta tuæ?

Ad Faustinum. 46.

Sidera iam Syrius Phryxæi respicit agni
Taurus, & alternum Castora fugit hiems.
Ridet ger vestitur humus vestitur, & arbor,
Ismarium pellex Attica plorat Ityn.
Quos Faustine dies quales tibi, Roma Rauennę
Abstulit! ô soles ô tunicata quies.
O nemus o fontes solidumq; madentis arenæ,
Litus & æquoreis splendidus Anxur aquis.
Et non vnius spectator lectulus vndæ,
Qui videt hinc puppes fluminis inde rates.
Sed nec Marcelli. Pompeianumq; nec illic
Sūt triplices thermę nec fora iuncta quater:
Nec capitolini summum penetrale Tonantis,
Quæq; nitent cœlo proxima templa suo.
Dicere te lassum quoties ego credo Quirino,
Quæ tua sunt tibi habe, quę mea, redde mihi.

Epitaphium Scorpi. 47.

Ille ego sum Scorpus clamosi gloria Circi,
Plausus Roma tui, deliciæq; breues:
Inuida quem Lachesis raptum trieteride nona.
Dum numerat palmas, credidit esse senem.

In Olum. 48.

Mensas, Ole, bonas ponis: sed ponis opertas,
Ridiculum est: possum sic ego habere bonas.

In Gallum. 49.

Totis, Galle, iubes tibi me seruire diebus,
Et per auentinum ter, quater ire tuum.
Eximit, aut reficit dentem Casellius ægrum,
Infestos oculis vris, Higine pilos.
Non secat, & tollit stillantem. Fannius vuam,
Tristia saxorum stigmata delet Heros:
Enterocelarum fertur Podalyrius Hermes.
Qui sanet ruptos, dic mihi, Galle, quis est?

Ad Sextum. 50.

Argenti libram mittebas factæ selibra est?
Sed piperis: tanti non nemo, Sexte piper.

Ad Frontinum. 51.

Anxuris æquorei placidos, Frontine, recessus,
Et propius Baias, littoreamq; domum.
Et quod in humanæ cancro feruente cicadæ,
Non nouere nemus flumineosq; lacus.
Dum colui, doctas tecum, celebrare vacabat
Pieridas: nunc nos maxima Roma terit.
Hic mihi quâdo dies me⁹ est iactamur in alto
Vrbis. & in sterili vita labore perit.
Dura suburbani dum iugera pascimus agri,
Vicinosq; tibi, sancte Quirine, lares.
Sed non solus amat, qui nocte dieq; frequẽtat
Limina, nec vatem talia damna decent.
Per veneranda mih musarum sacra per omnes
Iuro deos & non officiosus amo.

In delicatum lectorem. 52.

Consumpta est vno si lemmate pagina transis,
Et breuiora tibi, non meliora, placent.
Diues, & ex omni posita est instructa macello
Cœna tibi sed te mattya sola iuuant.
Non opus est nobis nimium lectore guloso,
Hunc volo, qui fiat non sine pane satur.

De Nunna. 53.

Iura trium petijt à Cæsare discipulorum,
Adsuetus semper Nunna docere duos.

Epitaphium Erotionis. 54.

Hic festinata requiescit Erotion vmbra,
Crimine quam fati sexta peremit hiems,
Quisquis eris nostri post me regnator agelli,
Manibus exiguis annua iusta dato:
Sic lare perpetuo sic turba sospite solus
Flebilis in terra, sit lapis iste tua.

Ad magistrum ludi. 55.

Ludi magister parce simplici turbæ,
Sic te frequentes audiant capillati:
Et delicatæ diligat chorus mensæ:
Nec calculator, nec notarius velox
Maiore quisquam circulo coronetur,
Albæ leone flammeo calent luces,
Tostamq; feruens Iulius coquit messem,
Scuticaq; loris horridis Scythæ pellis,
Qua vapulauit Marsyas Celenæus,
Ferulæq; tristes, sceptra pedagogorum
Cessent, & Idus dormiant in Octobris:
Æstate pueri si valent, satis discunt.

Epi-

Epitaphium nobilis matronæ. 56.

Marmora parua quidem, sed non cessura, viator
Mausoli saxis, Pyramidumq; leges.
Bis mea Romano spectata est vita Tarento,
Et nihil extremos perdidit ante rogos.
Quinq; dedit pueros, totidē mihi Iuno puellas:
Clauserunt omnes lumina nostra manus.
Contigit, & thalami mihi gloria rara, fuitq;
Vna pudicitiæ copula nota meæ.

In Carmenionem. 57.

Cùm te municipem Corinthiorum
Iactes, Carmenion negante nullo:
Cur frater tibi dicor ex Iberis,
Et Celtis genitus, Tagiq; ciuis?
An vultu similes videmur esse.
Tu flexa nitidus coma vagaris:
Hispanis ego contumax capillis,
Læuis dropace tu quotidiano:
Hirsuti ego cruribus genisq;
Os blæsum tibi debilisq; lingua est:
Nobilis filia fortius loquetur.
Tam dispar aquilæ columba non est.
Nec dorcas rigido fugax leoni.
Quare desine me vocare fratrem:
Ne te, Carmenion, vocem sororem.

Epitaphium vetulæ. 58.

Pyrrhæ filia, Nestoris nouerca,
Quam vidit Niobe puella canam,
Laertes auiam senex vocauit,
Nutricem Priamus, socrum Thyestes,
Iam cornicibus omnibus superstes,
Hoc tandem sita dormit in sepulcro
Caluo Plotia cum Melanthione.

De Polla. 59.

Consilium dat, Polla, viro, non accipis ipsa?
Hoc est vxorem ducere Polla virum.

Ad Potitum. 60.

Quòd mihi vix vnus toto liber exeat anno:
Desidiæ tibi sum, docte Potite reus.
Iustius at quanto mirere quod exeat vnus.
Labantur toti cùm mihi sæpè dies?
Nunc resalutantes video nocturnus amicos:
Gratulor, & multis, nemo Potite mihi.
Nunc ad luciferam signat mea gemma Dianã,

Nunc me prima sibi, nunc sibi quinta rapit.
Nunc consul prætorue tenet. reducesq; choreæ
Auditur toto sæpè poeta die.
Sed nec caussidico possis impunè negare:
Nec si te rhetor grammaticusue rogent.
Balnea post decimam lasso, centumq; petũtur
Quadrantes fiet quando, Potite, liber?

De Rabirio. 61.

Quisquis læta tuis, & fera parentibus optas,
Fata breuem titulum marmoris huius ama.
Condidit hæc charas tellure Rabirius vmbras:
Nulli sorte iacent candidiore senes.
Bis sex lustra tori, nox mitis, & vltima clausit:
Arserunt vno funera bina rogo. (nis,
Hos tamen, vt primis raptos sibi quærit in an-
Improbius nihil his fletibus esse potest.

Adulatorium. 62.

Frustra Blanditiæ venitis ad me
Attritis miserabiles labellis,
Dicturus dominum, deumq; non sum.
Iam non est locus hac in vrbe vobis:
Ad Parthos procul ite pileatos:
Et turpes humilesq;, supplicesq;
Pictorum sola basiate regum.
Non est hic dominus, sed imperator,
Sed iustissimus omnium senator,
Per quem de Stygia domo reducta est,
Siccis rustica veritas capillis.
Hoc sub principe, si sapis, caueto,
Verbis, Roma, prioribus loquaris.

Ad Marcum. 63.

Littera facundi gratum mihi pignus amici
Pertulit, Ausoniæ dona seuera togæ
Qua non Fabricius sed vellet Apicius vti,
Vellet Mæcenas Cæsarianus eques.
Vilior hæc nobis alio mittente fuisset,
Non quacunque manu victima cæsa litat.
A te missa venit, possem nisi munus amare
Marce tuum, poteram nomen amare meum:
Munere sed plus est, & nemine gratius ipso
Officium docti iudiciumq; viri.

Ad Romam. 64.

Iam parce lasso, Roma gratulatori,
Lasso clienti, quamdiu salutator

Ante-

Anteambulones, & togatulos inter
Centum merebor plumbeos die toto.
Cum Scorpus vna quindecim graues hora
Feruentis auri victor afferat saccos:
Non ego meorum præmium libellorum:
Quid enim merentur? Apulos velim campos.
Non Hybla non me spicifer capit Nilus,
Nec quæ paludes delicatæ Pontinas
Ex arce cliui spectat vna Setini,
Quid concupiscam, quæris ergo? dormire.

De Meuio. 65.

Hoc, Fortuna tibi videtur æquum?
Ciuis non Syriæ ve, Partiæ ve,
Nec de Cappadocis eques catasti.
Sed de plebe Remi Numæq; verna,
Iucundus, probus innocens, amicus
Lingua doctus vtraq; cuius vnum est,
Sed magnum vitium quod est poeta,
Pullo Meuius alget in cuculo,
Cocco mulio fulget incitatus?

De caro Medico. 66.

Nequi⁹ à Caro nihil vnquã, Maximè factũ est:
Quàm quò febre perit, fecit, & illa nefas.
Sæua nocent febris saltem quartana fuisset,
Seruari medico debuit illa suo.

Ad Marcum. 67.

Ibis littoreas, Macer, Salonas,
Ibit rara fides, amorq; recti:
Et secum comitem trahet pudorem
Semper pauperior redit potestas,
Felix auriferæ colone, terræ.
Rectorem vacuo sinu remittes,
Optabisq; moras, & exeuntem
Vdo dalmata gaudio sequeris.
Nos Celtas Macer, & truces Iberos
Cum desiderio tui petemus,
Sed quæcumque tamen feretur illic
Piscosi calamo Tagi notata
Macrum pagina nostra nominabit:
Sic inter veteres legar Poetas,
Nec multos mihi præferas priores,
Vno, sed tibi sint minor Catullo.

De Torquato, & Otacilio. 68.

Ad lapidem Torquatus habet prætoria quartũ
Ad

Ad quartum breue rus emit Otacilius:
Torquatus nitidas vario de marmore thermas
Extruxis. cucumam fecit Otacilius:
Disposuit Daphnona suo Torquatus in agro,
Castaneas centum seuit Otacilius:
Consul Torquatus, vici fuit ille magister,
Nec minor in tanto visus honore sibi
Grandis vt exiguam bos ranam ruperat olim:
Sic puto, Torquatus rumpet Otacilium.

De Erote. 59.

Plorat Eros, quoties maculosæ pocula murrhæ
Inspicit, aut pueros nobiliusue citrum.
Et gemitus imo promit de pectore: quod non
Tota miser cœnat septa, feratq; domum,
Quã multi faciũt, quod Eros, sed lumine sicco?
Pars maior lacrymas, ridet, & intus habet.

Ad Gallum. 70.

Si quid nostra tuis adicit vexatio rebus,
Mane, vel a media nocte togatus ero:
Stridentesque feram flatus aquilonis iniqui,
Et patiar nymbos excipian q; niues.
Sed si non fias quadrante beatior vno,
Per gemitus nostros, ingenuasq; preces:
Parce precor lasso vanosq; remitte labores,
Qui tibi non prosunt, & mihi, Galle nocent.

Ad Marinum. 71.

Raros colligis hinc, & hinc capillos:
Et latum nitidæ, Marine caluæ
Campum temporibus tegi comatis:
Sed mori redeunt iubente vento,
Reddunturq; sibi caputq; nudum
Cirris grandibus hinc, & inde cingunt,
Inter Splendophorum, Telesphorumq;
Cidæ stare putabis Halmyroten,
Vis te simplicius senem fateri?
Vt tandem videaris vnus esse:
Tonsoriam reliquos motat capillos,
Caluo turpius est nihil comato.

De Afro. 72.

Miraris quare dermitum non eat Afer?
Ille studet, cum quo, Cæciliane vides.

De Ladunte nauta. 73.

I am senior Ladon Tyberinæ nauta carinæ,
Proxima dilectis tura parauit aquis,

Quæ

Quæ cũ sæpe vagus premeret torrẽtibus vndis,
 Tybris, & hyberno rumperet arua gelu:
Emeritam puppim, ripa quæ ſtabat in alta,
 Impleuit ſaxis, oppoſuitq; vadis.
Sic nimias auertit aquas qui credere poſſet?
 Auxilium domino merſa carina tulit.

De natali Reſtituti. 74.

Octobres, age ſentiat Kalendas
Facundi pia Roma Reſtituti:
Linguis omnibus, & fauete votis:
Natalem colimus, tacete lites,
Abſit cereus aridi clientis.
Et vanni triplices breueſq; mappæ:
Expectent gelidæ iocos Decembris,
Certant muneribus beatiores:
Agrippæ tumidus negotiator
Cadmi municipes ferat lacernas
Pugnorum reus ebriæq; noctis
Cœnatoria mittat aduocato,
Mirator veterum ſenex auorum
Donet Phidiaci toreuma cœli:
Venator leporem colonus hœdum,
Piſcator ferat æquorum rapinas,
Si mittat ſua quiſque, quid poetam
Miſſurum tibi, Reſtitute, credis?

Ad Cottam. 75.

Omnes perſequeris prætorum, Cotta, locellos:
 Accipis, & ceras, officioſus homo es.

De ſtatua Iunonis, ad Polycletum. 76

Iuno labor, Polyclete, tuus, & gloria fœlix,
 Phidiacæ cuperent quam meruiſſe manus.
Ore nitet tanto, quanto ſupereſſet in Ida,
 Iudice conuictas non dubitante deas.
Iunonem, Polyclete ſuam niſi frater amaret:
 Iunonem poterat frater amare tuam.

In Ligellam. 77.

Quid vellis vetulum Ligella vultum?
Quid buſti cineres tui laceſſis?
Tales munditiæ decent puellas:
Nam tu iam nec anus potes videri,
Iſtud, crede mihi, Ligella bellè,
Non mater facit Hectoris ſed vxor:
Erras ſi tibi vultus hic videtur,
Ad quem lux ſua pertinere deſit,

Quare

Quare si pudor est, Ligella noli
Barbam vellere mortuo leoni.

Ad Marium. 78.

Mari quietæ cultor, & comes vitæ,
Quo ciue prisca gloriatur Acina:
Has tibi gemellas barbari decus luci,
Commendo pinus, ilicesque Faunorum.
Et semidocta villici manu structas
Tonantis aras, horridiq; Siluani,
Quas tinxit agni sæpe sanguis, & hœdi,
Dominumq; sancti virginem deam templi,
Et quam sororis hospitem vides castæ
Martem mearum principem Kalendarum,
Et dedicatæ laureum nemus Floræ,
Hoc omne agelli mite paruuli numen
Seu tu cruore, siue thure placabis.
Vbicumq; noster Martialis est dices,
Hæc ecce mecum dextera litat vobis
Absens sacerdos, vos putare præsentem:
Et date duobus, quicquid alter optabit.

Ad Clementem. 79.

Si prior Euganeas, Clemens, Heliconis in oras,
Pictaq; pampineis videris arua iugis:
Perfer Atestine nondum vulgata Sabinæ
Carmina purpurea sed modò suta toga:
Vt rosa delectat metitur quæ pollice, primo,
Sic noua nec mento sordida charta iuuat.

Munusculum pomorum. 80.

Non mea Massylus seruat pomaria serpens,
Regius Alcinoi nec mihi seruit ager:
Sed Nomentana securus germinat hortus
Arbore, nec furem plumbea mala timent.
Hęc igitur, media quæ sunt mihi nata Suburrę,
Mittimus autumni cerea poma mei.

Ad Auitum. 81.

Sæpe loquar nimiũ gẽtes quòd Auite, remotas
Miraris, Latia factus in vrbe senex:
Auriferumq; Tagum sitiam, patriumq; Salonẽ,
Et repetam patriæ sordida rura casæ:
Illa placet tellus in qua res parua beatum
Me facit, & tenues luxuriantur opes.
Pascitur hic, ibi pascit ager: tepet igne maligno
Hic focus ingenti lumine lucet ibi.
Hic pretiosa fames conturbatrixq; macelli
Mensa

Mensa ibi diutijs ruris operta fui:
Quatuor hic æstate togæ pluresue teruntur,
Autumnis ibi me quatuor vna tegit.
I, cole nunc reges: quidquid non præstat amic⁹
Cùm præstare tibi possit, Auite, locus.

De Numa. 82.

Dum leuis arsura struitur libitina papyro:
Dum myrrham, & casiam flebilis vxor emit,
Iam scrobe, iam lecto, iam pollinctore parato:
Hæredem scripsit me Numa conualuit.

De figura Socratis. 83.

Si Romana forent hæc Socratis ora: fuissent
Iulius in satyris qualia Rufus habet.

Ad poetam imperitum. 84.

Quid stulte, nostris versibus tuos misces,
Cum litigante, quid tibi miser, libro:
Quid congregare cum leonibus vulpes,
Aquilisq; similes facere noctuas quæris?
Habeas licebit alterum pedem Ladæ,
Inepte frustra crure ligneo curres.

De Capitolino. 85.

Elysio redeat si forte remissus ab agro
Ille suo fælix Cæsare galba vetus:
Qui capitolinum pariter Galbamq; vocantem
Audierit, dicet, rustice Galba tace.

Ad Municipes. 86.

Municipes, augusta mihi quos Bilbilis agri
Monte creat, rapidis quos Salo cingit aquis.
Ecquid læta iuuat vestri vos gloria vatis?
Nam decus, & nomen famaq; vestra sumus,
Nec sua plus debet tenui Verona Catullo.
Meq; velit dici non minus illa suum:
Quatuor accessit trigesima messibus æstas:
Vt sine me Cereri rustica liba datis: (mæ,
Mœnia dum colimus dominę pulcherrima Ro-
Mutauere meas Itala regna comas.
Excipitis reducem placida si mente, venimus:
Aspera si geritis corda, redire licet.

Ad librum. 87.

I nostro comes, i libelle Flacco
Longum per mare, sed fauentis vnda:
Et cursu facili, tuisq; ventis
Hispanæ pete Tarraconis arces.
Illinc te rota tollet, & citatus

H Al-

Altam Bilbilim & tuum Salonem
Quinto forsitan essedo videbis.
Quid mandem tibi quæris? vt sodales
Paucos, & veteres, & ante brumas
Triginta mihi quatuorq; visos
Ipsa protinus à via salutes:
Et nostrum admoneas subinde Flaccum,
Iucundos mihi, nec laboriosos
Secessus spatio paret salubri:
Qui pigrum faciant tuum parentem,
Hæc sunt iam tumidus vocat magister,
Castigatq; moras, & aura portum
Laxauit melior: vale libelle.
Nauem, scis puto, non moratur vnus.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON.

LIBER XI.

I.

QVO tu, quo liber otiose tendis,
Cultus syndone non quotidiana?
Nunquid Parthenium videre tentas?
Vadas, & videas irreuolutus,
Libros non legit ille sed libellos,
Nec musis vacat, aut suis vacaret:
Ecquid te satis æstimas beatum,
Contingunt tibi si manus minores,
Vicini pete porticum Quirini:
Turbam non habet otiosiorem
Pompeius, vel Agenoris puella,
Vel primæ dominus leuis carinæ:
Sunt illic duo tresue, qui reuoluant
Nostrarum tineas ineptiarum:
Sed cùm sponsio, fabulæq; lassæ
De Scorpo fuerint, & incitato.

Ad Lectores, 2.

Triste supercilium, duriq; seuera Catonis
Frons, & aratoris filia Fabricij,

Et

Et personati fastus, & regula morum,
Quicquid, & in ludis non sumus, ite foras:
Clamant ecce mei, io Saturnalia, versus:
Et libet, & sub te præside, Nerua licet.

Ad eosdem. 3.

Lectores tetrici salebrosum ediscite Sanctram:
Nil mihi vobiscum est iste liber meus est.

De suis libellis. 4.

Non vrbana mea tantùm Pimpleide gaudent
Otia, nec vacuis auribus ista damus:
Sed meus in gelidis ad Martia signa pruinis
A rigido teritur Centurione liber.
Dicitur, & nostros cantare Britannia versus,
Quid prodest? nescit sacculus ista meus.
At quàm victuras poteramus pangere chartas,
Quantaq; Pieria prælia flare tuba?
Cùm pia reddiderint Augustum numina terris,
Et Mæcenatem si mihi Roma daret.

Precatur Deos pro Nerua Traiano. 5.

Sacra Laresq; Phrygũ quos Troiæ maluit heres,
Quàm rapere arsuras Laomedontis opes:
Scriptus es æterno nũc primùm Iuppiter auro,
Et soror, & summi filia tota patris.
Et qui purpureis iam tertia nomina fastis
Iane refers Neruæ, vos precor ore pio,
Hunc omnes seruate ducem, seruate senatum:
Moribus hic viuat principis, ille suis.

In laudem Neruæ Traiani. 6.

Tanta tibi est recti reuerentia, Cæsar, & æqui,
Quanta Numę fuerat: Nec Numa pauper erat.
Ardua res hæc est, opibus non tradere mores:
Et cùm tot Crœsos viceris esse Numam.
Si redeant veteres, ingentia nomina patres,
Elisiũm liceat si vacuare nemus,
Te volet inuictus pro libertate Camillus,
Aurum Fabricius te tribuente volet:
Te duce gaudebit Brutus, tibi Sylla cruentus
Imperium tradet, cùm positurus erit
Et te priuato cum Cæsare Magnus amabit,
Donabit totas & tibi Crassus opes.
Ipse quoq; infernis reuocatus Ditis ab vmbris
Si Cato reddatur, Cæsarianus erit.

Ad Dindimum de Saturnalibus. 7.

Vnctis falciferi senis diebus,

Regnator quibus imperat fritillus,
Versu ludere non laborioso
Permittis puto, pileata Roma.
Risisti licet ergo, nec vetamur.
Pallentes procul hinc abite curæ:
Quicquid venerit obuium, loquamur,
Morosa sine cogitatione,
Misce dimidios puer trientes,
Quales Pythagoras dabat Neroni:
Misce, Dindyme, sed frequentiores.
Possum nihil ego sobrius bibenti
Succurrent mihi quindecim poetæ.

De statua Memoris. 8.

Clarus fronte Iouis, Romani fama cothurni
Spirat Apollinea redditus arte Memor.

De Turno. 9.

Contulit ad Satyras ingentia pectora Turnus,
Cur non ad Memoris carmina frater erat?

Ad Puerum suum. 10.

Tolle puer calices, tepidiq; toreumata Nili:
Et mihi secura pocula trade manu.
Trita patrum labris & tonso pura ministro:
Antiquus mensis restituatur honor.

In Zoilum. 11.

Ius tibi natorum, vel septem, Zoile, detur:
Dum matrem nemo det tibi nemo patrem.

Epitaphium Paridis. 12.

Quisquis flaminiam teris viator,
Noli nobile præterire marmor,
Vrbis deliciæ salesq; Nili,
Ars, & gratia, lusus, & voluptas,
Romani decus, & dolor theatri
Hoc sunt condita, quo Paris, sepulcro.

De Colono. 13.

Heredes nolite breuem sepelire colonum,
Nam terra est illi quantulacunq; grauis.

De libro suo ad Apollinarem. 14.

Sunt chartæ mihi, quas Catonis vxor,
Et quas horribiles legant Sabinæ.
Hic totus volo rideat libellus:
Et sit sanctior omnibus libellis:
Nec vino madeat nec erubescat.
Pingui sordidus esse Cosmiano:
Nec versus tamen esse tu memento

Sa-

Saturnalitios, Apollinaris,
Mores namque habet hic meus libellus,

Ad Sabinum, 15.

Non omnis nostri ridens est pagina libri:
Inuenies, & quod torue Sabine legas.

In Lupum. 16.

Donasti, Lupe, rus sub vrbe nobis,
Sed rus est mihi maius in fenestra,
Rus hoc dicere, rus: potes vocare?
In quo ruta facit nemus Dianæ,
Argutæ tegit ala quod cicadæ,
Quod formica die comedit vno:
Clausæ cui folium ro æ corona est,
In quo non magis inuenitur herba,
Quàm costi folium piperue crudum:
In quo nec cucumis iacere rectus,
Nec serpens habitare tota possit.
Erucam malè pascit hortus vnam,
Consumpto moritur culex salicto,
Et talpa est mihi fossor, atq; arator,
Non boletus hiare, non mariscæ
Ridere, aut violæ patere possunt,
Fines mus populatur, & colono,
Tanquam sus Calydonius timetur.
Et sublata volantis vngue Prognes
In nido seges est hirundinino:
Vix implet cochleam peracta messis:
Est mustum nuce condimus picata,
Errasti, Lupe, littera sed vna
Nam quo tempore prædium dedisti,
Mallem tu mihi prandium dedisses.

In Gallam. 17.

Quæris cur nolim te ducere Galla? diserta es,
Sæpe solœcismum, dum bibo lingua facit.

Ad Labullum. 18.

Dum te prosequor, & domum reduco,
Aurem dum tibi præsto garrienti,
Et quidquid loqueris, facisq; laudo.
Quot versus poterant Labulle nasci?
Hoc damnum tibi non videtur esse,
Si quod Roma legit, requirit hospes,
Non deridet eques, tenet senator,
Laudat caussidicus, poeta carpit,
Propter te perit hoc Labulle verum est?

Hoc quisquam ferat, vt tibi tuorum
Sit maior numerus togatulorum,
Librorum mihi sit minor meorum?
Triginta propè iam diebus vna est
Nobis pagina vix peracta: sic est,
Cùm cœnare domi poeta non vult.

In Zoilum. 19.

Os malè causidicis, & dicis olere poetis,
Sed detractori, Zoile, peius olet.

In Cecilium. 20.

Atreus Cæcilius cucurbitarum
Sic illas, quasi filios Thyestæ,
In partes lacerat secatq; mille.
Gustu protinus has edes in ipso,
Has prima feret alteraue cæna,
Has cœna tibi tertia reponet.
Hinc seras epidipinidas parabit,
Hinc pistor fatuas facit placentas,
Hinc, & multiplices struit tabellas,
Et notas cariotidas theatris:
Hinc exit varium coco minutal,
Vt lentem positam, fabamq; credas,
Boletos imitatur, & botellos,
Et caudam cibij, breuesq; mœnas:
Hinc cellarius experitur artes,
Vt condat vario vafer sapore
In rutæ folium capelliana.
Sic implet gabatas, parapsidasque,
Et leues scutulas, cauasque lances,
Hoc lautum vocat, hoc putat venustum,
Vnum ponere ferculis tot assem.

In Nestorem. 21.

Nec toga, nec focus est, nec tritus cimice lect⁹,
Nec tibi de bibula sarta palude teges:
Nec puer, aut senior, nulla est ancilla, nec infãs,
Nec sera, nec clauis, nec canis, atq; calix.
Tu tamen affectas, Nestor, dici atq; videri
Pauper, & in populo quæris habere locum.
Mentiris, vanoq; tibi blandiris honore,
Non est paupertas, Nestor, habere nihil.

De Prasino. 22.

Sæpius ad palmam Prasinus post fata Neronis
Peruenit & victor præmia plura refert:
I nunc liuor edax, dic tu cessisse Neroni:
Vicit

Vicit nimirum non Nero, sed Prasinus.

De Apro. 23.

Ædes emit Aper sed quas nec noctua vellet
Esse suas: adeò nigra vetusque casa est.
Vicinos illi nitidus Maro, possidet hortos.
Cœnabit belle non habitabit Aper.

Ad Fabulum. 24.

Ignotos mihi cùm voces trecentos,
Quare non veniam vocatus à te,
Miraris, quererisque, litigasque.
Solus cœno, Fabulle, non libenter.

De Caio Proculo. 25.

Caius hanc lucem gemma mihi Iulius alba
Signat, io votis redditus ecce meis.
Desperasse iuuat, veluti iam rupta sororum
Fila minus gaudent, qui timuere nihil.
Hypne, qd expectas piger? immortale Falernũ
Funde senem poscunt talia vota cadum,
Quincunces, & sex cyathos bessemq; bibamus,
Caius, vt fiat Iulius, & Proculus.

In Zoilum. 26.

Zoile, quid tota gemmam præcingere libra
Te iuuat, & miserum perdere Sardonycha?
Annulus iste tuis fuerat modo cruribus aptus:
Non eadem digitis pondera conueniunt.

De mulione surdo. 27.

Mulio viginti venit modo millibus Aule,
Miraris pretium tam graue? surdus erat.

In Charidemum. 28.

Cunarum fueras motor Charidem? mearum:
Et pueri custos assiduusq; comes,
Iam mihi nigrescunt tonsa sudaria barba,
Et quæritur labris cuncta caterua meis.
Sed tibi non creuit te noster villicus horret:
Te dispensator, te domus ipsa pauet.
Lucere nec nobis, nec tu permittis abire.
Nihil mihi vis, & vis cuncta licere tibi.
Corripis, obseruas, quæreris suspiria ducis:
Et vix à ferulis abstinet ira manum.
Si Tyrios sumpsi cultus, vnxiue capellos:
Exclamas nunquam fecerat ista pater.
Et numeras nostros astricta fronte trientes,
Tanquam de cella sit cadus ille tua
Desine: non possum libertum ferre Catonem.

H 4 Esse

Esse verum, iam me res probat ipsa tibi.

De Amynta, ad Lygdum. 29.

Indulget pecori nimium dum, pastor Amyntas,
Et gaudet fama, luxuriaq; gregis.
Cedentes oneri ramos syluamq; fluentem
Vicit; concussas ipse sequutus opes.
Triste nemus diræ vetuit superesse rapinæ,
Damnauitq; rogis noxia ligna pater.
Pingues Lygde sues habeat vicinus Iolas:
Te satis est nobis annumerare pecus.

In Cæcilianum. 30.

Viuida cũ poscas epigrammata, mortua ponis
Lemmata, quid fieri, Cæciliane, potest?
Mella iubes Hyblæa tibi, vel Hymettia nasci,
Et thyma Cecropiæ Corsica ponis api.

Ad senem orbum. 31.

Orbus es, & locuples, & Bruto consule natus,
Esse tibi veras credis amicitias?
Sũt veræ, sed quas iuuenis, quas pauper habebas,
Qui nouus est, mortem diligit ille tuam.

De Silio. 32.

Silius hæc magni celebrat monumenta Maronis
Iugera facetí qui Ciceronis habet.
Hæredem, dominumq; sui tumuliq; Larisq;
Non alium mallet, nec Maro nec Cicero.

De eodem. 33.

Iam prope desertos cineres, & sancta Maronis
Nomina qui coleret pauper, & vnus erat,
Silius Arpino tandem succurrit agello,
Silius, & vatem non minus ipse tulit.

Ad Iulium Cerealem. 34.

Cænabis belle, Iuli Cerealis, apud me:
Condito est mel or si tibi nulla, veni.
Octauam poteris seruare; lauabimur vna:
Scis quam sint Stephani balnea iuncta mihi.
Prima tibi dabitur ventri lactuca mouendo
Vtilis, & porris fila resecta suis.
Mox vetus, & tenui maior cordyla lacerto:
Sed quam cum rutæ frondibus oua tegant.
Altera non deerunt tenui versata fauilla,
Et Velabrensi massa recocta foco.
Et quæ Picenum senserunt frigus oliuæ.
Hæc satis in gustu: cætera nosse cupis?
Mentiar, vt venias, pisces, conchyliæ sumen,
Et

Et cortis saturas, atq; paludis aues.
Quæ nec Stella solet rara nisi ponere cœna.
Plus ego polliceor, nil recitabo tibi.
Ipse tuos nobis relegas licet, vsque gigantas,
Rura, vel æterno proxima Virgilio.

De Claudio Ruffina. 35.

Claudia cæruleis cùm sit Rufina Britannis
Edita, cur Latiæ pectora plebis habet?
Quale decus formæ? Romanam credere matres
Italides possunt Atthides esse suam.
Di bene, quod sancto peperit fæcunda marito:
Quot sperat generos, quotq; puella nurus?
Sic placeat superis, vt coniuge gaudeat vno,
Et semper natis gaudeat illa tribus.

In Zoilum, 36.

Vnguenta, & casias, & olentem funera myrrhā,
Turaque de medio semicremata rogo,
Et quæ de Stygio rapuisti cinnama lecto,
Improbe de turpi, Zoile redde sinu.
A pedibus didicere manus peccare proteruæ,
Non miror furem, qui fugitiuus erat.

Ad Vrbicum, de lupo. 37.

Hortatur fieri, quod te Lupus. Vrbice, patrem,
Nec credas nihil est, quod minus ille velit,
Ars est captandi quod nollis velle videri:
Ne facias optat, quod rogat vt facias,
Dicat prægnantem tua se Cosconia tantùm:
Pallidior fiet iam pariente Lupus,
At tu consilio videaris, vt vsus amici
Sic morere, vt factam te putet illi patrem.

In Cheremonem. 38.

Quod nimium laude, Cheræmon Stoice mortē,
Vis animum mirer, suspiciamq; tuum.
Hanc tibi virtutem fractæ facit vrceus ansa,
Et tristis nullo qui tepet igne focus.
Et teges & cimex, & nudi sponda grabati,
Et breuis, atq; eadem nocte dieque toga.
O quā magnus homo es qui fæce rubētis aceti,
Et stipula, & nigro pane carere potes.
Lingonicus agedum, tumeat tibi culcita lanis,
Constringatque tuos purpura texta toros.
O quam tu cupias ter viuere Nestoris annos,
Et nihil ex vlla perdere luce voles.
Rebus in angustis facilè est contemnere vitam;

Fortiter ille facit, qui miser esse potest.

Ad Seuerum. 39.

Miraris docto, quod carmina mitto Seuero,
Ad cœnam, quod te docte Seuere, vocem?
Iuppiter ambrosia satur est, & nectare viuit:
Nos tamen exta Ioui, tura merumq; damus.
Omnia cùm tibi sint dona concessa Deorum,
Si quod habes non vis ergo quid accipies?

De Charino. 40.

Senos Carinus omnibus digitis gerit,
Nec nocte ponit annulos.
Nec cùm lauatur caussa quæ sit quæritis?
Dactyliothecam non habet.

In Iustinum. 41.

Sexcenti cænant à te Iustine, vocati
Lucis ad officium, quæ tibi prima fuit:
Inter quos memini non vltimus esse solebam;
Nec locus hic nobis inuidiosus erat.
Postera sed festæ reddis solennia mensæ:
Sexcentis hodie cras mihi natus eris.

In Vacerram. 42.

Et delator es, & calumniator:
Et fraudulator es, & negotiator:
Et stipator es, & lanista: miror
Quare non habeas, Vacerra, nummos.

In Maronem. 43.

Nil mihi das viuus dicis post fata daturum;
Si non es stultus scis, Maro, quid cupiam.

Ad Mathonem. 44.

Parua rogas magnos, sed nō dāt hæc quoq; ma(gni.
Vt pudeat leuius te, Matho, magna roga.

Epitaphium canis Lydiæ. 45.

Amphiteatrales inter nutrita magistros
Venatrix syluis aspera: blanda domi,
Lydia dicebar domino fidissima dextra,
Qui non Erigones mallet habere canem:
Nec qui Dictæa Cæphalum de gente secutus,
Luciferæ pariter venit ad astra deæ.
Non me longa dies nec inutilis abstulit ætas,
Qualia Dulichio fata fuere cani:
Fulmineo spumantis apri sum dente perempta,
Quantus erat Calydon, aut Erymanthe tuus.
Nec queror infernas quāuis cito rapta sub vmbras
Non potui fato nobiliore mori.

Ad Petum. 46.

Soluere Pæte decem tibi me sestertia cogis:
Perdiderat quoniam Bucco lucenta tibi.
Ne noceant, oro mihi non mea crimina: tu qui
Bis centena potes perdere, perde decem.

In Vacerram. 47.

In omnibus Vacerra, quod conclauibus
Consumit horas, & die tota sedet:
Cœnaturis, Vacerra, non dormiturit.

Ad Petum. 48.

Ad ptimũ decima lapidē, quod venimus hora,
Arguimur lentæ crimine pigritiæ.
Non est ista quidem, non est mea, sed tua culpa,
Misisti mulas, qui mihi, Pæte, tuas.

De Baijs, ad Flaccum. 49.

Litus beatæ Veneris aureum Baiæ,
Baias superbæ blanda dona naturæ
Vt mille laudem, Flacce, versibus Baias:
Laudabo digne non satis tamen Baias.
Sed Martialem malo, Flacce, quam Baias.
Optare vtrumque pariter, improbi votum est,
Quòd si Deorum munere hoc tibi detur.
Quid gaudiorum est Martialis, & Baiæ?

De Philostrato, ad Nymphas. 50.

A Sinuessanis conuiua Philostratus vndis
Conductum repetens nocte iubente larem,
Pœna imitatus obit sæuis Elpenora fatis,
Præceps per longos dum ruit, vsque gradus,
Non esset, nymphę, tam magna pericula passus,
Si potius vestras ille bibisset aquas.

Ad Sosibianum. 51.

Nemo habitat gratis, nisi diues, & orb⁹ apud se,
Nemo domum pluris, Sosibiane, locat.

Ad Antiochum tonsorem. 52.

Qui nondũ Stygias descendere quęrit ad vndas
Tonsorem fugiat, si sapit Antiochum.
Alba minus sæuis lacerantur bracchia cultris,
Cùm furit ad Phrygios enthea turba modos,
Mitior implicitas Alcon secat enterocelas,
Tractaque fabrili dedolat ossa manu.
Tondeat hic inopes Cynicos, & Stoica menta,
Collaque puluerea nudet equina iuba.
Hic miserũ Scythica sub rupe Promethea radat
Carnificem nudo pectore pascat autem.

Ad marrē fugiet Pētheus, ad Mœnadas Orpheus,
Antiochi tantum barbara tela sonent.
Hæc quæcumq; meo numerasti stigmata mēto
In vetuli picta qualia fronte sedent.
Non iracundis fecit grauis vnguibus vxor:
Antiochi ferrum est & scelerata manus.
Vnus de cunctis animalibus hircus habet cor;
Barbatus viuit ne ferat Antiochum.

In Zoilum. 53.

Sydere percussa est subito tibi Zoile lingua:
Dum lædis famam? Zoile nunc sapies.

In Partenopeum. 54.

Leniat, vt fauces medicus quas aspera vexat,
Assiduè iussit Parthenopæe tibi:
Melladari nucleisque iubet, dulcesq; placentas,
Et quidquid pueros non sinit esse truces.
At tu non cessas totis tussire diebus;
Non est hæc tussis Parthenopæe gula est.

In Crestillum, 55.

Carmina nulla probas molli quę limite currūt,
Sed quæ per salebras, altaq; saxa cadunt,
Et tibi Mæonio quod carmine maius habetur,
Lucilli Columela hic situs Metrophanes;
Attonitusq; legis Terrai, Frugiferai,
Accius & quidquid, Pacuuiusq; vomunt:
Vis imiter veteres, Crestille, tuosq; poetas,
Dispeream, si scit carmina, quid sapiant.

Epitaphium Canaces. 56.

Æolidon Canace iacet hoc tumulata sepulcro,
Vltima cui paruæ septima venit hyems,
Ah scelus, ah facin⁹, properas quid flere viator?
Non licet hic vitæ de breuitate queri,
Tristius est letho lethi genus: horrida vultus
Abstulit, & tenero sediti in ore lues:
Ipsaq; crudeles ederunt oscula morbi,
Nec data sunt nigris tota labella rogis.
Sitam præcipiti fuerant ventura volatu,
Debuerant alia fata venire via
Sed mors vocis iter properauit cludere blandę,
Ne posset duras flectere voce Deas.

In Zoilum, 57.

Mentitur qui te vitiosum Zoile dixit,
Non vitiosus homo es, Zoile sed vitium.

De Theodoro, 58.

Pierios vatis Theodori flamma Penates
 Abstulit hoc Musis hoc tibi Phœbe placet?
O scelus ò magnum facinus, crimenq; Deorum,
 Non arsit pariter, quod domus, & dominus.

In Germanum. 59.

Martia nō Rhenus salit hic. Germane q̄d obstas
 Et puerum prohibes diuitis imbre lacus?
Barbare non debet submoto ciue ministro,
 Captiuam victrix vnda leuare sitim.

Ad Garricum. 60.

Mittebas libram: quadrantem Garrice mittis,
 Saltem semissem, Garrice solue mihi.

Ad Albium Maximum, 61,

Albi Maximè si vacabit hora,
Hoc tantùm lege: namq; & occupatus,
Et non es nimium laboriosus.
Transis hos quoque quatuor sapisti.

Ad Septitianum. 62.

Explicitum nobis vsque ad sua cornua librum,
 Et quasi perfectum, Septitiane refers.
Omnia legisti: credo scio, gaudeo, verum est,
 Perlegi libros sic ego quinque tuos.

Ad Lectorem, 63.

Quamuis tam longo possis satur esse libello,
 Lector, adhuc à me disticha pauca petis,
Sed Lupus vsuram, puerîq; diaria poscunt;
 Lector solue taces, dissimulasq; vale.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON.

LIBER XII.

SCio me patrocinium debere contumacissimæ trienij desidiæ, quæ absoluenda non esset inter illas quoque occupationes vrbicas, quibus faciliùs consequemur, vt molesti potius, quàm officiosi esse videamur: nedum in hac prouinciali

uinciali solitudine, vbi nisi etiam intemperanter studeamus, & sine solatio, & sine excusatione secessimus. Accipe ergo rationem, in qua hoc maximum, & primum est, quod ciuitatis aures, quibus assueueram, quæro, & videor mihi in alieno foro litigare. Si quid est enim in libellis meis quod placeat, dictauit auditor illam iudiciorum subtilitatem. Illud materiarum ingenium, bibliothecas, theatra conuentus, in quibus studere se voluptatibus non sentiunt: sed summam omnium, istud quod delicate reliquimus, desideramus quasi destituti. Accedit his municipalium rubigo dentium, & iudicij loco liuor, & vnus, aut alter, mali, in pusillo loco multi, aduersus quos difficile est habere quotidie bonum stomachum. Ne mireris igitur adiecta ab indignante, quæ à gestiente fieri solebant. Ne quid tamen & aduenienti tibi ab vrbe, & exigenti negarem (cui non refero gratiam, si tantum ea præsto, quæ possim) imperabo mihi, cui indulgere consueueram, & statui paucissimis diebus, vt familiarissimas mihi aures tuas exciperem aduentoria sua. Te velim ista, quæ tantum apud te non periclitantur, diligenter æstimare, & excutere non graueris, & quod tibi difficilimum est, de nugis nostris iudices nitore seposito: ne Romam, si ita decreueris, non Hispaniensem librum mittamus, sed Hispanum.

Ad Priscum. I.

Retia dum cessant, latratoresq; Molossi:
Et non inuento sylua quiescit apro:
Otia, Prisce, breui poteris donare libello:
Hora nec æstiua est, nec tibi tota perit.

Ad sua Carmina. 2.

Quæ modo littoreos ibatis carmina Pyrgos,
Ite sacra, iam non puluerulenta via est.

Ad librum suum. 3.

Ad populos mitti qui nuper ab vrbe solebas,
Ibis tu Romam nunc peregrine liber.
Auriferi de gente Tagi tetricíq; Salonis:
Dat patrios manes, quæ mihi terra potens.
Nō tamē hospes erit, nec iā potes aduena dici,
Cuius habet fratres tot domus alta Remi.

Inte

Iure tuo veneranda noui pete limina templi,
Reddita Pierio sunt vbi templa choro.
Vel si malueris prima gradiere Saburra,
Atria sunt illic Consulis alta mei.
Laurigeros habitat facundus Stella penates,
Clarus Hyanteæ Stella petitor aquę.
Fons tibi Castalius vitreo torrente superbit.
Vnde nouem dominas sæpè bibisse ferunt.
Illo dabit populo patribusq; equitiq; legendū,
Nec nimium siccis perleget ista genis.
Quid titulum poscis? versus duo, tresvè legãtur:
Clamabunt omnes te, liber esse meum.

Ad Priscum Terentium. 4.

Quod Flacco varioq; fuit, summoq; Maroni
Mæcenas atauis regibus ortus eques:
Gentibus, & populis hoc te mihi, Prisce Terēti,
Fama fuisse loquax, chartaq; dicet anus.
Tu facis ingenium, tu si quid posse videmur,
Tu das ingenuæ munera pigritiæ.

Ad Cæsarem. 5.

Longior vndecimi nobis decimiq; libelli
Arctatus labor est, & breue rasit opus.
Plura legant vacui, quibus otia tuta dedisti:
Hæc lege tu, Cæsar, forsan & illa leges.

In Commendationem Neruæ. 6.

Contigit Ausoniæ procerum mitissimus aulæ
Nerua licet toto nunc Helicone frui.
Recta fides, hilaris clementia cauta potestas
Iam redeunt, longi terga dedere metus.
Hoc populi gentesq; tuæ? pia Roma, precantur.
Dux tibi sit semper talis, & iste diu.
Macte animi quē rarus habet, morumq; tuorū,
Quos Numa, quos hilaris posset habere Cato:
Largiri præstare breues extendere sensus,
Et dare, quæ faciles vix tribuere Dei.
Nunc licet, & fas est, sed tu sub principe duro,
Temporibusq; malis: ausus es esse bonus.

De Lygeia. 7.

Toto vertice quot gerit capillos,
Annos si tot habet Lygeia, trima est.

In commendationem Traiani. 8.

Terrarum dea gentiumq; Roma,
Cui par est nihil & nihil secundum:
Traiani modò læta sum futuros

Tot per sæcula computare: annos,
Et fortem iuuenemq; Martiumque
In tanto duce militem videret:
Dixit præside gloriosa tali,
Parthorum proceres ducesq; Serum,
Thraces Sauromatæ, Getæ, Britanni,
Possum ostendere Cæsarem. venite.

Ad Cæsarem. 9.

Palma regit nostros, mitissime Cæsar, Iberos,
Et placido fruitur pax peregrina iugo.
Ergo agimus læti tanto pro munere grates:
Misisti mores in loca nostra tuos.

De Africano. 10.

Habet Africanus millies, & tamen captat,
Fortuna multis dat nimis, satis nulli.

Mittit Librum ad Parthenium. 11.

Parthenio dic Musa tuo, nostroq; salutem,
Nam quis ab Aonio largius amne bibit?
Cuius Pimpleo lyra clarior exit ab antro,
Quem plus Pierio de grege Phœbus amat?
Et si forte; sed hoc vix est sperare vacabit:
Tradat, vt ipse duci carmina nostra, roga.
Quatuor, & tantùm, timidũq; breuemq; libellũ
Commendet verbis: hunc tua Roma legit.

In Posthumum. 12.

Omnia promittis, cùm tota nocte bibisti:
Mane nihil præstas. Posthume mane bibe.

Ad Auctum. 13.

Genus, Aucte, lucri diuites habent iram.
Odisse, quàm donare vilius constat.

Ad Priscum. 14.

Parcius vtaris moneo rapiente veredo
Prisce, nec in lepores tam violentus eas.
Sæpe satisfecit prædæ venator, & acri
Decidit excussus nec rediturus equo.
Insidias, & campus habet, nec fossa, nec agger,
Nec sint saxa licet, fallere plana solent.
Non deerunt, qui tanta tibi spectacula prestẽt:
Inuidia fati sed leuiore cadunt.
Si te delectant animosa pericula: Tuscis,
Tutior est virtus, insidiemur apris.
Quid te frena iuuant temeraria? sæpius illis
Prisce datũ est equitẽ rumpere quàm leporẽ.

Adulatorium. 15.

Quidquid Parrhasia nitebat aula
Donatum est oculis, deisq; nostris,
Miratur Scyticas virentis auri
Flammas Iuppiter, & stupet superbi
Regis delitias, grauesq; lusus.
Hæc sunt pocula, quæ decent tonantem?
Hæc sunt quæ Phrygium decent ministrum.
Omnes cum Ioue nunc sumus beati,
At nuper, pudet, at pudet fateri,
Omnes cum Ioue pauperes eramus.

In Lentinum. 16.

Quare tam multis à te, Lentine, diebus
Non abeat febris quæris & vsque gemis:
Gestatur tecum sella pariterq; lauatur,
Cænat boletos ostrea, sumen, aprum;
Ebria Setino fit sæpe, & sæpe, Falerno:
Nec nisi post niueam Cæcuba potat, aquam
Circumfusa rosis, & nigra recumbit amomo,
Dormit, & in pluma purpureoq; toro.
Cùm sic tam pulchre tam bellè viuat apud te,
Ad Damnam potius vis tua febris eat?

Ad Iuuenalem. 17.

Dum tu forsitan inquietus erras
Clamosa Iuuenalis, in Subura;
Aut collem dominæ teris Dianæ:
Dùm per limina te potentiorum
Sudatrix toga ventilat, vagumq;
Maior Cælius & minor fatigant:
Me multos repetita post Decembres
Accepit mea rusticumq; fecit
Auro Bilbilis, & superba ferro,
Hic pigri colimus labore dulci
Bothrodum, Plateamq; Celtiberis
Hæc sunt nomina crassiora terris,
Ingenti fruor improboq; somno,
Quem nec tertia sæpe rumpit hora;
Et totum mihi nunc repono quidquid
Ter denos vigilaueram per annos,
Ignota est toga: sed datur potenti
Rupta proxima vestis è cathedra,
Surgentem focus excipit superba
Vicini strue cultus iliceti,
Multa villica quem coronat olla,

De

De Æmilio. 18.

In thermis sumit lactucas oua, lacertum,
Et cœnare foris se negat Æmilius.

Ad Fabulum de Themisonte. 19.

Quare non habeat, Fabulle, quæris
Vxorem Themison? amat quietem.

Ad Marcellam. 20.

Municipem rigidi quis te Marcella Salonis
Et genitam nostris quis putet esse locis?
Tam ratum, tam dulce sapis: Pallatia dicent,
Audierint si te, vel semel esse suam.
Nulla nec in media certauit nata, Subura,
Nec Capitolini collis alumna tibi.
Nec citò ridebit peregrini gloria partus
Romanam ducat, quàm magis esse nurum.
Tu desiderium dominæ mihi mitius Vrbis
Esse iubes: Romam tu mihi sola facis.

De Philenide. 21.

Quàm sit lusca Philenis indecenter,
Vis dicam tibi breuiter, Fabulle?
Esset cæca decentior Philenis.

In Læliam. 22.

Dentibus, atq; comis (nec te pudet) vteris emptis:
Quid facies oculo, Lælia? non emitur.

Ad Iuuencum, de Couino curru. 23.

O Iucunda Couine solitudo,
Carruca magis essedoq; gratum
Facundi mihi munus Heliani
Hic mecum licet hic, Iuuence, quidquid
In buccam tibi venerit loquaris.
Non vector Libyci niger caballi
Succinctus neq; cursor antecedit.
Nusquam est mulio: mannuli tacebunt.
O si conscius esset hic Auitus.
Aurem non ego tertiam timerem.
Totús quàm bene sic dies abiret.

In Thelesinum. 24.

Cũ rogo te nũmos sine pignore nõ habeo, inqs.
Idem, si pro me spondet agellus, habes.
Quòd mihi non credis veteri Thelesine sodali,
Credis colliculis, arboribusq; meis.
Ecce reum Carus te detulit: adsit agellus.
Exilij comitem quæris? agellus eat.

In

In auarum amicum. 25.

Sexaginta teras cùm limina mane ſenator,
 Eſſe tibi videor deſidioſus eques:
Quod non à prima diſcurram luce per vrbem,
 Et referam laſſus baſia mille domum.
Sed tu purpureis, vt des noua nomina faſtis
 Aut Numidum gẽtes, Cappadocum vè petas,
At mihi quem cogis medios abrũpere ſomnos,
 Et matutinum ferre patiq; lutum.
Quid petitur? rupta cùm pes vagus exit aluta,
 Et ſubitus craſſæ decidit imber aquæ:
Nec venit ablatis clamator verna lacernis,
 Accedit gelidam ſeruus ad auriculam:
Et, rogat vt cœnes ſecum Lætorius, inquit,
 Viginti nummis, non ego malo famem?
Quòd ſit cœna mihi, tibi ſit prouincia merces?
 Et faciamus idem, nec mereamur idem?

In Cinnam. 26.

Poto ego ſextantes: tu potas, Cinna deunces,
 Et quereris quod non Cinna, bibamus idem.

De Hermogene fure ad Ponticum. 27.

Hermogenes tãtus mapparum, Pontice fur eſt;
 Quantus nummorum vix puto, Maſſa fuit.
Tu licet obſerues dextram teneaſq; ſiniſtram:
 Inueniet mappam qua ratione trahat.
Ceruinus gelidum ſorbet ſic halitus anguem:
 Caſuras altè ſic rapit Iris aquas.
Nuper cùm Myrino peteretur miſſio leſo,
 Subduxit mappas quattuor Hermogenes.
Cretatam prætor cùm vellet mittere mappam,
 Prætori mappam ſurripit Hermogenes.
Attulerat mappam nemo dum furta timentur:
 Mantile è menſa ſurripit Hermogenes:
Hoc quoq; ſi deerit: medios diſtringere lectos,
 Menſaramq; pedes non timet Hermogenes:
Quamuis non modico caleant ſpectacula ſole,
 Vela reducuntur, cùm venit Hermogenes,
Feſtinant trepidi ſubſtringere carbaſa nautæ,
 Ad portum quoties paruit Hermogenes,
Linigeri fugiunt calui ſi ſtrataq; turba:
 Inter adorantes cùm ſtetit Hermogenes.
Ad cœnã Hermogenes mappã nõ attulit ũquã,
 A cæna ſemper rettulit Hermogenes.

De Apro. 29.

Siccus, ſobrius eſt Aper: quid ad me?

Seruum ſic ego laudo non amicum.

De hortis Marcellæ vxoris. 30.

Hoc nemus hi fontes, hęc textilis vmbra ſupini
Palmitis, hoc riguæ ductile flumen aquæ,
Prataq; nec bifero ceſſura roſaria Pæſto
Quodq; viret Iani menſe nec alget olus:
Queq; natat clauſis anguilla domeſtica lymphis
Quæq; gerit ſimiles candida turris aues.
Munera sũt dominę poſt ſeptima luſtra reuerſa
Has Marcella domos paruaq; regna dedit.
Si mihi Nauſicaê patrios concederet hortos,
Alcinoo poſſem dicere, malo meos.

In Vacerram. 31.

O Iuliarum dedecus Kalendarum,
Vidi, Vaccera ſarcinas tuas, vidi,
Quas non retentas penſione pro bima
Portabat vxor Rufa crinibus, ſeptem,
Et cum ſorore cana mater ingenti,
Furias putauit nocte Ditis emerſas,
Has tu priores frigore, & fame ſiccus,
Et non recenti pallidus magis buxo
Irus tuorum temporum ſequebaris.
Migrare clinum crederes Aricinum,
Ibat tripes grabatus, & bibes menſa:
Et cum lucerna corneoq; cratere
Matella curto rupta latere meiebat.
Focum ferentis ſuberat amphoræ ceruix
Fuiſſe gerres, aut inutiles mænas
Odor inſuauis vrcei fatebatur,
Qualem marinæ miſit aura piſcinæ,
Nec quadra deerat caſei Toloſatis.
Quadrima nigri nec corona pulei,
Caluæq; reſtes allioq; cæpiſq;,
Nec plena turpi matris olla reſina
Summœnianæ qua pilantur vxores,
Quid quæris ædes, villicoſque derides.
Habitare gratis, ô Vacerra cùm poſſis:
Hæc ſarcinarum pompa conuenit ponti.

Ad Iulium. 31.

Triginta mihi quatuorq; meſſes
Tecum, ſi memini fuere, Iuli:
Quarum dulcia mixta ſunt amaris,
Sed iucunda tamen fuere plura,
Et ſi calculus omnis huc, & illuc

Di-

Diuersus, bicoloiq; digeratur:
Vincet candida turba nigriorem,
Si vitare velis acerba quædam,
Et tristes animi cauere morsus.
Nulli te facias nimis sodalem,
Gaudebis minus, & minus dolebis.

In Labullum. 32.

Libras quatuor, aut duas amico.
Algentemq; togam, breuemq; lenam,
Interdum aureolos manu crepantes.
Possint ducere qui duas Kalendas,
Quod nemo nisi tu, Labulle donas:
Non es, crede mihi bonus, quid ergo?
Vt verum loquar, optimus malorum,
Pisones Senecasque Memmiosq;
Eo Crispos mihi redde, sed priores,
Fies protinus vltimus bonorum.
Vis cursu pedibusque gloriari?
Tigrim vince, leuemque Passerinum,
Nulla est gloria præterire asellos.

In Nasutum. 33.

Nasutus nimium cupis videri,
Nasutum volo, nolo polyposum.

In Sabellum. 34.

Odi te quia bellus es, Sabelle.
Res est putida bellus, & Sabellus.
Bellum deniq; malo quam Sabellum,
Tabescas vtinam, Sabelle, belle.

In Pontilianum. 35.

Mentiris, credo recitas mala carmina laudo.
Cantas canto: bibis, Pontiliane bibo.
Ructas dissimulo gemma vis ludere, vincor.
Res alias sine me tu facis, & taceo,
Nil tamẽ omnino pręstas mihi Mortuus inquis,
Accipiam bene te: nil volo sed morere.

In Tuccam. 36.

Non est, Tucca satis quod es gulosus,
Et dici cupis, & cupis videri.

Ad M. Vnicum. 37.

Vnice, cognato iunctum mihi sanguine nomen
Quiq; geris studijs corda propinqua meis?
Carmina cùm facias soli cedentia fratri,
Pectore non minor es, sed pietate prior.
Cum docto te posset amare Thalia Catullo:

Te post Nasonem blanda Elegia sequi.
Nec deerant Zephyri si te dare vela iuuaret,
Sed tu littus amas: hoc quoq; fratris habes.

Ad Phœbum. 38.

Hœdina tibi pelle contegenti
Nudæ tempora, verticemq; caluæ,
Festiue tibi, Phœbe, dixit ille,
Qui dixit, caput esse calciatum.

Ad Classicum. 39.

Vendunt carmina Gallus, & Lupercus
Sanos, Classice, nunc nega poetas.

In habentem varios mores. 40.

Difficilis, facilis, iucundus, acerbus es idem,
Nec tecum possum viuere, nec sine te.

In lautum inuitatorem. 41.

Boletos, & aprum, si tanquam vilia ponis,
Et non esse putas hæc mea vota, volo,
Si fortunatum fieri me credis, & heres
Vis scribi, propter quinq; lucrina, vale.
Lauta tamē cœna est, fateor lautissima sed cras
Nil erit, immo hodie protinus immo nihil.
Quod sciat infœlix damnata spongia virga,
Vel quicunq; canis, iunctaq; testa viæ.
Mullorum leporumq; & suminis exitus hic est.
Sulfureusq: color, carnificesq; pedes.
Non Albana mihi sit commessatio tanti,
Nec capitolinæ pontificumq; dapes.
Imputet ipse Deus nectar mihi fiet acetum;
Et Vaticani perfida vappa cadi.
Conuiuas alios, cœnarum quære magistros,
Quos capiant mensæ regna superba tuæ.
Me meus ad subitas inuitet amicus ofellas:
Hæc mihi, quā possum reddere cœna placet.

In habentem amœnas ædes. 42.

Daphnonas, platanos, ac aereas cyparissos,
Et non vnius balnea solus habes.
Et tua centenis stat porticus alta columnis,
Calcatusq; tuo sub pede lucet onyx.
Puluereūq; fugax hippodromon ūgula plaudit:
Et pereuntis aquæ fluctus vbiq; sonat.
Atria longa patent: sed nec cœnat tibi quisquā,
Nec somno locus est quam bene non habitas.

De Fabullo. 43.

Tam sæpe nostrum decipi Fabullum, quid

Mi-

Miraris, Aule? ſemper bonus homo tyro eſt.

Ad Semproniam. 44.

Tempora Pieria ſolitus redimire corona,
Nec minus attonitis vox celebrata reis
Hic ſitus eſt hic ille tuus, Sempronia, Rufus
Cuiùs & ipſe tui flagrat amore cinis.
Dulcis in Elyſio narraris fabula campo.
Et ſtupet ad raptus Tindaris ipſa ſuos.
Tu melior, quæ deſerto raptore rediſti:
Illa virum voluit nec repetita ſequi.
Accipient olim cùm te loca læta piorum,
Non erit in Stygia notior vmbra domo.
Non aliena videt ſed amat Proſerpina raptas:
Iſte tibi dominum concilliauit, amor.

In Paternum. 45.

Nummi cùm tibi ſint, opeſq; tantæ,
Quantas ciuis habet, Paterne rarus:
Largiris nihil, incubaſq; gazæ,
Et magnus draco, quem canunt poetæ
Cuſtodem Scythici fuiſſe luci
Sed cauſſa, vt memoras, & ipſe iactas,
Dirę filius es rapacitatis,
Et quid tu fatuos rudeſq; quæris,
Illudas quibus, auferaſq; mentem?
Huic ſemper vitio pater fuiſti.

In Zoilum. 46.

Crine ruber, niger ore, breuis pede lumine lęſus;
Rem magnam præſtas Zoile, ſi bonus es.

In Polycarmum. 47.

Ægrotas vno decies aut ſæpius anno:
Nec tibi, ſed nobis hoc, Polycarme, noces.
Nam quoties ſurgis ſoteria poſcis amicos,
Si pudor: ægrota iam Polycarme ſemel.

Ad Sparſum. 48.

Cur ſæpe ſicci parua rura Nomenti,
Laremq; villæ ſordidum petam, quæris?
Nec cogitandi pars eſt nec quieſcendi
In vrbe locus eſt, pauperi negant vitam
Ludi magiſtri manè nocte piſtores.
Aerariorum marculi die toto.
Hic otioſus ſordidam quatit menſam
Neroniana numularius maſſa:
Illinc paludis malleator Hiſpanæ
Tritum nitenti fuſte verberat ſaxum.

Nec

Nec turba cessat entheata Bellonæ;
Nec fasciato naufragus loquax trunco;
A matre doctus nec rogare Iudæus;
Nec sulfuratæ lippus institor mercis.
Numerare pigri damna qui potest somni,
Dicet quot æra verberent manus orbis:
Cum secta Colcho luna vapulat rhumbo.
Tu, Spartie, nescis ista, nec potes scire,
Petilianis delicatus in regnis,
Cui plana summos despicit domus montes,
Et rus in vrbe est, vinitorq; Romanus,
Nec in Falerno monte maior autumnus.
Intraq; limen clausus essedo cursus.
Et in profundo somnus, & quies nullis
Offensa linguis nec dies nisi admissus,
Non transeuntis risus excitat turbæ,
Et ad cubile est stroma: tædio fessis
Dormire quoties libuit, imus ad villam.

Ad Alaudam. 49.

Ancillariolum tua te vocat vxor, & ipsa
Lecticariola est; estis, Alauda pares.

De importunis basiatoribus. 50.

Taurum dat tibi Roma basiorum
Post annos modo quindecim reuerso,
Quantum nulla suo nutrix alumno.
Te vicinia tota, te pilosus
Hircoso premit osculo colonus.
Hinc instat tibi textor, inde fullo,
Hinc sutor modo pelle basiata:
Hinc menti dominus pediculosi,
Hinc defoculusq; & inde lippus,
Iam tanti tibi non fuit redire.

Ad suum natalem. 51.

Martis alumne dies roseã quo lampada primã,
Magnaq; siderei vidimus ora dei:
Si te rure coli, veteresq; pudebit ad aras,
Qui fueras Laria cultus in vrbe mihi:
Da veniam, seruire tuis quod nolo Kalendis,
Et qua sum genitus, viuere luce volo.

De Alauda. 52.

Natali pallere suo nec calda Sabelle
Desinit, vt liquidum potet Alauda merum:
Turbida sollicito transmittere cæcuba sacco,
Atque inter mensas ire redire suas:

Exci-

Excipere hos illos, & tota surgere cœna
Marmora calcantem frigidiora gelu.
Quæ ratio est hæc sponte sua perferre, patiq;
Quæ te si iubeat Rex, dominusq; neges?

De Ligura. 53.

Versus, & breue, viuidumque carmen
In te ne faciam times, Ligura:
Et dignus cupis hoc metu videri.
Sed frustra metuis, cupisque frustra,
In tauros Libyci ruunt leones,
Non sunt papilionibus molesti,
Quæras censeo. si legi laboras,
Nigri fornicis ebrium poetam,
Qui carbone rudi, putriq; creta
Scribit carmina quæ legunt iocantes:
Frons hæc stigmate non meo notanda est.

Ad Saturnum. 54.

Antiqui rex magne poli, mundiq; prioris,
Sub quo pigra quies nec labor vllus erat.
Nec regale nimis fulmen nec fulmina digna,
Cissa nec ad manes, sed sita diues humus,
Lætus ad hæc, facilisque veni solemnia Prisci.
Gaudia cum sacris te decet esse tuis,
Tu reducem patriæ sexta pater optime, bruma
Pacifici Latia reddis ab vrbe Numæ.
Cernis vt Ausonio similis tibi pompa macello
Pendeat: & quantus luxurietur honos?
Quã nõ parca manus, largæq; nomismata mẽse
Quæ Saturne tibi pernumerentur opes?
Vt sit bis pretium meritis, & gratia maior,
Et pater, & frugi sic tua sacra colit.
At tu sancte, tuo sic semper amere Decembri:
Hos illi iubeas sæpe redire dies.

Ad Cordubam. 55.

Vncto Corduba lætior Venafro:
Histra nec minus absoluta testa,
Albi quæ superas oues Galesi:
Nullo murice nec cruore mendax,
Sed tinctis gregibus colore viuo:
Dic vestro rogo, sit pudor poetæ:
Ne gratis recitet meos libellos.
Ferrem si faceret bonus poeta.
Cui possem dare mutuos honores.
Cæcus perdere non potest, quod aufert,

Nil est deterius latrone nudo,
Nil securius est malo poeta.

De Cinna. 56.

Vincentẽ reliquos forma, & virtute ministros
Cinna cocum fecit: Cinna gulosos homo est.

Ad Amœnum. 57.

Bis quinquagenis dom⁹ est tibi millibus empta,
Vendere quam summa vel breuiore cupis.
Arte sed emptorem vafra corrumpis, Amœne,
Et casa diuitijs ambitiosa latet.
Gemmantes prima fulgent testudine lecti,
Et Maurusiaci pondera rara citri.
Argentũ,atq;aurũ nõ simplex delphica portat:
Stant serui, dominos quos rear esse meos.
Deinde ducenta sonas:& ais, non esse minoris,
Instructam vili vendis, Amœne, domum.

De Idibus Maronis. 58.

Maiæ Mercurium creastis Idus,
Augustis redit Idibus Diana,
Octobres Maro consecrauit idus,
Idus sæpe colas, & has, & illas,
Qui magni celebras Maronis Idus,

Ad Clientes. 59.

Matutine cliens vrbis mihi caussa relictæ,
Atria si sapias, ambitiosa colas.
Nõ sũ ego caussidicus, nec amaris litibus apt⁹,
Sed piger, & senior, Pieridumq; comes.
Otia me, somnusq; iuuant, quæ magna negabit
Roma mihi: redeo, si vigilatur, & hic.

Ad Paulum. 60.

Sic tanquam tabulas, scyphosq; Paule,
Omnes archetypos habes amicos.

De Apro. 61.

Lintea ferret Apro vatius cum vernula nuper.
Et supra togulam lusca sederet anus.
Atque olei stillam tereret Emporicus vnctor,
Nudorum tetricus censor, & asper erat.
Frangendos calices effundendumq; falernum
Clamabat, biberet qui modo lotus eques.
A sene sed postquam nummi venere trecenti,
Sobrius a thermis nescit abire domum.
O quantum diatheca valent, & quinq; comati?
Tunc cùm pauper erat, non sitiebat Aper.

Ad Lydum. 62.

Nil non, Lyde mihi negas egenti:
At quondam, mihi Lyde, nil negabas.

Ad Pannicum. 63.

Iugera mercatus prope busta latentis agelli,
Et malè compactæ culmina fulta casæ,
Deseris vrbanas tua prædia, Pannice lites,
Paruaq; sed trite præmia certa togæ.
Frumentum, miliū ptisanamq;fabamq; solebas
Vendere pragmaticus: nunc emis agricola.

Ad Catulum. 64.

Hæredem tibi me, Catulle dicis,
Non credam, nisi legero, Catulle.

Ad Flaccum. 65.

Cùm tibi Niliacus portet crystalla catastus.
Accipe de circo pocula Flaminio.
Hi magis audaces: an sunt qui talia mittunt
Munera? sed gemmis vtilis vsus inest.
Nullũ sollicitant hæc Flacce, toreumata furẽ;
Et nimium calidis non vitiantur aquis.
Quid? quòd securo potat conuiua ministro,
Et casum tremulæ non timuere manus.
Hoc quoq; nõ nihil est quod propinabis in istis,
Frangendus fuerit cum tibi, Flacce, calix.

De caritate vini. 66.

Amphora vigessis modius datur ære quaterno.
Ebrius, & crudus nil habet agricola.

De Æthonte. 67

Multis dum precibus Iouem salutat
Stans summo resupinus vsq; in vngueis
Æthon in Capitolio iocatur.
Riserunt comites, sed ipse diuum
Offensor genitor trinoctiali
Affecit domicœnio clientem.
Post hoc flagitium misellus Aethon.
Cùm vult in Capitolium venire.
Stellas ante petit Patroclianas,
Et tulit deciesque, viciesque
Sed quamuis sibi cauerit iocanda,
Compressis labijs Iouem salutat.

Ad Bithynicum. 68.

Nil in te scripsi: Bithynice. credere non vis,
Et iurare iubes: malo satisfacere.

Ad Atticillam. 69.

Donaui tibi multa quæ rogasti:
Donaui tibi plura, quam rogasti.
Non cessas tamen vsque me rogare,
Quisquis nil negat Atticile peccat.

De Callistrato. 70.

Ne laudet dignos, laudat Callistratus omnes,
Cui malus est nemo: quis bonus esse potest.

De Vmbro. 71.

Brumæ diebus ferijsque Saturni
Mittebat Vmber aliculam mihi pauper,
Nunc mittit alicam, factus est enim diues.

De Menogene. 72.

Effugere è thermis, & circa balnea non est
Menogenen omni tu licet arte velis.
Captabit tepidum dextra, læuaque trigonem;
Imputet exceptas vt tibi sæpe pilas.
Colliget, & referet laxum de puluere follem:
Et si iam lotus iam soleatus ero.
Lintea si sumes: niue candidiora loquetur,
Sint licet infantis sordidiora sinu.
Exiguos secto commantem dente capillos,
Dicet Achilleas dispofuisse comas.
Fumosæ feret ipse tropin de fæce lagenæ,
Frontis & humorem colliget vsque tuæ
Omnia laudabit, mirabitur omnia: donec
Perpessus dicas tædia mille veni.

Ad politinum. 73.

Nolueram Polytime, tuos violare capillos,
Sed iuuat hoc precibus me tribuisse tuis.
Talis eras modò tonse Pelops, positisq; nitebas
Crinibus, vt totum sponsa videret ebur.

De Cotta. 74.

Bis Cotta soleas perdidisse se questus,
Dum negligentem ducit ad pedes vernam,
Qui solus inopi præstat, & facit turbam:
Excogitauit homo sagax, & astutus,
Ne facere posset tale sæpius damnum:
Excalceatus ire cœpit ad cœnam.

De Tongiliano. 75.

Tongilianus habet nasum scio non nego: sed iā
Nil præter Nasum, Tongilianus habet.

Ad Charinum. 76.

Quod lana caput alligas, Charine.

Non

Non aures tibi, sed dolent capilli.

De Marone. 77.

Pro sene sed charo votum Maro fecit amico,
Cui grauis, & feruens hemitritæos erat.
Si Stygias æger non esset missus ad vndas,
Vt caderet magna victima grata Ioui.
Cœperunt certam medici spondere salutem:
Ne votum soluat, nunc Maro vota facit.

Ad Priscum. 78.

Sæpè rogare soles qualis sim Prisce, futurus:
Si fiam locuples, simq; repente potens.
Quenquam posse putas, mores narrare futuros?
Dic mihi si fias tu leo, qualis eris?

In Tuccam. 79.

Scribebam versus, cœpisti scribere: cessi,
Æmula ne starent carmina nostra tuis.
Trãstulit ad tragicos se nostra Thalia corburnos
Aptasti longum tu quoq; syrma tibi.
Fila lyræ moui doctis exculta camœnis:
Plectra rapis nobis ambitiosa noua.
Audemus satyras: Lucilius esse laboras,
Ludo leues elegos, tu quoq; ludis idem.
Quid min⁹ esse potest? epigrãmata fingere cœpi:
Hinc etiam petitur iam mea fama tibi.
Elige q̃d nolis: quis. n. est pudor omnia velle?
Et si quid non vis, Tucca, relinque mihi.

Ad Betim. 80.

Bætis oliuifera crinem redimite corona,
Aurea qui nitidis vellera tingis aquis.
Quē Bromi⁹, quē Pallas amat, cui rector aquarũ
Albula nauigerum per freta pandit iter,
Ominibus lætis nostras instantius oras
Intret: & hic populis, vt prior annus, eat.
Non ignorat, onus quod sit succedere Macro,
Qui sua metitur pondera ferre potest.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON.

LIBER XIII.

Cui nomen inditium Xenia.

NE toga cordylis, & penula desit oliuis,
Aut inopē metuat sordida blatta famē.
Perdite Niliacas, Musę mea dāna papy-
Postulat ecce nouis ebria bruma sales. (ros,
Non mea magnanimo depugnat tessera talo,
Senio nec nostrū cū cane quassat ebur. (illus:
Hęc mihi charta nuces, hęc est mihi charta fri-
Alea nec damnum nec facit ista lucrum.

In Detractorem. 2.

Nasutus. sis vsque licet, sis denique nasus,
Quantum noluerit ferre rogatus Atlas.
Et possis ipsum tu deridere Latinum:
Non potes in nugas dicere plura meas.
Ipse ego quam dixi, quid dentem dente iuuabit
Rodere? carne opus est, si satur esse velis,
Ne perdas operam: qui se mirantur, in illos
Virus habe, nos hæc nouimus esse nihil.
Nō tamē hoc nimiū nihil est, si candidus aure,
Nec matutina, si mihi fronte venis.

Ad Lectorem.

Omnis in hoc gracili xeniorum turba libello,
Constabit nummis quatuor empta tibi,
Quatuor est nimium poterit: constare duobus.
Et faciet lucrum bibliopola Thryphon.
Hęc licet hospitibus ꝑ munere disticha mittas:
Si tibi iam rarus quam mihi, nummus erit.
Addita per titulos sua nomina rebus habebis
Prætereas, si quid non facit ad stomachum.

Thus.

Serus, vt ætherea Germanicus imperet aula.
Vtque diu terris: da pia thura Ioui.

Piper.

Cærea quæ patulo lucet ficedula lumbo,
Cùm tibi forte datur, si sapis, adde piper.

Alica.

Alica.

Nos alicā. mulſum poterit tibi mittere diues.
Si tibi noluerit mittere diues, eme.

Conchis faba.

Si ſpumet rubra conchis tibi pallida teſta,
Lautorum cœnis ſæpe negare potes.

Far.

Imbue plebeias Cluſinis pultibus ollas:
Vt ſatur in vacuis dulcia muſta bibas.

Lens.

Accipe Niliacam Peluſia munera lentem:
Vilior eſt alica carior illa faba.

Similia ex tritico.

Nec poteris ſimilæ dotes numerare, nec vſus,
Piſtori toties cùm ſit, & apta coco.

Ordeum.

Mulio quod non det taciturus accipe mulis;
Hæc ego coponi, non tibi, dona dedi.

Frumentum triticeum.

Tercentum Libyci modios de meſſe coloni
Sume ſuburbanus ne moriatur ager.

Beta.

Vt ſapiant fatuæ fabrorum prandia betæ:
O quàm ſæpe petet vina, piperq; cocus.

Lactuca.

Claudere quæ cænas lactuca ſolebat auorum,
Dic mihi, cur noſtras inchoat illa dapes?

Ligna acapna.

Si vicina tibi Nomento rura coluntur,
Ad villam moneo. ruſtice, ligna feras.

Rapa.

Hæc tibi brumali gaudentia frigore, rapa
Quæ damus, in cælo Romulus eſſe ſolet.

Coliculi.

Ne tibi palſentes moueant faſtidia caules
Nitrata viridis braſſica fiat aqua.

Pori ſectiui.

Fila Tarentini grauiter redolentia porri.
Ediſti quoties oſcula clauſa dato.

Pori capitati.

Mittit præcipuos nemoralis Aricia porros.
In niueo virides ſtipite cerne comas.

Napi.

Nos Amiternus ager fœlicibus educat hortis.

I 4 Nu-

Nursinas poteris parcius esse pilas.

Asparagi.

Mollis in æquorea quæ creuit spina Rauenna,
Non erit incultis gratior asparagis.

Vua duracina.

Non habilis cyathis, & inutilis vua Lyæo?
Sed non potanti me, tibi nectar ero.

Chiaficus.

Chia seni similis Baccho, quam Setia misit,
Ipsa merum secum portat, & ipsa salem.

Cydonia.

Si tibi Cecropio saturata Cydonia melle
Ponentur dicas hæc melimela licet.

Nuces pineæ.

Poma sumus Cybeles procul hic discede, viator,
Ne cadat in miserum nostra ruina caput.

Sorba.

Sorba sumus, molles nimium durantia ventres;
Hæc alij potius quàm tibi poma dabit.

Sparthalion Cariotharum.

Aurea porrigitur Iani cariora Kalendis.
Sed tamen hoc munus pauperis esse solet.

Coctana.

Hæc tibi quæ torta venerunt condita meta,
Si maiora forent Coctana ficus erat.

Pruna Damascena.

Pruna peregrinæ carie rugosa senectæ
Sume, solent duri soluere ventris onus.

Caseus Lunensis.

Caseus Etruscæ signatus imagine Lunæ,
Præstabit pueris prandia mille tuis.

Caseus Vestinus.

Si sine carne voles ientacula sumere frugi:
Hæc tibi Vestino de grege massa venit.

Caseus Velabrensis.

Non quemcũq; focum nec fumum caseus omnẽ
Sed velabrensem qui bibit ipse sapit.

Casei Trebulani.

Trebula nos genuit commendat gratia duplex,
Siue leui flamma, siue domamur aqua.

Lucanica.

Filia Picenæ venio Lucanica porcæ,
Pultibus hinc niueis grata corona cibat.

Oliue.

Hae quæ Picenis venit subducta trapetis,
Inchoat, atque eadem finit oliua dapes.

Mala Citrea.

Aut Corciræi sunt hæc de frondibus horti,
Aut hæc Massyli poma draconis erant.

Colostrorum.

Surripuit pastor quæ nondum stantibus hœdis,
De primo matrum lacte colastra damus.

Hœdi.

Lasciuum pecus, & viridi non vtile Baccho,
Dat pœnas; nocuit iam tener ille Deo.

Oua.

Candida si troceos, circumfluit vnda vitellos,
Hesperius scombri temperet oua liquor.

Porcellus Lactens.

Lacte mero pastum pigræ mihi matris alumnũ
Ponat, & Ætolo de sue diues edat.

Apyrina, & tuberes.

Non tibi de Libycis tuberes, & apyrina ramis:
De Nomentanis, sed damus arboribus.

Idem.

Lecta suburbanis mittuntur apyrina ramis,
Et vernæ tuberes: quid tibi cum Libycis?

Sumen.

Esse potes nondum sumen: sic vbere largo
Effluit, & viuo lacte papilla tumet.

Pulli gallinacei.

Si Libycæ nobis volucres, & Phasides essent,
Acciperes, at nunc accipe cortis aues.

Persica nux.

Vilia maternis fueramus præcoqua ramis:
Nunc in adoptiuis Persica cara sumus.

Panes Picentini.

Picentina Ceres niueo sic nectare crescit:
Vt leuis accepta spongia turget aqua.

Boleti.

Argentum,atq; aurũ facile est,lænamq;togamq;
Mittere: boletos mittere, difficile est.

Ficedula.

Cùm me ficus alat, cùm pascar dulcibus vuis:
Cur potius nomen non dedit vua mihi?

Tubera.

Rumpimus altricem tenero de vertice terram

Tubera: boletis poma secunda sumus.

Turdorum corona.

Texta rosis fortasse tibi vel diuite nardo,
At mihi de turdis facta corona placet.

Anas.

Tota quidem ponatur anas, sed pectore tantū,
Et ceruice sapit: cætera redde coco.

Turtur.

Dum pinguis mihi turtur erit, lactuca valebis,
Et cocleas tibi habe, perdere nolo famem.

Perna.

Ceretana mihi fiet, vel massa licebit,
De Menapis: lauti de petasone vorent.

Petaso.

Musteus est: propera, charos nec differ amicos,
Nam mihi cum vetulo sit petasone nihil.

Colocasia.

Niliacum redebis olus lanasq; sequaces:
Improba cum morsu fila, manuq; trahes.

Iecur anseris.

Aspice quā tumeat magno iecur ansere maius:
Miratus dices hoc, rogo, creuit vbi?

Glires.

Tota mihi dormitur hyems, & pinguior illo
Tempore sum quo me nil nisi somnus alit.

Cuniculus.

Gaudet in effossis habitare cuniculus antris:
Monstrauit tacitas hostibus ille vias.

Atagena.

Inter sapores fertur alitum primus
Ionicarum gustus atagenarum.

Gallina altilis.

Pascitur, & dulci facilis gallina farina,
Pascitur, & tenebris: ingeniosa gula est.

Perdix.

Ponitur, Ausonijs auis hæc rarissima mensis;
Hanc in lautorum mandere sæpe soles.

Columbæ.

Ne violes teneras præduro dente Columbas,
Tradita si Cnidiæ sunt tibi sacra deæ.

Galbula.

Galbula decipitur calamis, & retibus ales:
Turget adhuc viridi cum rudis vua mero.

Coste-

Cattæ.

Pannonicas nobis nunquã dedit Vmbria cattas,
Mauult hæc domino mittere dona Pudens.

Pauo.

Miraris quoties gemmantes explicat alas:
Et potes hunc sæuo reddere dure coco?

Phœnicopterus.

Dat mihi pẽna rubens nomen: sed lingua gulosis
Nostra sapit: quid si garrula lingua foret.

Phasianus.

Argiua primùm sum transportata carina,
Ante mihi notum nil, nisi Phasis, erat.

Numidicæ.

Anser e Romano quamuis satur Hannibal esset:
Ipse suas nunquam barbarus, edit aues.

Anser.

Hæc seruauit auis, Tarpei templa Tonantis.
Miraris? nondum fecerat illa Deus.

Grues.

Turbabis versus, nec litera tota volabit:
Vnam perdideris si Palamedis auem.

Rusticula.

Rustica sum perdix, quid refert si sapor idẽ est?
Carior est perdix: sic sapit illa magis.

Cygnus.

Dulcia defecta modulatur carmina lingua,
Cantator Cygnus funeris ipse sui.

Porphyriones.

Nomẽ habet magni volucris tam parua gigãtis
Et nomen Prasini Porpyrionis habet.

Mullus.

Spirat in aduectos, sed iã piger æquore mullus
Languescit: viuum da mare fortis erit.

Muræna.

Quæ natat in Siculo grandis murẽna pro fũdo,
Non valet exustam mergere sole cutem.

Rhombus.

Quamuis lata gerat patella rhombum,
Rhombus latior est tamen patella.

Ostrea.

Ebria Baiano, veni modo concha Lucrino:
Nobile nunc sitio luxuriosa garum.

Squillæ.

Cæruleus nos Lyris amat, quem sylua Marica

Protegit: hinc squillæ maxima turba sumus.

Scarus.

Hic scarus, æquoreis qui venit obesus ab vndis
Visceribus bonus est: cætera vile sapit.

Coracinus.

Princeps Nilaci raperis Coracine macelli:
Pelleæ prior est gloria nulla gulæ.

Echinus.

Ille licet digitos testudine pungat acuta:
Cortice deposito mollis echinus erit.

Murices.

Sanguine de nostro tinctas, ingrate lacernas
Induis: & non est hoc satis esca sumus.

Gobius.

In Venetis sint lauta licet conuiuia terris,
Principium cœnæ gobius esse solet.

Lupus.

Laneus Euganei lupus excipit ora Timaui,
Æquoreo dulces cum sale pastus aquas.

Aurata.

Non omnis laudem pretiumq; aurata meretur:
Sed cui solus erit concha Lucrina cibus.

Acipensis.

Ad pallatinas acipensem mittite mensas,
Ambrosias ornent munera rara dapes.

Lepus.

Inter aues turdus si quid me iudice certum est
Inter quadrupedes gloria prima lepus.

Aper.

Qui Diomedeis metuendus setiger aruis,
Aetola cecidit cuspide, talis erat.

Damæ.

Dente timetur aper, defendunt cornua taurum
Imbelles damæ quid nisi præda sumus?

Orix.

Matutinarum non vltima præda ferarum,
Sæuus Orix: constat qui mihi morte canum.

Ceruus.

Hic erat ille tuis domitus Cyparisse, capistris,
An magis iste tuus Siluia, ceruus erat?

Lalisio.

Cùm tener est onager, solaq; lalisio matre
Pascitur hoc infans, sed breue nomen habet.

Onagrus

Oleum Venafranum.

Hoc tibi Campani sudauit bacca Venafri:
Vnguentum, quoties sumit, & istud olet.

Dorcas.

Delicium paruo donabis dorcade nato?
Iactatis solet hanc mittere turba togis.

Caprea.

Pendentem summa capram de rupe videbis,
Casuram speres: decipit illa canes.

Onager.

Pulcher adest onager: mittit venatio debet
Dentis Erythræi iam remouete sinus.

Garum scombrorum.

Expirantis adhuc scombri de sanguine primo,
Accipe fastosum munera rara Garum.

Muria.

Antipolitani fateor sum filia Thynni,
Essem si scombri non tibi missa forem.

Mel. Atticum.

Hoc tibi Thesei populatrix misit Hymetti
Pallados a syluis nobile nectar apis.

Faui Siculi.

Cùm dederis Siculos medijs de collibus Hyblæ:
Cecropios dicas tu licet esse fauos.

Passum.

Gnossia Minoe genuit vindemia Cretæ
Hoc tibi quod mulsum pauperis esse solet.

Picatum vinum.

Hæc de vitifera venisse picata Vienna
Ne dubites; misit Romulus ipse mihi.

Albanum.

Hoc de Cæsareis mitis vindemia collis,
Misit, Iudeo quæ sibi monte placet.

Surrentinum.

Surrentina bibis: nec myrrhina picta nec aurũ
Sume dabunt calices hæc tibi vina suos.

Falernum.

De Sinuessanis venerunt Massica prælis:
Condita quo quæris consule? nullus erat.

Setinum.

Pendula Pontinos quæ spectat Sætia campos,
Exigue vetulos misit ab vrbe cados.

Fundanum.

Hæc Fundana tulit fœlix autumnus opimi:

Expressit mulsum consul & ipse bibit.

Trifolinum.

Non sum de primo fateor Trifolina Lyeo,
Inter vina tamen septima vitis ero.

Cæcubum.

Cæcuba Fundanis generosa coquútur Amyclis:
Vitis, & in media nata palude viret.

Signinum.

Potabis liquidum Signina morantia ventrem,
Ne nimium sistant, sit tibi parca sitis.

Mamertinum.

Amphora Nestoreæ tibi Mamertina senectæ
Si detur, quoduis nomen habere potest.

Tarraconense.

Tarraco, Campano tantùm cessura Lyæo,
Hæc genuit Tuscis æmula vina cadis.

Nomentanum.

Nomentana meum tibi dat vindemia Bacchú:
Si te Quintus amat, commodiora bibes.

Spoletinum.

De Spoletinis quæ sunt cariosa lagenis
Malueris, quàm si musta Falerna bibas.

Pelignum.

Marsica Peligni mittunt turbata coloni,
Non tu libertus sed bibat illa tuus.

Acetum.

Amphora Niliaci non sit tibi vilis aceti,
Esset cum vini, vilior illa fuit.

Massilianum.

Cùm tua centenos expugnet sportula ciues:
Fumea Massiliæ ponere vina potes.

Ceretanum.

Ceretana Nepos ponat Setina putabis,
Non ponit turbæ cum tribus illa bibit:

Tarentinum vinum.

Nobilis, & lanis, & fœlix vitibus Aulon
Det pretiosa sibi vellera, vina mihi.

Vnguentum.

Vnguentũ hæredi nunquam, nec, vina reliquas
Ille habeat nummos, hæc tibi tota dato.

Corona rosea.

Dat festinatas Cæsar tibi bruma Coronas,
Quondam veris erat nunc tua facta ro a est,

M.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON.

LIBER XIV.

Cui nomen inditum Apophoreta.

SYnthesib⁹ dũ gaudet eques: dominusq; senatus.
Dũq; decent nostrũ pilea sũpta Iouẽ.
Nec times Ædilem moto spectare fritillo,
Cùm videat gelidos iam propè verna lacus,
Diuitis alternas, & pauperis accipe sortes;
Præmia conuiuæ det sua quisq; suo.
Sunt apinæ, tricæq; & si quid vilius istis:
Quis nescit? vel quis tam mãnifesta negat?
Sed quid agam potius madidis, Saturne, diebus,
Quos tibi pro cœlo filius ipse dedit?
Vis scribam Thebas, Troiamq; malasq; Mycenas?
Lude, inquis, nucibus: perdere nolo nuces.
Quo vis cunq; loco potes hunc finire libellum:
Versibus explicitum est omne duobus opus.

Apophoreta.

Lemmata si quæris cur sint adscripta, docebo:
Vt si malueris lemmata sola legas.

Pugillares citrei.

Secta nisi intenues essemus ligna tabellas,
Essemus Lybici nobile dentis onus.

Quincuplices.

Cæde iuuencorum domini calet area fœlix,
Quincuplici cera cùm datur altus honor.

Pugilares eburnei.

Languida ne tristes obscurent lumina ceræ,
Nigra tibi niueum litera pingat ebur.

Pugilares membranei.

Esse puta ceras licet hæc membrana vocetur:
Delebis, quoties scripta nouare voles.

Chartæ epistolares.

Non sunt munera, quæ putas puella,
Tùm donat vacuas poeta chartas.

Chartæ epistolares.

Seu leuitur noto seu charo missa sodali:
Omnes ista solet charta vocare suos.

Loculi eburnei.

Hos nisi de fulua loculos implete moneta,
Non decet, argentum villa ligna ferant.

Loculi lignei.

Si quid adhuc superest, in nostri fæce locelli.
Munus erit nihil est ipse locellus erit.

Tali eborei.

Cùm steterit nullus vultu tibi talis eodem,
Munera me dices magna dedisse tibi.

Tessera.

Non sim talorum numero par tessera dum sit
Maior quàm talis alea sepè mihi.

Turricula.

Quærit cōpositos man⁹ improba mittere talos?
Si per me misit nil nisi vota facis.

Tabula lusoria.

Hæc mihi bis seno numeratur tessera puncto:
Calculus hic gemino discolor hoste perit.

Nuces.

Alea parua nuces & non damnosa videtur:
Sæpe tamen pueris abstulit ista diem.

Theca calamaria.

Sortitus thecam, calamos armare memento:
Cætera nos dedimus, tu leuiora para.

Calculi.

Insidiosorum si ludis bella latronum,
Gemmeus iste tibi miles, & hostis erit,

Graphiarium.

Hæc tibi erunt armata suo graphiaria ferro:
Si puero dones, non leue munus erit.

Dentiscalpium.

Lentiscum melius· sed si tibi frondea cuspis:
Defuerit, dentes penna leuare potest.

Auriscalpium.

Si tibi morosa prurigine verminat auris,
Arma damus tantis apta libidinibus.

Acus aurea.

Tænia ne madidos violent bombicina crines;
Figat acus, tortas sustineatq; comas.

Pecten ad caluum.

Quid faciat nullos hic inuentura capillos,
Multifido buxus quæ tibi dente datur?

Sapo.

Caustica Teutonico accendit sputa capillos,
Cap-

Captiuis poteris cultior esse comis,

Mattiacæ pilæ.

Si mutare paras longæuos cana capillos,
Accipe mattiacas (quid tibi calua?) pilas.

Vmbella.

Accipe quæ nimios vincant vmbracula soles.
Si licet & ventus: te tua vela tegent.

Causia.

In Pompeiano tectus spectabo theatro,
Nam ventus populo vela negare solet.

Venabula.

Excipient apros, expectabuntq; leones,
Intrabunt vrsos sit modò firma manus.

Culter venatorius.

Si deiecta geres longo venabula rostro:
Hic breuis ingrandem cominus ibit aprum.

Parazonium.

Militiæ decus hoc, & grati nomen honoris,
Arma tribunicium cingere digna latus.

Pugio.

Pugio, quem curuis signat breuis orbita venis,
Stridentem gelidis hunc Salo tinxit aquis.

Falx ex ense.

Pax me certa ducis placidos curuauit in vsus,
Agricolæ nunc sum, militis ante fui.

Securicula.

Cùm fieret tristis soluendis auctio nummis,
Hæc quadringentis millibus empta fuit.

Ferramenta tonsoria.

Tondendis hæc arma tibi sunt apta capillis:
Vnguibus, hæc longis, vtilis illa genis.

Scrinium.

Constrictos nisi das mihi libellos,
Admittam tineas, trucesq; blattas.

Fasces calamorum.

Dat chartis habiles calamos Memphitica tellus;
Texantur reliqua tecta palude tibi.

Candela.

Ancillam tibi sors dedit lucernæ,
Tutas quæ vigil exigit tenebras.

Lucerna polymyxus.

Illustrem cum tota meis conuiuia flammis
Totq; geram myxos, vna lucerna vocor.

Lu-

Cereus.

Hic tibi nocturnos præstabit cereus ignes
Subducta est puero namq; lucerna tuo.

Candelabrum Corinthium.

Nomina candela nobis antiqua dederunt.
Non norat parcos vncta lucerna patres.

Candelabrum ligneum.

Esse vides lignum serues nisi lumina fiet
De candelabro magna lucerna tibi.

Pila paganica.

Hæc quæ difficilis turget paganica pluma,
Folle minus laxa est, & minus arcta pila,

Pila Trigonalis.

Si me nobilibus scis expulsare finistris,
Sum tua: si nescis, rustice, redde pilam.

Follis.

Ite procul iuuenes: mitis mihi conuenit ætas:
Folle decet pueros ludere, folle senes.

Harpasta.

Hæc rapit Antæi velox in puluere Draucus,
Grandia, qui vano colla labore facit.

Alteres.

Quid pereunt stulto fortes altere lacerti?
Exercet, melius vinea fossa viros.

Galericulum.

Ne lutet immundum nitidos ceroma capillos,
Hac poteris madidas condere pelle comas.

Strigiles.

Pergamus hasmisit curuo distringere ferro:
Non tam sæpe teret lintea fullo tibi.

Guttus Corneus.

Gestauit modò fronte me iuuentus,
Verum rhinocerota me putabas.

Rhinoceros.

Nuper in Ausonia domini spectatus arena
Hic erit ille tibi, cui pila taurus erat.

Crepitaculum.

Si quis plorator collo tibi vernula pendet,
Hæc quatiat tenera garula sistra manu.

Flagellum.

Proficies nil hoc cædas licet vsque flagello:
Si tibi purpureo de grege currit equus.

Mirobalanum.

Quod nec Virgilius, nec carmine dixit Homerus:
Hoc

Hoc ex vnguento constat, & ex balano.

Aphronitrum.

Rusticus es nescis quid Græco nomine dicar:
Spuma vocor nitri, dicor, & aphronitrum.

Lomentum.

Gratum munus erit scisso nec inutile ventri:
Si clara Stephani balnea luce petat.

Laterna cornea.

Dux laterna viæ clausis feror aurea flammis:
Et tuta est gremio parua lucerna meo.

Laterna ex vesica.

Cornea, si nõ sum, nunquid sum fuscior? aut me
Vesicam contra qui venit esse putat.

Fistula.

Quid me compactam ceris, & arundine rides?
Quæ primum extructa est fistula talis erat.

Tibia.

Ebria nos madidis rumpit tibicina buccis.
Sæpe duas pariter sæpe monaulon habet.

Soleæ lanatæ.

De fuerit si fortè puer soleasq; libebit
Sumere, pro puero proderit ipse sibi.

Muscaria pauonina.

Lãbere quæ turpes prohibet tua prãdia muscas
Alitis, eximiæ cauda superba fumus.

Copta Rhodia.

Peccantis famuli pugno ne percute dentes:
Clara Rhodos captam, quam tibi misit, edat.

Porcus.

Iste tibi faciet bona Saturnalia porcus,
Inter spumantes ilice pactus apros.

Muscarium bubulum.

Sordida si flauo fuerit tibi puluere vestis,
Colligat hunc tenui verbere cauda leuis.

Botulus.

Qui venit botulus medio tibi tempore brumæ,
Saturni Septem venerat ante dies.

Psittacus.

Psittacus à vobis aliorum nomina discam.
Hoc didici per me dicere Cæsar aue.

Pica.

Pica loquax certa dominum te voce saluto.
Si me non videas esse negabis auem.

Narthecium.

Artis

Artis ebur medicæ narthecia cernis habere
Munera, quæ cuperet pactius esse sua.

Flagra.

Ludite lasciui, sed tantùm ludite serui:
Hæc signata mihi quinque diebus erunt.

Ferulæ.

Inuisæ nimium pueris, gratæq; magistris,
Clara Prometheo munere ligna sumus.

Pera.

Ne mendica ferat barbati prandia nudi,
Dormiat, & tetrico cum cane pera rogat,

Scopæ.

In pretio scopas testatur palma fuisse:
Sed pretium scopis nunc analecta dabunt.

Scalprorium.

Defendet manus hæc scapulas mordēte molesto
Pulice, vel si quid pulice sordidius.

Manuale.

Ne toga barbatos faciat, vel pœnula libros,
Hæc abies chartis tempora longa dabit.

Lectus pauoninus.

Nomina dat spondę pictis pulcherrima pennis,
Nunc Iunonis auis sed prius Argus erat.

Ephippium.

Stragula succincti venator sume veredi.
Nam solet à nudo surgere ficus equo.

Stibadium.

Accipe lunata scriptum testudine signum:
Octo capit: veniat, quisquis amicus erit.

Gustatorium.

Fœmineam nobis cherson si credis inesse,
Deciperis: pelagi mascula præda sumus,

Mensa citrea.

Accipe fœlicis Atlantia munera syluas:
Aurea, qui dederit dona minora dabit.

Mensa acerna.

Non sum crispa quidem, nec syluæ filia Mauræ:
Sed norunt lautas, & mea ligna dapes.

Dentes eborei.

Grandia taurorum portant, qui corpora, quæris
An Libycas possint sustinuisse trabes?

Quincuposa.

Puncta notis ilex, & acuta cuspide clausa,
Sæpe redemptoris prodere furta solet.

Po-

Pocula archetypa.

Non eſt iſta recens nec noſtri gloria cœli:
Primus in his Mentor, dum facit illa, bibit.

Calices.

Non ſumus audacis plebeia toreumata vitri,
Noſtra nec ardenti gemma feritur aqua:

Phiala area calata.

Quamuis Callaico rubeam generoſa metallo,
Glorior arte magis: nam meus iſte labor.

Calices Vatini.

Vilia ſutoris calicem monumenta Vatini
Accipe: ſed naſus longior ille fuit.

Lances chryſendeta.

Grandiane viola paruo chryſendeta mullo:
Vt minimum, libras debet habere duas.

Vaſa Aretina.

Aretina nimis ne ſpernas vaſa monemus:
Lautus erat Tuſcis Porſera fictilibus.

Baſcauda.

Barbara de pictis veni baſcauda Britannis,
Sed me iam mauult dicere Roma ſuuam.

Panaca Veronenſis.

Si non ignota eſt docti tibi terra Catulli,
Potaſti teſta Rhætica vina mea.

Boletaria.

Cùm mihi boleti dederunt tam nobile nomen,
Prototomis (pudet heu) ſeruio coliculis.

Calices Surrentini.

Accipe, non vili calices de puluere natos.
Sed Surrentina læue toreuma rotæ.

Colum niuarium.

Setinus moneo noſtra niue frange trientes.
Pauperiore mero tingere lina potes.

Succus niuarius.

Attenuare niues norunt, & lintea noſtra,
Frigidior colo non ſalit vnda tuo.

Vrceoli miniſtratorij.

Frigida non deſit non deerit calda petenti:
Sed tu moroſa ludere parce ſiti.

Vrceus fictilis.

Hic tibi donatur panda ruber vrceus anſa:
Stoicus hoc gelidam Fronto petebat aquam.

Calathi.

Nos Satyrus, nos Bacchus amat, nos ebria tigris

Per-

Perfusos domini lambere docta pedes.

Calices Saguntini.

Quæ non solicitus teneat seruetq; minister.
Sume Saguntino pocula ficta luto.

Calices gemmati.

Gemmatum Scythicis, vt luceat ignibus aurũ
Adspice quot digitos exuit iste calix.

Ampulla potoria.

Hac licet in gemma, quę seruat nomina Cosmi
Luxuriose conuiua bibas si foliata sitis.

Crystallina.

Frãgere dum metuis frangis crystallina, pecca
Secura nimium solicitaq; manu.

Nimbus vitreus.

Ab Ioue, qui veniet miscenda ad pocula larga
Fundet nimbus aquas: hic tibi vina dabit.

Myrrhina.

Si calidum potas, ardenti myrrha falerno
Conuenit, & melior fit sapor inde mero.

Patella Cumana.

Hanc tibi Cumano rubicundam puluere test
Municipem misit casta Sibilla suam.

Calices vitrei.

Adspicis ingenium Nili: quibus addere plura
Dum cupit, ah quoties perdidit auctor opu

Lagena niuaria.

Spoletina bibis, vel Marsis condita cællis:
Quo tibi decoctæ nobile gustus aquæ?

Niues.

Non potare niuem, sed aquam potare rigente
De niue commenta est ingeniosa sitis.

Idem.

Massiliæ fumum miscere niualibus vndis
Parce puer: constet ne tibi pluris aqua.

Ligula argentea.

Quamuis me ligulam dicant equitesq; patres
Dicor ab indoctis ligula Grammaticis.

Cochlearia.

Sum cochleis habilis, sed nec minus vtilis ou
Nunquid scis potius cur cochleare vocer?

Annuli.

Ante frequens, sed nunc rarus nõ donat amic
Fœlix cui comes est non alienus eques.

Dactylotheca.

Sæpe grauis digitis elabitur annulus vnctis:
Tu mea fiet sed tua gemma fide.

Toga.

Romanos rerum dominos, gentemq; togatam,
Ille facit, magno qui dedit astra patri.

Idem.

Si matutinos facilè est tibi rumpere somnos
Attrita veniet sportula sæpe toga.

Endromis.

Pauperis est munus, sed non est pauperis vsus:
Hanc tibi pro togula mittimus endromida.

Canusinæ fuscæ.

Hæc tibi turbato Canusina simillima mulso
Munus erit gaude non cito fiet anus.

Bardocucullus.

Gallia Santonico vestit te bardocucullo,
Cercopithecorum pœnula nuper erat.

Canusinæ rufæ.

Roma magis fuscis vestitur, Gallia rufis:
Et placet hic pueris, militibusq; color.

Penula scortea.

Ingrediare viam cœlo licet vsque sereno,
Ad subitas nusquam scortea desit aquas.

Lacernæ coccineæ.

Si veneto Prasinove faues, qui coccina sumis:
Ne fias ista transfuga forte, vide.

Pileus.

Si possem, totas cuperem misisse lacernas,
Nunc tantùm capiti munera mitto tuo.

Lacernæ Beticæ.

Non est lana mihi mendax, nec mutor aheno:
Sic placeant Tyriæ, me mea tinxit ouis.

Cænatoria.

Nec fora sunt nobis, nec sunt vadimonia nota;
Hic opus est pictis accubuisse toris.

Lana.

Tempore brumali non multum læuia prosunt:
Calfaciunt villi pallia vestra mei.

Lacernæ.

Amphitheatrales nos commendamur ad vsus,
Cùm tegit algentes nostra lacerna togas.

Gausapa villosa vel mantile.

Nobilius villosa tegunt tibi lintea citrum:

Orbi-

Orbibus in noſtris circulus eſſe poteſt.

Cuculli Liburnici.

Iungere neſciſti nobis, ô ſtulte, lacernas;
Indueras albas exue Callaicas.

Vdones cilicij.

Non hos lana dedit, ſed olentis barba mariti;
Cinyphio poterit planta latere ſinu.

Synthesis.

Dum toga per quinas gaudet requieſcere luces
Hos poteris cultus ſumere iure tuo.

Focale.

Si recitaturus dedero tibi forte libellum;
Hoc Focale tuas aſſerat auriculas.

Tunica Patauina.

Vellera cùm ſumant Patauinæ multa trilices;
Et pingues tunicas ſerrâ ſecare poteſt.

Spongia.

Hæc tibi forte datur tergendis ſpongia menſ
Vtilis expreſſo cùm leuis imbre tumet.

Penula gauſapina.

Is mihi candor ineſt, villorum gratia tanta eſ
Vt me vel media ſumere meſſe velis,

Ceruical.

Tinge caput nardi folio, ceruical olebit,
Perdidit vnguentũ cùm coma pluma tene

Lodices.

Nudo ſtragula ne toro paterent;
Iunctæ nos tibi venimus ſorores.

Cubicularia Polymira.

Hęc tibi Memphiti tell9 dat munera victa e
Pectine niliaco iam Babylonis acus.

Zona.

Longa ſatis nunc: dulci ſed pondere venter
Si tumeat fiam tunc tibi zona breuis.

Gauſape quadratum.

Lodicis mittit doctis tibi terra Catulli.
Nos Lycaonia de regione ſumus.

Semicinthum.

Det tunicam non diues ego pręcingere poſſ
Eſſem ſi locuples munus vtrumq; darem

Lanæ Amethyſtinæ.

Ebria Sidoniæ cùm ſim de ſanguine conchæ
Non video quare ſobria dicar.

T

Lanæ albæ.

Velleribus primis Appulia, Parma secundis,
Nobilis Altinum tertia laudat ouis.

Lanæ Polentinæ.

Non tantùm pullo lugentes vellere lanas.
Sed solet, & calices hæc dare terra suos.

Idem.

Lana quidem tristis sed tonsis apta ministris,
Quales non primo de grege mensa vocat.

Tomentum Leuconicum.

Oppressæ nimium vicina est fascia plumæ,
Vellera Lineonicis accipe rasa sagis.

Tomentum Circense.

Tomentum concisa palum: Circense vocatur:
Hoc pro Linconico stramina pauper emit.

Pluma.

Lassus Amyclæa poteris requiescere pluma,
Interior cycni quam tibi lana dedit.

Fœnum.

Fraudata tumeat facilis tibi culcitra pluma,
Non venit ad duros pallida cura toros.

Discus.

Splendida cùm volitent Spartani pondera disci
Este procul pueri: sit semel ille nocens.

Cithara.

Reddidit Euridicem vati, sed perdidit ipse,
Dum sibi non credit, nec patienter amat.

Idem.

De Pompeiano sæpè est electa theatro,
Quæ duxit siluas, detinuitq; feras.

Plectra.

Feruida ne trito tibi pollice pusula surgat,
Exornent docilem garrula plectra lyram.

Trochus.

Inducenda rota est: das nobis vtile munus,
Iste trochus pueris, at mihi cantus erit.

Idem.

Garrulus in laxo cur annulus orbe vagatur,
Cedat vt argutis obuia turba trochis?

Signum victoriæ.

Hæc illi sine sorte datur, cui nomina Rhenus
Vera dedit: decies adde Falerna puer.

Saurostonos Coryntbius.

Ad te reptanti puer insidiose lacertæ

Parce, cupit digitis illa perire tuis.

Hyacinthus in tabula pictus.

Flectit ab inuiso morientia lumina disco
Oebalius, Phœbi culpa dolorq; puer.

Cubicularia gausapina.

Stragula purpureis lucent villosa tapetis.
Quid proderit, si te conterat acris hyems?

Persona Germanica.

Sum figuli lusus, Rufi persona Bataui:
Quæ tu derides hæc puer ora timet.

Hercules Corinthius.

Elidit geminos infans nec respicit angues.
Iam poterat teneras hydra timere manus.

Hercules fictilis.

Sum fragilis sed tu, moneo, ne sperne sigillum:
Non pudet Alcidem nomen habere meum.

Mineruα argentea.

Dic mihi virgo ferox, cũ sit tibi cassis, & hasta
Quare non habeas ægida? Cæsar habet.

Sigillum Sigerij fictile.

Ebrius hęc fecit terris puto, mõstra Promethe⁹,
Saturnalitio lusit, & ipse luto.

Homeri Batrachomyomachia.

Perlege Mæonio cantatas carmine ranas:
Et frontem nugis soluere disce meis.

Homerus in membranis.

Ilias, & Priami regnis inimicus Vlysses,
Multiplici pariter condita pelle latent;

Virgilij Culex.

Accipe facundi culicem studiose, Maronis:
Nec nugis positis arma, vtrumq; canas.

Virgilius in membrana.

Quã breuis immensũ cæpit membrana Maronẽ
Ipsius vultus prima tabella gerit.

Cicero in membranis.

Si comes ista tibi fuerit membrana, puato.
Carpere te longas cum Cicerone vias.

Liuius im membranis.

Pellibus exiguis arctatur Liuius ingens,
Quem mea non totum bibliotheca capit.

Salustius.

Hic erit, vt perhibent doctorum corda virorum
Primus, Romana Crispus in historia.

Ouidij Metamorphosis in membranis.

Hęc tibi, multiplici q; structa est massa tabella
Carmina Nasonis quinque, decemq; gerit.

Lucanus.

Sunt quidam qui me dicunt non esse poetam:
Sed qui me vendit bibliopola, putat.

Catullus.

Tantum magna suo debet Verona Catullo,
Quantum parua suo Mantua Virgilio.

Calida, & frigida aqua.

Hęc tibi quæ fuerint caldarum nomina dicunt,
Ipsa suas melius charta notabit aquas.

Mulæ pomiliæ.

His tibi de multis non est metuenda ruina,
Altius in terra pene sedere soles.

Catella Gallicana.

Delicias paruę si vis audire catellæ,
Narranti breuis est pagina prima mihi.

Asturco.

Hic breuis ad numerũ rapidos q colligit ũgues
Venit ab auriferis gentibus astur equus.

Canis Vertagus.

Non sibi, sed domino venatur vertagus acer.
Illę suo leporem qui tibi dente feret.

Tintinabulum.

Redde pilũ sonat æther an non: ludere pergis?
Anne cupis solus lotus abire domum?

Simius.

Callidus emissas eludere simius hastas,
Si mihi cauda foret, cercophitecus eram.

Notarius.

Currant verba licet, manus est velocior illis:
Nondum lingua suum, dextra peregit opus.

Concha.

Læuis ab æquorea cortex Mareotica concha
Fit licet offensa currit arundo via.

Morio.

Nõ mendax stupro est, nec fingitur arte dolosa,
Quisquis plus iusto non sapit, ille sapit.

Caput arietinum.

Mollia Phryxæi secuisti colla mariti:
Hoc meruit, tunicam qui tibi sæpè dedit;

Pumilio.

Si solum spectes hominis caput, Hectora credas

Si

Si stantem videas, Astyanacta putes.

Parma.

Hæc quæ sæpè solet vinci, quæ vincere rarò,
Parma tibi, scutum pumilionis erat.

Bruti puer: sine Fusio.

Gloria tam parui non est obscura sigilli,
Istius dominus Brutus erat pueri.

Accipiter.

Prædo fuit volucrū famulus nunc aucupis: idē
Decipit, & captas non sibi mæret aues.

Obsonator.

Dic quotus es, quanti cupias cœnare nec vnum
Addideris verbum, cœna parata tibi est.

Calami aucupatorij.

Non tantum calamis, sed cantu fallitur ales:
Pallida dum tacita crescit arundo manu.

Corculum.

Pauper causidicus nullos referentia nummos
Carmina cùm scribas: accipe cor, quod habes.

Cocus.

Non satis est ars sola coco, seruire palato:
Namque cocus domini debet habere gulam.

Craticula cum veru.

Parua tibi curua craticula sudet ofella.
Spumeus in longa cuspide fumet aper.

Pistor dulciarius.

Melle tibi dulces operum manus ista figuras
Extruit: huic vni parca laborat apis.

Ientacula.

Surgite iam vendit pueris ientacula pistor:
Cristatæque sonant vndique lucis aues.

FINIS.